

Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği)

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜR
K
ÇOCUKLARINA TÜR
KÇE ÖĞRETİMİ
(Almanya Örneği)

T.C. BAŞBAKANLIK
YURTDIŞI TÜRKLER
VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜRK ÇOCUKLARINA
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ (Almanya Örneği)

Sahibi

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
Adına Kemal YURTNAÇ

Yazarı

Prof. Dr. Cemal YILDIZ
T.C. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
Alman Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı

Kapak & Mizanpaj

Murat Mutluoğlu

Kapak Resmi

42-16604280 resim by © Royalty-Free/Corbis'ten
satın alınmıştır.

Basım Yeri

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
Oğuzlar Mah. Mevlana Bulvarı No: 145 06520 Balgat,
Çankaya - Ankara / TÜRKİYE
www.ytb.gov.tr

Ankara - Eylül 2012

ISBN: 978-975-19-5352-0

YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜRK ÇOCUKLARINA
TÜRKÇE ÖĞRETİMİ (Almanya Örneği) kitabının
her hakkı mahfuzdur. Ticari amaçla kullanılması,
çoğaltılması ve satılması yasaktır.

SUNUŞ

Ana dili, bir insanın kimliğini belirleyen en temel unsurlardandır. Yabancı bir ÷lkede ana dilin önemi daha çok artmaktadır, zira dilin gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılması yurt dışında daha da büyük bir sorumluluktur. Diğer yandan yapılan birçok bilimsel araştırma, ana dilin akademik başarıya katkısının önemli ölçüde yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ana dilin kültürel kimliğin yeni kuşaklara iletilmesinde önemli bir araç olduğu da bir gerçektir.

Bugün başta Almanya'da olmak üzere yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sayısını göz önünde bulundurursak, Türkçeyi ana dili olarak konuşan insanların sayısının, kimi Avrupa dillerini ana dili olarak konuşanlardan daha fazla olduğu gerçeğini görebiliriz. Avrupa'da yaşayan Türk vatandaşlarının sayısının yüksekliğine rağmen Türkçe ana dili dersleri birçok sorunla karşı karşıyadır. Özellikle Almanya'da Türkçe ana dili eğitimi konusunda yaşanan sorunlar neticesinde bugün Türkçe-Almanca karışımı yeni bir dil oluşmaktadır. Almanya'daki vatandaşlarımızın buldukları ÷lkede ana dillerini korumaları, gelecek nesillere aktarmaları, kültürel ve tarihî değerlerine sahip çıkma bilincinde olmaları hem onlar hem bizim için çok önemlidir.

Bu çalışmada da, her toplum için gerekli olan ana dili öğretiminin önemi vurgulanmaktadır. Bu yönüyle çalışma, bir yandan Almanya'da ana dili öğretiminde mevcut hukuki, sosyal, idari engellerin neler olduğunu tespitini yapmakta, diğer yandan ise bu sorunların çözümlerinin neler olabileceği konusunda önerilerde bulunmaktadır.

Biz kurum olarak çok dilliliği savunuyoruz. Bunun zenginlik olduğunu düşünüyoruz. Ana dilini iyi öğrenen kişinin bir başka dili de daha iyi öğreneceğine ve bunun da yaşanan topluma uyumda önemli bir faktör olduğuna inanıyoruz.

Kurumumuz yukarıda zikredilen gerekçelerle bu ve benzeri çalışmaların yapılmasını desteklemektedir. Elinizdeki çalışmayı tek başına gerçekleştiren ve kısa sürede büyük emek sarf ederek sonuçlandıran Prof. Dr. Cemal YILDIZ'ı gösterdiği azim ve başarıdan dolayı tebrik ediyor ve kendisinin başarılarının devamını diliyorum.

Bu çalışmanın yurt dışında yaşayan insanımıza ana dili öğretimi noktasında yeni bakış açıları getirmesini temenni ediyorum.

Saygılarımla

Kemal Yurtnaç

Başkan

ÖN SÖZ

Ana dili eğitimi kişi daha doğmadan başlamakta, planlı ve düzenli bir ana dili eğitimi ise kurumlaşmış yapılar içinde verilmektedir. Eğitim anlayışını geliştirmiş bireyler, kurumlar ve devletler sorumlulukları altındakilerin eğitimini, çevreleriyle etkileşimlerini, dünyayı ve yaşamı algılayışlarını, diğer insanlarla iletişimlerini, bu anlayış çerçevesinde yapılandırmaya çalışırlar. Eğitimin genel olarak ne olduğu ve nasıl yapılması gerektiği üzerine ileri sürülen ve uygulanan düşünceler bütünü ana dili eğitimini de etkilemiştir.

Ana dili kişinin kendisiyle, çevresiyle iletişim kurmasını; çevresinde olup bitenleri, gördüklerini duyduklarını, dinlediklerini anlamlandırmasını; önceden edindikleriyle yeni öğrendiklerini değerlendirebilmesini, yorumlayabilmesini; duygu ve düşünceleriyle kendisini ifade edebilmesini sağlar. Kişinin benliğini ve kimlik duygusunu kazanması da ana dili eğitimine bağlıdır. Genel olarak bir dil öğretimi aynı zamanda bir kültür öğretimidir. Ana dili öğretimi de ait olduğu medeniyetin yarattığı kültürün yeni nesillere taşınmasını sağlar.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın çocukları açısından düşündüğümüzde, ana dilinin önemi daha da artmaktadır. Göçmen aileye mensup olan çocuk, bir taraftan kendi ailesi içerisinde yerli toplumunkinden tamamen farklı bir dili öğrenerek farklı değer ve normları edinerek ayrı bir sosyalleşme süreci yaşarken, diğer taraftan içinde yaşadığı toplumun okullarında, yerli arkadaşlık gruplarında, işyerlerinde, yüz yüze, yakından ve uzaktan ilişki içerisine girdiği sosyal çevrede ise, o toplumun dilini öğrenir, inanç, değer ve normlarına göre ayrı bir sosyalleşme süreci yaşar. Bu iki taraflı/çifte sosyalleşme sürecinde çocuk, her iki toplum açısından da tam anlamıyla sosyalleşemez. Eksik bir sosyalleşmeye yol açan bu süreçte çocuğun kimlik tanımlaması ve uyum meselesi hem göç edilen toplum hem de göçmen aileleri açısından önemli bir problem alanı teşkil eder. Yurt dışında yeni kuşaklar arasında uyuşturucu kullanımı vb. menfi alışkanlıkların yaygınlaştığına dair şikâyetler daha da sık şekilde gündeme gelmektedir. Yapılan gözlemler, ailelerle çocuklar arasındaki ilişki biçiminde zaman zaman ciddi çelişki ve çatışmaların ortaya çıktığını göstermektedir. Avrupalı toplumun çocuğa yüklediği toplumsal roller ile evde ana babanın çocuktan beklentileri arasında zaman zaman ortaya çıkan çelişkiler, iki kültür arasında parçalanmışlık hissinin hem kuşaklar arasındaki hem de Avrupalı toplumsal çevreyle olan ilişki biçimini nasıl etkilemekte olduğu ve hangi tür problemlere yol açtığı hususları da önem taşımaktadır.

Avrupa ülkelerindeki ikinci ve üçüncü kuşak çocukların yaşadığı sosyalleşme süreci üç çevrede gerçekleşmektedir: Aile, okul ve arkadaş çevresi. Her üç çevrede oluşan ilişkiler ağının neden olduğu çelişkiler uyuşturucu alışkanlığı, şiddete yönelme, psikiyatrik problemler, okulda başarısızlık gibi, birtakım meseleleri doğurabilmektedir. Bu sosyalleşme süreci üçüncü kuşağın kimlik ve uyum problemlerinin kaynağıdır. İkinci ve üçüncü nesiller, birinci nesle nispetle geliştirdiği kimlik tanımlaması ile Avrupalı toplumla olan ilişkilerindeki uyum kalıbında ne ölçüde başarı olabilmıştır? Bütün bunlar cevaplanması gereken sorular olarak karşımızda durmaktadır.

Bu nedenle geçtiğimiz elli yıl içerisinde yurt dışında yaşayan Türklerin birçok sorunu ortaya çıkmıştır ve bunlardan önemli bir kısmı da hâlen devam etmektedir. En başta gelen ihtiyaçlardan biri de çocukların eğitimidir. Zira eğitim, sadece içinde bulunulan zaman dilimini içine almayan, etkileri daha sonraları da devam eden ve insanın tüm hayatını kapsayan bir olgudur. Yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının eğitim problemleri arasında en dikkat çekenlerden biri de onların genel okul başarısı yanında uygulanan ana dili ve Türk kültürü öğretimi noktasında odaklanmaktadır.

Bu çalışma, böyle bir bakış açısıyla kaleme alınmıştır. Çalışmada, yurt dışında ana dili öğretimindeki gelişmeler ve yeni yaklaşımlar konu edilmiş ve ana dili eğitimindeki problemler ortaya konarak bilimsel temellere ve çağdaş gelişmelere göre nasıl yapılması gerektiği yerli ve yabancı kaynaklardan faydalanılarak irdelenmiştir.

Çalışmamız Alman DAAD kurumunun (Deutscher Akademischer Austauschdienst) sağladığı araştırma desteği ve MEB Yurtdışı İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün araştırma izni ile 2011 yılında gerçekleştirilmiştir. Her iki kuruma değerli desteklerinden dolayı sonsuz teşekkürlerimi bildiririm. Almanya'daki Weingarten Pedagoji Üniversitesi Rektörü, değerli dostum Prof. Dr. Werner Knapp'a beni araştırma için üniversitesine davet ettiği ve her türlü çalışma imkânını sağladığı için özellikle teşekkürü bir borç bilirim. Anketlerin Almanya'nın değişik eyaletlerindeki okullarda uygulanması için her türlü organizasyonu yapan Berlin, Stuttgart ve Hannover Eğitim Ateşeliklerine, anketleri bizzat kendileri uygulayan Türkçe öğretmenleri, öğrenciler ve velilere de katkıları için teşekkür ederim. Onların işbirliği olmasaydı bu çalışma ortaya çıkamazdı. Ayrıca çalışmada elde edilen verilerin bilgisayar ortamına aktarılması ve sonuçların değerlendirilmesindeki çok değerli katkılarından dolayı Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki yüksek lisans öğrencilerim Hilal Emin, Nagehan Çakır, Sevim Çelik ve Arzu Kastner'e, anketlerin hazırlanmasında ve verilerin analizlerindeki teknik danışmanlıklarından dolayı çok değerli öğretim üyesi arkadaşlarım ve dostlarım Prof. Dr. Halil Ekşi, Yrd. Doç. Dr. Latif Beyreli, Yrd. Doç. Dr. Erol Hacısalihoğlu'na ve özellikle değerli zamanlarını harcayarak öğrencilerimi istatistik konusunda eğiten ve verilerin analizlerini bizzat gerçekleştiren dostlarım Yrd. Doç. Dr. Mustafa Otrar ve Yrd. Doç. Dr. Süleyman Avcı'ya çok değerli katkıları ve tavsiyelerinden dolayı ayrı ayrı teşekkürü zevkli bir görev sayıyorum. Son yıllarda Yurt dışındaki vatandaşlarımızın her türlü sorununa çözüm aramaya ve vatandaşlarımızın gurbet ellerde yalnız olmadıkları mesajını vermeye çalışan ve gerçekleştirdiği "Göçün 50. Yılı Etkinlikleri"yle kamuoyunda da ses getiren projelere imza atan Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'na da kitabın basım işini üstlendiği için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu araştırma kitabının esas hedef kitlesi, başta Millî Eğitim Bakanlığımızın ilgili birimleri olmak üzere yurt dışına gönderilen yönetici ve öğretmenlerimizin yanı sıra, veliler ve ilgili Alman kurumlarıdır. Ayrıca bu alanda araştırma yapan tüm meslektaşlarımız ve konuya ilgi duyan diğer okuyucular hedeflenmiştir. Kitabın bu kişilere yararlı olacağını ve konuya dair yeni ufuklar açacağını ümit etmekteyim.

Üsküdar, Temmuz 2012

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

*Marmara Üniversitesi
Atatürk Eğitim Fakültesi
Alman Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı
Göztepe Kampusu
34722 Kadıköy/ İSTANBUL
Tel. İş : +90 216 3459090 (3 hat)/Dahili 206-208
E-Posta: cemalyildiz@yahoo.com
cemalyildiz@marmara.edu.tr*

İÇİNDEKİLER

GİRİŐ	1
I. BÖLÜM: YURT DIŞINDA TÜRKÇENİN ANA DİLİ OLARAK ÖĞRETİMİ	5
1. Almanya'da Göçün Tarihi Temelleri	7
2. Tanım	7
2.1. Almanya'da Sunulan Ana Dili Dersinin Yapısı	7
2.2. Almanya'nın Değişik Eyaletlerinde Ana Dili Dersi Uygulamaları	8
2.2.1. Organizasyon Biçimi	8
2.2.2. Hedefler	9
3. Göçmen Gönderen Ülkelerin Sundukları Ana Dili Dersleri	10
3.1. Ana Dili Dersi Tartışmaları	10
3.2. Mevcut Durum	11
3.3. Perspektifler	11
4. Avusturya'da ve İsviçre'nin Almanca Konuşulan Kesiminde Ana Dili Dersi	12
5. Batı Avrupa Türklerinin Çocuklarına Türkçe Öğretimi	13
5.1. Yurt Dışında Türkçe Öğretiminin Genel Çerçevesi (Türkiye Cumhuriyeti Açısından Durum)	14
II. BÖLÜM: ÖĞRENCİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	25
1. Araştırma Yöntemi	27
1.1. Evren ve Örneklem	27
1.2. Veri Toplama Teknik ve Araçları	27
1.3. Uygulama	28
1.4. Verilerin Analizi	28
2. Bulgular ve Yorum	28
2.1. Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler)	28
2.2. Anket Maddeleri İçin Yüzde ve Frekans Tabloları	35
2.3. Ki-Kare (chi-square) Analiz Sonuçları ve Yorumlar	49
2.3.1. "Yaş" Değişkeni İçin Analizler	49
2.3.2. "Cinsiyet" Değişkeni İçin Analizler	62
2.3.3. "Doğum Yeri" Değişkeni İçin Analizler	68
2.3.4. "Evde Konuşulan Dil" Değişkeni İçin Analizler	71
2.3.5. "Devam Edilen Okul" Değişkeni İçin Analizler	82
2.3.6. "Türk Arkadaşları ile Genellikle Konuşulan Dil" Değişkeni İçin Analizler	109
2.3.7. "Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkeni İçin Analizler	119
2.3.8. "Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkeni İçin Analizler	123
2.3.9. "Bulunulan Eyalet" Değişkeni İçin Analizler	134
2.4. Ki-Kare Analiz Sonuçları (Toplu p değerleri)	154
2.5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler	160
2.5.1. Sonuç	160
2.5.2. Tartışma	160
2.5.3. Öneriler	161

III.	BÖLÜM: VELİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ.....	163
1.	Araştırma Yöntemi	165
1.1.	Evren ve Örneklem	165
1.2.	Veri Toplama Teknik ve Araçları	165
1.3.	Uygulama	165
1.4.	Verilerin Analizi.....	166
2.	Bulgular ve Yorum.....	166
2.1.	Veli Anketi Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler)	166
2.2.	Sonuç	171
IV.	BÖLÜM: ÖĞRETMENLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ.....	173
1.	Araştırma Yöntemi	175
1.1.	Evren ve Örneklem	175
1.2.	Veri Toplama Teknik ve Araçları	175
1.3.	Uygulama	176
1.4.	Verilerin Analizi.....	176
2.	Bulgular ve Yorum.....	176
2.1.	Öğretmen Anketi Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler).....	176
2.2.	Sonuç	182
V.	BÖLÜM: TÜRKÇE DERSİNE DEVAM ETMEYEN ÖĞRENCİLERE YÖNELİK UYGULANAN ANKETLERDEN ELDE EDİLEN SONUÇLAR	185
1.	Araştırma Yöntemi	187
1.1.	Evren ve Örneklem	187
1.2.	Veri Toplama Teknik ve Araçları	187
1.3.	Uygulama	187
1.4.	Verilerin Analizi.....	188
2.	Bulgular ve Yorum.....	188
2.1.	Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler).....	188
2.2.	Anket Maddeleri İçin Yüzde ve Frekans Tabloları	193
2.3.	Ki-Kare Analizi Sonuçları ve Yorumlar	198
2.3.1.	“Cinsiyet” Değişkeni ile İlgili Ki-Kare Analizleri	198
2.3.2.	“Yaş” Değişkeni İçin Analizler	207
2.3.3.	“Doğum Yeri” Değişkeni İçin Analizler	215
2.3.4.	“Evde Konuşulan Dil” Değişkeni İçin Analizler	222
2.3.5.	“Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni” İçin Analizler	231
2.3.6.	“Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil” Değişkeni İçin Analizler	241
2.3.7.	“Bulunulan Eyalet” Değişkeni İçin Analizler	249
VI.	BÖLÜM: GENEL SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	259
	KAYNAKÇA	264

EKLER 267

1. Prof. Dr. Cemal YILDIZ ile Ana Dili Üzerine Röportaj (Perspektif dergisi Mayıs 2012 Sayısı)
2. Türkçe Dersine Devam Eden Öğrenci Anketi ve Almanca Çevirisi
3. Öğretmen Anketi ve Almanca Çevirisi
4. Veli Anketi
5. Türkçe Dersine Devam Etmeyen Öğrenci Anketi ve Almanca Çevirisi
6. Araştırma İzni Yazısı

TABLolar LİSTESİ

Tablo Adı	Tablo No:
-----------	-----------

II. BÖLÜM: ÖĞRENCİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	
Demografik Bilgilerle İlgili Tablolar	1-19
Anket Maddeleri İçin Yüzde ve Frekans Tabloları	20-76
"Yaş" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	77-97
"Cinsiyet" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	98-110
"Doğum Yeri" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	111-116
"Evde Konuşulan Dil" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	117-137
"Devam edilen Okul Türü" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	138-174
"Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	175- 191
"Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	192-196
"Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	197-208
"Bulunduğu Eyalet" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	209-247
Ki-Kare Analiz Sonuçları (Toplu p değerleri)	248-256
III. BÖLÜM: VELİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	
Demografik Bilgilerle İlgili Tablolar	257-263
Çocuğun Türkçe dersine devam etmesini istemedeki amaçlar	264
Çocuğun Türkçeyi daha iyi öğrenmesi için (okul dışında) neler yapıyor	265
Çocukların Türkçeyi öğrenirken karşılaştıkları zorluklar	266
Çocukların Türkçeyi kullanma ile ilgili sorunların çözüme yönelik öneriler	267
Bunların dışında değinilen hususlar	268

IV. BÖLÜM: ÖĞRETMENLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Demografik Bilgilerle İlgili Tablolar	269-276
Okulda Türkçe dersleri dışında Türkçe öğretimine yönelik başka etkinlikler	277
Kullanılan temel ders kitabının olumlu ve olumsuz yönleri	278
Kullanılan diğer ders materyalleri	279
Öğrencilerin günlük yaşamlarında Türkçeyi kullanmıyorsa nedenleri.....	280
Türkçe öğretimindeki genel sorunlar	281
Öğrencilerin Türkçe dil becerilerini edinmedeki sorunlar	282
Bu sorunların çözümüne yönelik öneriler	283
Bunların dışında değinilmek istenilen hususlar.....	284

V. BÖLÜM: TÜRKÇE DERSİNE DEVAM ETMEYEN ÖĞRENCİLERE YÖNELİK UYGULANAN ANKETLERDEN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

Demografik Bilgilerle İlgili Tablolar	285-301
Anket Maddeleri İçin Yüzde ve Frekans Tabloları	202-318
"Cinsiyet" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	319-335
"Yaş" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	336-352
"Doğum Yeri" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	353-369
"Evde Kopnuşulan Dil" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	370-386
"Devam Edilen Okul Türü" Değişkeni İçin Analiz Tabloları.....	387-403
"Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	404-420
"Bulunduğu Eyalet" Değişkeni İçin Analiz Tabloları	421-437

GİRİŐ

1960'lı yıllardan itibaren başta Almanya olmak üzere dünyanın birçok ülkesine ülkemizden yoğun bir işçi akını başlamıştır. Daha sonraları ailelerin de gitmesiyle başlangıçta sadece kısa bir süre öngörölen çalışma arzusu kalıcı bir durum hâline gelmiŐ ve böylece geçen 50 yıl içersinde yurt dışında toplumun her kesiminde azımsanmayacak bir Türk nüfusu oluşmuştur.

İŐgücö göçü, son elli yıllık dönemde Türk toplumu açısından önemli etkiler meydana getirmiş bir sosyal hareketlilik türüdür. 1950'li yıllardan itibaren kırdan Őehre doğru hızlı ve kitlesel bir göç süreci yaŐanmaya baŐlanmış, 1960'lı yılların başında ise, sanayileŐmiŐ Batı Avrupa ülkeleri, iŐgücö açıklarını gidermek için, başta Türkiye olmak üzere, geliŐmekte olan ülkelerden emek talebinde bulunmuŐlardır. Türkiye, bu talebi karŐılama yoluna gitmiş ve ülke, yaŐanılan iç göç sürecinin yanında, bir dış göç sürecine de girmiŐtir. Yurt dıŐı iŐgücö göçü sürecinin belli başlı dört dönemden geçtiği ifade edilebilir (Ayrıntılı bilgi için bkz. Taşdelen, v.d., 2000). İlk gidiŐ dönemi, genellikle, Őehir kesiminden ve nitelikli iŐgücünün katıldığı, kısa vadeli olarak düşünölererek gerçekteŐirilen bir dönemdir. İkinci dönemde, köy kalkınma kooperatifleri;nin devreye girmesiyle birlikte, kır kesiminin iŐgücö göçüne iŐtirak ettiği görölr. Bu dönemde nitelikli iŐgücünden ziyade, niteliksiz ve kaba emek gücüne sahip ve sayıca daha fazla iŐgücö yurt dışına gitmiŐtir. Üçüncü dönem, yurt dışındaki iŐgücünün çalışma süresinin giderek uzadığı ve bunun sonucunda yurt dışında aile birleŐmelerinin gerçekteŐirilmesi yoluyla, başlangıçta tek başına iŐtirak edilen işçi sevkıyatlarının aile göçüne dönüŐtüđü dönemdir. Bundan sonra yurt dışındaki geçicilik, uzun süreli hâle gelmiŐ, hatta bir bölüm işçi ailesi için kalıcı bir niteliğe bürünmüŐtür. Son safha ise, artık ya göç edilen ülkede vatandaşlık ya da yurda dönüŐ dönemidir. 1980'li yıllarda başlayan bu dönemde, işçi göçü, yurt dışında kalanlar ve dönenler olmak üzere iki boyutlu hâle gelmiştir. Bugün, yurt dışında ikinci ve üçüncü nesil vatandaşlarımızın sadece iktisadi değil, daha girift bir karakter arz eden sosyal ve kültörel meselelerle karşı karŐıya kaldıkları görölmektedir. Avrupa ülkelerinde yaşayan ister birinci ister ikinci isterse üçüncü kuşak olsun Türk vatandaşları buldukları ülkelerde yeni göçmen toplulukları oluŐturmuŐlar, özellikle üçüncü kuŐakla ilgili yaŐanılan problemler öncelikli hâle gelmiştir.

Yabancı bir ülkeye yerleŐen göçmen topluluklar, daha önceki gelmiŐ oldukları eski dünyaya ait değer ve geleneklerin birçoğunun çocukları tarafından da benimsenmesini sağlamak için kararlı bir gayret içersinde bulunabilirler. Çocuğun ilk sosyalleŐmesinde en önemli role sahip olan aile, göç edilen toplumunkinden farklı olarak kendi değer ve normlarını çocuklarına aktarır ve ait olduğu kültören devamlılığını yabancı bir toplumsal çevre içersinde sağlamaya gayret eder.

İkinci ve üçüncü kuşak çocukların yaşadığı sosyalleşme süreci üç çevrede gerçekteŐmektedir: Aile, okul ve arkadaş çevresi. Her üç çevrede oluşan ilişkiler ağının neden olduğu çelişkiler uyururucu alışkanlığı, Şiddete yönelme, psikiyatrik problemler, okulda başarısızlık gibi, birtakım meseleleri doğurabilmektedir. Bu sosyalleşme süreci üçüncü kuşağın kimlik ve uyum problemlerinin kaynağıdır. İkinci ve üçüncü nesiller, birinci nesle nispetle geliştirdiği kimlik tanımlaması ile Avrupalı toplumla olan ilişkilerindeki uyum kalıbında ne ölçüde başarı olabilmıŐtir? Bütün bunlar cevaplanması gereken sorular olarak karşımızda durmaktadır.

Bu nedenle geçtiğimiz elli yıl içersinde yurt dışında yaşayan Türklerin birçok sorunu ortaya çıkmıştır ve bunlardan önemli bir kısmı da hâlen devam etmektedir. En başta gelen ihtiyaçlardan biri de çocukların eğitimidir. Çocukların eğitimi ile ilgili olarak da problemlerin başında, onların genel okul başarısı yanında uygulanan ana dili ve Türk kültöru öğretimi gelmektedir.

Kimliğin gelişmesi, yerleşmesi, güçlenmesi aynı zamanda ana dili aracılığı ile gerçekteŐir. Bunun yanı sıra ana dili,

çocuğun bilişsel yetilerinin gelişmesi, olgunlaşması açısından büyük önem taşır. Dil, düşünceyi yalnızca taşıyan, ileten bir araç olmayıp, düşünceyi yeniden yapılandıran, onu tamamlayan temel bir işlevsel yetidir. Bu bilgilerimize göre şunu açıkça söyleyebiliriz: Kişinin bilişsel yetileri, yani dikkat, algılama, bellek, düşünme, öğrenme, yargılama, gerçeği arama ve değerlendirme gibi yetileri, bir toplumda ana dilinin zenginliği ve kullanılması oranında gelişmektedir.

Dilin en genel tanımı "insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir vasıta" şeklinde yapılır. İnsan dili binlerce yılın tecrübe ve birikimini taşıyan çok özel bir vasıttır. Her dil farklı bir toplumun tecrübe, bilgi ve anlayışını biriktirmiştir. Çok derinlerde, henüz bilimin öğrenemediği kadar eski bir tarihte ortaya çıkan bir dil, daha doğarken belli bir coğrafyanın ve o coğrafyada yaşayan belli bir toplumun izlerini taşıyarak doğar. Bulduğu coğrafyanın iklimi, tabiat şartları, bitki örtüsü, hayvan varlığı dilin muhtevasını belirler. Söz gelişi Araplar deve için pek çok kelime kullanırken Eskimolar buz ve kar için yüzlerce kelime oluşturmuşlardır. Böylece daha doğuşlarında farklılaşan diller, toplumların tarih öncesi ve tarih içinde yaşadığı bütün macerayı bünyesinde toplayarak gelişir. Dil, nesilden nesle değişip gelişerek ve bütün bu tarihî macerayı özümsemiş olarak kendini bize sunar. Ana dili bizim için herhangi bir organımız, meselâ gözümüz, elimiz kadar tabiidir. İşte bizim içine doğduğumuz bu tabii evren, anne babalarımızın, dedelerimizin de içine doğmuş oldukları tabii evrendir. Bu bakımdan birçok araştırmacıya göre milleti oluşturan en önemli unsur dildir. Zira dil; sadece harfler ve kelimeler değildir. Dil; histir, anlayıştır, ferasettir, meramdır, bilinçtir, kişiliktir, kimliktir. Bunlar; binlerce yıldan beri günümüze dek genlerle taşınmıştır. Zaten en iyi bilinen dilin çocuklar ile konuşulması, uzmanların konuya ilişkin önerileri arasında yer alır. Bu onların ruh sağlıkları ve yaratıcılık güçlerinin gelişimi, kavramları doğru algılamaları için gereklidir, hatta zorunludur.

Bir arada yaşayan insan topluluklarının "toplum" niteliğine kavuşabilmesi için gerekli en temel öğelerden biri de, hiç kuşkusuz dildir. Çünkü toplumlar, aralarında birçok yönden "ortaklık" bulunan toplulukların oluşturduğu yapılardır. Kültür, tarih, soy, inanç ve dil gibi ortaklıklar, toplumları oluşturan "temel yapı taşları" olarak kabul edilebilir. Bu yapı taşlarının her biri, kendi içinde olduğu kadar, diğer yapı taşlarını etkileme açısından da çok önemlidir. Çünkü bir toplumun kültüründeki etkiler, doğal olarak diline de yansır. Aynı biçimde dildeki değişimler de, kültüre yansır. Toplumları oluşturan bireyleri ortak paydada toplayıp, büyük bir birleştirici etkiye sahip olan diller, insanlardaki millî bilincin de temelinde bulunmaktadır. Dillerin birleştirici etkisi, önemle üzerinde durulması gereken bir konudur.

Dillerin en büyük işlevlerinden biri, "kültür taşıyıcılığı" yapmalarıdır. Yaklaşık on bin yıldır işlenerek günümüze kadar gelen Türkçemiz, bundan binlerce yıl öncesinde yaşayan atalarımızın kültür miraslarının da günümüze ulaşmasını sağlamıştır. Töre, inanç, kültür, toplumsal değerler, yaşayış biçimi ve benzer öğelerin tümü, dilimiz aracılığıyla geçmişten geleceğe taşınmaktadır. Bu bakımdan ana dilde eğitim de özellikle Avrupa'da yaşayan Türkler açısından vazgeçilmez bir gerekliliktir. Zira İnsanın doğumdan sonra başlayan, etrafını algılama, kavramlarla tanışma, düşünce vb. süreçlerde dil önemli bir olgudur. İçine ilk girilen ortamda, yaşamla ilk tanışılan yerde aynı zamanda bir kültürlenme söz konusu olur. Düşüncenin olduğu kadar, bilgiyi aktarmanın da aracı olan dil, insanoğlu için yaşamın ilk ve en önemli evresinde (kişilik oluşturan öğelerin biriktiği yaşta) ana dilidir. Başka bir dil öğrenmek gerektiğinde de, ilk hareket noktası yine ana dili olmakta; kavramlar, ana dildeki karşılığına göre anlamlandırılmaktadır. Birden çok dil bilmek ve birden çok dil ile düşünmek elbette ki mümkündür; ancak her insan için bütünleşmenin daha çok sağlandığı, diğer dillerin adeta ortasında duran ve onları birbirine bağlayan bir dil vardır.

Bu nedenle bir dilin, özellikle de ana dilin gelişimine olanak tanımak, o dille eğitim görmek, yaşamla diyalogu o dil üzerinden sürdürmek önemlidir. Özellikle çocukluk çağında dilde yaşanabilecek bir sakatlanma, düşünce dünyasını bir bütün hâlinde sakatlayabilir. Hele ki, hiçbir dili tam olarak kullanma ve yaşama imkânı bulamayan, "iki arada" kalan çocuklar için sorunlar çok daha boyutludur. Bu nedenle dile müdahale, yaşamın bütününe müdahale sayılır. Heringer, "Balık için su ne ise, insan için de dil odur." der. Siyaset bilimci ve yazar Rossi Landi ise

"Eğer dil geliőtirilmemiŐ olsaydı, insan insan olarak yaŐayamazdı." der. Alman Filozof Heideger de "Dil insanın evidir." demektedir. Dil bireylere kùltürün bir parçası olarak aktarılır, ama kùltür de gene dil yoluyla aktarılır. Dil ile kùltür birbirinin içine girmiŐ iki gerçektir. Kısaca dil, kimliğin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi, kiŐiliđin de vazgeçilmez parçasıdır.

Elinizdeki bu çalışma, Almanya'da sunulan ana dili Türkçe derslerini ilk defa öğrenci, öğretmen ve veli bakış açılılarıyla geniş ve farklı yönlerden ele almak amacıyla hazırlanmıştır. 2011 yılında gerçektirilen bu kapsamlı ampirik araştırmanın amacı, esasen Almanya'da ana dili derslerinin mevcut durumunu nicel ve nitel araştırma teknikleriyle tespit etmek ve öğretim sürecinde ne gibi iyileştirmelerin yapılabileceğine yönelik öneriler getirmektir. Çalışma toplam 6 bölümden oluşmaktadır. 1. bölümde Almanya'da sunulan ana dili Türkçe derslerinin genel durumu, 2. bölümde Türkçe dersleriyle ilgili öğrenci görüşleri, 3. bölümde veli görüşleri, 4. bölümde öğretmen görüşleri, 5. bölümde ana dili Türkçe derslerine katılmayan öğrencilerin katılmama nedenleri üzerinde durulacak ve her bölümün sonunda ilgili sonuçlar istatistiksel yöntemlerle değerlendirilerek öneriler getirilecektir. 6. bölümde ise çalışmanın bütününe yönelik genel sonuçlar, tartışma ve öneriler yer almaktadır.

I. BÖLÜM

YURT DIŞINDA
TÜRKÇENİN ANA DİLİ OLARAK ÖĞRETİMİ

I. BÖLÜM

YURT DIŞINDA TÜRKÇENİN ANA DİLİ OLARAK ÖĞRETİMİ

1. Almanya'da Göçün Tarihi Temelleri

Almanya Federal Cumhuriyeti'nin batı kesimine yapılan iş gücü göçünde Akdeniz ülkeleri önemli bir yer tutmuştur. Alman İş ve İşçi Bulma Kurumu 1955 yılında geçici iş gücü talebiyle aralarında Türkiye'nin de bulunduğu İtalya, İspanya, Portekiz, Yugoslavya, Yunanistan ve Fas gibi ülkelerle anlaşmalar yapmış ve bu anlaşmalar sonucunda kısa sürede Almanya'ya kayda değer sayıda işçi göçü başlamıştır. Başlangıçta geçici bir karakter arz eden iş gücü göçünün ardından, 60'lı yıllardan başlamak kaydıyla bilhassa 70'li yılların başında, ailelerin de ülkeye gelmeye başlamasıyla bir göç patlaması olmuş ve nihayet 1973 yılında iş gücü kabulü durdurulmuştur.

80'li yıllarda Doğu Avrupa ülkelerinden gelen Alman kökenli göçmenler ile Afrika, orta ve uzak doğu ülkelerinden çoğularak gelen ilticacıların da etkisiyle Batı Almanya'da mevcut göçmen dillerinde daha da artan bir farklılaşma meydana gelmiştir. Aynı zamanda Almanya'da doğanların sayısındaki artış ile ikinci bir göçmen kuşağı oluşmuştur.

Hâlen Almanya'da üçüncü göçmen kuşağı büyümektedir. Alman kökenliler kanun gereği Alman vatandaşlığını alırken; Alman kökenli olmayan üçüncü nesil ise Almanya'da doğduğu için Alman vatandaşlığını kazanmaktadır.

2. Tanım

Yurtdışında ana dili kavramı; genel anlamda, göçmenlerin göç ettikleri ülkelere götürdükleri ve oralarda konuştukları ana dili olarak anlaşılmaktadır. Çoğu zaman bu diller; göçmen grupları arasında ve göçmen aile içinde konuşulmakta ve bir sonraki kuşağa, bazı durumlarda, örneğin ailenin ana dili eğitimine özen göstermesi ve çocuklarıyla konuşması durumunda ikinci jenerasyona da aktarılmaktadır. Diğer yandan modern göç tarihinde, göçmenlerin ana dillerinin standart biçimlerini ve yazı dillerini kuşaktan kuşağa aktarma çabalarının olduğu gözlenmekte ve bunun için okullar ya da benzeri birimler kurdukları görülmektedir. Buna örnek olarak Alman göçmenlerin Rusya'da, Güney ve Kuzey Amerika'da; Polonyalı göçmen işçilerin bugünkü Batı Almanya'nın Ruhr Bölgesi'nde, Hollanda ve Kuzey Fransa'da; Hintli göçmenlerin İngiltere'de; Litvanyalıların ve Ermenilerin göç ettikleri ülkelere kurdukları okullar ve daha yüzlercesi gösterilebilir. 20. yüzyılın ortalarından bu yana göç alan batılı ülkelerin resmî eğitim kurumları da, göçmenlerin ana dillerinin öğretilmesiyle aktif bir şekilde ilgilenmişlerdir.

2.1 Almanya'da Sunulan Ana Dili Dersinin Yapısı

60'lı yıllarda Almanya'daki Büyükelçilikler, vatandaş çocuklarının Alman okullarında kendi devletlerinin resmî ana dillerinde eğitim görebilmeleri için bazı girişimlerde bulunmuşlar ve bu konuda ikili görüşmeler yapmışlardır. 1964 yılında Alman "Kültür Bakanları Konferansı (Kulturministerkonferenz)" şü tavsiyede bulunmuştur: "Eğitim Daireleri/ Yöneticileri yabancı çocukların ana dillerinde açılan kurslara ek yardımda bulunmalıdır" (Reich, 2010: 446).

"Kültür Bakanları Konferansı'nın 1971 yılında yaptığı bir diğer tavsiyesinde ise şöyle denilmektedir: "Eyaletler bu derslerin kültür yönetiminin sorumluluk alanı içinde mi, yoksa dışında mı olduklarına kendi yetkileriyle kendileri karar verirler." (Reich, 2010: 446). Bu tavsiye üzerine Bavyera, Rheinland-Pfalz, Hessen, Kuzey Ren-Westfalya ve Aşağı

Saksonya eyaletleri, göçmen işçi çocuklarına verilecek olan ana dili derslerinin kendi sorumluluklarında olduğuna; Baden Württemberg, Saarland, Bremen, Hamburg, Schleswig-Holstein ve Berlin eyaletleri ise bu derslerin kendi sorumlulukları dışında olduğuna karar vermişlerdir. O zamandan beri Almanya'da yaşayan yabancı göçmen çocuklarının ana dili dersleriyle ilgili olarak paralel üç ayrı yapı tipi bulunmaktadır:

1. Alman okul idaresi tarafından finanse edilen ve içerik bakımından kontrol edilen ana dili dersi,
2. Akdeniz ülkelerinin temsilcilikleri tarafından yürütülen ve onların sorumluluğunda sunulan ana dili dersi,
3. Devletin yaptığı anlaşmalara dahil olmayan ve özel olarak sunulan ana dili dersleri (Reich, 2000 a).

2.2. Almanya'nın Değişik Eyaletlerinde Ana Dili Dersi Uygulamaları

2.2.1. Organizasyon Biçimi

Almanya'da yabancı göçmen çocuklarına Alman devletinin sunmuş olduğu ana dili dersleri için Kültür Bakanları Konferansı'nın 1971 ve 1976 yıllarında almış olduğu kararlar, yasal alt yapıyı teşkil etmektedir ve hâlen bu kararlar geçerlidir. Bu kararlara göre ana dili dersi "ana dilinde tamamlama (takviye) dersi" (Muttersprachlicher Ergänzungsunterricht) adı altında haftada 2-5 saat arasında isteğe bağlı ek ders olarak öğrencilere sunulmaktadır. Ana dili dersi bugün en yaygın olarak bu şekliyle uygulanmakta, ancak derslerin daha çok alt sınır olan 2 saatlik zaman diliminde sunulması neredeyse kurallaşmış hâlde görülmektedir. Dersleri veren öğretmenlerin çoğu, geldikleri ülkelerde öğretmenlik eğitimi almış ve sadece ana dili dersi vermekle görevlendirilmişlerdir. Ancak son zamanlarda ikinci nesle dahil olan, Almanya'da doğup büyümüş ve Almanya'da öğretmenlik eğitimi almış göçmen kökenli genç öğretmenler de ana dili dersi için görevlendirilmeye başlamışlardır.

Kültür Bakanları Konferansı'nın tavsiyeleri, başka organizasyon biçimlerine de izin vermektedir. Örnek; göçmen çocuklarından oluşan bir sınıfta ana dili, okulda geçerli bir ders (Fach) olarak okutulmuş ve dersin bir kısmı da ana dilinde sunulmuştur. Başlangıçta ileriki yıllarda yapılacak olan ana dili eğitimi için bir temel oluşturması düşünülen dil bakımından homojen olan bu sınıflar, daha sonra birçok yerde uzun yıllar devam eden milliyet bakımından homojen sınıflara dönüşmüştür ki bunlar özellikle Kuzey Ren-Westfalya ve bir programının bile oluşturulduğu Bavyera eyaletlerinde daha yaygın olarak görülmüştür. Genel olarak, segregasyon (ayırıştırma) modeline göre oluşturulmuş sınıflarda uygulanan program, kendilerinden beklenen eğitim işlevini hakkıyla yerine getirememişse de 1980'li yıllara kadar devam etmiştir.

Bunun tam tersine 80'li yıllarda özellikle Berlin ve Kuzey Ren-Westfalya eyaletlerindeki liselerde (Sekundarbereich) göçmen öğrencilere ana dillerini "ikinci yabancı dil" olarak seçme imkânı sunulmuştur (Rixius/Thürmann.; 1987: 88-108). Bu açılım şüphesiz organizasyon ve program bazında uyum için önemli bir şans sunmakta, ancak diğer "büyük" yabancı dillere rakip olarak durmaktadır. Göçmen çocuklarının ana dilleri bu rekabete karşı duramamışlar ve sayısal açıdan önemsiz bir konumda kalmışlardır. Bu uygulamanın en dikkat çekici sonucu, Türkçenin Abitur dersleri arasında yer alması olarak gösterilebilir (13.10.1995 tarihli KMK kararı). Diğer yandan İtalyanca, İspanyolca ve Rusça önceden beri seçmeli yabancı diller arasında yer almakta ve hâlen seçilebilmektedir.

Berlin'de Türkçenin bir yabancı dil olarak kabul edilmesi ve ana dilde eğitim verme sorumluluğunun kısmen Alman okul idaresi tarafından üstlenilmesi, daha önce alınan karardan kısmen vazgeçilmesi şeklinde anlaşılabilir. Buna ilaveten temel eğitimin ilk kademesinde (Primarbereich) okul derslerine uyum amacıyla bazı yaklaşımlar denenmekte ve bunlar özellikle iki dilli okuma-yazma öğretimi modelleri şeklinde uygulanmaktadır (Nehr u.a., 1988; Keskin, 1988). Buna benzer bir gelişme Bremen ve Hamburg'da da görülmektedir: Eskiden beri konsolosluk tarafından sunulmakta olan ana dili dersi yanında ayrıca göçmen çocuklarına okullarda Alman okul idaresi tarafından da ana dili dersi verilmektedir.

Ana dili dersi uygulamalarındaki üçüncü biçim olarak da 90'lı yıllarda ortaya çıkan iki dilli sınıflar gösterilebilir. Bu modeldeki temel düşünce; içinde göçmenlerin ana dillerinin de yer alacağı, geniş yelpazeli, iki dilli eğitim imkânının sunulmasıdır. Bu dersler öğrencinin çok değişik dil biyografilerine de tamamen açık olan bir modeldir.

Bu modelin ilk ve tipik örneği 1993'ten beri Wolsburg Őhrinde eğitim veren Alman-İtalyan Lisesi'dir (Deutsch-Italienische Gesamtschule). Yine 1993'te kurulan Berlin Devlet Avrupa Okulları (Staatliche Europaschulen) bu modelin en gelişmiş türü olarak görölmektedir. Berlin'de bu okul sisteminde Alman-İngiliz, Alman-Fransız okulu yanında iki Alman-Türk ve dört Alman-Yunan okulu da eğitime devam etmektedir. Sayılan okullar Berlin'de Şüphesiz ana dilde eğitim işlevini de yerine getirmektedir. Aynı Şekilde yine Berlin'de eğitime devam eden iki dilli Alman-İtalyan, Alman-İspanyol, Alman-Portekiz, Alman-Rus ve Alman-Polonya okulları da bu tür iŐlevleri az da olsa yerine getirmektedir. Hamburg'da da iki dilli Alman-Türk, Alman İtalyan, Alman-İspanyol ve Alman-Portekiz sınıfları bulunmaktadır.

2.2.2. Hedefler

Ana dili takviye dersleri, eğitim politikalarıyla ilgili daha önceki metinlerde göçmenlerin geldikleri toplumlarla olan bağları bakımından ele alınmaktaydı. Örneğ, 1971 tarihli Kültür Bakanları Konferansı kararında Şöyle yazmaktadır: "Ana dili derslerinin görevi, öğrencilerin ölkelerinin dilinin ve kültürünün korunmasını sağlamaya çalıŐmaktır" (Reich, 2010: 448). Politik alanda ana dili dersinin amacı, geri dönüŐ seçeneğinin açık bırakılmasıyla eş tutuluyordu.

Ancak 1970'li yıllardaki uyum (entegrasyon) perspektifi daha dikkatli ve objektif ifadelerin kullanılmasını beraberinde getirmiŐtir. 1976 tarihli Kültür Bakanları Konferansı kararında Şöyle denmektedir: "Ana dili dersi, ana dilinin ve ölk bilgisi için gerekli içeriklerin geliŐtirilmesini kapsamaktadır" (Reich, 2010: 448). Bu ifadeden sonra, örneğ 1984 yılında Kuzey Ren-Westfalya eyaleti tarafından ana dili dersiyle ilgili tavsiyeler ve daha sonra da 1996 yılında Hessen eyaleti tarafından temel eğitimin ikinci kademesi için (Sekundarstufe I) yazılan ana dili dersi müfredatı gelmiştir.

Farklı bir bakış açısını, Federal Alman hükümetinin ilk yabancılar temsilciğinin açıkladığı memorandum dile getirmiŐtir. Buna göre; "etrafi kaplanmış ve irreal bir 'iki kültürlölük'ün desteklenmesi yerine, artık çocuğun ailesi ve geldiği ölkenin insanlarıyla 'anlaŐabilme yetisi'nin korunması" ilkesi benimsenmelidir (Kühn, 1979: 27). İletifim becerisinin ön plana çıkarılmasına daha sonraki zamanlarda sıklıkla değinilecektir. 1980'li yıllardaki müfredat geliştirme çalışmalarında göç edilen ölkede iletişim becerisi hedefi yenilikçi bir görev olarak görölmüŐ ve iŐlenmiŐtir. 2003 yılında Hamburg'da geliştirilen müfredatta Şu bakış açısı merkezde yer almıştır: "Ana dili dersi, çocuğun ana dilinde konuşma, dinleme, okuma ve yazma, dil hakkında düşünme ve kendi ana dili ile Almanca arasında aktarım yapabilme alanlarındaki temel becerilerini geliŐtirecektir. [...]. Bu ders, çocukların, dünyaya farklı bakış açılarında göre oluŐmuŐ dil becerilerini temel alır" (Reich, 2010: 448).

80'li yılların sonuna doğru ana dili dersini kendi sorumluluklarında sürdüren eyaletler daha az bilinen bir metin üzerinde anlaŐtılar: "Yabancı Çocuklara Uygulanan Ana Dili Dersinin Temelleri ve Eğitimsel Tavsiyeler." (Grundlagen und methodisch-didaktische Empfehlungen für den muttersprachlichen Unterricht ausländischer Kinder). Bu metinde, o zamana kadar ana dili dersinin hedefleriyle ilgili yapılan tartışmalar toparlanmış ve bunlar üzerinde uzlaŐılmıŐtır. Nitekim bu metin kısa bir süre sonra, AŞağı Saksonya Kültür Bakanlığı'nın 1990 yılında hazırladığı müfredat çerçevesinde zikredilecektir: Buna göre ana dili dersi:

- Çocukların dilsel becerilerini geliŐtirmeli ve onların gündelik durumlarda sözlü ve yazılı olarak anlaŐabilmelerini sağlamalıdır. Çocuklara, konuşma grubuna dahil olma, karmaŐık konuları kendi ana dillerinde düŐünerek çözebilme, kendi ölkelerinin edebiyatı ve gelenekleriyle hesaplaŐabilme, iki dilliliği bir Şans olarak görerek uluslararası anlaŐmaya bir katkı olacak Şekilde kullanabilme becerisi sağlamalıdır,
- Öğrencilerin kişisel ilişkiler veya medya aracılığıyla elde ettikleri bilgiler yoluyla kendi ölkesindeki hayat hakkında bir resim oluŐturabilmesini ve kendi ölkesindeki kültürel ve sosyal süreçleri algılayabilmesini ve onlara katılabilmesini sağlamalıdır,
- Öğrencilerin kendi dilsel ve kültürel durumlarını anlamasına yardımcı olmalı ve özellikle aile içersinde jenerasyonlar arasındaki ilişkileri desteklemeli ve korumalıdır.

Kültür Bakanları Konferansı 1996 tarihli tavsiyesinde bazı derslerden bahsederken, ana dili dersini de zikretmekte ve bu dersin kültürlerarası eğitimde önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmaktadır. Bu görevin yerine getirilmesinde tüm derslerin ortak bir şekilde katkı sağlamasını talep etmektedir.

Kısaca özetlemek gerekirse, başlangıçtaki duruma özgü ve uygun olarak ana dili dersinin tek hedef kitlesi yabancı öğrencilerdi. O zamanlar sadece göçmen işçilerin geldikleri ülkelerin dilleri okutuluyordu. Bu diller İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Sırpça-Hırvatça, Slovence, Arnavutça, Makedonca, Yunanca, Türkçe ve Arapçadır (Tunus ve Fas'ta konuşulan diyalektler). Ancak "Ana dili" kavramı adı altında diğer dil grupları da öğretim talebinde bulundular ve Alman vatandaşlığına geçme sürecinin artmasıyla da milliyete bağlı olma koşulu az çok anlamını kaybetti. Hessen Eyaleti 1992 yılında ilk eyalet olarak milliyete bağlı olma ve işçi gönderen ülkenin resmî diline bağlı olma şartını kaldırdı; diğer eyaletler de bunu takip etti (Reich, 2010: 449). Hâlen Almanya'da değişik eyaletlerde Ermenice, Aramice, Boşnakça, Dari/Farsi, Kürtçe, Peştuca, Lehçe, Romence, Rusça, Tamilce, Tayvanca, Urduca, Vietnamca ve diğer dillerde ana dili dersleri sunulmaktadır.

3. Göçmen Gönderen Ülkelerin Sundukları Ana Dili Dersleri

Ana dili derslerinin Alman Eğitim Dairesi'nin sorumluluğunda olmadığı eyaletlerde göçmen gönderen ülkelerin resmî temsilcilikleri kendi yönetim ve sorumluluklarında ana dili derslerini sunmaktadırlar. Bu eyaletlerdeki dersler, ilgili temsilciliklerin kendi ülkelerinde geçerli olan müfredatlarına uygun olarak yapılmaktadır. Öğretmenler genelde ilgili devletlerin görevli memurlarıdır. Ayrıca diğer ülkelerin Almanya'da yaşayan vatandaşlarına yönelik kültür politikaları çerçevesinde kurulmuş bazı kuruluşları da mevcuttur. Alman Eğitim Dairesi bu dersler için sınıf temin etmektedir. Bu konuyu ileriki bölümlerde ayrıntılı bir şekilde ele almak üzere şimdi ana dili dersi konusunda yapılan tartışmalara bir göz atalım.

3.1. Ana Dili Dersi Tartışmaları

Ana dili dersinin Alman eğitim sistemi içerisindeki yerinin başlangıçtan beri tartışma konusu olması, eyaletlerin bu dersin konusu ve finansal sorumluluğu bağlamındaki bölünmesinden anlaşılmaktadır. Bu konudaki tartışmalara organizasyona dair, eğitimsel, politik ve ideolojik argümanlar karışmıştır. Bremen eyaletindeki 1970-1980 yılları arasındaki görüş ayrılıkları hakkında yapılmış bir araştırma dahi bulunmaktadır. Bu çalışmada tarafların görüşlerinin birçok konuda kesiştiği gerekçelerinin ayrıntısını görmek mümkündür (Menk, 2000).

Alman okul sisteminin, hem yabancı vatandaşların topluma uyumunu hem de geri dönüşü eş zamanlı olarak sağlayabileceği (çift strateji) görüşünün terk edilmesi ve yeni bir uyum perspektifinin kabul edilmesiyle ana dili dersinin değerinde kısmen eylemsel, kısmen de düşünsel anlamda bir kayıp meydana gelmiştir. Bu perspektif ilk defa Kühn-Memorandumunda ve daha sonra da eyaletlerin eğitim politikalarıyla ilgili kararlarında -ilk önce Kuzey Ren-Westfalya eyaletinin kararında- dile getirilmiştir. Bu gelişmeye Almanya'da yaşayan Yunan kökenli göçmenlerin öncülüğünde diğer göçmen organizasyonları karşı çıkmışlardır. Bu organizasyonlar 1983 yılında "ana dili dersi" konusunda bir memorandum yayımlamışlar ve bu memorandumda 1. sınıftan 10. sınıfa kadar iki dilli eğitimi talep etmişlerdir (BAGIG 1985). Ancak bu talep hiçbir politik destek bulmamış ve Alman pedagogların çoğunluğu tarafından da reddedilmiştir (Deutsch lernen, Heft 4/1983 ve 3/1985). Göçmen organizasyonları tarafından fazla bir sonuca ulaşılamamakla birlikte yine de konunun ilk defa bilimsel bir platformda tartışılması sağlanmıştır. Bazı eyaletler, öncelikle Hessen ve Kuzey Ren-Westfalya olmak üzere ana dili derslerine yönelik müfredat geliştirme çalışmalarına daha yoğun olarak el atmışlar ve bunun sonucunda da yeni müfredatlar ve müfredata yönelik ders materyalleri de oluşturmuşlardır.

Bu gelişmeler, 90'lı yılların sonlarında ana dili derslerine karşı olan politik muhaliflerin daha güçlü bir şekilde kamuoyunda söz söylemeye başlamaları ve ana dili derslerinin kaldırılmasını talep etmeleri sonucu durmuştur. Bu talepler özellikle muhafazakâr politikacıların yanı sıra bir çok bilim adamı tarafından da desteklenmiştir (Reich, 2000b). Brumlik (2000) yabancıların ana dillerini devlet okullarında kullanma talebi ve hakkına karşı çıkmaktadır. Hopf (2005) ana dili dersi için harcanacak zamanın Almanca öğrenimi açısından kayıp bir zaman olduğunu ve

harcanan bu zamanın Almanca öğrenmek için kullanılmasını savunmaktadır. Esser (2006) iki dilli eğitim ile okul başarısının arttığını kanıtlanmadığını dile getirmektedir. O zamanlardan beri bu konu eyaletlerde tartışılmaya devam etmektedir.

3.2. Mevcut Durum

2007 yılının ilk yarısında yapılan bir araştırma şu sonucu göstermektedir: İki dilli olarak sunulan derslerin durumu stabildir. Ancak buna karşılık ana dilde takviye dersi (yabancı dil olarak sunulanlar dahil) anlamlı bir değişikliğe maruz kalmıştır ve çelişkili gelişim eğilimleri göstermektedir. Baden-Württemberg eyaletinde ana dili dersleri eskiden beri göçmen gönderen ilgili ülkelerin sorumluluğunda devam etmektedir. Bavyera eyalet hükümeti 2004 yılının sonbaharında 5 yıl içerisinde ana dili dersini tamamen kaldırma kararı almıştır. Berlin’de hâlen konsolosluklar tarafından verilen ana dili dersi devam etmekte, ancak aynı zamanda Alman eğitim dairesi tarafından sunulan Almanca-Türkçe iki dilli okuma-yazma sınıfları ve yabancı dil olarak Türkçe dersleri devam etmektedir. Bu eyalette, temel eğitimdeki iki dilli uygulama genişletilecektir. Brandenburg eyaleti 6 dilde ana dili dersi sunmakta ve bu eyalette “Bölgesel Yabancılar, Gençler ve Okul Çalışmaları (Regionale Arbeitsstelle für Ausländerfragen, Jugendarbeit und Schule RAA) adlı kurumdan destek alınmaktadır. Bremen’de eskiden beri devam eden konsolosluk dersleri yanında Bremen eğitim idaresi tarafından yürütülen ana dili dersi verilmektedir. Bu dersler Türkçe, Kürtçe ve Lehçe olmak üzere temel eğitimin 1. sınıfından lise sonuna kadar sunulmaktadır. Hâlen bu eyalette Türkçe dersi müfredatı yazma çalışması devam etmektedir. Hamburg’da da eskiden beri devam eden konsolosluk dersleri yanında eyalet eğitim idaresi tarafından yürütülen ana dili dersi de verilmektedir. Bu dersler kadrolu öğretmenler tarafından 13 farklı dilde ve ücretli öğretmenler tarafından da diğer dillerde verilmektedir. Temel eğitim okulu ve ikinci kademedeki değişik okul türleri için hazırlanmış müfredatlar mevcuttur ve lise kademesi için de bir müfredat çalışması devam etmektedir. Buna karşılık Hessen de ise 1999 yılına kadar çok gelişmiş olan ana dili dersi son yıllarda tamamen kaldırılmış olup bunun göç veren ülkelerin sorumluluğuna devredilmesi planlanmaktadır. Meklenburg-Vorpommern eyaletinde yeteri sayıda öğrenci olmadığı için ana dili dersi sunulmamaktadır; bu eyaletteki tek istisna sunulan Rusça dersi. Aşağı Saksonya eyaleti kendi sorumluluğunda ana dili dersi sunmakta, ancak bu derslerin ikinci kademe azaltılması eğilimi içinde olup ileri vadede konsoloslukların ortak sorumluluğuna vermeye eğilimlidir. Kuzey Ren-Westfalya, kendi sorumluluğunda 19 dilde ana dili dersi sunmaya devam etmektedir. Aynı şekilde Rheinland-Pfalz eyaleti de 7 ayrı dilde ana dili derslerini kendi sorumluluğunda vermeye devam etmektedir. Saarland eyaletinde ana dili dersleri sadece konsolosluklar sorumluluğunda sürdürülmektedir. Aynı durum Schleswig Holsten’da da mevcuttur. Sachsen eyaletinde ana dili dersi 9 değişik dilde verilmektedir; bu eyaletteki en büyük yabancı grubu Vietnamlılardır. Thüringen eyaletinde de ana dili eğitimi sadece Vietnam dilinde sunulmaktadır.

3.3. Perspektifler

1994 yılında Kültür Bakanları Konferansı “Yabancı dil dersi için temel bir konsepte yönelik düşünceler” (Überlegungen zu einem Grundkonzept für den Fremdsprachenunterricht) adlı bir metin yayımlamış ve buna göre eyaletlerin okullardaki yabancı dil politikalarının gözden geçirilmesini tavsiye etmiştir. Marjinal bir şekilde de olsa, ana dili dersleri de bu kapsama girmektedir. Bu belgede okulların dil politikası, Avrupa’daki çok dillilik perspektifi altında ele alınmaktadır. Dil politikalarıyla ilgili bu çalışmalar bazı eyaletlerde gerçekleşmiş, bazı yerlerde ise hâlâ gündemdedir. Avrupa’daki çok dillilik politikası kapsamında bu konsept, ana dili dersinin geleceği açısından yenilikçi bir anlam ifade etmektedir. Gerçi Avrupa politikası, Avrupa Birliği’ne üye ülkelerde konuşulan dilleri kapsamaktadır (Avrupa Komisyonu 1996, 72-74), ancak bu dillere Almanya’da ana dili olarak konuşulan diğer diller de dahildir. Ana dili dersi ile yabancı dil dersi arasındaki bağlantı, böylece yeni bir perspektife kavuşmuş olacaktır.

Üçüncü bir faktör de Avrupa Birliği politikası tarafından desteklenen ve formal eğitim sistemlerinden uzaklaşarak becerilerin ön plana çıkarılması eğilimidir. Bu politikanın ilk ve tanınmış ifadesi Avrupa Dil Portfolyosu’dur. Göçmenlerin dil bilgilerinin beceri hâline dönüşmesi ve böylece toplumun topyekun iletişim potansiyelinin geliştirilmesi bu araç sayesinde daha kolay kabul edilebilir.

4. Avusturya'da ve İsviçre'nin Almanca Konuşulan Kesiminde Ana Dili Dersleri

A. Avusturya okullarında 1970'li yılların ortalarından bu yana göçmen ve ilticacı ailelerin çocukları için ana dilde takviye dersleri verilmektedir. Başlangıçta geri dönüşe hazırlık amacıyla uygulanmış ancak 1990'lı yıllardan itibaren artık sadece uyumu kolaylaştırmak amacıyla sunulmaktadır (bkz. Çınar, 1998). Mayıs 2003 tarihli İlkokul müfredatında şöyle yazmaktadır: "Ana dili dersi uyuma ve kimlik oluşmasına –yani yeni hayatın üstesinden gelinmesine- yardımcı olmalıdır. Amaç iki kültürlülüğün ve iki dilliliğin gelişmesi ve yerleşmesidir."

Dersin yürütülmesi, öğretmenlerin seçilmesi ve atanması tamamen Avusturya eğitim makamlarının sorumluluk alanındadır ve onlar tarafından yapılmaktadır. Farklı okul türlerine göre hazırlanmış müfredatlar aynı zamanda ana dili dersi için de amaçların ve içeriklerin açıklandığı özel bir öğretim programı içermektedir. Talep gelmesi ve personel ile mekan kaynakları olduğu sürece ana dili dersinin her dilde sunulması esasen mümkündür. 2007/2008 eğitim öğretim yılında aşağıdaki dillerde dersler sunulmuştur: Arnavutça, Arapça, Boşnakça/Hırvatça/Sırpça, Çince, Fransızca, İtalyanca, Makedonca, Farsça, Portekizce, Lehçe, Romanca, Rumence, Rusça, Slovakça, İspanyolca, Çekçe, Türkçe ve Macarca. Dersler haftada en az iki saat olarak verilmektedir. Sunulan derslerin yaklaşık yarısı Viyana'da uygulanmaktadır.

Avusturya'da ana dili derslerinin konumuyla ilgili tartışmalar daha çok ana dili dersinin temel eğitimdeki yeri, ana dili derslerinin birinci ve ikinci kademedeki sunulan düzenli yabancı dil dersleri arasına alınıp alınmayacağı, ana dili dersi veren öğretmenlerin kaliteleri ve yeterlilikleri ve Avusturya eğitim sistemindeki tüm öğretmenlerin gerçek anlamda çok dillilik konusunda hassaslaşması konularında yoğunlaşmaktadır (bkz. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur 2007).

Kısaca Avusturya'daki ana dili dersi uygulaması aşağıdaki şekilde özetlenebilir (bkz. Ministerium für Unterricht, Kunst und Kultur Abt. I/13a, Referat für Migration und Schule Muttersprachlicher Unterricht Merkblatt): Avusturya okullarında ana dilleri Almanca olmayan çocuklar için ya da aile içinde iki dil konuşarak yetişen çocuklar için haftada 2 ile 6 saat arasında değişen ana dili öğrenimine katılma olanağı bulunmaktadır:

- a) Herhangi bir yükümlülük getirmeyen uygulamalı ders olarak
 - İlkokulda (Volksschule – 1. sınıftan 4. sınıfa kadar)
 - Özürli okulunda (Sonderschule – 1. sınıftan 5. sınıfa kadar)
- b) Herhangi bir yükümlülük getirmeyen uygulamalı ders ya da serbest ders olarak
 - Zorunlu ortaokulda (Hauptschule – 5. sınıftan 8. sınıfa kadar)
 - İlkokulun üst kademesi (Volksschuloberstufe – 5. sınıftan 8. sınıfa kadar)
 - Özürli okulunda (Sonderschule – 6. sınıftan 8. sınıfa kadar)
 - Politeknik okulda (Polytechnische Schule – 9. sınıf)
- c) Okul özerkliği çerçevesinde her hangi bir yükümlülük getirmeyen uygulamalı ders ya da serbest ders olarak
 - Genel eğitim veren liselerde (allgemein bildende höhere Schulen)
 - Orta öğretime giren meslek okullarında (örnek ticaret okulu gibi / Handelsschule)
 - Meslek lisesi ve dengi okullarda (örnek ticaret akademisi gibi / Handelsakademie)

Yükümlülük getirmeyen uygulamalı ders (unverbindliche Übung): Öğrencinin derse katıldığı yılsonu karnesinde ya da ara karnede (esas öğrenci sayılmayan çocuklarda – außerordentliche SchülerInnen – okula devam belgesinde) belirtilir, fakat not verilmez.

Serbest ders (Freigegegenstand): Öğrencinin derse katıldığı yılsonu karnesinde ya da ara karnede (esas öğrenci sayılmayan çocuklarda – auŐerordentliche SchülerInnen – okula devam belgesinde) belirtilir ve not verilir.

Dersin organizasyon Őekilleri:

- 1) Paralel eğitim: Normal eğitim saatleri dahilinde öğrencilerden bir grup oluŐturulur.
- 2) Tamamlayıcı eğitim: Ana dili eğitimini veren öğretmen bir ekip hâlinde sınıf öğretmeni ile ya da ders öğretmeni ile beraber çalıŐır.
- 3) Normal eğitime ek olarak öğleden sonra (Bir sınıftan derse katılmak isteyen öğrenci sayısı yeterli olmazsa, bu durumda çeşitli sınıflardan ya da okullardan öğrencilerin bir kursta toplanmaları yoluna baŐvurulur.)

Ücretsiz olan bu eğitime katılım gönüllü olmakla beraber, çocukların bu ek öğrenim olanağından yararlanmasının sağlanması tavsiye edilmektedir. Bu Şekilde evde edinilen ana dili bilgilerinin köklendirilip, iyileŐtirilebileceđi, ana dilin iyi konuŐulmasının Almanca ve diğer dersler üzerinde olumlu etkileri olabileceği vurgulanmaktadır.

B. İsviçre'nin Almanca konuşulan kesiminde "Ana dili ve kültürü dersi" (Kurse in heimatlicher Sprache und Kultur- HSK-Kurse) 1960'lı yıllardan beri verilmektedir. Derslerin yürütülmesi göç veren ülkelerin konsolosluklarına, elçiliklerine ya da kurs düzenleme yetkisi olan (Kursträger) devlete bağlı olmayan dernekler tarafından gerçekleştirilmektedir. Eğitim Direktörleri Konferansı'nın (Erziehungsdirektorenkonferenz- EDK) tavsiyelerine göre (70'li yıllardan beri tavsiyelerde bulunmaktadır, en son 1991'de tavsiyede bulunmuştur) kantonlar ana dili kurslarını kendi önlemleri kapsamında desteklemektedirler. Zorunlu okulların uyumlu bir Őekle getirilmesini düzenleyen Kantonlar arası anlaşmanın 4. maddesine göre (2007), Şu anda tüm kantonlar için yüksek derecede bağlayıcılık özelliği taşımaktadır. Bu destek, kursların resmî olarak tanınması sonucunu beraberinde getirmekte; müfredat hazırlama, ailelerin bilgilendirilmesi ve kamuoyu çalışması, öğrencilerin kayıtları esnasında organizasyonun üstlenilmesi, mekan ve materyallerin sağlanması, atanmıŐ diğer öğretmenlerle gerçekteşen hizmet içi eğitimde işbirliği yapılması gibi bir çok konuda kolaylıklar sağlamaktadır. Büyük Őehir kantonlarında diğerlerine kıyasla daha fazla sayıda ana dili kursu sunulmaktadır: Basel Őehrinde 30 ayrı dilde, Bern'de 23 ayrı dilde, Luzern'de 18 ayrı dilde, Zürich'de 24 ayrı dilde ana dili kursları sunulurken; diğer küçük kantonlarda da sayıca fazla, farklı dillerde ana dili kursları yürütülmektedir. En çok okutulan diller, Arnavutça, İtalyanca, Portekizce/Brezilyaca, Sırpça, İspanyolca, Tamilce ve Türkçedir. Ana dili ve kültürü derslerinin İsviçre içindeki iç göç için de anlamı bulunmaktadır; İtalyanca yanında Fransızca kurslarının da anlamlı bir yeri vardır. Derse katılma, isteğe bağlı olup çoğu kanton tarafından güçlü bir Şekilde tavsiye edilmektedir. 1991 tarihli Eğitim direktörleri tavsiyesinde, ana dili ve kültürü kurslarının "imkânlar çerçevesinde ders saatlerinin içine alınması" tavsiye edilmektedir. Bu tarihten beri sürekli bu derslerin okulun sunduğu düzenli dersler arasına entegre edilmesi talebi var olmuş, en son olarak Bern kantonunda ana dili ve kültürü kurslarının devlet okulunun hukuki sorumluluk alanına girmesini hedefleyen bir hareket olmuştur. Bu talepler bu zamana kadar geniş çaplı bir deđiŐikliđe ulaşamamıştır. Ancak ana dili destek derslerinin entegre edilmesine yönelik model teşkil edebilecek örnekler bulunmaktadır ve bunlar arasında da Basel Őehrinde gerçekteşen denemeler (bkz. Bollhalder, 2007) özellikle vurgulanmalıdır.

5. Batı Avrupa Türklerinin Çocuklarına Türkçe Öđretimi¹

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın acilen çözümlenmesi bekleyen en önemli sorunlarının başında, çocuklarının eğitim sorunu gelmekte, bunlar arasında ise önemli yer tutanlardan bir tanesi de onlara uygulanan ana dili ve Türk kültürü öğretimi noktasında odaklanmaktadır. Bu bölümde, yurt dışındaki Türk çocuklarına uygulanan ve program ve uygulama bakımından çok sık eleŐtirilen Türkçe ve Türk kültürü öğretimi ele alınacak ve bu konu hakkında bazı gözlem ve çözüm önerileri sunulacaktır.

¹ Bu bölümde, Cemal Yıldız'ın 2002 yılında yayımlanan "Batı Avrupa Türklerinin Çocuklarının Türkçe Öğretimi (İki Dilli Eğitim ve Berlin Modeli) adlı makalesinden ve yine Cemal Yıldız'ın (2009) "Almanya'da Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimi ve Alman Okullarındaki Türk Çocuklarına Yönelik Eğitim Uygulamaları" adlı makalesinden geniş ölçüde faydalanılmıştır.

5.1. Yurt Dışında Türkçe Öğretiminin Genel Çerçevesi (Türkiye Cumhuriyeti Açısından Durum)

Yurt dışındaki Türk vatandaşlarının her türlü ihtiyacının karşılanması görevini kanunlarımız devlete yüklemiş ve koruma altına almış bulunmaktadır. Nitekim anayasamızın 62. maddesi hükmüyle, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın her alandaki ihtiyaçlarının giderilmesini, bu çerçevede özellikle çocuklarının eğitimi için gerekli tedbirleri alma görevini devletin üstlendiğini açıkça belirtmektedir. Aynı şekilde Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 59. maddesi de, Türk vatandaşlarının yurt dışında eğitim, öğrenim ve ihtisas görmeleriyle ilgili devlet hizmetlerinin düzenlenmesinde Millî Eğitim Bakanlığı'nı sorumlu tutmaktadır. Bu hükümler gereği değişik zamanlarda ilgili ülkeler ile uluslararası kültür anlaşmaları yapılmıştır. Belirli yılları kapsayan bu anlaşmalar süreleri bitiminde yenilenmektedir. Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın yaşadıkları ülkede bir kimlik kazanmaları, kendi ülkelerini sevmeleri, ülkeleriyle bağlarını kuvvetlendirmeleri, yurtlarına döndüklerinde kolayca uyum sağlamaları ancak Türkçe, Türk kültürü dersleri ve sosyo-kültürel etkinliklerin etkin bir biçimde yapılmasıyla gerçekleştirilebilir. Bu amaca yönelik olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkelerle yaptığı anlaşmalarla çocuklarımızın ana dilde eğitim alabilmeleri esasen sağlanmıştır.

Yurt dışında ana dili eğitimi, Millî Eğitim Bakanlığı'nın onayı gereğince yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının, kendi kültürlerini ve kimliklerini tanıma, koruma ve geliştirmelerini hedefleyen Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 03.08.2009 tarih ve 112 sayılı kararı ve bakan onayı ile kabul edilen "Türkçe ve Türk Kültürü Dersleri Programları" doğrultusunda verilmektedir.² Geliştirilen programa uygun olarak Yurt dışındaki Türk çocukları için hazırlanan Türkçe ve Türk Kültürü Ders Öğretim Materyali (1-3, 4-5, 6-7, 8-10. Sınıflar), Türkçe ve Türk Kültürü Çalışma Kitabı (1-3, 4-5, 6-7, 8-10. Sınıflar) ile Türkçe ve Türk Kültürü Öğretmen Kılavuz Kitabının (1-10. Sınıflar) öğretim materyali olarak okutulması Talim ve Terbiye Kurulunun 02.09.2010 tarih ve 121 sayılı kararına uygun bulunmuştur. Yaklaşık 400 bin adet basılarak Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen ülkelerdeki/eyaletlerdeki eğitim müşavirliklerine/ataşeliklerine öğretmenlerin/öğrencilerin kullanımına sunmak üzere Kasım (2010) ayı içerisinde ulaştırılmıştır.

Almanya ve Türkiye hükümetlerinin bu konuyla ilgili imzaladıkları anlaşma 1957³ tarihli ve bu anlaşmanın 1. ve 4. maddesi ana dili derslerinin verilmesiyle ilgilidir. Madde 7'de bu derslerin haftada 5 saati geçmeyeceği belirtilmiştir. Bu anlaşmanın yürütülmesiyle görevlendirilen Türkiye-Almanya Daimi Karma Eğitim Komisyonu düzenli olarak toplanmaktadır. 19. toplantısını 30 Kasım - 1 Aralık 2010 tarihinde Berlin'de gerçekleştirmiştir. Toplantıda ele alınan konular imzalanan bir protokol ile kamuoyuna ilan edilmiştir. Ana dili eğitimi derslerinin verilmesi dışında ayrıca birçok ülkeyle yapılan ikili anlaşmalar sonucu Türkçenin ikinci yabancı dil olarak seçmeli dersler arasında yer alması da sağlanmıştır. Bu nedenle, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın çocukları ile Türkçeyi ikinci yabancı dil olarak seçmek isteyen öğrenciler için "Yabancı Dil Olarak Türkçe Dersi Öğretim Programı"⁴ hazırlanmış ve bu program bulunan ülkenin 6. sınıftan başlayıp, 11. sınıfa kadar devam edecek şekilde düzenlenmiştir.

Yabancı çocukların eğitimi ile ilgili anlaşmalarda UNESCO, daha önceki bir tarihte (1954) bir çocuğun ana dilini öğrenme ve mükemmelleştirme zorunluluğunu ileri sürmüştür. 14.5.1964 tarihinde toplanan Federal Almanya Eğitim Bakanları Konferansı'nda, göçmen işçi çocukları için okul programlarına ana dili derslerinin konulması kararı alınmıştır. Federal Almanya Eyalet Eğitim Bakanları Daimi Konferansı 14-15 Mayıs 1969 ve 3 Aralık 1971 tarihli kararlarla eyaletlerin eğitim yöneticilerine, yabancı çocukların öğretimine ilişkin uygun önlemlerin alınmasını tavsiye etmiştir. Aynı kurul 8 Nisan 1976 tarihinde aldığı kararla, yabancı çocukların Alman okul sistemine tam uyumlarının sağlanmasına ve aynı zamanda onların ülkeleri ile olan dil, kültür ve tarih bağlarının korunup beslenmesine gayret edilmesini tavsiye etmiş ve Türk dilinin öğretim programları içinde yer almasına karar verilmiştir.⁵

2 Yurt Dışındaki İşçi Çocukları İçin Türkçe-Türk Kültürü ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı Ankara: Millî Eğitim Basımevi, 2009.

3 8 Mayıs 1957 tarihli Türk-Alman Kültür Anlaşması'nın yürütülmesiyle görevlendirilen Türkiye-Almanya Daimi Karma Eğitim Komisyonu 19. Toplantısını 30 Kasım - 1 Aralık 2010 tarihlerinde Berlin'de yapmıştır. Federal Almanya'daki Türk çocuklarının eğitim-öğretim problemleri ile çözüm önerilerinin görüşüldüğü Karma Eğitim Uzmanları Komisyonu toplantısı sonunda bir protokol imzalanmış ve kamuoyuna ilan edilmiştir.

4 Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 1999. (Daha önce tek bir program içerisinde ele alınan Türk Kültürü ve Yabancı Dil Olarak Türkçe programları 1999 yılında ayrı ayrı taslaklar olarak hazırlanmıştır.)

5 Kultusministerkonferenz-KMK, 1976, s.1-4, aktaran: Ünal Akpınar, "Zur Schulsituation der Kinder ausländischer Arbeitnehmer." Zur Integration der Ausländer im Bildungsbereich-Probleme und Lösungsversuche 40. Hrsg. von Langenohl-Meyer; Wöneskes; Bendit; Blasko; Akpınar; Ving. München: Juventa Verlag, 1979, s.107.

Hâlen tüm Almanya'da uygulanan Türkçe ana dili derslerinin asıl yasal gerekçesini Avrupa Birliği Komisyonu'nun 25 Haziran 1977 tarih ve 486 sayılı yönergesi (77/486 EWG) oluşturmaktadır. Bu yönergede ana dili eğitimi ile ilgili Şu madde bulunmaktadır:

Madde 3: "Üye devletler ulusal koŐulları ve yasal sistemlerine uygun olarak köken ÷lke ile işbirliği içinde, 1. maddede sözü edilen çocukların normal eğitimle eŐgüdümlerinde kendi ana dilinin ve geldiği ÷lkenin költürünün öğretimini destekleyecek uygun önlemleri alacaklardır."

Burada bu konuyu biraz daha açarak konunun yasal arka planıyla ilgili ayrıntılı bilgi veren İleri'nin (2003) çalıŐmasından uzunca bir bölümü zikretmek istiyorum. İleri (2003:4-14), AT/AB'nin 3. ÷lkelerden gelen çocuklara uyguladığı dil politikasının yasal alt yapısını aşağıdaki Şekilde özetlemektedir:

"AT, kendi üye devletlerinin milli, resmî ve azınlık dillerine uyguladığı eşitlik ve çeşitlilik prensibini "hür ve demokratik hukuk devletleri topluluğu" olarak 3. ÷lkelerden gelen göçmen işçilerin çocuklarına da uygulamak zorunda olduğunu çok iyi bilmektedir. Onun için AT 1970'lerden beri yasal düzenlemeler ve sözleşmelere işgücü göçünün sonucu olarak üye devletlerde yaşayan 3. ÷lke çocuklarının ve gençlerinin kendi ana dilini / aile dilini öğrenmesini güven altına almaya çalışmaktadır.

06.06.1974 tarihinde imzalanan antlaşmada AT'nun üyesi olan devletlerin (Millî) Eğitim Bakanları aktif iki dilliliği - ana dilinde ve yaşanan ÷lkenin devlet dilinde (toplum dilinde) olmak üzere - eğitim politikasının ana prensibi olarak tanımlamıŐtır.⁶

"Avrupa Konseyi" (Rat der EG) 25.07.1977'de AT'ye üye olan devletlerde 3. ÷lkelerden gelip çalıŐanların çocuklarının okul eğitimi (über die schulische Betreuung der Kinder von Wanderarbeitnehmern)⁷ ile ilgili bir talimatname (Richtlinie des Rates)⁸ çıkarmıŐ ve üye devletlere ana dilinin / aile dilinin ve devlet dilinin / toplum dilinin öğretilmesine bilhassa dikkat etmelerini ve bunun için kendi bünyelerinde kurumlar oluŐturmalarını önermiŐtir. Bu talimatnamede AT üyesi olan devletlerin görevleri 2. ve 3. maddelerde Şöyle tanımlanmaktadır:

1. ÇalıŐmaya gelinen ÷lkenin devlet dilini veya bir resmî dilini (toplum dili) öğretmek;
2. Ana dili / aile dili ve anavatan költürü üzerine verilen dersleri o ÷lkelerle beraber çalışarak teşvik etmek;
3. ÇalıŐmaya gelinen ÷lkenin devlet ve resmî dilini (toplum dilini) öğreten öğretmenler için meslek içi eğitimi yapmak ve yeni öğretmenler yetiştirmek.

4. madde, talimatnamenin ilânından sonra AT'ye üye devletlerin gerekli önlemleri almasını, 4 yıl içinde talimatnamede öngör÷len görevleri yerine getirmesini ve Avrupa Konseyi'ne bu alanda alınan hukukî ve idarî kararları bildirmesini Şart koŐmaktadır.

"Gençlik, Költür, Eğitim Bilgilendirme ve Spor Kurulu" 30.06.1981'de Avrupa Parlamentosu'na verdiği raporda Avrupa Topluluğu'na üye devletlerin gerekli önlemleri çok geç almış olduğu ve böylece 25.07.1977 talimatnamesinde öngör÷len maddelerin uygulanmasını son derece geciktirmiŐ olduğunu belirtmektedir.⁹

Bu rapora dayanarak Avrupa Parlamentosu 18.09.1981'de aldığı kararla (Enstchließung) 25.07.1977 talimatnamesinin temmuz 1981'de yürürlüğe girdiğini üye devletlere bildirmiŐ ve üye devletleri talimatnamedeki maddeleri yerine getirmeye çađırmıŐtır.¹⁰

6 Not: İleri'nin çalıŐmasındaki dipnot numaraları kitabın bütününe uyması için tarafımdan deđiŐtirilmiŐtir. (C. Y.). Amtsblatt der EG. Nr. C 98 vom 20.08.1974, S. 2.

7 Burada bir kavrama dikkat çekmek istiyorum. Federal Almanya Cumhuriyeti göçmen ÷lkesi olduğu kabul etmediği için, 3. ÷lkelerden Almanya'ya çalışmak için gelen iŐçilere bu talimatnamenin metninde "göçmen işçi" denmiyor, "Wanderarbeiter" = seyyar işçi" deniyor.

8 Amtsblatt der EG. Nr. L 199/32 vom 06.08.1977 (77/486/EWG).

9 Europäisches Parlament: Sitzungsdokumente 1981-82 Dok. 1-329/81 vom 30.06.1981; PE 73.415 endg.;

10 Amtsblatt der EG.Nr. C 260/128 vom 12.10.19981.

Avrupa Parlamentosu 16.04.1985'te aldığı bir kararla üye devletlerden 25.07.1977 talimatnamesini nihayet hayata geçirmelerini istemiştir.¹¹

Avrupa Parlamentosu 10.04.1987'de aldığı kararla (madde 3) Avrupa Komisyonu'ndan elindeki bütün olanakları kullanarak üye devletlerin teknik, idarî, malî zorlukları 1977 talimatnamesini uygulamamak için bahane etmemelerini ve bilhassa ana dili ve kültür dersleri ile ilgili sözleşmeleri gerçekleştirmelerini sağlamasını istemiştir.¹²

Avrupa Komisyonu, 25.07.1977 tarihli (77/486/EWG sayılı) talimatnamenin 1981'de yürürlüğe girdikten sonra üye devletler tarafından nasıl uygulandığı üzerine (über die Anwendung der Richtlinie 77/486/EWG vom 25. Juli 1977 über die schulische Betreuung der Kinder von Wanderarbeitnehmern in den Mitgliedstaaten) bir rapor hazırlamış ve 03.01.1989'da Avrupa Parlamentosu'na sunmuştur.¹³

03.12.1992'de "Kültür, Gençlik, Eğitim ve Basın-Yayın Kurulu" Avrupa Parlamentosu'na kültür çeşitliliği ve göçmen çocuklarının okul eğitimindeki sorunları üzerine bir rapor sunmuştur (Bericht über kulturelle Vielfalt und die Probleme der schulischen Bildung der Kinder der Einwanderer in der EG).¹⁴ Burada hemen hatırlatalım:

07.02.1992'de Maastricht Antlaşması imzalanmıştır ve 25.07.1977 talimatnamesinde öngörülen aktif iki dilliği AB'ye üye devletler hâlâ uygulamamıştır.

Avrupa Parlamentosu'na sunulan raporda, 1977 talimatnamesinde ana dili dersinin yasal hak olmadığı tespit edildikten sonra, ana dilinin teşvik edilmesi (fördern) gerekliliğinin ne tespit edilebileceği ne de ölçülebileceği üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda ana dili derslerinin "o ülkelerle beraber çalışarak" teşvik edilmesinin öngörülmesi de belirsizlik olarak nitelendirilmiştir. Böyle yasal yönden aydınlığa kavuşmamış olan bir durumda, sorumluluğu her ülkenin diğerinin üstüne atmasının gayet kolay olduğu belirtilmiştir. Onun için ana dili dersini verme yetkisinin AB'ne üye olan devletlerde olması gerektiği ileri sürülmüştür.¹⁵

Bunun üzerine Avrupa Parlamentosu (01.11.1993'te Maastricht Antlaşması yürürlüğe girdikten sonra) Avrupa Komisyonu'ndan bazı noktaları incelemesini istemiştir.

1. Maastricht Antlaşması'nın 126. maddesi, göçmen işçilerin çocuklarını da kapsama alabilir mi, alamaz mı?
2. Maastricht Antlaşması çerçevesinde göçmen işçilerin çocukları, AB'ye üye devletlerde verilen ana dili dersini yasal hak olarak talep edebilir mi, edemez mi?
3. Göçmen işçilerin çocuklarına ana dili dersi verecek olan öğretmenlerin ana dili hangi dil olmalıdır ve bu öğretmenler nasıl bir eğitim görmelidir?
4. Antlaşma yürürlüğe girdikten sonra, bir yıl içinde bu incelemenin sonuçları Avrupa Parlamentosu'na bildirilmelidir.¹⁶

Avrupa Komisyonu bu noktaları incelemiş ve 25.03.1994'te Avrupa Parlamentosu'na şu raporu sunmuştur.¹⁷

1. Göçmen işçilerin çocukları artık ana dilini anababalarının ülkesine dönmek için öğrenmemektedirler; zira onların geleceği artık yetiştikleri ülkeye yöneliktir.
2. Diğer taraftan şimdiye kadar yapılan birçok dilbilimsel araştırma, ana dilinin, çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, düşünme yeteneğinin artmasında ve toplum dilini öğrenmesinde olumlu bir rol oynadığı kanıtlamıştır. Bu bakımdan bilhassa ilkokul yıllarında ana dili dersleri çocuğun gelecekteki öğrenme yeteneğini artıracaktır.
3. Avrupa Birliği yabancı dil öğretiminde çeşitlilik prensibinde karar kıldığına göre kendi ülkelerinde yaşayan

11 Europäisches Parlament: Sitzungsdokumente 1985-86. Dok. A 2-12/85 vom 03.04.1985, PE 94.449 endg.; Amtsblatt der EG. Nr. C 122/62 vom 20.05.1985.

12 Dok. B 2-235/87; Amtsblatt der EG. Nr. C 125/168 vom 11.05.1987.

13 Kommission der EG: KOM (88) 787 endg. vom 03.01.1989.

14 Europäisches Parlament, Sitzungsdokumente DOC-DE\RR\218439: PE 152.262/endg. Raporu yazan bayanın adı Barbara Dührkop-Dührkop'tur.

15 DOC-DE\RR\218439: Begründung II. 17.1. ve 17.2.

16 DOC-DE\RR\218439: Entschließungsantrag, madde: 5, 6, 7.

17 Kommission der EG: KOM (94) 80 endg. vom 25.03.1994.

3. lke çocuklarının ana dilini entelektüel bir kaynak olarak görmeli ve bu kaynağı israf etmemelidir.
4. Bazı ye devletler ana dilini toplum dili ile denkleştirerek (koordinierend) ğretmeye başlamıştır; diğer ye devletler, bir grubun ana dilini bütün öğrencilere açmıştır (Bu ye devletlerden biri Federal Almanya Cumhuriyeti'dir).

nce bu raporun amacı ve hedefi nedir, onu anlamaya çalışalım!

Amaç, anababaları 3. lkelerden gelen öğrencilerin ana dilini zamanla "ana dili dersi" olarak müfredat programından tamamen çıkartıp yalnız yabancı dil dersi olarak herkese, yani ye devletlerin vatandaşı olan öğrencilere de açmaktır; hem de 2. hatta 3. yabancı dil olarak (Çince ve Japonca gibi). Yani AB, rneğin Türkçeyi korunması ngrlen azınlık dili grubuna değil de, yalnız yabancı dil grubuna (hem de öğrenilmesi zorunlu olmayan yabancı dil olarak) almak istiyor (bkz. ek 1) Bu gelişim ye devletlerin vatandaşı olan, yani ana dili herhangi bir Avrupa dili olan öğrenciler için olumlu bir gelişimdir ama Türk kökenli öğrenciler için değil. Burada dikkate alınması gereken nokta, bir etnik gruba kendi ana dilinin yabancı dil olarak öğretilmek istenmesidir.

Bir dil, yabancı dil olarak öğretildiği takdirde, tabii ki, bu dersi verecek olan öğretmenlerin ana dilinin öğretilen dille aynı olması gerekmektedir. Aynı zamanda bu yabancı dil öğretmenlerin üniversitelerde yetiştirmek olan ğretim üyelerinin de ana dilinin bu dil ile aynı olması gerekmez. Görüldüğü gibi bu raporun amacı 3. lkelerden gelen öğrencileri iki dilli yetiştirmek ve böylece onların okuldaki başarı derecesini arttırmaktan ziyade, AB'ye ye devletlerin vatandaşlarına yeni iş sahaları açmaktır.

Diğer taraftan AB'nin ye devletler için düzenlediği dil politikasına göre, bir insanın, bir etnik azınlığın kendi ana dilini öğrenip öğrenmemesi, yaşayan ve vatandaşı olunan devletin resmî diline bağlı değildir.¹⁸ öyle ise, bu raporda AB, ye devletlerin resmî dillerine ve ye devletlerde yaşayan azınlık dillerine tanıdığı "eşitlik prensibi"ni, 3. lkelerden gelen öğrencilerin ana diline tanımamakta ve uygulamak istememektedir.

Ama madem ki 3. hatta 4. kuşak olarak Avrupa'da yaşayan bu öğrenciler ve gençler Avrupa'da kalacaktır o zaman onlar da AB'de yaşayan bir etnik grup konumuna gelmiş sayılmaz mı? AB'nin onların dillerine de, ye devletlerde yaşayan diğer etnik grupların dillerine tanıdığı eşitlik prensibini uygulaması gerekmez mi?"

İleri (2003) alışmasında, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Türkçenin yasal durumu ile ilgili olarak da aşağıdaki açıklamaları yapmaktadır:

"F.A.C. ye devlet olarak AT ve AB'de alınan kararlar doğrultusunda hangi kararları almıştır ve bunları nasıl uygulamaktadır?

"Avrupa Topluluğu'na ye Devletlerin Dışışleri Bakanlar Kurulu'nun 3. lke çocukların eğitimi ile ilgili 25.07.1977 tarihli ve 77/486/EWG sayılı aktif iki dilliliği ngren talimatnamesi zerine "Federal Almanya Cumhuriyeti Eyalet Kültür Bakanları" (KMK) 08.04.1976'daki konferansta aldığı kararlarda bazı değişiklikler yaparak 26.10.1979 yılı konferansında hâlen geçerli olan yeni bir yönetmelik hazırlamıştır.¹⁹

Yönetmeliğin amacı girişte söyle tanımlanmaktadır: Yabancı ğrenciye Almancayı ğrenme ve Alman okullarından mezun olma yeteneğini kazandırmak, aynı zamanda yabancı öğrencinin ana dili bilgisini muhafaza etmek ve geliştirmek, böylece dil ve kültürel kimliğini korumaya yararlı olmaktadır.

Yönetmeliğin 4. maddesi yabancı öğrencilerin ilkokul sonrası eğitim düzeylerinden (orta ğretim, lise ğretimi gibi) geçebilmesi için ngrlen yardımları içermektedir. Bu maddenin metninin Eyalet Kültür Bakanları'nın 1976 ve 1979 Konferansları'nda aldıkları kararları karşılaştırarak aşağıya yazıyorum.

08.04.1976 yönetmeliği madde 4

4.1. Yabancı ğrenciler, yeteneklerine uygun bir şekilde ilkokul sonrası eğitim düzeylerinden de geçebilmeleri için, imkânlar dahilinde özel yardım görmelidir. Almancada, gerektiğinde ek olarak takviye dersleri almalıdırlar.

¹⁸ Bak: European Charter for Regional or Minority Languages. Strasbourg, 05.11.1992; Part III. Art. 8 - Education.

¹⁹ Neufassung der Vereinbarung "Unterricht für Kinder auslndischer Arbeitnehmer" (Beschlß der KMK vom 08.04.1976 in der Fassung vom 26.10.1979). Beschlßsammlung, Hrsg.vom Sekretariat der KMK in der BRD, Juni 1981

4.2 Öğretmen bulunduğu ve organizesi mümkün olduğu hâllerde ana dili 2. yabancı dil yerine öğretilir, 2. yabancı dil olarak kabul edilebilir. Ana dilinde böyle bir ders verilemiyorsa, ana dili sınavı yoluyla 2. yabancı dil olarak tanınabilir.

26.10.19979 yönetmeliği madde 4

4.1. Yabancı öğrenciler, yeteneklerine uygun bir şekilde ilkökul sonrası eğitim düzeylerinden de geçebilmeleri için, imkânlar dahilinde özel yardım görmelidir.

4.2. Bilhassa Almandada, gerektiğinde ek olarak takviye dersleri alabilmelidirler.

4.3. İlkokuldan sonraki yabancı dil öğrenme sırası (1. yab. dil İngilizce, 2. yab. dil Fransızca v.b.), bilhassa 1. sınıftan itibaren Alman okuluna giden yabancı öğrenciler için de geçerlidir.

Eğer yabancı öğrencinin eğitimi için elzemse ve organizesi mümkünse, müfredat programı ve öğretmen varsa, o zaman ana dili dersi ilkökuldan sonra öğrenilmesi gereken zorunlu yabancı dil dersi yerine verilebilir.

Eğer ana dili dersinin verilmesi mümkün değilse bile, ana dili, yabancı dil dersinin yerini alabilir. O zaman ana dilindeki başarı sınavla tespit edilir.

1976-1979 yönetmeliğindeki 4. maddeyi tek tek incelersek, şu ortaya çıkar:

1. Almanca takviye derslerinin verilmesi daha da ihtiyarilemiştir; zira "almalıdır" (1976: 4, 1) yerine "alabilmelidir" (1979: 4, 2) denmektedir.
2. Alman öğrencileri için öngörülen yabancı dil dersi sırası ana dili Almanca olmayan ama 1. sınıftan itibaren Almanya'da okula giden öğrenciler için de genel kural olarak kabul edilmiştir (1979: 4, 3).
3. Ana dilinin yabancı dil yerine geçmesi "yabancı öğrencinin eğitimi için elzemse" ve "müfredat programı varsa" (1979: 4, 3) gibi daha çok ön koşullara bağlanmıştır.
4. Buna karşılık ana dili dersi yalnız 2. yabancı dil yerine değil de, genel olarak zorunlu yabancı dil dersi yerini alabilir" demiştir. Bu, ana dili 1. yabancı dil yerini de alabilir, demektir. Ayrıca ana dili dersi alınmadığı takdirde, ana dili sınav yolu ile yabancı dil yerine geçebilir, denmektedir.

Almanya'da yaşayan 3. ülkelerden gelen çocukların çoğunluğu zaten Türk kökenli öğrencilerden oluştuğu için "ana dili" kavramı hemen hemen Türkçe ile eş anlamlıdır.

26.10.1979 tarihli yönetmelikte Türk kökenli öğrenciler Türkçeyi zorunlu yabancı dil yerine alabilir (yani Hauptschule, Realschule ve lisede 1. yabancı dil dersi olan İngilizce yerine de) denmekle beraber, bu durum bilinçli olarak bir sürü ön koşula bağlandığından (Kann-Bestimmungen = olabilir hükümleri) uygulanmaktadır. Çünkü kayıt ve şartları bu kadar ihtiyarî olan bir yönetmeliğin uygulanması tamamen okul müdürlerinin eline ve (ana dili olarak Türkçeye karşı durmadan menfi tesir altında bırakılan) anababaların keyfine bırakılmış demektir.²⁰

Federal Almanya Cumhuriyeti'nin bütünü için geçerli olan bu yönetmeliği göz önünde tutarak her eyalet kendi yönetmeliğini yapmıştır. Yalnız 5 eyalette Türkçe 1. yabancı dil yerini de alabilir, denmektedir (bkz. ek 3). Yalnız "alabilir" demek, alır demek, değildir.

Tabii burada 11 (eski) eyaletin yönetmeliklerini teker teker incelemeye imkân olmadığı için, konuyu ana hatlarıyla ele alacağım 11 eski eyaletteki yönetmelikleri gösteren cetvelde en önemli bölümler, ana diline ayrılan haftalık ders saati, ana dili dersinin zorunlu ders olup olmaması zorunlu yabancı dil yerine geçip geçmemesi ve ana dili dersinden alınan notun sınıf geçmeyi, yani okuldaki başarıyı etkileyip etkilememesidir.

Eyalet yönetmeliklerinde ana diline ayrılan haftalık ders saati en fazla beş saat olabilir, denmektedir. Bu uygulamada ortalama üç saattir. Ana dili dersi, yasal hak olmadığı için, hemen hemen hiçbir eyalette zorunlu ders değildir.

²⁰ Örneğin Hamburg'daki Lohmühlen Lisesi'nde okuyan Filiz Taşdemir adındaki öğrencinin 1989 lise bitirme sınavlarında Türkçeyi yabancı dil yerine alması kabul edilmemiştir. Halbuki aynı yıl, aynı okulda okuyan ve Polonya'dan gelen öğrenciler Lehçeyi yabancı dil yerine alarak liseden mezun olabilmişlerdir. Bu örnek Türk kökenli öğrencilere eşit muamele yapılmadığını gösteriyor.

Ana dilinin ilkokulda zorunlu ders olmaması demek, Almanya'daki okullarda Türk kökenli çocuklara okuma yazma tekniğinin ana dilinde değil, toplum dilinde öğretilmesi, demektir. Türkçe dersinden alınan not karneye geçse bile, not ortalamasına girmediği için sınıf geçip geçmemeyi, yani öğrencinin okuldaki başarısını etkilememektedir. Yalnız Bremen'de eyalet öğretmenleri tarafından (yani Türkiye'den yollanan öğretmenler tarafından değil) verilen Türkçe dersinden alınan not sınıf geçmeyi etkilemektedir. (Bundan başka bkz. Devlet Avrupa-Okulu Berlin).

Almanya'daki göçmen dernekleri ile Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW) seksenli yıllarda yabancı öğrencilerin ana dilinin ilkokul 1. sınıftan itibaren zorunlu ders olarak müfredat programına alınması talep ettikleri hâlde, Türkçe ana dili dersi olarak bugüne kadar müfredat programına alınmamıştır.²¹ Bunun yerine model denemeleri vardır.

26.10.1979'da alınan KMK kararında Türkçe dersinin verilmesi için, ön koŐullardan biri müfredat programının bulunmasıydı. Buna dayanarak 1981-1985 ve 1986-1991 yılları arasında F.A.C'nin Eğitim ve Bilim Bakanlığı ile Berlin Eyaleti'nden alınan mali yardımlarla iki dilde (Almanca ve Türkçe) okuma yazma malzemesi hazırlanmaya başlanmıştır.²² Hazırlanan ders malzemesinin denenebilmesi için de 1983/84 ders yılında Berlin Kreuzberg'deki "Nürtingen İlkokulu"nda iki dilli okuma yazma öğretimi başlanmıştır. Hâlen Berlin'in dört semtinde yedi etnik ağırlıklı ilkokulda (Schwerpunktschulen) iki dilli okuma yazma yapılmaktadır. 1995/96 ders yılında "Devlet Avrupa Okulu Berlin'in (Staatliche Europa-Schule Berlin) Almanca-Türkçe kolu olan "Aziz Nesin İlkokulu" ana sınıfı ile başlanmıştır. Avrupa Okulu'nun yönetiminde her öğrenci kendi ana dilinde okuma yazma öğrenir ve her iki "ortak dil" de (Partnersprache) gerek dil dersi olarak, gerekse ders dili olarak eşittir. Bu bakımdan Türkçe dersinden alınan not sınıf geçmeyi etkiler.

2000/2001 ders yılından itibaren Hamburg'da etnik ağırlıklı ilkokulda (Schwerpunktschulen) Almanca-İtalyanca ve Almanca-Portekizce iki dilli eğitim resmen başlanmıştır.²³ Türkçe-Almanca eğitim yapan böyle iki dilli etnik ağırlıklı (Schwerpunktschule) bir okul Hamburg'da henüz yoktur. Ancak İtalyanca ve Portekizce etnik ağırlıklı iki ilkokul açıldıktan sonra, Hamburg'da da bir tek okulda normal sınıfların yanı sıra Türkçe Almanca okuma yazma öğretimi başlanmıştır. Yalnız bu okulda Türk kökenli çocuklara yapılan iki dilli okuma yazma öğretimine Alman çocukları da katılmakta ve böylece onların da Türkçe öğrenmesi sağlanmak istenmektedir.²⁴

Türkçe, Türk kökenli öğrenciler için hâlâ ana dili / aile dili, Türkiye'nin devlet dilidir; Türk kökenli olmayan öğrenciler için ise, yabancı dildir. Bu iki grubun okula başladıklarında Türkçe bilgileri de birbirinden son derece farklıdır. Türkçenin, ana dili / aile dili Türkçe olan çocuklarla ana dili / aile dili Türkçe olmayan çocuklara aynı sınıfta (bilhassa okuma yazma öğrenirken) öğretilmek istenmesi, eğitim biliminin bütün kural ve yöntemlerine aykırıdır.

Çünkü (iki dilli yaşam ortamında bile) ana dili olarak öğretilen Türkçe ile yabancı dil olarak öğretilen Türkçe arasında görev, nitelik, nicelik ve yöntem bakımından büyük farklar vardır. Bu tür uygulamaların amacı Türkçenin ana dili / aile dili dersi olarak hedefinden uzaklaŐtırmak istenmesinden ve saptırılmasından başka bir şey değildir.²⁵

Buna karşılık 25.07.1977 tarihli ve 77/486/EWG sayılı talimatnamede öngörülen Federal Almanya Cumhuriyeti'nin devlet dili / toplum dili olan Almanca'yı öğreten öğretmenlerin meslek içi eğitimi ile bu dersi verecek olan yeni öğretmenlerin yetiştirilmesi ile ilgili madde en iyi şekilde uygulanmıştır ve uygulanmaktadır. F.A.C'nin otuza yakın üniversitesinde Eğitim Fakülteleri ve Alman Filolojileri bünyesinde "Yabancı öğrencilerin eğitimi" (Ausländerpädagogik), "Kültürler arası eğitim" (Interkulturelle Erziehung), "Çok kültürlü eğitim (Multikulturelle Erziehung) ve "Yabancı dil olarak Almanca" (Deutsch als Fremdsprache), "İkinci Dil olarak Almanca" (Deutsch als Zweitsprache), "İkinci yabancı dil olarak Almancanın öğretimi" (Didaktik des Deutschen als Zweitsprache) adları

21 Bundesarbeitsgemeinschaft der Immigranteverbände in der Bundesrepublik Deutschland und Berlin West (BAGIV) (Hrsg.): Muttersprachlicher Unterricht in der Bundesrepublik Deutschland. Sprach- und bildungspolitische Argumente für eine zweisprachige Erziehung von Kindern sprachlicher Minderheiten. Hamburg 1985, S. 19 - 21. GEW-Script 17: Integrierter muttersprachlicher Unterricht. Ein neues Fach für ausländische Kinder an deutschen Schulen. Forderungen und Begründung mit einer Beschreibung der derzeitigen Situation. Frankfurt a. M. 1988, S. 40 - 41.

22 Nehr, Monika, Karin Birnkott-Rixius, Leyla Kubat, Sigrid Masuch: In zwei Sprachen lesen lernen – geht denn das? Erfahrungsbericht über die zweisprachige koordinierte Alphabetisierung. Weinheim und Basel 1988, (Modellversuch "Sozialisationshilfen für ausländische Kinder in der Grundschule" Nürtingen-Fibel).

23 Fremdsprachenunterricht. Hrsg.: Freie und Hansestadt Hamburg Behörde für Schule, Jugend und Berufsbildung. Hamburg 2000, S. 12 - 13.

24 Peter Daschner, Behörde für Schule, Jugend und Berufsbildung (Hrsg.): Hamburg macht Schule. Heft 1/2001: Sprachen, S. 8.

25 The Teaching of Immigrants in the European Union. Working document. "Education and Culture" Series. EDUC 100 EN. 1-1998; Language teaching: pp. 32 - 41.

altında bölümler, profesörlük ve asistanlık kadroları açılmıştır.²⁶ Bu bölümlerde Türk kökenli yüksek öğrenim yapmış kişiler uzmanlık alanı ve derecesi ne olursa olsun (Türkoloji bölümlerinde olduğu gibi), yalnız okutman olarak çalıştırılmaktadır. Türk kökenli üniversite öğrencilerin veya doktora tezi hazırlayanların görevi ise, Türk kökenli öğrencilerin iki dilli yaşam ortamında dil edinimi ve okuldaki sosyal sorunları üzerine genelde Türkçe bilmeyen veya çok az bilen profesörler tarafından yapılan bilimsel araştırmalarda ana dili danışmanlığıdır (muttersprachlicher Informant). Ana dili danışmanlığı ise bilimsel danışmanlık (wissenschaftliche Begleitung) demek değildir. Bu bakımdan bu bilimsel araştırmaların Almanca üzerine olan kısmı bilimsel ise de, Türkçe üzerine olan kısmı her zaman bilimsel değildir. Bu araştırmalarda hemen hemen her zaman ana dili bilgisinin, Almanca öğreniminde önemli bir payı olduğu sonucuna varıldığı hâlde, iki dilli eğitim ve öğretim Türk kökenli öğrenciler için bir türlü gerçekleştirilmemektedir.

07.02.1992'de Maastricht Antlaşması imzalandıktan sonra, F.A.C. Eyalet Kültür Bakanlıkları Konferansı'nın Okul Kurulu 10/11.12.1992 tarihlerinde yaptığı 300. oturumunda Hamburg Eyaleti'nin Türkçenin lise bitirme sınavlarında yabancı dil dersi olarak tanınması ile ilgili verdiği dilekçeyi kabul etmiştir. 13.10.1995'te yayınlanan müfredat programı (Einheitliche Prüfungsanforderungen in der Abiturprüfung Türkisch) ile Türkçe lise bitirme sınavlarında Grundkurs (temel ders) olarak resmen kabul edilmiştir.²⁷

Bu kuşkusuz olumlu bir gelişimdir tabii eğer bu uygulama liseye giden Türk kökenli öğrencilere 1. sınıftan lise son sınıfa kadar Türkçeyi ana dili dersi olarak almayı sağlarsa. Yok, eğer bu uygulama ile Türkçenin ilköğretim ve orta öğretim düzeylerinde (örneğin "Hauptschule" ve "Realschule"den) 1. yabancı dil yerine Türkçe dersini çıkartıp yalnız liseye yöneltilmesi amaçlanıyorsa ki, durum bunu gösteriyor, o zaman bu uygulama Türk kökenli öğrencilerin okuldaki başarısını artırmak için değil Alman kökenli öğrencilerin (Çince ve Japonca gibi) Türkçeyi de öğrenmesini sağlamak için yapılmıştır. Bu uygulamanın Türk kökenli öğrencilere yönelik olmadığı başka bir göstergesi de Türkçe dersinin müfredat programına "Leistungskurs" olarak değil, "Grundkurs" olarak alınmış olmasıdır. "Leistungskurs", "Grundkurs"tan daha kapsamlı (bilimsel kavramlar bakımından vb.) ve daha nitelikli olduğu için "Grundkurs"tan alınan puan sayısı lise bitirme karnesine olduğu gibi geçtiği halde, "Leistungskurs"tan alınan puan sayısı iki ile çarpılarak geçer ki, bu da diploma ortalamasını daha olumlu bir biçimde etkiler.

Buna karşılık liselerde Lehçe dersi 15.10.1993'te (Türkçeden iki yıl önce) "Leistungskurs" olarak kabul edilmiştir.²⁸ Bilindiği gibi, 30.10.1961'de Federal Almanya Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında yapılan antlaşma üzerine, Türkiye'den Almanya'ya işgücü göçü ve bunun bir sonucu olarak da Türk kökenli öğrenciler Almanya'da okula gitmeye başlamıştır. Polonya'dan ise ancak Doğu Bloku'nun sınırları 10.11.1989'da kalktıktan sonra, F.A.C'ne Alman ırkından insanlar ve bunlarla birlikte öğrenciler gelmeye başlamıştır. Yaptığımız karşılaştırmadan şu sonuç çıkmaktadır: Almanya'daki liselerde Lehçe dört yıl içinde yabancı dil dersi olarak kabul edilmiştir, hem de Polonya'dan gelen öğrenciler için birinci yabancı dil olarak, Türkçe ise otuz iki yıl sonra 2, hatta 3. yabancı dil olarak. Bunun dışında bu iki dil dersi (Türkçe "Grundkurs" Lehçe "Leistungskurs") nitelik ve nicelik bakımından da eşit değildir.

Aynı zamanda Polonya'dan gelen öğrenciler için hemen 1989 yılında, örneğin Hamburg'da, etnik ağırlıklı okullar oluşturulmuş ve bu okullarda öğrencilere 1. yabancı dil olarak Rusça ve Lehçe dersleri verilmeye başlanmıştır.²⁹ Halbuki, büyük şehirlerin bazı semtlerinde okulların % 60-70'ini zaten Türk kökenli öğrenciler oluşturduğu hâlde, yıllardan beri Türk kökenli öğrencilerin etnik ağırlıklı okullara gitmesine "ayrımçılık" diye karşı çıkmıştır. Ancak 1989 yılında Polonya'dan gelen öğrenciler için iki okulda Lehçe ve Rusça 1. yabancı dil olarak öğretilmeye başlandıktan sonra, Türk kökenli öğrenciler için de iki okulda Türkçe 1. veya 2. yabancı dil, 1995'ten sonra yalnız 2. yabancı dil olarak öğretilmeye başlanmıştır. İlkokulda genelde öğleden önce Türkçe dersi olmadığı gibi, Türk kökenli öğrenciler, bir sürü bahanelerle öğleden sonra yapılan Türkçe derslerinden bile uzak tutulmaya çalışmaktadır.

26 H.-J. Krumm unter Mitarb. von B. Abel (Hrsg.): Lehrerausbildung Deutsch als Zweitsprache, Ausländerpädagogik, Deutsch als Fremdsprache. Protokoll eines Seminars der Fachgruppe Deutsch als Fremdsprache. Hamburg, S. - 6.12.1986. Hamburg 1987 (ZfI Arbeitsberichte 7/1988).

27 Beschlüsse der KMK: Einheitliche Prüfungsanforderungen in der Abiturprüfung Türkisch. Beschluss vom 13.10.1995. Hrsg. Vom Sekretariat der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland. Luchterhand Verlag, Art.-Nr. 52972.

28 Beschlüsse der KMK: Einheitliche Prüfungsanforderungen in der Abiturprüfung Polnisch. Beschluss vom 15.10.1993. Hrsg. Vom Sekretariat der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland. Luchterhand Verlag, Art. -Nr. 52971.

29 Fremdsprachenunterricht. Hrsg. Freie und Hansestadt Hamburg Behörde für Schule, Jugend und Berufsbildung, Hamburg 1989, S. 14.

Bunun dışında yalnız liselerde 2. yabancı dil olarak öğrenilebilen Türkçe, Türk kökenli öğrencilerin gayet az bir bölümünü kapsamaktadır. Hamburg Eyaleti'ni örnek olarak alırsak, Türk kökenli öğrencilerin yalnız % 9,1'i "Gesamtschule" veya "Gymnasium"u (lise) bitirebilmektedir; % 63,1'i "Hauptschule"den (ilköğretim) ya diplomalı, ya da diplomasız ayrılmakta ve % 26,2'si "Realschule"den (ortaöğretim) diploma alabilmektedir (bkz. ek 4: Türk kökenli öğrencilerin gittiği ve mezun olduğu okul tipleri). Türk kökenli öğrencilerin okuldaki başarı derecesi diğer eyaletlerde daha iyi değildir. "Hauptschule" ve "Realschule"de 2. yabancı dil zorunlu ders değildir. "Hauptschule"nin isteğe bağlı 10. sınıfında ve "Realschule"nin 8. sınıfında seçmeli-zorunlu (Wahlpflichtfach) derstir (bkz. ek 5: müfredat programına göre değişik okul tiplerinde öngörülen zorunlu ve seçmeli-zorunlu yabancı dil dersleri). Seçmeli-zorunlu ders demek, her okulun, Eğitim Bakanlığınca adı geçen gruba dahil edilen derslerden yalnız bir kısmını seçmesi demektir. Seçmeli-zorunlu ders her zaman dil dersi de değildir (ders tamamı için bkz. ek 2). Öyleyse yalnız 2. yabancı dil konumuna getirilen Türkçeden, Türk kökenli öğrencilerin hemen hemen % 90'ı yararlanamayacaktır. Diğer taraftan Avrupa Komisyonu'nun 25.03.1994'te Avrupa Parlamentosu'na sunduğu raporun 2. noktasında da belirttiği gibi, ana dili ancak ilk dil olarak öğrendiği zaman toplum dilini öğrenmede yararlı olmaktadır, son dil olarak öğrenildiği zaman değil.

Müfredat programlarında ana dili olarak Türkçe ile ana dili olarak Avrupa dillerine (Lehçe, İtalyanca Portekizce, Rusça v.b.) yapılan böyle değişik uygulamalar, insanın bir düşünür olarak kafasında bazı sorular belirtiyor. Bir etnik grup için ayrımcılık olarak tanımlanan bir durum, nasıl oluyor da diğer bir etnik grup için ayrımcılık olmuyor?

Acaba Türkçe ile ilgili ayrımcılık savı sadece bir bahane mi ve bu savın altında hangi art düşünceler yatmakta? Türk kökenli öğrencilere Almanya'daki eğitim kurumlarında bilinçli olarak şans eşitsizliği mi uygulanıyor? Asıl ayrımcılık bu değil midir?

Avrupa Konseyi'nin 31.03.1995'te aldığı yabancı dil öğretiminin ilkokuldan hatta ana okulundan itibaren başlatılması ile ilgili karara dayanarak Federal Almanya Cumhuriyeti Eyalet Kültür Bakanları Konferansı'nın Okul Kurulu 17.09.1997'de Almanya'da bilhassa İngilizcenin 3. sınıflardan itibaren herhangi bir dersin konuşma dili (örneğin spor ve resim dersinin) olarak öğretilmesi kararı almıştır.³⁰ Bu karar değişik eyaletlerde, örneğin Hamburg'da 1999/2000 ders yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır bile.

Bu ders programı Türk kökenli çocuklara yeni bir şans eşitsizliği daha getirmektedir; çünkü henüz ne Türkçeyi, ne de Almanca'yı doğru dürüst bilmeyen bu çocuklara üçüncü bir dil (konuşma dili olarak oyun yoluyla da olsa) öğretilmeye çalışılmaktadır. Bu durumdaki bir çocuğun hiçbir dili, hiçbir zaman tam anlamıyla öğrenme şansı yoktur.

Avrupa vatandaşları için öngörülen hedef -yukarıda da belirttiğimiz gibi- bir gencin zorunlu öğretim süresinde ana dilinden başka (ana dili yerine değil), AB üyesi olan iki devletin resmî dilini en az iki yıl boyunca öğrenmesidir. Avrupa vatandaşlarından okul bitirene kadar öğrenmesi istenen dil sayısı Türk kökenli çocuklardan daha ilkokul 3. sınıfta istenmektedir. Bunun gerçekteşmesi imkânsızdır.

Sav: Eğitim Bilimi çevrelerinde şöyle bir sav öne sürülmektedir. İngilizce dünya dilidir, ama Türkçe dünya dili değildir. Onun için Türk gençleri İngilizce öğrenmezse, iyi bir meslek sahibi olamaz.

Karşı sav: Ek 4'te de görüldüğu gibi, Türk gençlerinin % 63,1'i (9-10 yıllık ilköğretim) "Hauptschule"den ya diplomasız ya diplomalı ayrılmaktadır. Bu gençlerin değil İngilizce bilgisi gerektiren bir meslek sahibi olması, herhangi bir meslek sahibi olabilmesi bile olanaksızdır. Almanya'da yaşıyan Türk gençleri için ölçünlü Almanca bilgisi İngilizceden daha önemlidir. Onun için de önce ana dili Türkçe ile toplum dili Almanca'ya ağırlık vermek ve aktif iki dilliliği geliştirmek gerekmektedir. Ancak böyle bir eğitim Türk gençlerinin okuldaki başarısızlık oranını düşürecektir.

Sav: Eğitim Bilimi çevrelerinde öne sürülen başka bir sav da, Alman ve Türk öğrencilerinin İngilizce öğrenmeye eşit şartlarda bağımlıdır, çünkü her iki grup için de İngilizce öğretimi sıfırdan başlamaktadır.

30 „Fremdsprachen in der Grundschule“ Sekretariat der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland. Bericht des Schulausschusses vom 17.09.1997, Anl. 3.

Karşı sav: Bu doğru değildir; çünkü İngilizce öğrenmeye başladığında, Alman çocuklarının ana dili bilgisi (ana dili ile toplum dili aynı olduğu için) gelişmiş durumdadır. Türk çocuklarının ana dili bilgisi ise (ana dili ile toplum dili aynı olduğu için) gelişmemiş durumdadır. Diğer taraftan Türk çocukları Türkçeden başka toplum dili (1. yab. dil) olan Almanca'yı da bilmek zorundadır, ama bu dili de Alman kökenli çocuklar kadar iyi bilmemektedirler. Yani Alman çocukları için İngilizce iyi bilinen ana dilinden sonra öğrenilen 1. yabancı dildir, Türk kökenli çocuklar için ise, iyi bilinmeyen ana dilinden ve iyi bilinmeyen toplum dilinden sonra öğrenilen 2. yabancı dildir.

Diğer taraftan bazı Alman velileri de, çocuklarının 3. sınıftan itibaren İngilizce öğrenmesine karşı çıkmakta ve AB'nin önerdiği dil çeşitliliği prensibine dayanarak çocuklarının İngilizce yerine, Fransızca öğrenmesini istemektedirler.

Müfredat programına yeni bir ders alınınca, bu ders için öğretmen eğitimi de söz konusu olur. Hâlen Almanya'da yeteri kadar İngilizce ve diğer yabancı dil öğretmeni vardır ama nitelikli Türkçe öğretmenin daha yetiştirilmesi gerekmektedir, çünkü nasıl ki her Alman öğretmen, Almanca öğretmeni demek değilse, her Türk öğretmen de Türkçe öğretmeni demek değildir ve Türkçe öğretmenin de (hem de toplum dili değişik olan bir yaşam ortamında) nitelikli bir eğitim görmesi gerekmektedir.

"İkinci yabancı dil olarak Türkçe" için öğretmen yetiştirilmesine 1995/96 kış semestrinde Nordrhein Westfalen Eyaleti'nde Essen Üniversitesi'nin (Universität-Gesamthochschule Essen) Edebiyat Bilimleri ve Dil Bilimleri Fakültesi'nde başlanmıştır. 1998'de bu bölüm ana bilim dalı olarak yasallaşmıştır.³¹ Tabii bir tek eyalette ve bir tek üniversitede açılan bu bölüm ihtiyaca cevap verecek durumda değildir; zira yetkililerin verdiği bilgiye göre, bu bölüme her sene 200 öğrenci başvurmaktadır. Diğer taraftan ilköğretim için de Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi gerekmektedir. Aslında bu ana bilim dalının Türkoloji'nin bünyesinde açılması gerekirdi, çünkü Almanya'da Almanca öğretmeni Alman Filolojisi'nde yetiştirilir, ama Almanya'daki Türkoloji bölümleri kendi bünyelerinde Türkçe öğretmeni yetiştirmesine karşı çıkmaktadır.³²

Onun için de bugüne kadar hiçbir eyalette üniversite düzeyinde Türkçe öğretmenlerine meslek içi eğitim verilmemiş ve her üniversite bitirmiş Türkçe (branşı ne olursa olsun) Türkçe öğretmeni olabilir gözüyle bakmıştır. Bunun bir sebebi Türkçe dersinin nitelikli olmasının amaçlanmamasıdır. İkincisi ise, gereken eğitim ve öğretimi yapmaksızın Türkçe öğretmeni olarak çalıştırılanların aylık maaşının diğer öğretmenlere nazaran düşük olmasıdır." (İleri, 2003, 4-14).

İleri'nin (2003) yukarıda ayrıntılı olarak verdiği bilgilerden de anlaşılacağı gibi Almanya'da Türkçe öğretimi uygulamasında birçok sıkıntı mevcuttur. Özetle, dersler, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından görevlendirilen öğretmenler ile eyalet yönetimi tarafından görevlendirilen Türk öğretmenlerince verilmektedir. Dersler, öğrenci velilerinin isteği üzerine en az 15 öğrencilik bir sınıfa ulaşıldığında günlük ders saatleri içinde haftada 2 saat olmak üzere yapılmaktadır. Türkçe sınıflarındaki öğrencilerin bilgi ve sınıf düzeyleri aynı değildir. Yani öğretmenin sınıfta değişik seviyede öğrencilerle ders yapması gerekmektedir. Bu durum birleştirilmiş sınıf gibi düşünülmektedir. Genellikle bu dersler, öğleden sonraları, bulunulan ülkedeki öğrencilerin din ve ahlak eğitimi aldığı saatlerde verilmektedir. Dersin ne zaman okutulacağı okul müdürünün tasarrufuna kalmaktadır. Bu dersler, genellikle dinlenme saatlerinde ve hafta sonu tatillerine rastladığından öğrenciye ilave bir yük getirmektedir.

Yukarıda Almanya'da sunulan ana dili Türkçe dersleriyle ilgili olarak kısaca değinilen konuların öğrenci, öğretmen ve veli bakış açısıyla ele alınacağı bu kapsamlı araştırma, esasen Almanya'da ana dili derslerin mevcut durumunu nicel ve nitel araştırma teknikleriyle tespit etmek ve öğretim sürecinde ne gibi iyileştirmelerin yapılabileceğine yönelik öneriler getirmek amacıyla hazırlanmıştır. Takip eden bölümlerde bu derslerle ilgili öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri ayrı ayrı ele alınacak ve 2011 yılında gerçekleştirilen ampirik çalışma sonuçları istatistik yöntemlerle sunularak yorumlanacaktır.

31 Studienordnung für das Unterrichtsfach Türkisch mit dem Abschluß Erste Staatsprüfung für das Lehramt für die Sekundarstufe II an der Universität-Gesamthochschule Essen vom 23.10.1998.

32 Esin İleri "Turkologie in der Bundesrepublik Deutschland - Argumente für einen Strukturwandel" Ingeborg Baldauf, Klaus Kreiser, Semih Tezcan (Hrsg.): Türkische Sprachen und Literaturen. Materialien der erstendeutschen Turkologen Konferenz. Bamberg, 03. - 06.07.1987, Wiesbaden 1991 (Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica. Bd. 29, S.191-197.

II. BÖLÜM

ÖĞRENCİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE
ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

II. BÖLÜM

ÖĞRENCİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŐLERİ¹

Araştırmanın bu bölümünde, yukarıda kısaca anlatıldığı Şekilde Almanya'da uygulanan Türkçe dersine yönelik öğrencilerin algıları/görüşlerini saptamak amacıyla gerçekteştirilen uygulama sonuçları açıklanacaktır.

1. Araştırma Yöntemi

Araştırma, Almanya'daki göçmen Türk öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi için gerçekteştirilen ilişkiyel tarama modelinde bir araştırmadır. İlişkiyel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Gay, 1987: 251, Karasar, 1991: 81, Gall vd., 1999: 178). Eğitim sorunlarının birçoğunun tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar, bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuram ve uygulamada önemli katkılar sağlamaktadır (Balci, 2001: 19-21).

1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Almanya'nın değişik eyaletlerinde (Baden-Württemberg, AŞağı Saksonya, Bremen, Hamburg ve Berlin) öğrenim görmekte olan 11-18 yaş grubunda ve 5.-12. sınıf arasındaki Türk kökenli göçmen öğrencilerdir. Örneklem, bu öğrencilerin öğrenim gördükleri okullardan tesadüfi küme örnekleme olarak seçilen okullarda aynı yaş ve sınıf düzeyindeki 580 öğrenciden oluşmaktadır.

1.2. Veri Toplama Teknik ve Araçları

Araştırmada öğrencilerin bazı demografik özelliklerini, ayrıca Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerini saptamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. İki bölümden oluşan anketin birinci bölümü, araştırmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin bireysel bilgileri elde etmeye yönelik sorulardan oluşturulmuştur. Ölçme aracı geliştirilirken önce literatür taranmış, daha sonra Almanya'da yaşayan ve hâlen Türkiye'de üniversitede okuyan öğrencilerden Türkçe deneyimleriyle ilgili açık uçlu sorular yöntemiyle bilgiler toplanarak bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ayrıca daha önce yapılan benzer araştırmalarda (Kutlay, 2007, Pilancı, 2009, Belet, 2009, vd.) kullanılan anketlerden de faydalanılmıştır. Bu maddelerden hareketle değişik kategoriler (öz benlik ve kimlik, dil öğrenmenin özel ve genel nedenleri, sosyo-kültürel unsurlar vb.) dikkate alınarak uzman görüşleri ve çalışmanın amaçları doğrultusunda ölçme aracı geliştirilmiştir.

Öğrenciyle ilgili bilgilerin sorulduğu bölümün dışında, ankette iki bölüm yer almıştır. Birinci bölümde Türkçe derslerini almanın nedenleriyle ilgili 16 soru sorulmuştur. İkinci bölümde Türkçe dersi ile ilgili görüşlerden oluşan 41 farklı yargı yer almıştır. Bu sorularla öz benlik ve kimlik, dil öğrenmenin özel ve genel nedenleri, sosyo-kültürel unsurlar vb. gibi kategorilerde/konularda öğrencinin tutumu ölçülmüŐtür. Soruların yanıtlanmasında 3'lü-Likert ölçeği kullanılmıştır (1 = katılmıyorum, 2 = kısmen katılıyorum, 3 = katılıyorum).

¹ Bu bölümdeki bazı sonuçlar, 2nd International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics (FLTAL) International Burch University'de (Sarajevo, Bosnia and Herzegovina 4-6 May, 2012) bildiri olarak sunulmuştur.

1.3. Uygulama

Anketin uygulanması, Almanya'da görev yapan Türkçe dersi öğretmenleri tarafından 2011 yılı Mayıs-Temmuz aylarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, ders öğretmenleriyle yüz yüze ve telefonla görüşmeler yaparak uygulamaya ilgili hususları anlatmıştır. Öğretmenler sınıflara girerek öğrencilere anketleri elden dağıtmışlar, gerekli açıklamaları yapmışlar ve öğrenciler tarafından yöneltilen soruları anında cevaplamışlardır. Öğrenciler anketi doldururken, öğretmenler sınıf içerisinde dolaşarak kontrol etmişler, eksiklik durumunda öğrencileri uyarılmışlar ve bitiren öğrencilerden anketleri toplamışlardır. İsimli olarak doldurulan anketler öğretmenler tarafından toplanarak araştırmacıya geri postalanmıştır.

1.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşleri öncelikle yüzde-frekans ve çapraz tablolar olarak betimlenmiş, görüşlerin demografik değişkenlere olan bağımlılıkları ki-kare (chi-square) analizi ile denetlenmiş ve sonuçlar araştırmanın hipotezleri bağlamında yorumlanmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

2.1. Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler)

Tablo 1: Eyalet Adı

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Berlin	76	13,1	13,2	13,2
Baden Württemberg	187	32,2	32,5	45,7
Aşağı Saksonya	256	44,1	44,4	90,1
Hamburg	57	9,8	9,9	100,0
Total	576	99,3	100,0	
Cevapsız	4	,7		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 76'sı (%13,1) Berlin, 187'si (%32,2) Baden Württemberg, 256'sı (%44,1) Aşağı Saksonya, 57'si (%9,8) Hamburg'da eğitim görmektedirler. 4 öğrenci (%0,7) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 2: Yaş

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
10 ve altı	166	28,6	28,9	28,9
11-15 yaş	367	63,3	63,8	92,7
16 ve üstü	42	7,2	7,3	100,0
Total	575	99,1	100,0	
Cevapsız	5	,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 166'sı (%28,6) 10 yaş ve altında, 367'si (%63,3) 11-15 yaş aralığında, 42'si (%7,2) 16 yaş ve üzerinde bulunmaktadır. 5 öğrenci (%0,9) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 3: Cinsiyet

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Kız	333	57,4	57,7	57,7
Erkek	244	42,1	42,3	100,0
Total	577	99,5	100,0	
Cevapsız	3	,5		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 333'ü (%57,4) kız, 244'ü (%42,1) erkektir. 3 öğrenci (%0,5) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 4: Doğum Yeri

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Almanya	547	94,3	95,1	95,1
Diğer	28	4,8	4,9	100,0
Total	575	99,1	100,0	
Cevapsız	5	,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 547'si (%94,3) Almanya, 28'i de (%4,8) diğer ülkelerde dünyaya gelmiŐlerdir. 5 öğrenci (%0,9) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 5: Kardeş sayısı

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
1 kardeş	43	7,4	7,7	7,7
2 kardeş	212	36,6	37,7	45,4
3 kardeş	202	34,8	35,9	81,3
4 ve üstü	105	18,1	18,7	100,0
Total	562	96,9	100,0	
Cevapsız	18	3,1		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 43'ü (%7,4) 1 kardeş, 212'si (%36,6) 2 kardeş, 202'si (%34,8) 3 kardeş, 105'i de (%18,1) 4 ve üzeri kardeŐtirler. 18 öğrenci (%3,1) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 6: Evde Genellikle Hangi Dilin Konuşulduğu

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Almanca	44	7,6	7,7	7,7
Türkçe	158	27,2	27,8	35,5
Karma	367	63,3	64,5	100,0
Total	569	98,1	100,0	
Cevapsız	11	1,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 44'ü (%7,6) evde genellikle Almanca, 158'i (%27,2)

Türkçe, 367'si (%63,3) karma dil kullanıldığını ifade etmişlerdir. 11 öğrenci (%1,9) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 7: Türk Arkadaşlarla Hangi Dilin Konuşulduğu

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Almanca	149	25,7	26,6	26,6
Türkçe	58	10,0	10,3	36,9
Karma	354	61,0	63,1	100,0
Total	561	96,7	100,0	
Cevapsız	19	3,3		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 149'u (%25,7) arkadaşlarla genellikle Almanca, 58'i (%10,0) Türkçe, 354'ü (%61,0) karma dil kullandıklarını ifade etmişlerdir. 19 öğrenci (%3,3) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 8: Annenin Doğum Yeri

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Almanya	133	22,9	23,4	23,4
Türkiye	426	73,4	74,9	98,2
Fransa	2	,3	,4	98,6
Avusturya	2	,3	,4	98,9
Lübnan	2	,3	,4	99,3
Yunanistan	1	,2	,2	99,5
Azerbaycan	1	,2	,2	99,6
Bulgaristan	2	,3	,4	100,0
Total	569	98,1	100,0	
Cevapsız	11	1,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 133'ü (%22,9) annelerinin Almanya, 426'sı (%73,4) Türkiye, 2'si (%0,3) Fransa, 2'si (%0,3) Avusturya, 2'si (%0,3) Lübnan, 1'i (%0,2) Yunanistan, 1'i (%0,2) Azerbaycan, 2'si (%0,3) Bulgaristan doğumlu olduğunu ifade etmişlerdir. 11 öğrenci (%1,9) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 9: Babanın Doğum Yeri

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Almanya	120	20,7	21,0	21,0
Türkiye	446	76,9	78,0	99,0
Fransa	1	,2	,2	99,1
İran	1	,2	,2	99,3
Yunanistan	1	,2	,2	99,5
Bulgaristan	2	,3	,3	99,8
Avusturya	1	,2	,2	100,0
Total	572	98,6	100,0	
Cevapsız	8	1,4		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 120'si (%20,7) babalarının Almanya, 446'sı (%76,9) Türkiye, 1'i (%0,1) Fransa, 1'i (%0,1) İran, 1'i (%0,1) Yunanistan, 2'si (%0,3) Bulgaristan 1'i (%0,1) Avusturya doğumlu olduğunu ifade etmişlerdir. 8 öğrenci (%1,4) söz konusu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 10: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Hauptschule	131	22,6	43,4	43,4
Realschule	57	9,8	18,9	62,3
Gymnasium	21	3,6	7,0	69,2
Gesamtschule	32	5,5	10,6	79,8
Berufskolleg	29	5,0	9,6	89,4
Hiç okula gitmedi	19	3,3	6,3	95,7
Üniversite	10	1,7	3,3	99,0
Doktora	1	,2	,3	99,3
Fachschule	2	,3	,7	100,0
Total	302	52,1	100,0	
Cevapsız	278	47,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 131'i babalarının Almaya'da Hauptschule, 57'si (%9,8) Realschule, 21'i (%3,6) Gymnasium, 32'si (%5,5) Gesamtschule, 29'u (%5,0) Berufskolleg, 10'u (%1,7) üniversite, 1'i (%0,2) doktora, 2'si (%0,3) Fachschule mezunu olduğunu; 19'u (%3,3) hiç okula gitmediğini ifade etmişlerdir. 278 (%47,9) öğrencinin babası ise Almanya dışında bir ülkede eğitim görmüştür veya öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 11: Babanın Türkiye'de Bitirdiği Okul

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
İlkokul	81	14,0	27,6	27,6
Ortaokul	67	11,6	22,8	50,3
Lise	97	16,7	33,0	83,3
Üniversite	33	5,7	11,2	94,6
Hiç okula gitmedi	16	2,8	5,4	100,0
Total	294	50,7	100,0	
Cevapsız	286	49,3		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 81'i (%14,0) babalarının Türkiye'de ilkokul, 67'si (%11,6) ortaokul, 97'si (%16,7) lise, 33'ü (%5,7) üniversite, mezunu olduğunu; 16'sı (%2,8) hiç okula gitmediğini ifade etmişlerdir. 286 (%47,9) öğrencinin babası ise Türkiye dışında bir ülkede eğitim görmüş veya öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 12: Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Hauptschule	93	16,0	33,6	33,6
Realschule	80	13,8	28,9	62,5
Gymnasium	23	4,0	8,3	70,8
Gesamtschule	14	2,4	5,1	75,8
Berufskolleg	20	3,4	7,2	83,0
Hiç okula gitmedi	38	6,6	13,7	96,8
Üniversite	5	,9	1,8	98,6
Doktora	1	,2	,4	98,9
Grundschule	2	,3	,7	99,6
Fachschule	1	,2	,4	100,0
Total	277	47,8	100,0	
Cevapsız	303	52,2		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 93'ü annelerinin Almanya'da Hauptschule, 80'i (%13,8) Realschule, 23'ü (%4,0) Gymnasium, 14'ü (%2,4) Gesamtschule, 20'si (%3,4) Berufskolleg, 5'i (%0,9) üniversite, 1'i (%0,2) doktora, 2'si (%0,3) Grundschule, 1'i (%0,3) Fachschule mezunu olduğunu; 38'i (%6,6) hiç okula gitmediğini ifade etmişlerdir. 277 (%47,8) öğrencinin annesi ise Almanya dışında bir ülkede eğitim görmüştür. 303 öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 13: Annenin Türkiye'de Bitirdiği Okul

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
İlkokul	109	18,8	34,7	34,7
Ortaokul	76	13,1	24,2	58,9
Lise	81	14,0	25,8	84,7
Üniversite	27	4,7	8,6	93,3
Hiç okula gitmedi	19	3,3	6,1	99,4
Master	2	,3	,6	100,0
Total	314	54,1	100,0	
Cevapsız	266	45,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 109'u (%18,8) annelerinin Türkiye'de ilkökul, 76'sı (%13,1) ortaokul, 81'i (%14,0) lise, 27'si (%4,7) üniversite mezunu olduğunu; 19'u (%3,3) hiç okula gitmediğini ifade etmişlerdir. 266 (%45,9) öğrencinin annesi ise Türkiye dışında bir ülkede eğitim görmüş veya öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 14: Şu Anda Devam Edilen Okul Türü

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Hauptschule	94	16,2	17,4	17,4
Realschule	127	21,9	23,5	40,9
Gymnasium	106	18,3	19,6	60,4
Gesamtschule	59	10,2	10,9	71,3

Gruplar	f	%	Geç.%	Yiğ.%
Berufskolleg	2	,3	,4	71,7
Grundschule	153	26,4	28,3	100,0
Total	541	93,3	100,0	
Cevapsız	39	6,7		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 94'ü (%16,2) Şu anda Hauptschule, 127'si (%21,9) Realschule, 106'sı (%18,3) Gymnasium, 59'u (%10,2) Gesamtschule, 2'si (%0,3) Berufskolleg, 153'ü (%26,4) Grundschule'de eğitim gördüklerini ifade etmişlerdir. 39 (%6,7) öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 15: Kaçınıcı Sınıfta Olduğu

Gruplar	f	%	Geç.%	Yiğ.%
1	5	,9	,9	,9
2	37	6,4	6,6	7,5
3	45	7,8	8,0	15,5
4	63	10,9	11,2	26,7
5	99	17,1	17,6	44,4
6	105	18,1	18,7	63,1
7	100	17,2	17,8	80,9
8	47	8,1	8,4	89,3
9	16	2,8	2,9	92,2
10	5	,9	,9	93,0
11	15	2,6	2,7	95,7
12	24	4,1	4,3	100,0
Total	561	96,7	100,0	
Cevapsız	19	3,3		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 5'i (%0,9) birinci sınıfta, 37'si (%6,4) ikinci sınıfta, 45'i (%7,8) üçüncü sınıfta, 63'ü (%10,9) dördüncü sınıfta, 99'u (%17,1) beşinci sınıfta, 105'i (%18,1) altıncı sınıfta, 100'ü (%17,2) yedinci sınıfta, 47'si (%8,1) sekizinci sınıfta, 16'sı (%2,8) dokuzuncu sınıfta, 5'i (%0,9) onuncu sınıfta, 15'i (%2,6) on birinci sınıfta, 24'ü de (%4,1) on ikinci sınıfta öğrencidir. 19 (%3,3) öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 16: Kaç yıldır Almanya'da Yaşadığı

Gruplar	f	%	Geç.%	Yiğ.%
1 yıl	3	,5	,5	,5
2 yıl	2	,3	,4	,9
3 yıl	3	,5	,5	1,4
4 yıl	4	,7	,7	2,1
6 yıl	6	1,0	1,1	3,2
7 yıl	15	2,6	2,7	5,9
8 yıl	40	6,9	7,1	13,0
9 yıl	47	8,1	8,4	21,4
10 yıl	55	9,5	9,8	31,3

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
11 yıl	86	14,8	15,4	46,6
12 yıl	104	17,9	18,6	65,2
13 yıl	80	13,8	14,3	79,5
14 yıl	58	10,0	10,4	89,8
15 yıl	19	3,3	3,4	93,2
16 yıl	5	,9	,9	94,1
17 yıl	16	2,8	2,9	97,0
18 yıl	12	2,1	2,1	99,1
19 yıl	3	,5	,5	99,6
20 yıl	2	,3	,4	100,0
Total	560	96,6	100,0	
Cevapsız	20	3,4		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 3'ü (%0,5) bir yıldır, 2'si (%0,3) iki yıldır, 3'ü (%0,5) 3 yıldır, 4'ü (%0,7) dört yıldır, 6'sı (%1,0) altı yıldır, 15'i (%2,6) yedi yıldır, 40'ı (%6,9) sekiz yıldır, 47'si (%8,1) dokuz yıldır, 55'i (%9,5) on yıldır, 86'sı (%14,8) on bir yıldır, 104'ü (%17,9) on iki yıldır, 80'i (%13,8) on üç yıldır, 58'i (%10,0) on dört yıldır, 19'u (%3,3) on beş yıldır, 5'i (%0,9) on altı yıldır, 16'sı (%2,8) on yedi yıldır, 12'si (%2,1) on sekiz yıldır, 3'ü (%0,5) on dokuz yıldır, 2'si de (%0,3) 20 yıldır Almanya'da ikamet etmektedirler. Öğrencilerin Almanya'da kalma sürelerinin ortalaması =11,54 yıl, standart sapması da ss=2,86'dır. 20 (%3,4) öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 17: Türkiye'de Okula Gidip Gitmediği

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Evet	17	2,9	3,0	3,0
Hayır	556	95,9	97,0	100,0
Total	573	98,8	100,0	
Cevapsız	7	1,2		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin 17'si (%2,9) daha önce Türkiye'de okula gittiklerini, 556'sı ise (%95,9) Türkiye'de okula gitmediklerini ifade etmişlerdir. 7 (%1,2) öğrenci soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 18. Türkiye'de Eğitim Aldı ise Okul Türü

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
İlkokul	9	1,6	64,3	64,3
Ortaokul	4	,7	28,6	92,9
Anaokulu	1	,2	7,1	100,0
Total	14	2,4	100,0	
Cevapsız	566	97,6		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, Türkiye'de daha önce okula gittiklerini ifade eden 14 öğrenciden 9'u (%64,3) ilkokula, 4'ü (%0,7) ortaokula, 1'i de (%0,2) anaokuluna gittiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 19: Türkiye’de Eğitim Alma Süresi

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
1	2	,3	16,7	16,7
2	1	,2	8,3	25,0
3	4	,7	33,3	58,3
4	3	,5	25,0	83,3
6	1	,2	8,3	91,7
7	1	,2	8,3	100,0
Total	12	2,1	100,0	
Cevapsız	568	97,9		
Total	580	100,0		

Tabloda görüldüğü üzere, Türkiye’de daha önce okula gittiklerini ifade eden 12 öğrenciden 2’si (%16,7) bir yıl, 1’i (%8,3) iki yıl, 4’ü (%33,3) 3 yıl, 3’ü (%25,0) dört yıl, 1’i (%8,3) altı yıl, 1’i (%8,3) yedi yıl süre ile eğitim aldıklarını ifade etmişlerdir.

2.2. Anket Maddeleri İçin Yüzde ve Frekans Tabloları

Tablo 20: “Türkçemi geliştirmek istiyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	33	5,7	5,7	5,7
Kısmen Katılıyorum	112	19,3	19,3	25,0
Katılıyorum	435	75,0	75,0	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 33’ü (%5,7) “Türkçemi geliştirmek istiyorum” ifadesine katılmıyorum, 112’si (%19,3) kısmen katılıyorum, 435’i ise (%75,0) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 21: “Her Türk genci ana dilini çok iyi bilmeli” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	37	6,4	6,4	6,4
Kısmen Katılıyorum	116	20,0	20,0	26,4
Katılıyorum	427	73,6	73,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 37’si (%6,4) “Her Türk genci ana dilini çok iyi bilmeli” ifadesine katılmıyorum, 116’sı (%20,0) kısmen katılıyorum, 427’si ise (%73,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 22: “Türkiye’de yakınlarımla anlaşabilmek için” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	33	5,7	5,7	5,7
Kısmen Katılıyorum	80	13,8	13,8	19,5
Katılıyorum	467	80,5	80,5	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 33'ü (%5,7) "Türkiye'de yakınlarımla anlaşabilmek için" ifadesine katılmıyorum, 80'i (%13,8) kısmen katılıyorum, 467'si ise (% 80,5) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 23: "Türkiye'de Türkçeme gülünmesini istemem" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	78	13,4	13,4	13,4
Kısmen Katılıyorum	93	16,0	16,0	29,5
Katılıyorum	409	70,5	70,5	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 78'i (%13,4) "Türkiye'de Türkçeme gülünmesini istemem" ifadesine katılmıyorum, 93'ü (%16,0) kısmen katılıyorum, 409'u ise (%70,5) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 24: "Türk kültürünü öğrenmek için gerekli" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	49	8,4	8,4	8,4
Kısmen Katılıyorum	168	29,0	29,0	37,4
Katılıyorum	363	62,6	62,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 49'u (%8,4) "Türk kültürünü öğrenmek için gerekli" ifadesine katılmıyorum, 168'i (%29,0) kısmen katılıyorum, 363'ü ise (%62,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 25: "Türkçe Avrupa'da da önemli bir dil" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	110	19,0	19,0	19,0
Kısmen Katılıyorum	249	42,9	42,9	61,9
Katılıyorum	221	38,1	38,1	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 110'u (%19,0) "Türkçe Avrupa'da da önemli bir dil" ifadesine katılmıyorum, 249'u (%42,9) kısmen katılıyorum, 221'i ise (%38,1) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 26: "İş hayatımda bana faydası olacak" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	87	15,0	15,0	15,0
Kısmen Katılıyorum	211	36,4	36,4	51,4
Katılıyorum	282	48,6	48,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 87'si (%15,0) "İŞ hayattımda bana faydası olacak" ifadesine katılmıyorum, 211'i (%36,4) kısmen katılıyorum, 282'si ise (%48,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 27: "Türkçe konuşmayı çok seviyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	55	9,5	9,5	9,5
Kısmen Katılıyorum	197	34,0	34,0	43,4
Katılıyorum	328	56,6	56,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 55'i (%9,5) "Türkçe konuşmayı çok seviyorum" ifadesine katılmıyorum, 197'si (%34,0) kısmen katılıyorum, 328'i ise (%56,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 28: "Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak için" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	97	16,7	16,7	16,7
Kısmen Katılıyorum	167	28,8	28,8	45,5
Katılıyorum	316	54,5	54,5	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 97'si (%16,7) "Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak için" ifadesine katılmıyorum, 167'si (%28,8) kısmen katılıyorum, 316'sı ise (%54,5) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 29: "Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	213	36,7	36,7	36,7
Kısmen Katılıyorum	149	25,7	25,7	62,4
Katılıyorum	218	37,6	37,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 213'ü (%36,7) "Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için" ifadesine katılmıyorum, 149'u (%25,7) kısmen katılıyorum, 218'i ise (%37,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 30: "Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	137	23,6	23,6	23,6
Kısmen Katılıyorum	198	34,1	34,1	57,8
Katılıyorum	245	42,2	42,2	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 137'si (%23,6) "Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için" ifadesine katılmıyorum, 198'i (%34,1) kısmen katılıyorum, 245'i ise (42,2%) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 31: "Ailem Türkçe dersi almamı istiyor" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	60	10,3	10,3	10,3
Kısmen Katılıyorum	101	17,4	17,4	27,8
Katılıyorum	419	72,2	72,2	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 60'ı (%10,3) "Ailem Türkçe dersi almamı istiyor" ifadesine katılmıyorum, 101'i (%17,4) kısmen katılıyorum, 419'u ise (%72,2) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 32: "Almancamın daha iyi olması için" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	218	37,6	37,6	37,6
Kısmen Katılıyorum	143	24,7	24,7	62,2
Katılıyorum	219	37,8	37,8	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 218'i (%37,6) "Almancamın daha iyi olması için" ifadesine katılmıyorum, 143'ü (%24,7) kısmen katılıyorum, 219'u ise (%37,8) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 33: "Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	89	15,3	15,3	15,3
Kısmen Katılıyorum	226	39,0	39,0	54,3
Katılıyorum	265	45,7	45,7	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 89'u (%15,3) "Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum" ifadesine katılmıyorum, 226'sı (%39,0) kısmen katılıyorum, 265'i ise (%45,7) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 34: "Türkiye'de eğitim almak istiyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	272	46,9	46,9	46,9
Kısmen Katılıyorum	172	29,7	29,7	76,6
Katılıyorum	136	23,4	23,4	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 272'si (%46,9) "Türkiye'de eğitim almak istiyorum" ifadesine katılmıyorum, 172'si (%29,7) kısmen katılıyorum, 136'sı ise (%23,4) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 35: “Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	63	10,9	10,9	10,9
Kısmen Katılıyorum	227	39,1	39,1	50,0
Katılıyorum	290	50,0	50,0	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 69'u (%10,9) “Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar” ifadesine katılmıyorum, 227'si (%39,1) kısmen katılıyorum, 290'ı ise (%50,0) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 36: “Türkçe derslerini seviyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	40	6,9	6,9	6,9
Kısmen Katılıyorum	204	35,2	35,2	42,1
Katılıyorum	336	57,9	57,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 40'ı (%6,9) “Türkçe derslerini seviyorum” ifadesine katılmıyorum, 204'ü (%35,2) kısmen katılıyorum, 336'si ise (%57,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 37: “Türkçe dersleri eğlenceli” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	56	9,7	9,7	9,7
Kısmen Katılıyorum	202	34,8	34,8	44,5
Katılıyorum	322	55,5	55,5	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 56'sı (%9,7) “Türkçe dersleri eğlenceli” ifadesine katılmıyorum, 202'si (%34,8) kısmen katılıyorum, 322'si ise (%55,5) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 38: “Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	123	21,2	21,2	21,2
Kısmen Katılıyorum	260	44,8	44,8	66,0
Katılıyorum	197	34,0	34,0	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 123'ü (%21,2) “Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı” ifadesine katılmıyorum, 260'ı (%44,8) kısmen katılıyorum, 197'si ise (%34,0) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 39: "Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	127	21,9	21,9	21,9
Kısmen Katılıyorum	152	26,2	26,2	48,1
Katılıyorum	301	51,9	51,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 127'si (%21,9) "Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli" ifadesine katılmıyorum, 152'si (%26,2) kısmen katılıyorum, 301'i ise (%51,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 40: "Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	104	17,9	17,9	17,9
Kısmen Katılıyorum	159	27,4	27,4	45,3
Katılıyorum	317	54,7	54,7	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 104'ü (%17,9) "Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum" ifadesine katılmıyorum, 159'u (%27,4) kısmen katılıyorum, 317'si ise (%54,7) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 41: "Türkçe öğrenmekten hoşlanmıyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	114	19,7	19,7	19,7
Kısmen Katılıyorum	134	23,1	23,1	42,8
Katılıyorum	332	57,2	57,2	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 114'ü (%19,7) "Türkçe öğrenmekten hoşlanmıyorum" ifadesine katılmıyorum, 134'ü (%23,1) kısmen katılıyorum, 332'si ise (%57,2) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 42: "Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	131	22,6	22,6	22,6
Kısmen Katılıyorum	215	37,1	37,1	59,7
Katılıyorum	234	40,3	40,3	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 131'i (%22,6) "Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum" ifadesine katılmıyorum, 215'i (%37,1) kısmen katılıyorum, 234'ü ise (%40,3) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 43: “Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	103	17,8	17,8	17,8
Kısmen Katılıyorum	152	26,2	26,2	44,0
Katılıyorum	325	56,0	56,0	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 103’ü (%17,8) “Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak” ifadesine katılmıyorum, 152’si (%26,2) kısmen katılıyorum, 325’i ise (%56,0) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 44: “Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıyı da arttırır” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	139	24,0	24,0	24,0
Kısmen Katılıyorum	189	32,6	32,6	56,6
Katılıyorum	252	43,4	43,4	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 139’u (%24,0) “Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıyı da arttırır” ifadesine katılmıyorum, 189’u (%32,6) kısmen katılıyorum, 252’si ise (%43,4) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 45: “Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	81	14,0	14,0	14,0
Kısmen Katılıyorum	227	39,1	39,1	53,1
Katılıyorum	272	46,9	46,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 81’i (%14,0) “Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım” ifadesine katılmıyorum, 227’si (%39,1) kısmen katılıyorum, 272’si ise (%46,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 46: “Türkçe derslerine devam etmem diğer derslerdeki başarıyı arttırmaz” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	178	30,7	30,7	30,7
Kısmen Katılıyorum	165	28,4	28,4	59,1
Katılıyorum	237	40,9	40,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 178’i (%30,7) “Türkçe derslerine devam etmem diğer derslerdeki başarıyı arttırmaz” ifadesine katılmıyorum, 165’i (%28,4) kısmen katılıyorum, 237’si ise (%40,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 47: "Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	68	11,7	11,7	11,7
Kısmen Katılıyorum	153	26,4	26,4	38,1
Katılıyorum	359	61,9	61,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 68'i (%11,7) "Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim" ifadesine katılmıyorum, 153'ü (%26,4) kısmen katılıyorum, 359'u ise (%61,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 48: "Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	165	28,4	28,4	28,4
Kısmen Katılıyorum	108	18,6	18,6	47,1
Katılıyorum	307	52,9	52,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 165'i (%28,4) "Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum" ifadesine katılmıyorum, 108'i (%18,6) kısmen katılıyorum, 307'si ise (%52,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 49: "Türkçe ders kitaplarını okumak bana zevk vermiyor" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	151	26,0	26,0	26,0
Kısmen Katılıyorum	201	34,7	34,7	60,7
Katılıyorum	228	39,3	39,3	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 151'i (%26,0) "Türkçe ders kitaplarını okumak bana zevk vermiyor" ifadesine katılmıyorum, 201'i (%34,7) kısmen katılıyorum, 228'i ise (%39,3) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 50: "Türkçe ders kitapları çok zor" ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	124	21,4	21,4	21,4
Kısmen Katılıyorum	202	34,8	34,8	56,2
Katılıyorum	254	43,8	43,8	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 124'ü (%21,4) "Türkçe ders kitapları çok zor" ifadesine katılmıyorum, 202'si (%34,8) kısmen katılıyorum, 254'ü ise (%43,8) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 51: “Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	101	17,4	17,4	17,4
Kısmen Katılıyorum	196	33,8	33,8	51,2
Katılıyorum	283	48,8	48,8	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 101’i (%17,4) “Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor” ifadesine katılmıyorum, 196’sı (%33,8) kısmen katılıyorum, 283’ü ise (%48,8) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 52: “Türkçe öğretmenlerinin ders anlatma Şekli hoşuma gitmiyor” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	77	13,3	13,3	13,3
Kısmen Katılıyorum	168	29,0	29,0	42,2
Katılıyorum	335	57,8	57,8	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 77’si (%13,3) “Türkçe öğretmenlerinin ders anlatma Şekli hoşuma gitmiyor” ifadesine katılmıyorum, 168’i (%29,0) kısmen katılıyorum, 335’i ise (%57,8) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 53: “Türkçe öğretmenleri bize fazla bir Şey öğretmiyor” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	78	13,4	13,4	13,4
Kısmen Katılıyorum	124	21,4	21,4	34,8
Katılıyorum	378	65,2	65,2	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 78’i (%13,4) “Türkçe öğretmenleri bize fazla bir Şey öğretmiyor” ifadesine katılmıyorum, 124’ü (%21,4) kısmen katılıyorum, 378’i ise (%65,2) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 54: “Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	264	45,5	45,5	45,5
Kısmen Katılıyorum	181	31,2	31,2	76,7
Katılıyorum	135	23,3	23,3	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 264’ü (%45,5) “Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı” ifadesine katılmıyorum, 181’i (%31,2) kısmen katılıyorum, 135’i ise (%23,3) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 55: “Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	97	16,7	16,7	16,7
Kısmen Katılıyorum	233	40,2	40,2	56,9
Katılıyorum	250	43,1	43,1	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 97’si (%16,7) “Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum” ifadesine katılmıyorum, 233’ü (%40,2) kısmen katılıyorum, 250’si ise (%43,1) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 56: “Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	156	26,9	26,9	26,9
Kısmen Katılıyorum	236	40,7	40,7	67,6
Katılıyorum	188	32,4	32,4	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 156’sı (%26,9) “Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum” ifadesine katılmıyorum, 236’sı (%40,7) kısmen katılıyorum, 188’i ise (%32,4) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 57: “Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	254	43,8	43,8	43,8
Kısmen Katılıyorum	161	27,8	27,8	71,6
Katılıyorum	165	28,4	28,4	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 254’ü (%43,8) “Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum” ifadesine katılmıyorum, 161’i (%27,8) kısmen katılıyorum, 165’i ise (%28,4) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 58: “Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	141	24,3	24,3	24,3
Kısmen Katılıyorum	195	33,6	33,6	57,9
Katılıyorum	244	42,1	42,1	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 141’i (%24,3) “Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok” ifadesine katılmıyorum, 195’i (%33,6) kısmen katılıyorum, 244’ü ise (%42,1) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 59: “Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	104	17,9	17,9	17,9
Kısmen Katılıyorum	177	30,5	30,5	48,4
Katılıyorum	299	51,6	51,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 104’ü (%17,9) “Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor” ifadesine katılmıyorum, 177’si (%30,5) kısmen katılıyorum, 299’u ise (%51,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 60: “Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	72	12,4	12,4	12,4
Kısmen Katılıyorum	166	28,6	28,6	41,0
Katılıyorum	342	59,0	59,0	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 72’si (%12,4) “Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum” ifadesine katılmıyorum, 166’si (%28,6) kısmen katılıyorum, 342’si ise (%59,0) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 61: “İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	126	21,7	21,7	21,7
Kısmen Katılıyorum	255	44,0	44,0	65,7
Katılıyorum	199	34,3	34,3	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 126’sı (%21,7) “İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli” ifadesine katılmıyorum, 255’i (%44,0) kısmen katılıyorum, 199’u ise (%34,3) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 62: “Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	75	12,9	12,9	12,9
Kısmen Katılıyorum	235	40,5	40,5	53,4
Katılıyorum	270	46,6	46,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 75’i (%12,9) “Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum” ifadesine katılmıyorum, 235’i (%40,5) kısmen katılıyorum, 270’i ise (%46,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 63: “Türkçe öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	93	16,0	16,0	16,0
Kısmen Katılıyorum	180	31,0	31,0	47,1
Katılıyorum	307	52,9	52,9	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 93’ü (%16,0) “Türkçe öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak” ifadesine katılmıyorum, 180’i (%31,0) kısmen katılıyorum, 307’si ise (%52,9) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 64: “Türkçeyi iyi bilirim Türkiye’de insanlar arasında daha rahat ederim” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	60	10,3	10,3	10,3
Kısmen Katılıyorum	125	21,6	21,6	31,9
Katılıyorum	395	68,1	68,1	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 60’ı (%10,3) “Türkçeyi iyi bilirim Türkiye’de insanlar arasında daha rahat ederim” ifadesine katılmıyorum, 125’i (%21,6) kısmen katılıyorum, 395’i ise (%68,1) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 65: “Türkçeyi iyi bilmem bana ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	63	10,9	10,9	10,9
Kısmen Katılıyorum	219	37,8	37,8	48,6
Katılıyorum	298	51,4	51,4	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 63’ü (%10,9) “Türkçeyi iyi bilmem bana ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak” ifadesine katılmıyorum, 219’u (%37,8) kısmen katılıyorum, 298’i ise (%51,4) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 66: “Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	78	13,4	13,4	13,4
Kısmen Katılıyorum	208	35,9	35,9	49,3
Katılıyorum	294	50,7	50,7	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 78’i (%13,4) “Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum” ifadesine katılmıyorum, 208’i (%35,9) kısmen katılıyorum, 294’ü ise (%50,7) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 67: “Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	88	15,2	15,2	15,2
Kısmen Katılıyorum	155	26,7	26,7	41,9
Katılıyorum	337	58,1	58,1	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 88'i (%15,2) “Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum” ifadesine katılmıyorum, 155'i (%26,7) kısmen katılıyorum, 337'si ise (%58,1) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 68: “İlerde çocuklarımla mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	56	9,7	9,7	9,7
Kısmen Katılıyorum	137	23,6	23,6	33,3
Katılıyorum	387	66,7	66,7	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 56'sı (%9,7) “İlerde çocuklarımla mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim” ifadesine katılmıyorum, 137'si (%23,6) kısmen katılıyorum, 387'si ise (%66,7) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 69: “Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	134	23,1	23,1	23,1
Kısmen Katılıyorum	217	37,4	37,4	60,5
Katılıyorum	229	39,5	39,5	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 134'ü (%23,1) “Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak” ifadesine katılmıyorum, 217'si (%37,4) kısmen katılıyorum, 229'u ise (%39,5) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 70: “Almanya’da yaşayan bir Türk öğrencinin Türkçeyi iyi bilmesi gereksiz” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	94	16,2	16,2	16,2
Kısmen Katılıyorum	196	33,8	33,8	50,0
Katılıyorum	290	50,0	50,0	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 94'ü (%16,2) “Almanya’da yaşayan bir Türk öğrencinin Türkçeyi iyi bilmesi gereksiz” ifadesine katılmıyorum, 196'sı (%33,8) kısmen katılıyorum, 290'ı ise (%50,0) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 71: “İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	138	23,8	23,8	23,8
Kısmen Katılıyorum	282	48,6	48,6	72,4
Katılıyorum	160	27,6	27,6	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 138'i (%23,8) “İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum” ifadesine katılmıyorum, 282'si (%48,6) kısmen katılıyorum, 160'i ise (%27,6) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 72: “Almanya’da Türkçe ilerde kaybolacak” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	100	17,2	17,2	17,2
Kısmen Katılıyorum	187	32,2	32,2	49,5
Katılıyorum	293	50,5	50,5	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 100'ü (%17,2) “Almanya’da Türkçe ilerde kaybolacak” ifadesine katılmıyorum, 187'si (%32,2) kısmen katılıyorum, 293'ü ise (%50,5) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 73: “Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	67	11,6	11,6	11,6
Kısmen Katılıyorum	195	33,6	33,6	45,2
Katılıyorum	318	54,8	54,8	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 67'si (%11,6) “Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar” ifadesine katılmıyorum, 195'i (%33,6) kısmen katılıyorum, 318'i ise (%54,8) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 74: “Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi - gazete okumak hoşuma gidiyor” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	135	23,3	23,3	23,3
Kısmen Katılıyorum	243	41,9	41,9	65,2
Katılıyorum	202	34,8	34,8	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 135'i (%23,3) “Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi - gazete okumak hoşuma gidiyor” ifadesine katılmıyorum, 243'ü (%41,9) kısmen katılıyorum, 202'si ise (%34,8) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 75: “Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	62	10,7	10,7	10,7
Kısmen Katılıyorum	215	37,1	37,1	47,8
Katılıyorum	303	52,2	52,2	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 62’si (%10,7) “Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum” ifadesine katılmıyorum, 215’i (%37,1) kısmen katılıyorum, 303’ü ise (%52,2) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 76: “İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum” ifadesine yönelik cevaplar

Gruplar	f	%	Geç.%	Yığ.%
Katılmıyorum	198	34,1	34,1	34,1
Kısmen Katılıyorum	218	37,6	37,6	71,7
Katılıyorum	164	28,3	28,3	100,0
Toplam	580	100,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 198’i (%34,1) “İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum” ifadesine katılmıyorum, 218’i (%37,6) kısmen katılıyorum, 164’ü ise (%28,3) katılıyorum cevabını vermişlerdir.

2.3. Ki-Kare Analizi Sonuçları ve Yorumlar

2.3.1. “Yaş” Değişkeni İçin Analizler

Tablo 77: Yaş ve “Türk Kültürünü Öğrenmek İçin Gerekli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk kültürünü öğrenmek için gerekli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	16	39	111	166
		%	9,6	23,5	66,9	100,0
	11-15 yaş	f	29	106	232	367
		%	7,9	28,9	63,2	100,0
	16 ve üstü	f	4	21	17	42
		%	9,5	50,0	40,5	100,0
Toplam	f	49	166	360	575	
	%	8,5	28,9	62,6	100,0	

$X^2=12,404; p<,05$

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türk Kültürünü Öğrenmek için Gerekli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,404; p<,05$). Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türk kültürünü Öğrenmek için Gerekli” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki

öğrencilerden oranı % 23,5, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 28,9 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları % 50 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş i $X^2= 9,689$; $p<,05$ lerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 66,9, 11-15 yaş grubu % 63,2 ve 16 ve üstü yaş grubu % 40,5).

Bu bulgulardan hareketle öğrencinin yaşı ilerleyip çevresi genişledikçe Türkçe öğrenmeye ve Türk kültürüne verdiği önemin azaldığı saptanmıştır. Başka bir yorumla, ailenin çocuklar üzerindeki etkisinin daha fazla olduğu yaşlarda ana dili ve kültürün daha fazla gerekli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 78: Yaş ve “İş Hayatımda Bana Faydası Olacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İş hayatımda bana faydası olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	16	53	97	166
		%	9,6	31,9	58,4	100,0
	11-15 yaş	f	62	140	165	367
		%	16,9	38,1	45,0	100,0
	16 ve üstü	f	9	16	17	42
		%	21,4	38,1	40,5	100,0
Toplam		f	87	209	279	575
		%	15,1	36,3	48,5	100,0

$X^2=11,300$; $p<,05$

Tablodaki yaş değişkenine göre “İş Hayatımda Bana Faydası Olacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,300$; $p<,05$).

Buna göre “İş Hayatımda Bana Faydası Olacak” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 31,9, 11-15 ile 16 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 38,1 ile aynı değerde kalmaktadır.

Tablo incelenmeye devam edildiğinde bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu (% 58,4), 11-15 yaş grubu (% 45) ve 16 ve üstü yaş grubu (% 40,5).

Elde edilen bulgular çerçevesinde öğrencinin özellikle yaşı ilerleyip, aile etkilerinin azaldığı dönemde Türkçe öğrenmenin kendisine iş hayatında pek faydası olmayacağı, yaşadığı çevrenin gereklerini yerine getirmenin kendisini iş hayatında başarıya ulaştıracağını çok daha iyi fark ettiği ve bu bilincin yükseldiği gözlemlenmektedir.

Tablo 79: Yaş ve “Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşmayı çok seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	22	44	100	166
		%	13,3	26,5	60,2	100,0
	11-15 yaş	f	30	140	197	367
		%	8,2	38,1	53,7	100,0
	16 ve üstü	f	3	12	27	42
		%	7,1	28,6	64,3	100,0
Toplam		f	55	196	324	575
		%	9,6	34,1	56,3	100,0

$X^2= 9,689$; $p<,05$

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak

verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 9,689$; $p<,05$).

Buna göre "Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum"ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 26,5, 11-15yaş ile 16 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 38,1'lik bir oranla aynı değerde kaldığı gözlemlenmektedir. Diğer yandan bu ifadeye oranının 11-15 yaş grubunda düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 60,2, 11-15 yaş grubu % 53,7 ve 16 ve üstü yaş grubu % 64,3).

Bulgulardan hareketle özellikle, küçük yaş grubu ile '16 yaş ve üstü' grubu öğrencinin yaş ilerleyip çevresi genişledikçe 'Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum' yorumunda da artış görülmektedir. Başka bir yorumla, ana dilin gerekliliğinin kendileri için yadsınamaz olduğu dikkat çekicidir.

Tablo 80: Yaş ve "Diğer Türk Arkadaşlarımla Beraber Olmak İçin" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	39	27	100	166
		%	23,5	16,3	60,2	100,0
	11-15 yaş	f	148	109	110	367
		%	40,3	29,7	30,0	100,0
	16 ve üstü	f	24	11	7	42
		%	57,1	26,2	16,7	100,0
Toplam		f	211	147	217	575
		%	36,7	25,6	37,7	100,0
$X^2= 55,144$; $p<,001$						

Tablodaki yaş değişkenine göre "Diğer Türk Arkadaşlarımla Beraber Olmak İçin" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 55,144$; $p<,001$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde "Diğer Türk Arkadaşlarımla Beraber Olmak İçin" ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 16,3 iken, 11-15 yaş grubu 29,7 ve 16 ve üstü yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 26,2'a yükseldiği sonucu elde edilmiştir. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 60,2, 11-15 yaş grubu % 30 ve 16 ve üstü yaş grubu % 16,7).

Bu eğilime göre, ailenin çocuklar üzerindeki etkisinin daha fazla olduğu yaşlarda ana dili ve Türklerle olan diyalogların öğrencinin gelişmesinde gerekli olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 81: Yaş ve “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	29	31	106	166
		%	17,5	18,7	63,9	100,0
	11-15 yaş	f	89	151	127	367
		%	24,3	41,1	34,6	100,0
	16 ve üstü	f	19	14	9	42
		%	45,2	33,3	21,4	100,0
Toplam		f	137	196	242	575
		%	23,8	34,1	42,1	100,0

$$X^2 = 55,693; p < ,001$$

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 55,693; p < ,001$).

Buna göre, “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden kısmen katılanların oranı % 18,7, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye kısmen katılanların oranı %41,1 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %33,3 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye katılanların oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 63,9, 11-15 yaş grubu % 34,6 ve 16 ve üstü yaş grubu % 21,4).

Bu bulgulardan hareketle küçük yaş grubu öğrencilerinin, ‘Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissediyorum’ ifadesinden, ailenin Türk diline ve bu bağlamda öğretmenlerine karşı da pozitif tutumları sayesinde, öğrencilerin Türk öğretmenlerine kendilerini daha rahat ifade edebildikleri söylenebilir.

Tablo 82: Yaş ve “Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ailem Türkçe dersi almamı istiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	10	18	138	166
		%	6,0	10,8	83,1	100,0
	11-15 yaş	f	35	67	265	367
		%	9,5	18,3	72,2	100,0
	16 ve üstü	f	15	15	12	42
		%	35,7	35,7	28,6	100,0
Toplam		f	60	100	415	575
		%	10,4	17,4	72,2	100,0

$$X^2 = 55,284; p < ,001$$

Tablodaki yaş değişkenine göre “Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 55,284; p < ,001$).

Buna göre, "Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor" ifadesine oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir. 10 ve altı yaş grubu % 83,1, 11-15 yaş grubu % 72,2 ve 16 ve üstü yaş grubu % 28,6.

Bu eğilime göre, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinde, ailenin etkilerinin yoğun olarak yaşandığı yaş olması itibari ile, daha çok aileden kaynaklı bir talep doğrutusunda bu dersi almayı istedikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 83: Yaş ve "Almancamın Daha İyi Olması İçin" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almancamın daha iyi olması için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	52	23	91	166
		%	31,3	13,9	54,8	100,0
	11-15 yaş	f	148	107	112	367
		%	40,3	29,2	30,5	100,0
	16 ve üstü	f	18	12	12	42
		%	42,9	28,6	28,6	100,0
Toplam		f	218	142	215	575
		%	37,9	24,7	37,4	100,0

$X^2= 32,840; p<,001$

Tablodaki yaş değişkenine göre "Almancamın Daha İyi Olması İçin" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 32,840; p<,001$). Bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir. 10 ve altı yaş grubu % 54,8, 11-15 yaş grubu % 30,5 ve 16 ve üstü yaş grubu % 28,6.

Bu eğilim, ebeveyn yönlendirmesi ve etkisinin daha yoğun yaşandığı '10 yaş ve altı' grubu öğrencilerde, ana dili Türkçenin iyi bir şekilde bilinmesinin, Almancanın daha iyi öğrenileceği konusunda empoze edilmesinden kaynaklanıyor Şeklinde açıklanabilir.

Tablo 84: Yaş ve "Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	19	46	101	166
		%	11,4	27,7	60,8	100,0
	11-15 yaş	f	58	157	152	367
		%	15,8	42,8	41,4	100,0
	16 ve üstü	f	10	21	11	42
		%	23,8	50,0	26,2	100,0
Toplam		f	87	224	264	575
		%	15,1	39,0	45,9	100,0

$X^2= 25,005; p<,001$

Tablodaki yaş değişkenine göre "Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square)

analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 25,005$; $p<,001$). Buna göre, ifadesine “Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum” 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı (% 27,7) 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 42,8 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %50’ye çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 60,8, 11-15 yaş grubu % 41,4 ve 16 ve üstü yaş grubu % 26,2).

Bu bağlamda, küçük yaş grubu öğrencileri Türkçeyi ev ortamında daha yoğun yaşadıklarından, “Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buldukları”, kitapta geçen konuların kendileri için daha ilgi çekici ve hitap eden olduğu; bunun yanı sıra ileri yaş grubu öğrencilerin bu ifadeye fazla katılmamasının sebepleri arasında yaşadıkları çevreye uyum sağlamaya başlamalarından, bu kitaplarla ilgilenmelerinin pek bir faydası olmadığını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 85: Yaş ve “Türkçe Öğretmenleri Bizimle Daha Çok İlgileniyorlar” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	18	39	109	166
		%	10,8	23,5	65,7	100,0
	11-15 yaş	f	37	164	166	367
		%	10,1	44,7	45,2	100,0
	16 ve üstü	f	8	21	13	42
		%	19,0	50,0	31,0	100,0
Toplam		f	63	224	288	575
		%	11,0	39,0	50,1	100,0

$X^2= 30,202$; $p<,001$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Öğretmenleri Bizimle Daha Çok İlgileniyorlar” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 30,202$; $p<,001$).

Buna göre, “Türkçe Öğretmenleri Bizimle Daha Çok İlgileniyorlar” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı (% 23,5), 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı (% 44,7) ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %50’ye çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 65,7, 11-15 yaş grubu % 45,2 ve 16 ve üstü yaş grubu % 31).

Bu eğilime göre, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin, Türk öğretmenleri ile olan diyaloglarının çok daha yakın olduğu, kendilerini ana dillerinde daha iyi ifade edebildikleri ve sağlanan iletişimin daha güçlü olduğu fikrini savundukları söylenebilir.

Tablo 86: Yaş ve “Türkçe Derslerini Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerini seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	11	45	110	166
		%	6,6	27,1	66,3	100,0
	11-15 yaş	f	27	150	190	367
		%	7,4	40,9	51,8	100,0
	16 ve üstü	f	2	8	32	42
		%	4,8	19,0	76,2	100,0
Toplam		f	40	203	332	575
		%	7,0	35,3	57,7	100,0

$X^2 = 16,756; p < ,01$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Derslerini Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 16,756; p < ,01$).

Buna göre, “Türkçe Derslerini Seviyorum” ifadesine oranının yaş ilerledikçe arttığı görülmektedir. 10 ve altı yaş grubu % 66,3, 11-15 yaş grubu % 51,8 ve 16 ve üstü yaş grubu % 76,2.

Bu eğilime göre, öğrencilerin kendilerine Türkçe derslerinde güvenip, çok daha rahat ifade edebildiklerini, herhangi bir çekinme veya yanlış anlaşılma ortamları oluŐmadıđı için bu dersi sevdikleri söylenebilir.

Tablo 87: Yaş ve “Türkçe Dersleri Eğlenceli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri eğlenceli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	10	47	109	166
		%	6,0	28,3	65,7	100,0
	11-15 yaş	f	44	148	175	367
		%	12,0	40,3	47,7	100,0
	16 ve üstü	f	2	6	34	42
		%	4,8	14,3	81,0	100,0
Toplam		f	56	201	318	575
		%	9,7	35,0	55,3	100,0

$X^2 = 27,656; p < ,001$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Dersleri Eğlenceli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 27,656; p < ,001$).

Buna göre, “Türkçe Dersleri Eğlenceli” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı (% 28,3), 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı (% 40,3) ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %14,3’e çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 65,7, 11-15 yaş grubu % 47,7 ve 16 ve üstü yaş grubu % 81).

Bu eğilimden, Türkçe derslerinde öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade edebildikleri, gerektiğinde de öğretmenleriyle çok daha yakın diyalog içine girebildikleri, buna karşın Almanca derslerinde daha resmı ve

çekingen bir tavır sergilediklerinden, Türkçe derslerinin kendileri için daha eğlenceli geçtiğini savundukları gözlemlenmektedir.

Tablo 88: Yaş ve “Türkçe Derslerine Ayrılan Ders Saati Yeterli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	37	30	99	166
		%	22,3	18,1	59,6	100,0
	11-15 yaş	f	79	97	191	367
		%	21,5	26,4	52,0	100,0
	16 ve üstü	f	11	24	7	42
		%	26,2	57,1	16,7	100,0
Toplam		f	127	151	297	575
		%	22,1	26,3	51,7	100,0

$X^2 = 31,884; p < ,001$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Derslerine Ayrılan Ders Saati Yeterli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 31,884; p < ,001$). Buna göre, “Türkçe Derslerine Ayrılan Ders Saati Yeterli” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı (% 18,1), 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı (% 26,4) ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %57,1’e çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 59,6, 11-15 yaş grubu % 52 ve 16 ve üstü yaş grubu % 16,7).

Bu bulgulardan küçük yaş grubu öğrencilerinin, yaşları gereği, sunulan imkânlarla devam edip bunlara uyum sağlama döneminde oldukları ve Türkçe dersinin yetersizliğinin de henüz çok da farkında olmadıkları gözlemlenmektedir. Buna karşın, büyük yaş grubu öğrencilerinin Türkçe ders içeriğine bakıldığında sadece Türkçeyi öğretmeye yönelik değil, aynı zamanda Türk kültürünü de öğretmeyi amaçlamasının haftada sadece iki saat ile kısıtlanarak verilmesinin yeterli olmayacağını bilincine vardıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 89: Yaş ve “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	30	54	82	166
		%	18,1	32,5	49,4	100,0
	11-15 yaş	f	68	101	198	367
		%	18,5	27,5	54,0	100,0
	16 ve üstü	f	4	3	35	42
		%	9,5	7,1	83,3	100,0
Toplam		f	102	158	315	575
		%	17,7	27,5	54,8	100,0

$X^2 = 16,774; p < ,01$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,774$; $p<,01$).

Buna göre, “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 49,4 ile 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 54 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %83,3 çıkmaktadır.

Bulgular doğrultusunda, “16 ve üstü yaş grubu” öğrencilerinin, buldukları çevrede Türkçe olmadan da kendini ifade edebildiklerinin bilincinde oldukları, iyi bir eğitim ve kariyer için artık Türkçeye gerek olmadığının bilincine varıldığı gözlemlenmektedir. Bunun da Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşma isteğini körelttiği sonucuna varıldığı söylenebilir.

Tablo 90: Yaş ve “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarımı da artırır			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	38	39	89	166
		%	22,9	23,5	53,6	100,0
	11-15 yaş	f	93	126	148	367
		%	25,3	34,3	40,3	100,0
	16 ve üstü	f	7	22	13	42
		%	16,7	52,4	31,0	100,0
Toplam		f	138	187	250	575
			24,0	32,5	43,5	100,0

$X^2=17,201$; $p<,01$

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=17,201$; $p<,01$).

Buna göre, “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı %53,6, 11-15 yaş grubunda %40,3 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerde ise %31 çıkmaktadır.

Bu verilerden hareketle küçük yaş grubu öğrencilerinde Türkçe öğrenmenin, diğer derslerdeki başarımı da artıracığı fikri aile tarafından empoze edildiği için bu kritere yüksek oranda katıldıkları, bunun yanı sıra “16 yaş ve üstü grubu” öğrencilerin Almancanın önemini kavramalarını ve Türkçenin, Almanya’da öğrenim gördüğü derslerdeki baŐarisına katkı sağlamayacağını savundukları söylenebilir.

Tablo 91: Yaş ve “Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	24	49	93	166
		%	14,5	29,5	56,0	100,0
	11-15 yaş	f	46	161	160	367
		%	12,5	43,9	43,6	100,0
	16 ve üstü	f	11	14	17	42
		%	26,2	33,3	40,5	100,0
Toplam		f	81	224	270	575
		%	14,1	39,0	47,0	100,0

$X^2= 15,587; p<,01$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 15,587; p<,01$).

Buna göre, “Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 56 ile 11-15 yaş grubunda % 43,6 ve 16 ve üstü yaş grubunda ise %40,5 çıkmaktadır.

Bu eğilimden, küçük yaş grubu öğrencilerinin aile ortamında da daha fazla Türkçe ile iletişimde oldukları, Türkçe dersine daha fazla önem verdikleri için, bu ödevleri daha düzenli yaptıkları ve gerektiğinde yardım desteğini ailesinden de alabildikleri söylenebilir.

Tablo 92: Yaş ve “Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	34	52	80	166
		%	20,5	31,3	48,2	100,0
	11-15 yaş	f	63	118	186	367
		%	17,2	32,2	50,7	100,0
	16 ve üstü	f	4	24	14	42
		%	9,5	57,1	33,3	100,0
Toplam		f	101	194	280	575
		%	17,6	33,7	48,7	100,0

$X^2= 12,104; p<,01$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 12,104; p<,01$).

Buna göre, “Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 31,3, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 32,2 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %57,1 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 48,2, 11-15 yaş grubu % 50,7 ve 16 ve üstü yaş grubu % 33,3).

Bu eğilimden, küçük yaş grubu öğrencilerinin Türkçe derslerinin azlığından dolayı -haftada iki saat- Türkçeyi öğrenmekte zorlanıp, bu dilin kendilerine bir şey katmadığı düşüncesini sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 93: Yaş ve “Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	26	51	89	166
		%	15,7	30,7	53,6	100,0
	11-15 yaş	f	60	161	146	367
		%	16,3	43,9	39,8	100,0
	16 ve üstü	f	11	19	12	42
		%	26,2	45,2	28,6	100,0
Toplam		f	97	231	247	575
		%	16,9	40,2	43,0	100,0

$X^2 = 14,846; p < ,01$

Tabloda yaş değişkenine göre “Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2 = 14,846; p < ,01$).

Buna göre, “Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 30,7, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 43,9 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları % 45,2 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 53,6, 11-15 yaş grubu % 39,8 ve 16 ve üstü yaş grubu % 28,6).

Bu eğilimden, ailenin Türkçeye verdiği önemin yoğun olarak hissedildiği yaş grubunda, özellikle ev ortamında Türkçeye çok daha yakın ve hakim oldukları görülmektedir. Buna paralel olarak Türkçe metinlerini okumaya yönelik de olumlu bir tutum sergiledikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 94: Yaş ve “Çok iyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	15	51	100	166
		%	9,0	30,7	60,2	100,0
	11-15 yaş	f	54	143	170	367
		%	14,7	39,0	46,3	100,0
	16 ve üstü	f	9	13	20	42
		%	21,4	31,0	47,6	100,0
Toplam		f	78	207	290	575
		%	13,6	36,0	50,4	100,0

$X^2 = 11,721; p < ,05$

Tabloda yaş değişkenine göre “Çok iyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 11,721$; $p<,05$).

Buna göre, “Çok iyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 30,7, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 39 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları %31 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 60,2, 11-15 yaş grubu % 46,3 ve 16 ve üstü yaş grubu % 47,6).

Bu eğilimden, ‘10 yaş ve altı grubu’ öğrencilerinde henüz kendi arkadaş çevresini tam anlamıyla oluşturamadığı ve ailesinden bağımsızlaşmadığı için, çevresinde de Türkçeyi çok iyi bilen samimi bir arkadaşıyla, kendilerini çok daha rahat ifade edebildikleri, dolayısıyla kendilerine bu konuda güvenip, onunla Türkçe iletişim kurmayı tercih ettikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 95: Yaş ve “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçemin Bana Faydası Olmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçemin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	47	48	71	166
		%	28,3	28,9	42,8	100,0
	11-15 yaş	f	80	147	140	367
		%	21,8	40,1	38,1	100,0
	16 ve üstü	f	4	20	18	42
		%	9,5	47,6	42,9	100,0
Toplam		f	131	215	229	575
		%	22,8	37,4	39,8	100,0

$X^2= 11,404$; $p<,05$

Tabloda yaş değişkenine göre “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçemin Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 11,404$; $p<,05$).

Buna göre, “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçemin Bana Faydası Olmayacak” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 28,9, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 40,1 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları % 47,6 çıkmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunda, Türk dilinin bilim ve teknoloji öğrenmede faydası olmayacağını savundukları gözlemlenmektedir. Öğrencilerin Türkçeyi sadece aile içerisinde günlük konuşma çerçevesinde geliştirdikleri, eğitim dili ile bilim ve teknolojiyi öğrenmekte kullandığı dil olarak Almanca'nın ilk sırada yer alması ile Türkçenin gerekli olmadığı düşüncesinin öğrencilerde yaygınlaştığı söylenebilir.

Tablo 96: Yaş ve “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	52	70	44	166
		%	31,3	42,2	26,5	100,0
	11-15 yaş	f	73	188	106	367
		%	19,9	51,2	28,9	100,0
	16 ve üőtü	f	13	21	8	42
		%	31,0	50,0	19,0	100,0
Toplam		f	138	279	158	575
		%	24,0	48,5	27,5	100,0

$$X^2= 10,499; p<,05$$

Tabloda yaş değişkenine göre “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2= 10,499; p<,05$).

Buna göre, “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı %42,2, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı %51,2 ve 16 ve üőtü yaş grubundakilerin oranları % 50 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranları ise 10 ve altı yaş grubu % 26,5, 11-15 yaş grubu % 28,9 ve 16 ve üőtü yaş grubunda ise % 19 olarak görölmektedir.

İstatistiklerde bu ifadeye katılma oranının çok yüksek olmadığı görölmektedir, buna sebep olarak Türkçenin öğrencilerin bulunduğu ortamda ailesinden dolayı öğrenilen bir dil olup, okul ve sosyal çevrelerinde bu dile çok fazla ihtiyaç duymadıkları söylenebilir. Türkçenin iyi bir iş bulmada çok büyük bir katkısı olmayacağı gerçeğini, ailelerinin herhangi bir empozisi olmaksızın, okul, sosyal ve iş çevresinde de Almanya’da yaşayan bir gençlik olarak bizzat kendi deneyim ve gözlemleri ile fark edip bu karara vardıkları söylenebilir.

Tablo 97: Yaş ve “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	33	53	80	166
		%	19,9	31,9	48,2	100,0
	11-15 yaş	f	93	170	104	367
		%	25,3	46,3	28,3	100,0
	16 ve üőtü	f	9	17	16	42
		%	21,4	40,5	38,1	100,0
Toplam		f	135	240	200	575
		%	23,5	41,7	34,8	100,0

$$X^2= 20,321; p<,001$$

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor”

ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=20,321$; $p<,001$).

Buna göre, "Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor" ifadesine 10 ve altı yaş grubundaki öğrencilerden oranı % 31,9, 11-15 yaş grubundaki öğrencilerden aynı ifadeye oranı % 46,3 ve 16 ve üstü yaş grubundakilerin oranları % 40,5 çıkmaktadır. Diğer yandan bu ifadeye oranının yaş ilerledikçe düştüğü görülmektedir (10 ve altı yaş grubu % 48,2 11-15 yaş grubu % 28,3 ve 16 ve üstü yaş grubu % 38,1).

Bu eğilim, küçük yaş grubu öğrencilerin evde daha çok Türkçe TV, gazete ve dergi gibi medyayı takip edip, kolayca ulaşabildiklerini ve bu yayınları her açıdan kendilerine yakın bulduklarından Türkçe dergi ve gazete okumanın hoşlarına gittiği söylenebilir.

2.3.2. "Cinsiyet" Değişkeni İçin Analizler

Tablo 98: Cinsiyet ve "Türkçemi Geliştirmek İstiyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemi Geliştirmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	17	51	265	333
		%	5,1	15,3	79,6	100,0
	Erkek	f	16	60	168	244
		%	6,6	24,6	68,9	100,0
Toplam		f	33	111	433	577
		%	5,7	19,2	75,0	100,0

$X^2=8,975$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre "Türkçemi Geliştirmek İstiyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=8,975$; $p<,05$).

Buna göre, "Türkçemi Geliştirmek İstiyorum" ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %79,6, erkek öğrencilerin ise % 68,9 olduğu görülmektedir.

Sonuçlara genel olarak bakıldığında, her iki cinsin de Türkçeyi geliştirme konusunda yüksek katılımları gözlemlenmektedir. Bunun yanı sıra, her iki cins için de Türkçeyi geliştirmek istemelerinin sebebi, hiçbir şekilde Türkçe ile bağlarının kopmayacaklarını düşündükleri ve ayrıca ana dilleri olmasından ötürü de kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 99: Cinsiyet ve "Türk Kültürünü Öğrenmek İçin Gerekli" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk kültürünü öğrenmek için gerekli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	23	88	222	333
		%	6,9	26,4	66,7	100,0
	Erkek	f	26	79	139	244
		%	10,7	32,4	57,0	100,0
Toplam		f	49	167	361	577
		%	8,5	28,9	62,6	100,0

$X^2=6,171$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türk Kültürünü Öğrenmek İçin Gerekli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6,171$; $p<,05$).

Buna göre, “Türk Kültürünü Öğrenmek İçin Gerekli” ifadesine verilen cevaplarda kız öğrencilerin % 66,7, erkek öğrencilerin ise %57 oranında görölmektedir.

Bu eğilimden, her iki cinste de katılımın yüksek olma sebepleri arasında; ailelerin Türk kültür, örf ve detlerini çocuklarına kendi yaşamlarıyla da örnek teşkil edip, empoze ettikleri ve öğrencilerin kültürünü tanıyıp, gelenek ve göreneklerine göre uygulayabilmesi için Türkçe öğrenmenin gerekliliğini savundukları söylenebilir.

Tablo 100: Cinsiyet ve “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	97	104	132	333
		%	29,1	31,2	39,6	100,0
	Erkek	f	39	92	113	244
		%	16,0	37,7	46,3	100,0
Toplam		f	136	196	245	577
		%	23,6	34,0	42,5	100,0

$X^2=13,538$; $p<,01$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,538$; $p<,01$).

Buna göre “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine kız öğrenciler %39,6, erkek öğrenciler ise %46,3'lük bir oran ile katıldıkları gözlemlenmektedir.

Bu eğilimden öğrencilerin Türkçe öğretmenlerini, kendi ülkesi ve milletinden olması sebebi ile daha sempatik, yakın buldukları ve onlara kendilerini çok daha kolay ifade edebildikleri söylenebilir.

Tablo 101: Cinsiyet ve “Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları ok Sıkıcı” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	59	156	118	333
		%	17,7	46,8	35,4	100,0
	Erkek	f	64	101	79	244
		%	26,2	41,4	32,4	100,0
Toplam		f	123	257	197	577
		%	21,3	44,5	34,1	100,0

$X^2=6,112$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6,112$; $p<,05$).

Buna göre, “Türkçemi Geliştirmek İstiyorum” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %35,4, erkek öğrencilerin ise % 32,4 olduğu görülmektedir.

Bu eğilimden, her iki cinste de ifadeye katılma oranlarının düşüklüğü gözlemlenmektedir. Öğrencilerin, Türkçe kitaplarındaki parçaların yazar ve şairleri hakkında bir bilgi sahibi olmadıkları gibi, kendi yaşam tarzlarına da hitap etmemelerinden dolayı sıkıcı buldukları söylenebilir.

Tablo 102: Cinsiyet ve “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	44	82	207	333
		%	13,2	24,6	62,2	100,0
	Erkek	f	60	75	109	244
		%	24,6	30,7	44,7	100,0
Toplam		f	104	157	316	577
		%	18,0	27,2	54,8	100,0

$X^2=19,912$; $p<,001$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=19,912$; $p<,001$).

Buna göre “Türkçe dersleri dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” ifadesine kız öğrencilerin % 62,2, erkek öğrencilerin ise %44,7 oranında katıldıkları gözlemlenmektedir. Bu eğilimden, özellikle kız öğrencilerin ev ortamında Türkçe ile daha yoğun karşılaştıklarından, buldukları çevrede –okul vb.- asıl gerekli dil olan Almanca’yı daha çok geliştirmek istedikleri, bu sebepten de Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemedikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 103: Cinsiyet ve “Türkçe Ödevlerini Tam Yapamıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	61	125	147	333
		%	18,3	37,5	44,1	100,0
	Erkek	f	69	88	87	244
		%	28,3	36,1	35,7	100,0
Toplam		f	130	213	234	577
		%	22,5	36,9	40,6	100,0

$X^2=8,785$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Ödevlerini Tam Yapamıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo

olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=8,785$; $p<,05$).

Buna göre, "Türkçe Ödevlerini Tam Yapamıyorum" ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %44,1, erkek öğrencilerin ise % 35,7 olduğu görölmektedir.

Bu eğilimden her iki cinse ait öğrencilerin, buldukları ortamdaki ötürü Türkçeye tam hakim olmadıkları, dile yeterli ilgiyi duymadıkları ve iyi kavrayamadıkları görölmektedir. Buna paralel olarak da öğrencilerin ödevlerini tam yapamadıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 104: Cinsiyet ve "Türkçemi Geliştirerek Duygu Ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	26	89	218	333
		%	7,8	26,7	65,5	100,0
	Erkek	f	40	63	141	244
		%	16,4	25,8	57,8	100,0
Toplam		f	66	152	359	577
		%	11,4	26,3	62,2	100,0
$X^2=10,453$; $p<,01$						

Tabloda cinsiyet değişkenine göre "Türkçemi Geliştirerek Duygu Ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,453$; $p<,01$).

Buna göre, "Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim" ifadesine kız öğrencilerin katılma oranının %65,5, erkek öğrencilerin ise % 57,8 olduğu görölmektedir.

Bu eğilimden, kız ve erkek öğrencilerin daha çok hakim oldukları dilde duygu ve düşüncelerini çok daha iyi ifade edebileceklerine inandıkları ve bunun için de Türkçelerini geliştirmelerinin buna katkısı olacağını savundukları gözlemlenmektedir.

Tablo 105: Cinsiyet ve "Türkçe Öğretmenleriyle Çok İyi Anlaşamıyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	91	51	191	333
		%	27,3	15,3	57,4	100,0
	Erkek	f	74	55	115	244
		%	30,3	22,5	47,1	100,0
Toplam		f	165	106	306	577
		%	28,6	18,4	53,0	100,0
$X^2=7,222$; $p<,05$						

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Öğretmenleriyle Çok İyi Anlaşamıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=7,222$; $p<,05$).

Buna göre, “Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %57,4, erkek öğrencilerin ise % 47,1 olduğu görülmektedir. Bu eğilimden, her iki cinsteki öğrencilerinin derse de ilgi duymadıkları için, dersi veren öğretmene karşı da sempati geliştiremedikleri ve böylelikle ‘Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum’ ifadesine katıldıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 106: Cinsiyet ve “Türkçe Öğretmenleri Bize Fazla Bir Şey Öğretmiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenleri bize fazla bir şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	43	57	233	333
		%	12,9	17,1	70,0	100,0
	Erkek	f	35	64	145	244
		%	14,3	26,2	59,4	100,0
Toplam		f	78	121	378	577
		%	13,5	21,0	65,5	100,0

$X^2=8,179$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Öğretmenleri Bize Fazla Bir Şey Öğretmiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=8,179$; $p<,05$).

Buna göre, “Türkçe Öğretmenleri bize fazla bir şey öğretmiyor” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %70, erkek öğrencilerin ise %59,4 olduğu görülmektedir.

Bu eğilimden, her iki cinsteki öğrencilerin, Türkçe ders saatlerinin kısıtlı olması, buldukları çevrede bu dile fazla ihtiyaç duymamaları gibi elverişsiz şartların bir araya gelmesinden ötürü, bu derse ve öğretmenine karşı da bir sempati geliştiremedikleri ve Türkçe öğretmenlerinin kendilerine pek bir şey öğretmediği inancına sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 107: Cinsiyet ve “Alman Öğrenciler de Türkçe Dersi Almalı” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	165	102	66	333
		%	49,5	30,6	19,8	100,0
	Erkek	f	98	77	69	244
		%	40,2	31,6	28,3	100,0
Toplam		f	263	179	135	577
		%	45,6	31,0	23,4	100,0

$X^2=7,067$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Alman Öğrenciler de Türkçe Dersi Almalı” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=7,067$; $p<,05$).

Buna göre, “Alman Öğrenciler de Türkçe Dersi Almalı” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %19,8, erkek öğrencilerin ise % 28,3 olduğu görölmektedir.

Bu eğilimden, Türk öğrencilerinin buldukları çevreden dolayı, kendi ana dillerini öğrenmeye karşı fazla istekli olmayıp buna gerek görmezlerken, Alman öğrencilerin de Türkçe öğrenmesini doğal olarak gereksiz buldukları gözlemlenmektedir.

Tablo 108: Cinsiyet ve “Türkçe Televizyon Programlarını İzlemeyi Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	29	87	217	333
		%	8,7	26,1	65,2	100,0
	Erkek	f	43	77	124	244
		%	17,6	31,6	50,8	100,0
Toplam		f	72	164	341	577
		%	12,5	28,4	59,1	100,0

$X^2=15,333$; $p<,001$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Televizyon Programlarını İzlemeyi Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,333$; $p<,001$).

Buna göre, “Türkçe Televizyon Programlarını izlemeyi seviyorum” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %65,2, erkek öğrencilerin ise % 50,8 olduğu görölmektedir.

Bu eğilimden, özellikle kız öğrencilerin evde ve aile ile geçirdikleri süre erkeklere göre daha fazla olduğu ve ailesinin izlediği programın yoğunluğunu daha çok Türkçe programlar oluşturduğu için, kendilerinin de ister istemez bu programları takip ettikleri ve zevk almaya baŐladıkları söylenebilir.

Tablo 109: Cinsiyet ve “Türkçe Konuşanlar Arasında Kendimi Daha Rahat Hissediyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	33	138	162	333
		%	9,9	41,4	48,6	100,0
	Erkek	f	41	95	108	244
		%	16,8	38,9	44,3	100,0
Toplam		f	74	233	270	577
		%	12,8	40,4	46,8	100,0

$X^2=6,016$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Konuşanlar Arasında Kendimi Daha Rahat Hissediyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6,016$; $p<,05$).

Buna göre, “Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranı %48,6, erkek öğrencilerin ise % 44,3 olduğu görülmektedir

Bu eğilimden, her iki cinsin katılma payları arasında çok fazla bir sapma gözükmemektedir. Türkçe konuşanların aynı gelenek ve görenekleri paylaştıkları ve bunun yanı sıra kendileriyle çok daha rahat bir iletişim kurabilip, yanlış anlaşılma ihtimallerinin de ortadan kalktığı söylenebilir.

Tablo 110: Cinsiyet ve “Türkçe Öğrenmek Kültürel Gelişimime Fayda Sağlamayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	46	92	195	333
		%	13,8	27,6	58,6	100,0
	Erkek	f	47	85	112	244
		%	19,3	34,8	45,9	100,0
Toplam		f	93	177	307	577
		%	16,1	30,7	53,2	100,0

$X^2=9,219$; $p<,05$

Tabloda cinsiyet değişkenine göre “Türkçe Öğrenmek Kültürel Gelişimime Fayda Sağlamayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=9,219$; $p<,05$).

Buna göre, “Türkçe Öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak” ifadesine kız öğrencilerin katılma oranının %58,6, erkek öğrencilerin ise %45,9 olduğu görülmektedir.

Bu eğilimden, her iki cinsteki öğrencilerin henüz gelenek ve göreneklerinin tam bilincinde olmadıklarını, kendilerini buldukları çevreye uyum sağlama süreci içinde gördüklerinden, Türkçe öğrenmelerinin kültürel gelişimlerine fayda sağlamayacak görüşünde oldukları söylenebilir.

2.3.3. “Doğum Yeri” Değişkeni İçin Analizler

Tablo 111: Doğum Yeri ve “Türkiye’de Yakınlarımla Anlaşabilmek İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye’de yakınlarımla anlaşabilmek için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	27	77	443	547
		%	4,9	14,1	81,0	100,0
	Diğer	f	5	3	20	28
		%	17,9	10,7	71,4	100,0
Toplam		f	32	80	463	575
		%	5,6	13,9	80,5	100,0

$X^2=8,510$; $p<,05$

Tabloda doğum yeri değişkenine göre “Türkiye’de Yakınlarımla Anlaşabilmek İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların doğum yeri değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=8,510$; $p<,05$).

Buna göre “ Türkiye’de yakınlarımla anlaşabilmek için” ifadesine Almanya’ da doğan öğrencilerin %81 katılıyorum cevabını verirken diğer ülkelerde de doğan öğrenciler de %71 oranında bu ifadeye katılmıştır. Diğer yandan ifadeyi katılmayan öğrenci oranı ise Almanya doğumlularda %4,9 iken, diğer ülkelerde doğmuş olan öğrencilerin oranı %17,9’dur.

Bu eğilim, Almanya doğumlu öğrencilerin kendilerini sosyal çevrelerinde Almanca ifade edebildikleri için Türkçeye Türkiye’deki yakınlarıyla iletişim kurabilmek için ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Aynı Şekilde diğer ülkelerde doğan öğrencilerin de bu ifadeye katılma oranı %71,4 ile diğer seçeneklere göre en yüksek durumdadır.

Tablo 112: Doğum Yeri ve “Türkiye’de Türkçeme Gülünmesini İstemem” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye’de Türkçeme gülünmesini istemem			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	70	85	392	547
		%	12,8	15,5	71,7	100,0
	Diğer	f	7	7	14	28
		%	25,0	25,0	50,0	100,0
Toplam		f	77	92	406	575
		%	13,4	16,0	70,6	100,0

$X^2=6,222$; $p<,05$

Tabloda doğum yeri değişkenine göre “Türkiye’de Türkçeme Gülünmesini İstemem” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların doğum yeri değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6,222$; $p<,05$).

Tablo 113: Doğum Yeri ve “Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ailem Türkçe dersi almamı istiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	52	97	398	547
		%	9,5	17,7	72,8	100,0
	Diğer	f	7	4	17	28
		%	25,0	14,3	60,7	100,0
Toplam		f	59	101	415	575
		%	10,3	17,6	72,2	100,0

$X^2=6,947$; $p<,05$

Tabloda doğum yeri değişkenine göre “Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların doğum yeri değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6,947$; $p<,05$).

Tablo 114: Doğum Yeri ve “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye’de eğitim almak istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	258	167	122	547
		%	47,2	30,5	22,3	100,0
	Diğer	f	13	3	12	28
		%	46,4	10,7	42,9	100,0
Toplam		f	271	170	134	575
		%	47,1	29,6	23,3	100,0

$X^2=8,369; p<,05$

Tabloda doğum yeri değişkenine göre “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların doğum yeri değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=8,369; p<,05$).

Tablo 115: Doğum Yeri ve “Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	117	252	178	547
		%	21,4	46,1	32,5	100,0
	Diğer	f	6	5	17	28
		%	21,4	17,9	60,7	100,0
Toplam		f	123	257	195	575
		%	21,4	44,7	33,9	100,0

$X^2=10,978; p<,05$

Tabloda doğum yeri değişkenine göre “Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların doğum yeri değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,978; p<,05$).

Tablo 116: Doğum Yeri ve “Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	68	196	283	547
		%	12,4	35,8	51,7	100,0
	Diğer	f	10	10	8	28
		%	35,7	35,7	28,6	100,0
Toplam		f	78	206	291	575
		%	13,6	35,8	50,6	100,0
$X^2=13,469; p<,01$						

Tabloda doğum yeri değişkenine göre “Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların doğum yeri değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,469; p<,01$).

2.3.4. “Evde Konuşulan Dil” Değişkeni İçin Analizler

Tablo 117: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Her Türk Genci Ana dilini Çok İyi Bilmeli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Her Türk genci ana dilini çok iyi bilmeli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	3	17	24	44
		%	6,8	38,6	54,5	100,0
	Türkçe	f	11	25	122	158
		%	7,0	15,8	77,2	100,0
	Karma	f	21	71	275	367
		%	5,7	19,3	74,9	100,0
Toplam		f	35	113	421	569
		%	6,2	19,9	74,0	100,0
$X^2=11,982; p<,05$						

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Her Türk Genci Ana dilini Çok İyi Bilmeli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,982; p<,05$).

Buna göre “ Her Türk genci Ana dilini iyi bilmeli” ifadesine evde genellikle Türkçe konuşan öğrencilerin %77, 2’si katılıyorken, karma konuşanların %74,9’u, Almanca konuşanların ise 54,5’i katılmaktadır.

Bu eğilim, evde genellikle Karma ve Türkçe konuşan öğrencinin ana diline verdiği önemin daha fazla olduğunu göstermektedir.

Tablo 118: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşmayı çok seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	10	19	15	44
		%	22,7	43,2	34,1	100,0
	Türkçe	f	10	37	111	158
		%	6,3	23,4	70,3	100,0
	Karma	f	33	137	197	367
		%	9,0	37,3	53,7	100,0
Toplam	f	53	193	323	569	
	%	9,3	33,9	56,8	100,0	

$X^2=27,224; p<,001$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=27,224; p<,001$).

Buna göre “Türkçe konuşmayı çok seviyorum” ifadesine evde Türkçe konuşan öğrenciler %6,3 oranında katılmıyorken, %23,4’i kısmen katılmakta, %70,3’ü katılmaktadır. Bu sayılardan görüldüğü gibi evde, aile ortamında Türkçe konuşan öğrencilerin, Türkçe konuşmayı sevme oranları da artmaktadır. Aynı zamanda tabloda görüldüğü gibi bu ifadeye, evde Almanca konuşanların %22,7’si, karma konuşanların %9,0’ı, Türkçe konuşanların ise %6,3’ü katılmamaktadır.

Bu eğilim, ailelerin Türkçeye verdiği önemin azalmasıyla, öğrencilerin de Türkçeyi sevme oranının azaldığını göstermektedir.

Tablo 119: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Derslerini Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerini seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	4	22	18	44
		%	9,1	50,0	40,9	100,0
	Türkçe	f	12	42	104	158
		%	7,6	26,6	65,8	100,0
	Karma	f	23	135	209	367
		%	6,3	36,8	56,9	100,0
Toplam	f	39	199	331	569	
	%	6,9	35,0	58,2	100,0	

$X^2=10,937; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Derslerini Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,937; p<,05$).

Tablo 120: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	12	22	10	44
		%	27,3	50,0	22,7	100,0
	Türkçe	f	21	27	110	158
		%	13,3	17,1	69,6	100,0
	Karma	f	68	107	192	367
		%	18,5	29,2	52,3	100,0
Toplam		f	101	156	312	569
		%	17,8	27,4	54,8	100,0

$X^2=33,876; p<,001$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=33,876; p<,001$).

Tablo 121: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Öğrenmekten Hoşlanmıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmekten hoşlanmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	9	19	16	44
		%	20,5	43,2	36,4	100,0
	Türkçe	f	35	30	93	158
		%	22,2	19,0	58,9	100,0
	Karma	f	69	80	218	367
		%	18,8	21,8	59,4	100,0
Toplam		f	113	129	327	569
		%	19,9	22,7	57,5	100,0

$X^2=13,568; p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Öğrenmekten Hoşlanmıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,568; p<,01$).

Buna göre, “Türkçe öğrenmekten hoşlanmıyorum” ifadesine evde genellikle Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin %59 oranında katılıyorken, evde genellikle Almanca konuşan öğrenciler %36,4 oranında katılmaktadır.

Bu eğilim, evde Türkçe konuşan ve Türkçeye zaten hakim olduklarını düşünen öğrencilerin Türkçeyi derste öğrenme ihtiyacı duymadıkları yönündedir.

Tablo 122: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Ödevlerini Tam Yapamıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	17	17	10	44
		%	38,6	38,6	22,7	100,0
	Türkçe	f	36	50	72	158
		%	22,8	31,6	45,6	100,0
	Karma	f	74	145	148	367
		%	20,2	39,5	40,3	100,0
Toplam	f	127	212	230	569	
	%	22,3	37,3	40,4	100,0	

$X^2=12,330; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Ödevlerini Tam Yapamıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,330; p<,05$).

Tablo 123: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Öğrenmek Benim Bilgimi Arttırmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	11	19	14	44
		%	25,0	43,2	31,8	100,0
	Türkçe	f	26	28	104	158
		%	16,5	17,7	65,8	100,0
	Karma	f	66	100	201	367
		%	18,0	27,2	54,8	100,0
Toplam	f	103	147	319	569	
	%	18,1	25,8	56,1	100,0	

$X^2=18,238; p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Öğrenmek Benim Bilgimi Arttırmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=18,238; p<,01$).

Buna göre “Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak” ifadesine evde Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin oranı yüksek iken, evde Almanca konuşan öğrencilerin oranı düşüktür.

Bu eğilim, evde Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin Türkçeye yeterince hakim olduklarını düşündükleri için, Türkçe öğrenmesinin bilgilerini arttırmayacağını göstermektedir. Evde Almanca konuşan öğrencilerin ise Türkçe öğrenmenin faydalı olacağını düşündükleri görülmektedir.

Tablo 124: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	6	26	12	44
		%	13,6	59,1	27,3	100,0
	Türkçe	f	17	52	89	158
		%	10,8	32,9	56,3	100,0
	Karma	f	54	144	169	367
		%	14,7	39,2	46,0	100,0
Toplam		f	77	222	270	569
		%	13,5	39,0	47,5	100,0

$X^2=13,887; p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,887; p<,01$).

Buna göre Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım” ifadesine evde Türkçe konuşan öğrencilerin %56,3’ü, karma konuşanların % 46,0’sı, Almanca konuşanların ise %27,3’ü katılmaktadır.

Bu eğilim, evde Türkçe konuşan öğrencilerin Türkçe ödevlerini daha düzenli yaptıklarını göstermektedir. Diğer bir yorumla, velilerin evde çocuklarıyla Türkçe konuşma oranı arttıkça ödevlerinde de yardımcı oldukları söylenebilir.

Tablo 125: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarımı Arttırmaz” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerine devam etmek diğer derslerdeki başarımlı arttırmaz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	20	11	13	44
		%	45,5	25,0	29,5	100,0
	Türkçe	f	36	45	77	158
		%	22,8	28,5	48,7	100,0
	Karma	f	120	105	142	367
		%	32,7	28,6	38,7	100,0
Toplam		f	176	161	232	569
		%	30,9	28,3	40,8	100,0

$X^2=11,150; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarımı Arttırmaz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,150; p<,05$).

Tablo 126: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Ders Kitapları Çok Zor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları çok zor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	12	22	10	44
		%	27,3	50,0	22,7	100,0
	Türkçe	f	25	47	86	158
		%	15,8	29,7	54,4	100,0
	Karma	f	85	128	154	367
		%	23,2	34,9	42,0	100,0
Toplam		f	122	197	250	569
		%	21,4	34,6	43,9	100,0

$X^2=16,418; p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Çok Zor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,418; p<,01$).

Tablo 127: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	12	15	17	44
		%	27,3	34,1	38,6	100,0
	Türkçe	f	17	49	92	158
		%	10,8	31,0	58,2	100,0
	Karma	f	68	126	173	367
		%	18,5	34,3	47,1	100,0
Toplam		f	97	190	282	569
		%	17,0	33,4	49,6	100,0

$X^2=11,096; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,096; p<,05$).

Tablo 128: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Dersleri Çok Sıkıcı Geçiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	7	17	20	44
		%	15,9	38,6	45,5	100,0
	Türkçe	f	20	37	101	158
		%	12,7	23,4	63,9	100,0
	Karma	f	73	119	175	367
		%	19,9	32,4	47,7	100,0
Toplam		f	100	173	296	569
		%	17,6	30,4	52,0	100,0

$X^2=13,368; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Dersleri Çok Sıkıcı Geçiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,368; p<,05$).

Buna göre “Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor” ifadesine öğrencilerin evde, aile ortamında Türkçe kullanma oranı arttıça Türkçe derslerinin de sıkıcı bulunma oranı artmaktadır.

Bu eğilim, Türkçe sınıflarının seviyeye göre ayrılmayıp, Türkçeye hakim olan ve olmayan öğrencilerin birleştirilmiş sınıflarda eğitim görmekte olduklarından dolayı bir sorun olduğu görölmektedir. Böylece evde Türkçe konuşup belli bir seviyeye gelmiŐ olan öğrencilerin motivasyon düŐüklüđu yaŐayıp dersleri sıkıcı buldukları söylenebilir.

Tablo 129: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Televizyon Programlarını İzlemeyi Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	7	20	17	44
		%	15,9	45,5	38,6	100,0
	Türkçe	f	24	38	96	158
		%	15,2	24,1	60,8	100,0
	Karma	f	39	106	222	367
		%	10,6	28,9	60,5	100,0
Toplam		f	70	164	335	569
		%	12,3	28,8	58,9	100,0

$X^2=11,164; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Televizyon Programlarını İzlemeyi Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,164; p<,05$).

Buna göre “Türkçe Televizyon Programlarını İzlemeyi Seviyorum” ifadesine evde Türkçe ve karma konuşan öğrenciler %60 oranında katılırken, Almanca konuşan öğrenciler %38,6 oranında katılmamaktadır.

Bu eğilim, evde Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin Türk TV izlerken anlamada ve algıda zorluk yaşamadıklarını göstermektedir. Evde Almanca konuşan öğrencilerin ise yaşadıkları sosyo-kültürel çevre ve sunulan programlar arasında fark ve uyumsuzluk görüp sunulan programları kendilerine yakın bulmadıkları ve bundan dolayı da Türk TV izlemedikleri söylenebilir.

Tablo 130: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçeyi İyi Bilirsem Türkiye’de İnsanlar Arasında Daha Rahat Hissederim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilirsem Türkiye’de insanlar arasında daha rahat hissederim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	2	17	25	44
		%	4,5	38,6	56,8	100,0
	Türkçe	f	14	29	115	158
		%	8,9	18,4	72,8	100,0
	Karma	f	41	77	249	367
		%	11,2	21,0	67,8	100,0
Toplam		f	57	123	389	569
		%	10,0	21,6	68,4	100,0

$X^2=10,081; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçeyi İyi Bilirsem Türkiye’de İnsanlar Arasında Daha Rahat Hissederim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,081; p<,05$).

Buna göre “Türkçeyi iyi bilirsem Türkiye’de insanlar arasında daha rahat hissederim” ifadesine evde Türkçe konuşan öğrencilerin 72,8’i, karma konuşanların 67,8’i ve Almanca konuşanların 56,8’i katılmaktadır. Bu eğilim, öğrencilerin Türkiye’de iletişim kurabilmek için dilin önemli olduğunu kavradıklarını göstermektedir.

Tablo 131: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türkçe Konuşan İnsanların Yanında Kendimi Pek Rahat Hissetmiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	9	19	16	44
		%	20,5	43,2	36,4	100,0
	Türkçe	f	21	41	96	158
		%	13,3	25,9	60,8	100,0
	Karma	f	57	92	218	367
		%	15,5	25,1	59,4	100,0
Toplam		f	87	152	330	569
		%	15,3	26,7	58,0	100,0

$X^2=9,951; p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türkçe Konuşan İnsanların Yanında Kendimi Pek Rahat Hissetmiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil

değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=9,951$; $p<,05$).

Tablo 132: Evde genellikle konuşulan Dil ve “İlerde Çocuklarımlın Mutlaka Türkçe Öğrenmesini İsterim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İlerde çocuklarımlın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	9	14	21	44
		%	20,5	31,8	47,7	100,0
	Türkçe	f	16	27	115	158
		%	10,1	17,1	72,8	100,0
	Karma	f	30	91	246	367
		%	8,2	24,8	67,0	100,0
Toplam		f	55	132	382	569
		%	9,7	23,2	67,1	100,0
$X^2=13,753$; $p<,01$						

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “İlerde Çocuklarımlın Mutlaka Türkçe Öğrenmesini İsterim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,753$; $p<,01$).

Buna göre “ İleride çocuklarımlın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim ” ifadesine evde Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin daha fazla önem verdiğini göstermektedir. Evde Almanca konuşanlar ise bu ifadeye katılmayanlar arasında en yüksek orandadır.

Bu eğilim, velilerin çocuklarıyla Türkçe konuşup bu dile önem vermelerinin artmasıyla bu çocukların ileride kendi çocukları için Türkçenin önemli olacağını düşündüklerini göstermektedir.

Tablo133: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	14	15	15	44
		%	31,8	34,1	34,1	100,0
	Türkçe	f	25	52	81	158
		%	15,8	32,9	51,3	100,0
	Karma	f	90	148	129	367
		%	24,5	40,3	35,1	100,0
Toplam		f	129	215	225	569
		%	22,7	37,8	39,5	100,0
$X^2=14,840$; $p<,01$						

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup

olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=14,840$; $p<,01$).

Tablo 134: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Almanya’da Yaşayan Bir Türk Öğrencinin Türkçeyi İyi Bilmesi Gereksiz” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da yaşayan bir Türk öğrencinin Türkçeyi iyi bilmesi gereksiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	9	23	12	44
		%	20,5	52,3	27,3	100,0
	Türkçe	f	23	39	96	158
		%	14,6	24,7	60,8	100,0
	Karma	f	61	128	178	367
		%	16,6	34,9	48,5	100,0
Toplam		f	93	190	286	569
		%	16,3	33,4	50,3	100,0

$X^2=17,626$; $p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Almanya’da Yaşayan Bir Türk Öğrencinin Türkçeyi İyi Bilmesi Gereksiz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=17,626$; $p<,01$).

Tablo 135: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Almanya’da Türkçe İlerde Kaybolacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Türkçe ilerde kaybolacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	9	22	13	44
		%	20,5	50,0	29,5	100,0
	Türkçe	f	20	50	88	158
		%	12,7	31,6	55,7	100,0
	Karma	f	70	110	187	367
		%	19,1	30,0	51,0	100,0
Toplam		f	99	182	288	569
		%	17,4	32,0	50,6	100,0

$X^2=12,477$; $p<,05$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Almanya’da Türkçe İlerde Kaybolacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,477$; $p<,05$).

Buna göre Almanya’da Türkçe ilerde kaybolacak” ifadesine yönelik evde Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin katılma oranı yüksek iken, evde Almanca konuşan öğrencilerin katılma oranı düşüktür.

Bu eğilim, evde Türkçe ve karma konuşup dile önem veren öğrencilerin bu konuda daha duyarlı olup, Türkçe

konuştuklarını fakat çoğu Türk çocuğunun bunu yapmadığını ve bu yüzden dilimizin kaybolacağının farkında olduklarını göstermektedir.

Tablo 136: Evde genellikle konuşulan Dil ve “Türk Arkadaşlarıyla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşmayı seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	8	24	12	44
		%	18,2	54,5	27,3	100,0
	Türkçe	f	17	47	94	158
		%	10,8	29,7	59,5	100,0
	Karma	f	35	141	191	367
		%	9,5	38,4	52,0	100,0
Toplam	f	60	212	297	569	
	%	10,5	37,3	52,2	100,0	

$X^2=15,699$; $p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre “Türk Arkadaşlarıyla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,699$; $p<,01$).

Buna göre “Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşmayı seviyorum” ifadesine, evde Türkçe konuşanlar %59,5, karma konuşanlar %52,0 ve Almanca konuşanlar %27,3 oranında katılmaktadır.

Bu eğilim, evde Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin, ailelerinde bunu desteklemesiyle beraber, kendilerini daha rahat ifade edebildiklerini, dolayısıyla kendilerine bu konuda güvenip arkadaşlarıyla Türkçe iletişim kurmayı sevdiğini göstermektedir. Evde Almanca konuşanların ise Türkçelerini geliŐtirmedikleri için Türkçelerini yetersiz bulup arkadaşlarıyla Türkçe iletişim kurmaktan hoŐlanmadıkları söylenebilir.

Tablo 137: Evde genellikle konuşulan Dil ve “İnternette Türkçe Web Sitelerini Kullanıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	25	11	8	44
		%	56,8	25,0	18,2	100,0
	Türkçe	f	41	65	52	158
		%	25,9	41,1	32,9	100,0
	Karma	f	129	139	99	367
		%	35,1	37,9	27,0	100,0
Toplam	f	195	215	159	569	
	X	34,3	37,8	27,9	100,0	

$X^2=15,196$; $p<,01$

Tabloda evde konuşulan dil değişkenine göre "İnternette Türkçe Web Sitelerini Kullanıyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların evde konuşulan dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,196$; $p<,01$).

Buna göre, "İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum" ifadesine evde Türkçe konuşan öğrencilerin %32,9, karma dil konuşan öğrencilerin %27,0, Almanca konuşanların ise %18,2 oranında katıldığı görülmektedir.

Bu eğilim, evde ve aile ortamında Türkçe konuşan öğrencilerin katılma oranı artıça, İnternet sitelerini Türkçe kullanma oranının da arttığı görülmektedir. Evde Almanca konuşan öğrenciler ise İnterneti Türkçe olarak daha az kullanmaktadır. Bu da ailenin çocuklarıyla evde Türkçe konuşup kelimeleri daha iyi anlayabilmesini ve günlük yaşamında da kullanabilmesini desteklediğini göstermektedir.

2.3.5. "Devam Edilen Okul" Değişkeni için Analizler

Tablo 138: Devam edilen Okul Türü ve "Türkiye'de Türkçeme Gülünmesini İstemem" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye'de Türkçeme gülünmesini istemem			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	24	8	62	94
		%	25,5	8,5	66,0	100,0
	Realschule	f	17	18	92	127
		%	13,4	14,2	72,4	100,0
	Gymnasium	f	15	22	69	106
		%	14,2	20,8	65,1	100,0
	Gesamtschule	f	3	14	42	59
		%	5,1	23,7	71,2	100,0
	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	14	27	112	153
		%	9,2	17,6	73,2	100,0
	Toplam	f	73	89	379	541
		%	13,5	16,5	70,1	100,0

$X^2=24,373$; $p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkiye'de Türkçeme Gülünmesini İstemem" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=24,373$; $p<,001$).

Buna göre; öğrencilerin yaşı ilerledikçe, Türkçelerine gülünme kaygılarının da azaldığı gözlenmektedir. Zira ankette bulunan "Türkçe derslerine katılma nedenleri" arasındaki "Türkiye'de kimsenin Türkçeme gülmesini istemiyorum." ifadesine Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %73,2'si katılıyorken, Hauptschule'ye devam edenlerin %66'sı, Gymnasium'a devam edenlerin ise %65,1'i katılmaktadır.

Genel olarak bakıldığında tüm okul çeşitlerine devam eden öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu nedenle Türkçe derslerine katıldığı görülürken, Gymnasium'a devam eden öğrencilerden daha azının bu nedenle Türkçe derslerine katıldığı görülmektedir. Bu eğilim, Gymnasium öğrencilerinin akademik başarıları düşünüldüğünde, Türkçe derslerine Türkçelerine gülünmemesi adına değil, akademik gelişimlerine katkı sağlamak adına katıldığını göstermektedir.

Tablo 139: Devam edilen Okul Türü ve “Türk Kültürünü Öğrenmek İçin Gerekli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk kültürünü öğrenmek için gerekli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	9	21	64	94
		%	9,6	22,3	68,1	100,0
	Realschule	f	10	35	82	127
		%	7,9	27,6	64,6	100,0
	Gymnasium	f	12	41	53	106
		%	11,3	38,7	50,0	100,0
	Gesamtschule	f	3	28	28	59
		%	5,1	47,5	47,5	100,0
	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	14	33	106	153
		%	9,2	21,6	69,3	100,0
Toplam	f	48	158	335	541	
	8,9	29,2	61,9	100,0		

$X^2=24,271; p<,01$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türk Kültürünü Öğrenmek İçin Gerekli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=24,271; p<,01$).

Devam edilen okulların eğitim kalitesi arttıkça, ankette bulunan Türkçe derslerine katılma nedenleri arasındaki “Türk kültürünü öğrenmem için Türkçemi ilerletmem gerekiyor.” ifadesine katılma oranının da artması beklenirdi, fakat bu tabloda aksi bir durum görölmektedir. Zira Hauptschule’ye devam eden örneklem grubunun %68,1’i bu ifadeye katılıyorken, Realschule’ye devam edenlerin %64,6’sı, Gymnasium’a devam edenlerin ise %50’si katılmaktadır.

Bu eğilim, öğrencilerin eğitim düzeyleri arttıkça millî duygulardan uzaklaştığını, liberalleştiğini ve daha fazla asimile olduklarını göstermektedir.

Tablo 140: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Avrupa’da da Önemli Bir Dil” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Avrupa’da da önemli bir dil			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	17	41	36	94
		%	18,1	43,6	38,3	100,0
	Realschule	f	23	53	51	127
		%	18,1	41,7	40,2	100,0
	Gymnasium	f	20	61	25	106
		%	18,9	57,5	23,6	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Avrupa'da da önemli bir dil			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Gesamtschule	f	13	25	21	59
		%	22,0	42,4	35,6	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	34	55	64	153
		%	22,2	35,9	41,8	100,0
Toplam	f	109	235	197	541	
	%	20,1	43,4	36,4	100,0	

$X^2=22,454; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Avrupa'da da Önemli Bir Dil" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=22,454; p<,05$).

Buna göre, "Türkçe Avrupa'da önemli bir dildir" ifadesine Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %41,8'i katılırken, Gymnasium'a devam edenlerin %23,6'sı katılmaktadır. Bu eğilim, çocuğun biraz daha büyüüp ailesinden koparak toplum içine girdiğinde, o topluma angaje olabilmek için kendi kültürünün önemli bir parçası olan dilini yadsımak zorunda kalabileceğini göstermektedir.

Tablo 141: Devam edilen Okul Türü ve "İş Hayatında Bana Faydası Olacak" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İş hayatında bana faydası olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	14	37	43	94
		%	14,9	39,4	45,7	100,0
	Realschule	f	24	39	64	127
		%	18,9	30,7	50,4	100,0
	Gymnasium	f	25	38	43	106
		%	23,6	35,8	40,6	100,0
	Gesamtschule	f	8	28	23	59
		%	13,6	47,5	39,0	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	14	53	86	153
		%	9,2	34,6	56,2	100,0
	Toplam	f	87	195	259	541
		%	16,1	36,0	47,9	100,0

$X^2=27,802; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "İş Hayatında Bana Faydası Olacak" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Buna göre, "Türkçe öğrenmemin iş hayatında bana faydası olacak." ifadesine Grundschule'ye devam eden

öğrencilerin %56,2'si katılıyorken, Gymnasium'a devam edenlerin %40,6'sı, Realschule'ye devam edenlerin %50,4'ü ve Hauptschule'ye devam edenlerin %45,7'si katılmaktadır. Bu eğilim, genel olarak öğrencilerin iş hayatlarında Türkçeyi bilmelerinin kendilerine fayda sağlayacağı noktasında birleştikleri görölmektedir.

Tablo 142: Devam edilen Okul Türü ve "Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşmayı çok seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	8	42	44	94
		%	8,5	44,7	46,8	100,0
	Realschule	f	11	33	83	127
		%	8,7	26,0	65,4	100,0
	Gymnasium	f	13	36	57	106
		%	12,3	34,0	53,8	100,0
	Gesamtschule	f	4	28	27	59
		%	6,8	47,5	45,8	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	17	44	92	153
		%	11,1	28,8	60,1	100,0
	Toplam	f	55	183	303	541
		%	10,2	33,8	56,0	100,0

$X^2=34,520; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=34,520; p<,001$).

Buna göre, "Türkçe konuşmayı çok seviyorum." ifadesine katılma oranı özellikle Grundschule ve Realschule'ye devam eden öğrencilerde fazladır. Bu ifadeye Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %60,1'i katılıyorken, Realschule'ye devam eden öğrencilerin %65,4'ü katılmaktadır. Bu eğilim, Türk ailelerinin evlerinde daha çok Türkçe konuşulduğu göz önüne alındığında henüz sosyalleşme süreci devam eden ve daha fazla ev ortamında zaman geçiren Grundschule öğrencilerinin, Türkçeye karşı duyuşsal yakınlıklarının daha yoğun olduğunu göstermektedir.

Tablo 143: Devam edilen Okul Türü ve “Türk Radyo Ve Televizyonlarını Daha İyi Anlamak İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	16	24	54	94
		%	17,0	25,5	57,4	100,0
	Realschule	f	18	43	66	127
		%	14,2	33,9	52,0	100,0
	Gymnasium	f	17	36	53	106
		%	16,0	34,0	50,0	100,0
	Gesamtschule	f	10	27	22	59
		%	16,9	45,8	37,3	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	29	32	92	153
		%	19,0	20,9	60,1	100,0
	Toplam	f	92	162	287	541
		%	17,0	29,9	53,0	100,0

$X^2=26,454$; $p<,01$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türk Radyo Ve Televizyonlarını Daha İyi Anlamak İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=26,454$; $p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan Türkçe derslerine katılma nedenleri arasındaki “Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak istiyorum.” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %57,4’ü, Realschule’ye devam edenlerin %52’si, Gymnasium’a devam edenlerin %50’si, Grundschule’ye devam edenlerin ise %60,1’i katılmaktadır. Bu eğilim, yurtdışında yaşayan bu gençlerin ana dillerini bir amaç değil, araç olarak gördükleriyle açıklanabilir.

Tablo 144: Devam edilen Okul Türü ve “Diğer Türk Arkadaşlarıyla Beraber Olmak İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Diğer Türk arkadaşlarıyla beraber olmak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	32	27	35	94
		%	34,0	28,7	37,2	100,0
	Realschule	f	52	39	36	127
		%	40,9	30,7	28,3	100,0
	Gymnasium	f	49	24	33	106
		%	46,2	22,6	31,1	100,0
	Gesamtschule	f	32	18	9	59
		%	54,2	30,5	15,3	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Grundschule	f	38	29	86	153
		%	24,8	19,0	56,2	100,0
Toplam		f	203	139	199	541
		%	37,5	25,7	36,8	100,0

$X^2=51,393; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Diğer Türk Arkadaşlarımla Beraber Olmak İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=51,393; p<,001$).

Buna göre, “Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum.” ifadesine en fazla olarak %56,2 oranla Grundschule’ye devam eden öğrencilerin katıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin de %37,2’si bu ifadeye katılmaktadır. Buna karşılık Realschule’ye devam eden öğrencilerin %40,9’u, Gymnasium’a devam edenlerin %46,2’si ve Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %54,2’si bu ifadeye katılmamaktadır. Bu eğilim, ankete katılan örneklemin yaşları ve devam ettikleri okul türünün eğitim seviyesi arttıkça, ana dili derslerine girme nedeni duygusallıktan uzaklaşarak, gerçekten ana dillerini geliştirmek amacıyla olduğunu göstermektedir.

Tablo 145: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	23	32	39	94	
		%	24,5	34,0	41,5	100,0	
	Realschule	f	35	44	48	127	
		%	27,6	34,6	37,8	100,0	
	Gymnasium	f	33	37	36	106	
		%	31,1	34,9	34,0	100,0	
	Gesamtschule	f	14	31	14	59	
		%	23,7	52,5	23,7	100,0	
	Berufskolleg	f	2	0	0	2	
		%	100,0	,0	,0	100,0	
	Grundschule	f	23	41	89	153	
		%	15,0	26,8	58,2	100,0	
	Toplam		f	130	185	226	541
			%	24,0	34,2	41,8	100,0

$X^2=39,127; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=39,127; p<,001$). Buna göre, %58,2 oranıyla en fazla Grundschule’ye devam eden öğrencilerin “Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.” ifadesine katıldığı görülmektedir.

Tablo 146: Devam edilen Okul Türü ve “Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ailem Türkçe dersi almamı istiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	10	17	67	94
		%	10,6	18,1	71,3	100,0
	Realschule	f	13	19	95	127
		%	10,2	15,0	74,8	100,0
	Gymnasium	f	15	32	59	106
		%	14,2	30,2	55,7	100,0
	Gesamtschule	f	11	19	29	59
		%	18,6	32,2	49,2	100,0
	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	5	11	137	153
		%	3,3	7,2	89,5	100,0
	Toplam	f	54	98	389	541
		%	10,0	18,1	71,9	100,0

$X^2=54,706; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Ailem Türkçe Dersi Almamı İstiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=54,706; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan Türkçe derslerine katılma nedenleri arasındaki “Ailem Türkçe dersi almamı istiyor.” ifadesine her okul tür ve kademesine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %71,3 iken, Realschule’ye devam edenlerde %74,8; Gymnasim’a devam edenlerde %55,7; Gesamtschule’ye devam edenlerde %49,2; Berufskolleg’e devam edenlerde %100; Grundschule’ye devam edenlerde ise %89,5’tir. Bu eğilim, ankete katılan öğrencilerin genellikle ailelerinin isteği üzerine Türkçe derslerine katıldığını tespit etmektedir. Bu da ailelerin ana dillerine verdiği önem ile açıklanabilir.

Tablo 147: Devam edilen Okul Türü ve “Almancamın Daha İyi Olması İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almancamın daha iyi olması için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	28	27	39	94
		%	29,8	28,7	41,5	100,0
	Realschule	f	47	34	46	127
		%	37,0	26,8	36,2	100,0
	Gymnasium	f	44	22	40	106
		%	41,5	20,8	37,7	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Almancamın daha iyi olması için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Gesamtschule	f	32	22	5	59
		%	54,2	37,3	8,5	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	55	24	74	153
		%	35,9	15,7	48,4	100,0
Toplam	f	208	129	204	541	
	%	38,4	23,8	37,7	100,0	

$X^2=38,410; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Almancamın Daha İyi Olması İçin" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ().

Buna göre, ankette bulunan "Almancamın daha iyi olması için Türkçe derslerine giriyorum." ifadesine katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %41,5 iken, Grundschule'ye devam edenlerde %48,4 oranında en yüksek oranlara ulaŐmıŐken, Realschule'ye devam edenlerde %37; Gymnasim'a devam edenlerde %41,5; Gesamtschule'ye devam edenlerde % 54,2; Berufskolleg'e devam edenlerde %100 ile en yüksek oranların katılmıyorum ifadesinde olduğu görölmektedir. Devam edilen okul türünün eğitim seviyesi arttıkça, bu ifadeye katılma oranının da artması beklenirken, burada farklı bir tablo görölmektedir. Bu eğilim, öğrencilerin ikinci dil öğreniminde ana dili bilgisinin ne denli önemli olduğunun yeterince farkında olmadıklarını göstermektedir. Bununla birlikte bu farkındalığın oluşabilmesi için yeterli çabanın verilmediğinin de tespiti yapılmaktadır.

Tablo 148: Devam edilen Okul Türü ve "Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	19	39	36	94
		%	20,2	41,5	38,3	100,0
	Realschule	f	20	47	60	127
		%	15,7	37,0	47,2	100,0
	Gymnasium	f	19	57	30	106
		%	17,9	53,8	28,3	100,0
	Gesamtschule	f	11	29	19	59
		%	18,6	49,2	32,2	100,0
	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	18	41	94	153
		%	11,8	26,8	61,4	100,0
	Toplam	f	87	213	241	541
		%	16,1	39,4	44,5	100,0

$X^2=38,311; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=38,311$; $p<,001$).

Buna göre, “Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum.” ifadesine Realschule’ye devam edenlerin %47,2’si, Grundschule’ye devam edenlerde ise %61,4’ü katılıyorum ifadesinde yoğunlaşırken, Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %41,5’i, Gesamtschule’ye devam edenlerin ise %49,2’si, Gymnasim’a devam edenlerin %53,8’i kısmen katılıyorum seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu eğilim, Türkçe Ders kitaplarının akademik performansı artırmaya yönelik öğrenci algısı açısından yeterli bulunmadığını göstermektedir.

Tablo 149: Devam edilen Okul Türü ve “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye’de eğitim almak istiyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	47	22	25	94	
		%	50,0	23,4	26,6	100,0	
	Realschule	f	53	39	35	127	
		%	41,7	30,7	27,6	100,0	
	Gymnasium	f	64	27	15	106	
		%	60,4	25,5	14,2	100,0	
	Gesamtschule	f	30	20	9	59	
		%	50,8	33,9	15,3	100,0	
	Berufskolleg	f	0	2	0	2	
		%	,0	100,0	,0	100,0	
	Grundschule	f	67	42	44	153	
		%	43,8	27,5	28,8	100,0	
	Toplam	f	261	152	128	541	
		%	48,2	28,1	23,7	100,0	
	$X^2=20,928$; $p<,05$						

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=20,928$; $p<,05$). Buna göre, ankette bulunan Türkçe derslerine katılma nedenleri arasındaki “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum.” ifadesine her okul tür ve kademesine devam eden öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %50 iken, Realschule’ye devam edenlerde %41,7; Gymnasim’a devam edenlerde %60,4; Gesamtschule’ye devam edenlerde %50,8; Grundschule’ye devam edenlerde ise %43,8 oranındayken; yalnızca Berufskolleg’e devam edenlerde %100 oranında kısmen katılıyorum ifadesinin tercih edildiği görülmektedir. Bu eğilim, Türk kökenli öğrencilerin büyük bir oranla Türkiye’de eğitim almak istemediklerini göstermektedir, bunun nedeni Türkiye’nin ve Türk eğitim sisteminin öğrencilere yeterince tanıtılmamış olması olarak yorumlanabilir. Öğrenciler her ne kadar çeşitli sorulara vermiş oldukları yanıtlarla içinde buldukları eğitim sisteminden rahatsızlıklarını ifade etseler de yine de Alman eğitim sistemi içerisinde kalmayı düşünmektedirler.

Tablo 150: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Öğretmenleri Bizimle Daha Çok İlgileniyorlar” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	5	44	45	94
		%	5,3	46,8	47,9	100,0
	Realschule	f	19	53	55	127
		%	15,0	41,7	43,3	100,0
	Gymnasium	f	15	60	31	106
		%	14,2	56,6	29,2	100,0
	Gesamtschule	f	6	22	31	59
		%	10,2	37,3	52,5	100,0
	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	15	33	105	153
		%	9,8	21,6	68,6	100,0
	Toplam	f	60	212	269	541
		«	11,1	39,2	49,7	100,0

$X^2=50,859; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Öğretmenleri Bizimle Daha Çok İlgileniyorlar” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=50,859; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan Türkçe derslerine katılma nedenleri arasındaki “Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar.” ifadesine Gymnasium’a devam eden öğrencilerin diŐında, diğer okul tür ve kademesine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %47,9 iken, Realschule’ye devam edenlerde %43,3; Gesamtschule’ye devam edenlerde %52,5; Berufskolleg’e devam edenlerde %100; Grundschule’ye devam edenlerde ise %68,6 oranındayken, Gymnasium’a devam edenlerin ise %56,6’sı kısmen katılmaktadır. Bu eğilimin nedeni Gymnasium öğrencilerinin akademik yeterlilik algılarının daha yüksek olması ve beklentilerinin karşılanmaması olarak yorumlanabilir.

Tablo 151: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Derslerini Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerini seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	11	31	52	94
		%	11,7	33,0	55,3	100,0
	Realschule	f	10	47	70	127
		%	7,9	37,0	55,1	100,0
	Gymnasium	f	6	43	57	106
		%	5,7	40,6	53,8	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerini seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Gesamtschule	f	4	31	24	59
		%	6,8	52,5	40,7	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	6	37	110	153
		%	3,9	24,2	71,9	100,0
Toplam	f	37	191	313	541	
	%	6,8	35,3	57,9	100,0	

$X^2=29,436; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Derslerini Seviyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=29,436; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe derslerini seviyorum." ifadesine Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %52,5'i ve Berufskolleg'e devam edenlerin %100'ü kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %55,3 iken, Realschule'ye devam edenlerde %55,1; Gymnasium'a devam edenlerde %53,8 ve Grundschule'ye devam edenlerde ise %71,9 oranındadır. Bu eğilim, öğrencilerin programda Türkçe dersi olmasından memnun olduklarını ve Türkçe dersi süresince geçirdikleri zamandan hoşnut olduklarını göstermektedir.

Tablo 152: Devam edilen Okul Türü ve "Türkçe Dersleri Eğlenceli" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri eğlenceli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	17	28	49	94
		%	18,1	29,8	52,1	100,0
	Realschule	f	14	44	69	127
		%	11,0	34,6	54,3	100,0
	Gymnasium	f	10	31	65	106
		%	9,4	29,2	61,3	100,0
	Gesamtschule	f	5	37	17	59
		%	8,5	62,7	28,8	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	7	48	98	153
		%	4,6	31,4	64,1	100,0
	Toplam	f	53	190	298	541
		%	9,8	35,1	55,1	100,0

$X^2=40,608; p<,01$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Dersleri Eğlenceli" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo

olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=40,608$; $p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe dersleri eğlenceli." ifadesine Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %62,7'si ve Berufskolleg'e devam edenlerin %100'ü kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %52,1 iken, Realschule'ye devam edenlerde %54,3; Gymnasium'a devam edenlerde %61,3 ve Grundschule'ye devam edenlerde ise %64,1 oranındadır. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçe dersi süresince yapılan etkinlikleri genel olarak eğlenceli bulduklarını göstermektedir.

Tablo 153: Devam edilen Okul Türü ve "Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	16	37	41	94
		%	17,0	39,4	43,6	100,0
	Realschule	f	24	54	49	127
		%	18,9	42,5	38,6	100,0
	Gymnasium	f	20	52	34	106
		%	18,9	49,1	32,1	100,0
	Gesamtschule	f	12	34	13	59
		%	20,3	57,6	22,0	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	44	66	43	153
		%	28,8	43,1	28,1	100,0
	Toplam	f	118	243	180	541
		%	21,8	44,9	33,3	100,0

$$X^2=23,573; p<,05$$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=23,573$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı" ifadesine Realschule'ye devam edenlerde %42,5'i, Gymnasium'a devam edenlerin %49,1'i, Gesamtschule'ye devam edenlerin %57,6'sı ve Grundschule'ye devam edenlerin %43,1'i kısmen katılıyorken, Hauptschule'ye devam eden öğrencilerin %43,6'sı katılmaktadır. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçe ders kitaplarındaki okuma parçalarını genel olarak sıkıcı bulduklarını göstermektedir. Bunun nedeni okuma parçalarının öğrencilerin ilgisini çekecek içerikte olmaması, günlük yaşamlarıyla örtüşmemesi ve yararlılık ilkesine uygun olmamasıyla açıklanabilir.

Tablo 154: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Derslerine Ayrılan Ders Saati Yeterli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	20	23	51	94
		%	21,3	24,5	54,3	100,0
	Realschule	f	23	31	73	127
		%	18,1	24,4	57,5	100,0
	Gymnasium	f	22	43	41	106
		%	20,8	40,6	38,7	100,0
	Gesamtschule	f	11	17	31	59
		%	18,6	28,8	52,5	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	40	28	85	153
		%	26,1	18,3	55,6	100,0
	Toplam	f	116	144	281	541
		%	21,4	26,6	51,9	100,0

$X^2=25,041; p<,01$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Derslerine Ayrılan Ders Saati Yeterli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=25,041; p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli.” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %54,3’ü, Realschule’ye devam edenlerin %57,5’i, , Gesamtschule’ye devam edenlerin %52,5’i ve Grundschule’ye devam edenlerin %55,6’sı katılıyorken, Gymnasium’a devam edenlerin %40,6’sı kısmen katılmaktadır. Bu eğilim, genel olarak öğrencilerin Türkçe ders saatini yeterli gördüğünü ancak Gymnasium’a devam eden öğrencilerin kısmen ders saatinin artırılmasını istediklerini göstermektedir. Bunun nedeni Gymnasium öğrencilerinin Türkçe dersi beklentilerinin diğer okul türlerindeki öğrencilere göre daha yüksek olması olarak açıklanabilir.

Tablo 155: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Öğrenmek Benim Bilgimi Artırmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek benim bilgimi artırmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	19	22	53	94
		%	20,2	23,4	56,4	100,0
	Realschule	f	25	33	69	127
		%	19,7	26,0	54,3	100,0
	Gymnasium	f	9	29	68	106
		%	8,5	27,4	64,2	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek benim bilgimi artırmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Gesamtschule	f	7	16	36	59
		%	11,9	27,1	61,0	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	37	40	76	153
		%	24,2	26,1	49,7	100,0
Toplam		f	97	142	302	541
		%	17,9	26,2	55,8	100,0

$X^2=18,981; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Öğrenmek Benim Bilgimi Artırmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=18,981; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe öğrenmek benim bilgimi artırmayacak.” ifadesine genel olarak tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %56,4 iken, Realschule’ye devam edenlerde %54,3; Gymnasium’a devam edenlerde %64,2; Gesamtschule’ye devam edenlerde %61 ve Grundschule’ye devam edenlerde %49,7 oranındadır. Bu eğilim, genel olarak öğrencilerin kendilerini sosyal çevrelerinde ifade edebilecek kadar Türkçe öğrenebildiklerinden, akademik yaşamları süresince yeterli düzeyde kullanmadıkları Türkçe bilgisine değer vermedikleri ve bu nedenle de ihtiyaç duymadıkları Şeklinde açıklanabilir.

Tablo 156: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarımı da artırır			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	29	23	42	94	
		%	30,9	24,5	44,7	100,0	
	Realschule	f	27	43	57	127	
		%	21,3	33,9	44,9	100,0	
	Gymnasium	f	25	50	31	106	
		%	23,6	47,2	29,2	100,0	
	Gesamtschule	f	12	28	19	59	
		%	20,3	47,5	32,2	100,0	
	Berufskolleg	f	0	2	0	2	
		%	,0	100,0	,0	100,0	
	Grundschule	f	41	31	81	153	
		%	26,8	20,3	52,9	100,0	
	Toplam		f	134	177	230	541
			%	24,8	32,7	42,5	100,0

$X^2=36,926; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı Da Artırır” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=36,926$; $p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarımı da artırır.” ifadesine katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %44,7 iken, Realschule’ye devam edenlerde %44,9; Grundschule’ye devam edenlerde ise %52,9’dur. Buna karşılık aynı ifadeye Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %47,2’si ile Gesamtschule’ye devam eden öğrencileri %47,5 kısmen katılmaktadır. Bu eğilim, öğrencilerin genelde Türkçe öğrenmenin derslerdeki başarılarını artıracağına inandığını göstermektedir.

Tablo 157: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarımı Artırmaz” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerine devam etmek diğer derslerdeki başarımı artırmaz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettirgi Okul	Hauptschule	f	22	28	44	94
		%	23,4	29,8	46,8	100,0
	Realschule	f	37	37	53	127
		%	29,1	29,1	41,7	100,0
	Gymnasium	f	33	37	36	106
		%	31,1	34,9	34,0	100,0
	Gesamtschule	f	18	23	18	59
		%	30,5	39,0	30,5	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	55	26	72	153
		%	35,9	17,0	47,1	100,0
	Toplam	f	167	151	223	541
		%	30,9	27,9	41,2	100,0

$$X^2=23,735; p<,05$$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarımı Artırmaz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=23,735$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe dersine devam etmem benim diğer derslerdeki başarımı artırmaz.” ifadesine verilen cevaplar bir önceki ifadeye verilen cevaplarla çelişmektedir.

Tablo 158: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	11	25	58	94
		%	11,7	26,6	61,7	100,0
	Realschule	f	13	30	84	127
		%	10,2	23,6	66,1	100,0
	Gymnasium	f	15	19	72	106
		%	14,2	17,9	67,9	100,0
	Gesamtschule	f	5	35	19	59
		%	8,5	59,3	32,2	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	19	36	98	153
		%	12,4	23,5	64,1	100,0
	Toplam	f	63	147	331	541
		%	11,6	27,2	61,2	100,0

$X^2=43,470; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=43,470; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim.” ifadesine Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %59,3’ü kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %61,7; Realschule’ye devam edenlerde %66,1; Gymnasium’a devam edenlerde %67,9 ve Grundschule’ye devam edenlerde %64,1’dir. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçeyi öğrenerek duygu ve düşüncelerini daha rahat anlatabileceklerini düşündüklerini göstermektedir. Bunun nedeni Türkçe konuşulan ortamlarda kendilerini daha rahat hissetmeleri ve duygusal içeriği daha rahat kavramaları olabilir.

Tablo 159: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	14	33	47	94
		%	14,9	35,1	50,0	100,0
	Realschule	f	24	32	71	127
		%	18,9	25,2	55,9	100,0
	Gymnasium	f	20	50	36	106
		%	18,9	47,2	34,0	100,0
	Gesamtschule	f	9	22	28	59
		%	15,3	37,3	47,5	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	32	43	78	153
		%	20,9	28,1	51,0	100,0
Toplam		f	99	180	262	541
		%	18,3	33,3	48,4	100,0

$X^2=20,203; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=20,203; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor." ifadesine Gymnasium'a devam eden öğrencilerin %47,2'si kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %50 iken, Realschule'ye devam edenlerde %55,9; Gesamtschule'ye devam edenlerde %47,5 ve Grundschule'ye devam edenlerde %51 oranındadır. Bu eğilim, öğrencilerin ders kitaplarının yeterliliğine olan inançlarının düşük olduğunu göstermektedir. Öğrenciler "Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum" ifadesine katılma ve kısmen katılma oranları fazlayken, bu maddeye daha fazla oranda katılmamalarının nedeni ders kitaplarının yeterince işlevsel kullanılmaması olabilir.

Tablo 160: Devam edilen Okul Türü ve "Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	14	33	47	94	
		%	14,9	35,1	50,0	100,0	
	Realschule	f	23	49	55	127	
		%	18,1	38,6	43,3	100,0	
	Gymnasium	f	29	44	33	106	
		%	27,4	41,5	31,1	100,0	
	Gesamtschule	f	5	37	17	59	
		%	8,5	62,7	28,8	100,0	
	Berufskolleg	f	2	0	0	2	
		%	100,0	,0	,0	100,0	
	Grundschule	f	20	54	79	153	
		%	13,1	35,3	51,6	100,0	
	Toplam		f	93	217	231	541
			%	17,2	40,1	42,7	100,0

$X^2=39,619; p<,01$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum" ifadesine

verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=39,619$; $p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan“Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum.” ifadesine Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %41,5’i; Gesamtschule’ye devam edenlerin %62,7’si kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %50 iken, Realschule’ye devam edenlerde %43,3 ve Grundschule’ye devam edenlerde %51,6’ya ulaşmaktadır. Bu eğilim, Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik hazırlandığının göstergesi olabilir.

Tablo 161: Devam edilen Okul Türü ve “Ders Dışında Türkçe İçin Zaman Ayırıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	27	35	32	94
		%	28,7	37,2	34,0	100,0
	Realschule	f	29	58	40	127
		%	22,8	45,7	31,5	100,0
	Gymnasium	f	30	46	30	106
		%	28,3	43,4	28,3	100,0
	Gesamtschule	f	21	30	8	59
		%	35,6	50,8	13,6	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	35	52	66	153
		%	22,9	34,0	43,1	100,0
	Toplam	f	144	221	176	541
		%	26,6	40,9	32,5	100,0

$$X^2=25,964; p<,01$$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Ders Dışında Türkçe İçin Zaman Ayırıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=25,964$; $p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan“Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum.” ifadesine yalnızca %43,1 oranıyla Grundschule’ye devam eden öğrenciler katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak kısmen katıldığı görölmektedir. Bu oranlar Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %37,2; Realschule’ye devam edenlerde %45,7; Gymnasium’a devam edenlerde %43,4 ve Gesamtschule’ye devam edenlerde %50,8 şeklindedir. Bu eğilim, Grundschule öğrencilerinin haricindekilerin ders dışında istedikleri oranda Türkçeye zaman ayıramadıklarını göstermektedir.

Tablo 162: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Ders Saatlerinin Artmasını İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	42	27	25	94
		%	44,7	28,7	26,6	100,0
	Realschule	f	58	44	25	127
		%	45,7	34,6	19,7	100,0
	Gymnasium	f	47	26	33	106
		%	44,3	24,5	31,1	100,0
	Gesamtschule	f	33	14	12	59
		%	55,9	23,7	20,3	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	62	34	57	153
		%	40,5	22,2	37,3	100,0
Toplam	f	244	145	152	541	
	%	45,1	26,8	28,1	100,0	

$X^2=18,813; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Ders Saatlerinin Artmasını İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ().

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum.” ifadesine genel olarak tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %44,7 iken, Realschule’ye devam edenlerde %45,7; Gymnasium’a devam edenlerde %44,3; Gesamtschule’ye devam edenlerde %55,9, Berufskolleg’e devam edenlerde %100 ve Grundschule’ye devam edenlerde %40,5 olarak görülmektedir. Bu eğilim, Türkçe ders saatlerinin öğrencilere yeterli geldiğini göstermektedir.

Tablo 163: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe İçin Ders Dışında Zaman Ayırmaya Gerek Yok” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	21	29	44	94
		%	22,3	30,9	46,8	100,0
	Realschule	f	36	39	52	127
		%	28,3	30,7	40,9	100,0
	Gymnasium	f	34	33	39	106
		%	32,1	31,1	36,8	100,0
	Gesamtschule	f	14	33	12	59
		%	23,7	55,9	20,3	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	34	38	81	153
		%	22,2	24,8	52,9	100,0
Toplam		f	139	172	230	541
		%	25,7	31,8	42,5	100,0

$X^2=31,215; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe için Ders Dışında Zaman Ayırmaya Gerek Yok” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=31,215; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok.” ifadesine Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %55,9’u kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %46,8 iken, Realschule’ye devam edenlerde %40,9; Gymnasium’a devam edenlerde %36,8 ve Grundschule’ye devam edenlerde %52,9 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin okul dışında, aile ortamında zaten Türkçeyle iç içe olmaları ve Türkçe bilgilerine güvenmeleriyle açıklanabilir.

Tablo 164: Devam edilen Okul Türü ve “İyi Bir İş Bulabilmek için Türkçe Çok Önemli” Maddesine Verilen Cevaplar için Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	21	37	36	94	
		%	22,3	39,4	38,3	100,0	
	Realschule	f	22	62	43	127	
		%	17,3	48,8	33,9	100,0	
	Gymnasium	f	25	51	30	106	
		%	23,6	48,1	28,3	100,0	
	Gesamtschule	f	13	33	13	59	
		%	22,0	55,9	22,0	100,0	
	Berufskolleg	f	2	0	0	2	
		%	100,0	,0	,0	100,0	
	Grundschule	f	35	50	68	153	
		%	22,9	32,7	44,4	100,0	
	Toplam		f	118	233	190	541
			%	21,8	43,1	35,1	100,0

$X^2=24,986; p<,01$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “İyi Bir İş Bulabilmek için Türkçe Çok Önemli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=24,986; p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan “İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.” ifadesine verilen cevaplara bakıldığında öğrencilerin bu ifadeye genel olarak kısmen katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye sadece Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %44,4’ü katılıyorken, Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %39,4’ü, Realschule’ye devam eden öğrencilerin %48,8’i; Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %48,1’i kısmen katılmaktadır. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçeye fazla önem addetmemeleriyle açıklanabilir.

Tablo 165: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Konuşanlar Arasında Kendimi Daha Rahat Hissediyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	18	31	45	94
		%	19,1	33,0	47,9	100,0
	Realschule	f	16	52	59	127
		%	12,6	40,9	46,5	100,0
	Gymnasium	f	15	51	40	106
		%	14,2	48,1	37,7	100,0
	Gesamtschule	f	9	28	22	59
		%	15,3	47,5	37,3	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	11	55	87	153
		%	7,2	35,9	56,9	100,0
	Toplam	f	69	219	253	541
		%	12,8	40,5	46,8	100,0

$$X^2=20,792; p<,05$$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Konuşanlar Arasında Kendimi Daha Rahat Hissediyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=20,792; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe konuşan insanların arasında kendimi daha rahat hissediyorum.” ifadesine Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %48,1’i; Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %47,4’i ve Berufskolleg’e devam eden öğrencilerin %100’ü kısmen katılıyorken, Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %47,9’u; Realschule’ye devam eden öğrencilerin %46,5’i ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %56,9’u katılmaktadır. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçe bilgilerine güvenleriyle ve Almanya’da yabancı olduklarını hissederek, arkadaşları arasında kendilerini daha rahat hissetmeleriyle açıklanabilir.

Tablo 166: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçeyi İyi Bilirsem Kendimi Türkiye’de İnsanlar Arasında Daha Rahat Hissederim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilirsem kendimi Türkiye’de insanlar arasında daha rahat hissederim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	6	21	67	94
		%	6,4	22,3	71,3	100,0
	Realschule	f	14	28	85	127
		%	11,0	22,0	66,9	100,0
	Gymnasium	f	9	17	80	106
		%	8,5	16,0	75,5	100,0
	Gesamtschule	f	6	20	33	59
		%	10,2	33,9	55,9	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	22	26	105	153
		%	14,4	17,0	68,6	100,0
	Toplam	f	57	114	370	541
		%	10,5	21,1	68,4	100,0

$X^2=21,121; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçeyi İyi Bilirsem Türkiye’de İnsanlar Arasında Daha Rahat Hissederim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=21,121; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Eğer Türkçeyi iyi bilirsem Türkiye’de insanlar arasında daha rahat ederim.” ifadesine Berufskolleg’e devam eden öğrencilerin %100’ü kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %71,3 iken, Realschule’ye devam edenlerde %66,9; Gymnasium’a devam edenlerde %75,5; Gesamtschule’ye devam edenlerde %55,9 ve Grundschule’ye devam edenlerde %68,6 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin ana dillerinin öneminin farkında olduklarıyla açıklanabilir.

Tablo 167: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçeyi İyi Bilmem İlerdeki Yaşamımda Çok Yardımcı Olacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilmem ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	11	31	52	94
		%	11,7	33,0	55,3	100,0
	Realschule	f	11	49	67	127
		%	8,7	38,6	52,8	100,0
	Gymnasium	f	9	49	48	106
		%	8,5	46,2	45,3	100,0
	Gesamtschule	f	2	35	22	59
		%	3,4	59,3	37,3	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilmem ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	24	38	91	153
		%	15,7	24,8	59,5	100,0
Toplam	f	59	202	280	541	
	%	10,9	37,3	51,8	100,0	

$X^2=45,886; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçeyi İyi Bilmem İlerdeki Yaşamımda Çok Yardımcı Olacak" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=45,886; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçeyi iyi bilmem bana ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak." ifadesine Gymnasium'a devam eden öğrencilerin %46,2'si ve Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %59,3'ü kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %55,3 iken, Realschule'ye devam edenlerde %52,8 ve Grundschule'ye devam edenlerde %59,5 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türkiye ile olan bağlantıları neticesinde Türkçeye önem verdikleriyle açıklanabilir.

Tablo 168: Devam edilen Okul Türü ve "Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	17	44	33	94
		%	18,1	46,8	35,1	100,0
	Realschule	f	12	52	63	127
		%	9,4	40,9	49,6	100,0
	Gymnasium	f	23	31	52	106
		%	21,7	29,2	49,1	100,0
	Gesamtschule	f	10	23	26	59
		%	16,9	39,0	44,1	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	13	38	102	153
		%	8,5	24,8	66,7	100,0
	Toplam	f	77	188	276	541
		%	14,2	34,8	51,0	100,0

$X^2=46,656; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup

olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=46,656$; $p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan “Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %46,8’i kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Realschule’ye devam eden öğrencilerde %49,6 iken, Gymnasium’a devam edenlerde %49,1; Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerde %44,1 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde %66,7 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin daha çok kendi ana dillerini konuşan kişilerle arkadaşlık yapmak istediklerini göstermektedir.

Tablo 169: Devam edilen Okul Türü ve “Türkçe Konuşan İnsanların Yanında Kendimi Pek Rahat Hissetmiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	15	29	50	94
		%	16,0	30,9	53,2	100,0
	Realschule	f	24	34	69	127
		%	18,9	26,8	54,3	100,0
	Gymnasium	f	21	23	62	106
		%	19,8	21,7	58,5	100,0
	Gesamtschule	f	6	23	30	59
		%	10,2	39,0	50,8	100,0
	Berufskolleg	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	16	31	106	153
		%	10,5	20,3	69,3	100,0
	Toplam	f	82	140	319	541
		%	15,2	25,9	59,0	100,0

$$X^2=19,169; p<,05$$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türkçe Konuşan İnsanların Yanında Kendimi Pek Rahat Hissetmiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=19,169$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum.” ifadesine Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %55,9’u kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %46,8 iken, Realschule’ye devam edenlerde %40,9; Gymnasium’a devam edenlerde %36,8 ve Grundschule’ye devam edenlerde %52,9 olarak tespit edilmiştir. Bu ifade, yukarıdaki “Türkçe konuşan insanların arasında kendimi daha rahat hissediyorum.” ifadesine verilen cevaplarla çelişmektedir. Bunun yanı sıra bu eğilim, Almanya’da Türkçe konuşmanın yabancılik belirtisi olduğuyla ve bundan duyulan rahatsızlıkla açıklanabilir.

Tablo 170: Devam edilen Okul Türü ve “Bilim Ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	21	37	36	94
		%	22,3	39,4	38,3	100,0
	Realschule	f	33	54	40	127
		%	26,0	42,5	31,5	100,0
	Gymnasium	f	18	46	42	106
		%	17,0	43,4	39,6	100,0
	Gesamtschule	f	11	24	24	59
		%	18,6	40,7	40,7	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	42	39	72	153
		%	27,5	25,5	47,1	100,0
	Toplam	f	127	200	214	541
		%	23,5	37,0	39,6	100,0

$X^2=22,814; p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Bilim Ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=22,814; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.” ifadesine Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %47,1’i katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak kısmen katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye kısmen katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %39,4 iken, Realschule’ye devam edenlerde %42,5; Gymnasium’a devam edenlerde %43,3 ve Gesamtschule’ye devam edenlerde %40,7 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin yaşı ilerledikçe Türkçenin bilim ve teknoloji için de önemli olduğunun kavranmasıyla açıklanabilir.

Tablo 171: Devam edilen Okul Türü ve “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	18	41	35	94
		%	19,1	43,6	37,2	100,0
	Realschule	f	21	67	39	127
		%	16,5	52,8	30,7	100,0
	Gymnasium	f	34	54	18	106
		%	32,1	50,9	17,0	100,0
	Gesamtschule	f	6	40	13	59
		%	10,2	67,8	22,0	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	49	61	43	153
		%	32,0	39,9	28,1	100,0
Toplam		f	130	263	148	541
		%	24,0	48,6	27,4	100,0

$X^2=38,476; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "İyi Bir İŞ Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=38,476; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan "İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum." ifadesine Berufskolleg'e devam eden öğrencilerin %100'ü katılmıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak kısmen katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye kısmen katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %43,6 iken, Realschule'ye devam edenlerde %52,8; Gymnasium'a devam edenlerde %50,9; Gesamtschule'ye devam edenlerde %67,8 ve Grundschule'ye devam edenlerde %39,9 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçeyi genel olarak Türk yakınlarıyla iletişim kurma aracı olarak görmeleriyle açıklanabilir.

Tablo 172: Devam edilen Okul Türü ve "Türkler Türkçe Konuşmaya Devam Ederse Türk Kimliklerini Koruyacaklar" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	14	29	51	94	
		%	14,9	30,9	54,3	100,0	
	Realschule	f	13	38	76	127	
		%	10,2	29,9	59,8	100,0	
	Gymnasium	f	15	43	48	106	
		%	14,2	40,6	45,3	100,0	
	Gesamtschule	f	5	28	26	59	
		%	8,5	47,5	44,1	100,0	
	Berufskolleg	f	2	0	0	2	
		%	100,0	,0	,0	100,0	
	Grundschule	f	16	38	99	153	
		%	10,5	24,8	64,7	100,0	
	Toplam		f	65	176	300	541
				12,0	32,5	55,5	100,0

$X^2=32,416; p<,001$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkler Türkçe Konuşmaya Devam Ederse Türk Kimliklerini Koruyacaklar" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine

bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=32,416$; $p<,001$). Buna göre, ankette bulunan "Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar." ifadesine Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %47,5'i kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %54,3 iken, Realschule'ye devam edenlerde %59,8; Gymnasium'a devam edenlerde %45,3 ve Grundschule'ye devam edenlerde %64,7 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçe konuşmayı bıraktıklarında asimile olacaklarının farkında olduklarıyla açıklanabilir. Bunu bile bile yeni jenerasyonun Türkçe konuşmayı yavaş yavaş bırakması ise bir soru işaretidir.

Tablo 173: Devam edilen Okul Türü ve "Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettiği Okul	Hauptschule	f	34	35	25	94
		%	36,2	37,2	26,6	100,0
	Realschule	f	20	56	51	127
		%	15,7	44,1	40,2	100,0
	Gymnasium	f	24	51	31	106
		%	22,6	48,1	29,2	100,0
	Gesamtschule	f	10	37	12	59
		%	16,9	62,7	20,3	100,0
	Berufskolleg	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Grundschule	f	37	47	69	153
		%	24,2	30,7	45,1	100,0
	Toplam	f	127	226	188	541
		%	23,5	41,8	34,8	100,0

$$X^2=41,685; p<,001$$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre "Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=41,685$; $p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor." ifadesine Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %45,1'i katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak kısmen katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye kısmen katılma oranları Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %37,2 iken, Realschule'ye devam edenlerde %44,1 ve Gymnasium'a devam edenlerde %48,1 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Almanya'da gençlerin ilgisini çekecek yayınların olmaması ve ailelerin de çocuklarını bu yönde motive etmemeleriyle açıklanabilir.

Tablo 174: Devam edilen Okul Türü ve “Türk Arkadaşlarımla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Devam Ettirđi Okul	Hauptschule	f	9	40	45	94
		%	9,6	42,6	47,9	100,0
	Realschule	f	8	51	68	127
		%	6,3	40,2	53,5	100,0
	Gymnasium	f	9	42	55	106
		%	8,5	39,6	51,9	100,0
	Gesamtschule	f	8	23	28	59
		%	13,6	39,0	47,5	100,0
	Berufskolleg	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Grundschule	f	24	38	91	153
		%	15,7	24,8	59,5	100,0
	Toplam	f	58	196	287	541
		%	10,7	36,2	53,0	100,0

$X^2=19,973$; $p<,05$

Tabloda devam edilen okul değişkenine göre “Türk Arkadaşlarımla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların devam edilen okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=19,973$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum.” ifadesine Berufskolleg’e devam eden öğrencilerin %100’ü kısmen katılıyorken, diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %47,9 iken, Realschule’ye devam edenlerde %53,5; Gymnasium’a devam edenlerde %51,9; Gesamtschule’ye devam edenlerde %47,5 ve Grundschule’ye devam edenlerde %59,5 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türk arkadaşlarıyla daha çok kendi ana dillerinde konuşmayı tercih ettikleri şeklinde yorumlanabilir.

2.3.6. “Türk Arkadaşları ile Genellikle Konuşulan Dil” Değişkeni İçin Analizler

Tablo 175: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “İş Hayatımda Bana Faydası Olacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İş hayatımda bana faydası olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	28	55	66	149
		%	18,8	36,9	44,3	100,0
	Türkçe	f	10	12	36	58
		%	17,2	20,7	62,1	100,0
	Karma	f	46	137	171	354
		%	13,0	38,7	48,3	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	İş hayatımda bana faydası olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Toplam		f	84	204	273	561
		%	15,0	36,4	48,7	100,0

$X^2=9,774; p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "İş Hayatımda Bana Faydası Olacak" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=9,774; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe öğrenmemin iş hayatımda bana faydası olacak" ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %44,3; Türkçe konuşanlarda %62,1 ve karma konuşanlarda %48,3 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, örneklemin genel olarak Türkçe bilgisinin iş hayatında önemli olacağına inandığını, Türkçe konuşanların ise en yüksek oranla bu görüşü savunduğunu göstermektedir.

Tablo 176: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşmayı çok seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	17	66	66	149
		%	11,4	44,3	44,3	100,0
	Türkçe	f	4	14	40	58
		%	6,9	24,1	69,0	100,0
	Karma	f	33	111	210	354
		%	9,3	31,4	59,3	100,0
Toplam		f	54	191	316	561
		%	9,6	34,0	56,3	100,0

$X^2=14,035; p<,01$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "Türkçe Konuşmayı Çok Seviyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=14,035; p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe konuşmayı çok seviyorum." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı; Almanca konuşan öğrencilerin ise katılma ve kısmen katılma oranlarında bir eşitlik görülmektedir. Buna göre Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşanlar %69, karma konuşanlar ise %59,3 oranında katılıyorken; Almanca konuşanların %44,3'ü katılmakta ve diğer %44,3'ü ise kısmen katılmaktadır. Dolayısıyla Türkçeyi kullanma ve Türkçe konuşmayı sevmek arasında bir doğru orantı görülmektedir. Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşanlar en yüksek oranda Türkçe konuşmayı seviyorken, karma konuşanlar hemen ardından gelmektedir. Bunları ise Almanca konuşanlar takip etmektedir.

Tablo 177: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “Diğer Türk Arkadaşlarıyla Beraber Olmak İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Diğer Türk arkadaşlarıyla beraber olmak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	41	41	67	149
		%	27,5	27,5	45,0	100,0
	Türkçe	f	22	10	26	58
		%	37,9	17,2	44,8	100,0
	Karma	f	146	93	115	354
		%	41,2	26,3	32,5	100,0
Toplam		f	209	144	208	561
		%	37,3	25,7	37,1	100,0

$X^2=12,618; p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Diğer Türk Arkadaşlarıyla Beraber Olmak İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,618; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Diğer Türk arkadaşlarıyla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca ve Türkçe konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı; karma konuşan öğrencilerin ise katılmadığı grlmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %45; Türkçe konuşanlarda %44,8’dir. Buna karşılık bu ifadeye karma konuşan öğrenciler ise %41,2 oranında kısmen katılmaktadır. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan ğrencilerin Türkçelerini geliştirmek istedikleriyle; Türkçe konuşanların ise Türkçeye verdikleri önemle açıklanabilir.

Tablo 178: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	38	49	62	149
		%	25,5	32,9	41,6	100,0
	Türkçe	f	2	13	43	58
		%	3,4	22,4	74,1	100,0
	Karma	f	60	90	204	354
		%	16,9	25,4	57,6	100,0
Toplam		f	100	152	309	561
		%	17,8	27,1	55,1	100,0

$X^2=23,633; p<,001$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Türkçe Dersleri Dışında Türkçe Konuşmak İstemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=23,633; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı grlmektedir. Bu ifadeye katılma oranları

Almanca konuşanlarda %41,6; Türkçe konuşanlarda %74,1 ve karma konuşanlarda %57,6 olarak tespit edilmiştir. Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşanların bu ifadeye katılmaması beklenirken, burada tam tersi bir durum tespit edilmektedir. Türkçe konuşan öğrencilerin en yüksek oranla (%74,1) bu ifadeye katıldığı görülmektedir.

Tablo 179: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “Türkçe Öğrenmek Benim Bilgimi Artırmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek benim bilgimi artırmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	37	42	70	149
		%	24,8	28,2	47,0	100,0
	Türkçe	f	7	15	36	58
		%	12,1	25,9	62,1	100,0
	Karma	f	50	92	212	354
		%	14,1	26,0	59,9	100,0
Toplam		f	94	149	318	561
		%	16,8	26,6	56,7	100,0

$X^2=11,639; p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Türkçe Öğrenmek Benim Bilgimi Artırmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,639; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe öğrenmek benim bilgimi artırmayacak” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %47; Türkçe konuşanlarda %62,1 ve karma konuşanlarda %59,9 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçeyi sadece Türk yakınlarıyla iletişim kurmak için bir araç olarak gördüğüyle açıklanabilir.

Tablo 180: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıyı da artırır			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	39	42	68	149
		%	26,2	28,2	45,6	100,0
	Türkçe	f	7	13	38	58
		%	12,1	22,4	65,5	100,0
	Karma	f	90	131	133	354
		%	25,4	37,0	37,6	100,0
Toplam		f	136	186	239	561
		%	24,2	33,2	42,6	100,0

$X^2=18,264; p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler

arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=18,264$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıma da artırır" ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %45,6; Türkçe konuşanlarda %65,5 ve karma konuşanlarda %37,6 olarak tespit edilmiştir. Bu ifade bir önceki ifadeye verilen cevaplarla çelişmektedir. Bunun yanı sıra bu eğilim, öğrencilerin ana dili gelişiminin diğer dillere ve bilişsel gelişime olan olumlu etkisinin farkında olduklarıyla açıklanabilir.

Tablo 181: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarıma Artırmaz" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerine devam etmek diğer derslerdeki başarıma artırmaz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	50	41	58	149
		%	33,6	27,5	38,9	100,0
	Türkçe	f	16	8	34	58
		%	27,6	13,8	58,6	100,0
	Karma	f	105	111	138	354
		%	29,7	31,4	39,0	100,0
Toplam	f	171	160	230	561	
	%	30,5	28,5	41,0	100,0	

$X^2=11,061$; $p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarıma Artırmaz" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,061$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe derslerine devam etmem benim diğer derslerdeki başarıma artırmaz." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %38,9; Türkçe konuşanlarda %58,6 ve karma konuşanlarda %39 olarak tespit edilmiştir. Bu ifadeye verilen cevaplarla, bir önceki ifadeye verilen cevaplar çelişmektedir.

Tablo 182: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "Türkçe Ders Saatlerinin Artmasını İstiyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	74	34	41	149
		%	49,7	22,8	27,5	100,0
	Türkçe	f	19	14	25	58
		%	32,8	24,1	43,1	100,0
	Karma	f	154	109	91	354
		%	43,5	30,8	25,7	100,0
Toplam	f	247	157	157	561	
	%	44,0	28,0	28,0	100,0	

$X^2=10,900$; $p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "Türkçe Ders Saatlerinin Artmasını İstiyorum" ifadesine

verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,900$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum" ifadesine Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşan öğrenciler %43,1 oranında katılıyorken; Almanca konuşan öğrenciler %49,7 oranında ve karma konuşan öğrenciler %43,5 oranında katılmamaktadır. Bu eğilim, Türkçeyi aktif olarak kullanan öğrencilerin diğer öğrencilere göre Türkçe dersinden ve Türkçe ile meşgul olmaktan zevk aldıklarıyla açıklanabilir.

Tablo 183: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçe Çok Önemli" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	36	66	47	149
		%	24,2	44,3	31,5	100,0
	Türkçe	f	8	19	31	58
		%	13,8	32,8	53,4	100,0
	Karma	f	78	161	115	354
		%	22,0	45,5	32,5	100,0
Toplam		f	122	246	193	561
		%	21,7	43,9	34,4	100,0

$X^2=10,796$; $p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçe Çok Önemli" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,796$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrenciler %44,3 oranında ve karma konuşan öğrenciler %45,5 oranında kısmen katılıyorken, Türkçe konuşan öğrenciler %53,4 oranında katılmaktadır. Bu eğilim, Türkçeyi aktif kullanan öğrencilerin diğer öğrencilere göre Türkçeye olan bakış açısını göstermektedir. Bu öğrenciler Türkçenin akademik anlamda da önemli bir yerde olduğunu düşünmektedir.

Tablo 184: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "Türkçe Konuşanlar Arasında Kendimi Daha Rahat Hissediyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	29	59	61	149
		%	19,5	39,6	40,9	100,0
	Türkçe	f	11	13	34	58
		%	19,0	22,4	58,6	100,0
	Karma	f	33	155	166	354
		%	9,3	43,8	46,9	100,0
Toplam		f	73	227	261	561
		%	13,0	40,5	46,5	100,0

$X^2=18,546$; $p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Türkçe Konuşanlar Arasında Kendimi Daha Rahat Hissediyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=18,546$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe konuşan insanların arasında kendimi daha rahat hissediyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %40,9; Türkçe konuşanlarda %58,6 ve karma konuşanlarda %46,9 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türk arkadaşlarıyla konuşurken kullandıkları dille ilişkili olmaksızın kendilerini Türkler arasında rahat hissettiklerini göstermektedir.

Tablo 185: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	30	52	67	149
		%	20,1	34,9	45,0	100,0
	Türkçe	f	11	15	32	58
		%	19,0	25,9	55,2	100,0
	Karma	f	36	133	185	354
		%	10,2	37,6	52,3	100,0
Toplam		f	77	200	284	561
		%	13,7	35,7	50,6	100,0

$X^2=12,195$; $p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,195$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %45; Türkçe konuşanlarda %55,2 ve karma konuşanlarda %52,3 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, her gruptan öğrencilerin çoğunlukla çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaŐının olmasını istediğini göstermektedir.

Tablo 186: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	49	43	57	149
		%	32,9	28,9	38,3	100,0
	Türkçe	f	7	25	26	58
		%	12,1	43,1	44,8	100,0
	Karma	f	71	146	137	354
		%	20,1	41,2	38,7	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Toplam		f	127	214	220	561
		%	22,6	38,1	39,2	100,0

$X^2=15,974; p<,01$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "Bilim Ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,974; p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan "Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrenciler %38,3 oranında, Türkçe konuşan öğrenciler %44,8 oranında katılıyorken; karma konuşan öğrenciler ise %41,2 oranında kısmen katılmaktadır. Bu eğilim, öğrenciler tarafından Türkçenin bilim ve teknoloji için de önemli olduğunun kavranmış olmasıyla açıklanabilir.

Tablo 187: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "Almanya'da Yaşayan Bir Türk Öğrencinin Türkçeyi İyi Bilmesi Gereksiz" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya'da yaşayan bir Türk öğrencinin Türkçeyi iyi bilmesi gereksiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	37	45	67	149
		%	24,8	30,2	45,0	100,0
	Türkçe	f	8	15	35	58
		%	13,8	25,9	60,3	100,0
	Karma	f	46	130	178	354
		%	13,0	36,7	50,3	100,0
Toplam		f	91	190	280	561
		%	16,2	33,9	49,9	100,0

$X^2=13,840; p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "Almanya'da Yaşayan Bir Türk Öğrencinin Türkçeyi İyi Bilmesi Gereksiz" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,840; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Almanya'da yaşayan bir Türk öğrencinin iyi derecede Türkçe bilmesi gereksiz." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %45; Türkçe konuşanlarda %60,3 ve karma konuşanlarda %50,3 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türk arkadaşlarıyla iletişim kurduklarında kullandıkları dil ile ilişkili olmaksızın Almanya'da Almanca ile anlaşabildiklerinden Türkçeyi bir kenara bırakabilecekleriyle, ana dili bilgisinin bilişsel gelişimlerine ve bununla beraber birçok alana olan olumlu etkisinin farkında olmadıklarıyla ve bu farkındalığın onlarda yaratılmadığıyla açıklanabilir.

Tablo 188: Türk Arkadaşları ile Konuştuğu Dil ve “İyi Bir İŞ Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	44	61	44	149
		%	29,5	40,9	29,5	100,0
	Türkçe	f	15	21	22	58
		%	25,9	36,2	37,9	100,0
	Karma	f	77	187	90	354
		%	21,8	52,8	25,4	100,0
Toplam		f	136	269	156	561
		%	24,2	48,0	27,8	100,0

$X^2=10,657; p<,05$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “İyi Bir İŞ Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=10,657; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrenciler %40,9 oranında, karma konuşan öğrenciler %52,8 oranında kısmen katılıyorken; Türkçe konuşan öğrencilerin %37,9 oranında katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye verilen cevaplarla “İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.” ifadesine verilen cevaplar örtüŐmektedir. Aynı Şekilde bu eğilim de Türkçeyi aktif kullanan öğrencilerin diğer öğrencilere göre Türkçeye olan bakış açısını göstermektedir. Bu öğrenciler Türkçenin akademik anlamda da önemli bir yerde olduğunu düşünmektedir.

Tablo 189: Türk Arkadaşları ile Konuştuğu Dil ve “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	49	55	45	149
		%	32,9	36,9	30,2	100,0
	Türkçe	f	6	19	33	58
		%	10,3	32,8	56,9	100,0
	Karma	f	77	164	113	354
		%	21,8	46,3	31,9	100,0
Toplam		f	132	238	191	561
		%	23,5	42,4	34,0	100,0

$X^2=23,931; p<,001$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=23,931; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan "Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşan öğrencilerin %56,9'u katılıyorken; Almanca konuşan öğrencilerin %36,9'u ve karma konuşan öğrencilerin %46,3 kısmen katılmaktadır. Bu eğilim, Almanya'da Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşan öğrencilerin ilgisini çekecek yayınlar yapıyorken, Almanca ve karma konuşanların ilgisini çekecek yayınların yapılmamasıyla açıklanabilir.

Tablo 190: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	34	65	50	149
		%	22,8	43,6	33,6	100,0
	Türkçe	f	3	12	43	58
		%	5,2	20,7	74,1	100,0
	Karma	f	24	134	196	354
		%	6,8	37,9	55,4	100,0
Toplam		f	61	211	289	561
		%	10,9	37,6	51,5	100,0

$$X^2=48,706; p<,001$$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=48,706; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan "Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %43,6'sı kısmen katılıyorken; Türkçe konuşan öğrencilerin %74,1'i ve karma konuşan öğrencilerin %55,4'ü katılmaktadır. Bu eğilim, Türkçeyi aktif kullanan öğrencilerin Türkçe bilgilerine daha fazla güvendiği için kullanmaktan da zevk aldığını göstermektedir.

Tablo 191: Türk Arkadaşlarla Konuştuğu Dil ve "İnternette Türkçe Web Sitelerini Kullanıyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Türk Arkadaşları ile Kullandığı Dil	Almanca	f	70	38	41	149
		%	47,0	25,5	27,5	100,0
	Türkçe	f	17	22	19	58
		%	29,3	37,9	32,8	100,0
	Karma	f	105	152	97	354
		%	29,7	42,9	27,4	100,0
Toplam		f	192	212	157	561
		%	34,2	37,8	28,0	100,0

$$X^2=18,609; p<,05$$

Tabloda Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine göre "İnternette Türkçe Web Sitelerini Kullanıyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların Türk arkadaşları ile konuştuğu dil değişkenine

bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=18,609$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %47'si katılmıyorken; Türkçe konuşan öğrencilerin %37,9'u ve karma konuşan öğrencilerin %42,9'u kısmen katılmaktadır. Dolayısıyla ifadeye katılan bir örneklem grubu yoktur. Bu eğilim, günlük yaşamında Türkçeyi aktif kullanan öğrencilerin aynı şekilde Türkçeyi her alanda kullandığını göstermektedir.

2.3.7. "Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkeni İçin Analizler

Tablo 192: Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin Türkçe derslerine katılıyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	24	31	38	93
		%	25,8	33,3	40,9	100,0
	Realschule	f	14	33	33	80
		%	17,5	41,3	41,3	100,0
	Gymnasium	f	0	11	12	23
		%	,0	47,8	52,2	100,0
	Gesamtschule	f	1	5	8	14
		%	7,1	35,7	57,1	100,0
	Berufskolleg	f	4	9	7	20
		%	20,0	45,0	35,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	19	10	9	38
		%	50,0	26,3	23,7	100,0
	Üniversite	f	1	0	4	5
		%	20,0	,0	80,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	1	1	0	2
		%	50,0	50,0	,0	100,0
Fachschule	f	0	1	0	1	
	%	,0	100,0	,0	100,0	
Toplam	f	64	101	112	277	
	%	23,1	36,5	40,4	100,0	

$$X^2=36,344; p<,01$$

Tabloda annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=36,344$; $p<,01$).

Buna göre, "Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum" ifadesine annenin eğitim seviyesi yükseldikçe, çocuğun kendini Türk öğretmenlerine daha yakın hissettiği görülmektedir. Bu eğilim, eğitim almış annelerin çocuklarının ana dilini ve Türk kimliğini benimsemiş olup bundan dolayı kendilerini Türkçe öğretimine daha yakın hissettiklerini düşündürebilir.

Tablo 193: Annenin Almanya’da Bitirdiği Okul ve “Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Annenin Almanya’da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	13	31	49	93
		%	14,0	33,3	52,7	100,0
	Realschule	f	6	15	59	80
		%	7,5	18,8	73,8	100,0
	Gymnasium	f	8	8	7	23
		%	34,8	34,8	30,4	100,0
	Gesamtschule	f	1	4	9	14
		%	7,1	28,6	64,3	100,0
	Berufskolleg	f	1	3	16	20
		%	5,0	15,0	80,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	7	11	20	38
		%	18,4	28,9	52,6	100,0
	Üniversite	f	2	1	2	5
		%	40,0	20,0	40,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	0	1	1	2
		%	,0	50,0	50,0	100,0
Fachschule	f	0	0	1	1	
	%	,0	,0	100,0	100,0	
Toplam	f	38	74	165	277	
	%	13,7	26,7	59,6	100,0	

$$X^2=30,432; p<,05$$

Tabloda annenin Almanya’da bitirdiği okul değişkenine göre “Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların annenin Almanya’da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,432; p<,05$).

Buna göre, “Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim” ifadesine katılma oranı annenin Almanya da bitirdiği okul tipine göre meslek eğitimi almış anneleri çocuklarında (Realschule % 73,8 ve Berufskolleg %80 yüksek oranda iken Üniversite ve Gymnasium mezunu olan annelerin çocuklarında oranın düştüğü görülmektedir.

Tablo 194: Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	22	26	45	93
		%	23,7	28,0	48,4	100,0
	Realschule	f	12	31	37	80
		%	15,0	38,8	46,3	100,0
	Gymnasium	f	11	7	5	23
		%	47,8	30,4	21,7	100,0
	Gesamtschule	f	2	3	9	14
		%	14,3	21,4	64,3	100,0
	Berufskolleg	f	7	7	6	20
		%	35,0	35,0	30,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	6	15	17	38
		%	15,8	39,5	44,7	100,0
	Üniversite	f	4	0	1	5
		%	80,0	,0	20,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	1	0	1	2
		%	50,0	,0	50,0	100,0
Fachschule	f	0	0	1	1	
	%	,0	,0	100,0	100,0	
Toplam	f	65	89	123	277	
	%	23,5	32,1	44,4	100,0	

$$X^2=31,740; p<,05$$

Tabloda annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=31,740; p<,05$).

Buna göre, "Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor" ifadesine Gymnasium ve Üniversite bitirmiş olan annenin çocukları yüksek oranda katılmazken diğer okul türlerinde katılmayanların oranı düşmektedir. Bu eğilim yüksek eğitim görmüş annelerin çocuklarının ders kitaplarının eğitici olduklarını düşündüklerini göstermektedir. Bu sonuç, veliler ne kadar eğitimi ve ana dilin önemini benimsemiş ise çocuklar da bir o kadar bilinçli oluyor Şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 195: Annenin Almanya’da Bitirdiği Okul ve “İleride Çocuklarımla Mutlaka Türkçe Öğrenmesini İsterim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İleride çocuklarımla mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Annenin Almanya’da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	6	23	64	93
		%	6,5	24,7	68,8	100,0
	Realschule	f	8	20	52	80
		%	10,0	25,0	65,0	100,0
	Gymnasium	f	5	6	12	23
		%	21,7	26,1	52,2	100,0
	Gesamtschule	f	0	10	4	14
		%	,0	71,4	28,6	100,0
	Berufskolleg	f	4	3	13	20
		%	20,0	15,0	65,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	3	6	29	38
		%	7,9	15,8	76,3	100,0
	Üniversite	f	1	1	3	5
		%	20,0	20,0	60,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Fachschule	f	0	0	1	1	
	%	,0	,0	100,0	100,0	
Toplam	f	27	69	181	277	
	%	9,7	24,9	65,3	100,0	

$X^2=29,436; p<,05$

Tabloda annenin Almanya’da bitirdiği okul değişkenine göre “İleride Çocuklarımla Mutlaka Türkçe Öğrenmesini İsterim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların annenin Almanya’da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=29,436; p<,05$).

Buna göre, ileride “çocuklarımla mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim” ifadesine annenin bitirdiği okula göre herhangi bir fark gözlemlenmez. Bütün çocukların bu konuda hemfikir olduğu görülmektedir.

Tablo 196: Annenin Almanya’da Bitirdiği Okul ve “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Annenin Almanya’da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	30	31	32	93
		%	32,3	33,3	34,4	100,0
	Realschule	f	12	45	23	80
		%	15,0	56,3	28,8	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul	Gymnasium	f	7	4	12	23
		%	30,4	17,4	52,2	100,0
	Gesamtschule	f	4	7	3	14
		%	28,6	50,0	21,4	100,0
	Berufskolleg	f	4	6	10	20
		%	20,0	30,0	50,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	14	14	10	38
		%	36,8	36,8	26,3	100,0
	Üniversite	f	2	1	2	5
		%	40,0	20,0	40,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Grundschule	f	1	0	1	2
		%	50,0	,0	50,0	100,0
	Fachschule	f	1	0	0	1
		%	100,0	,0	,0	100,0
	Toplam	f	75	108	94	277
		%	27,1	39,0	33,9	100,0

$$X^2=30,066; p<,05$$

Tabloda annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,066; p<,05$).

Buna göre, "Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor" ifadesine verilen cevaplara göre, annenin eğitim seviyesi yükseldikçe çocuğun okuma alışkanlığının arttığı görülmektedir.

2.3.8. "Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkeni için Analizler

Tablo 197: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum" Maddesine Verilen Cevaplar için Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	36	38	57	131
		%	27,5	29,0	43,5	100,0
	Realschule	f	6	21	30	57
		%	10,5	36,8	52,6	100,0
	Gymnasium	f	7	4	10	21
		%	33,3	19,0	47,6	100,0
	Gesamtschule	f	3	11	18	32
		%	9,4	34,4	56,3	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Berufskolleg	f	7	11	11	29
		%	24,1	37,9	37,9	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	8	10	1	19
		%	42,1	52,6	5,3	100,0
	Üniversite	f	3	1	6	10
		%	30,0	10,0	60,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Toplam	f	70	96	136	302
		%	23,2	31,8	45,0	100,0

$X^2=30,927$; $p<,05$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,927$; $p<,05$).

Buna göre, "Türkçe öğretmenlerine kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum" ifadesine Almanya'da hiç okula gitmemiş babaların çocuklarının katılma oranı %5,3 iken üniversite bitirmiş babaların çocuklarının katılma oranı %60'lara çıktığı görülmektedir. Bu eğilim, babanın eğitim düzeyi düştükçe çocuğunun Türkçe öğretmenlerine olan yakınlığının azaldığını göstermektedir.

Tablo 198: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	18	55	58	131
		%	13,7	42,0	44,3	100,0
	Realschule	f	10	32	15	57
		%	17,5	56,1	26,3	100,0
	Gymnasium	f	3	4	14	21
		%	14,3	19,0	66,7	100,0
	Gesamtschule	f	0	16	16	32
		%	,0	50,0	50,0	100,0
	Berufskolleg	f	6	8	15	29
		%	20,7	27,6	51,7	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	8	5	6	19
		%	42,1	26,3	31,6	100,0
	Üniversite	f	4	2	4	10
		%	40,0	20,0	40,0	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam		f	49	122	131	302
		16,2	40,4	43,4	100,0	

$X^2=39,120; p<,01$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Ders Kitaplarını Faydalı Buluyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=39,120; p<,01$).

Tablo 199: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	30	50	51	131
		%	22,9	38,2	38,9	100,0
	Realschule	f	5	30	22	57
		%	8,8	52,6	38,6	100,0
	Gymnasium	f	4	9	8	21
		%	19,0	42,9	38,1	100,0
	Gesamtschule	f	5	10	17	32
		%	15,6	31,3	53,1	100,0
	Berufskolleg	f	2	10	17	29
		%	6,9	34,5	58,6	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	6	9	4	19
		%	31,6	47,4	21,1	100,0
	Üniversite	f	0	2	8	10
		%	,0	20,0	80,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam		f	52	120	130	302
		17,2	39,7	43,0	100,0	

$X^2=27,819; p<,05$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Ödevlerimi Düzenli Olarak Yaparım" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların annenin Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=27,819; p<,05$).

Buna göre “Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım” ifadesine Üniversite bitirmiş babaların çocukları %80 oranında katılmaktadır. Babanın eğitim seviyesi düştükçe “katılıyorum” ifadesinin de aynı oranda düştüğü görülmektedir. Hiç okula gitmemiş babaların çocuklarının ise % 31,6 ile en yüksek oranda katıldıkları görülmektedir. Buna göre yüksek öğrenim görmüş babaların çocuklarının Türkçe dersine karşı daha duyarlı davranıp ve ödevlerini düzenli olarak yaptıkları görülmektedir.

Tablo 200: Babanın Almanya’da Bitirdiği Okul ve “Türkçe Öğretmenleriyle Çok İyi Anlaşamıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya’da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	48	23	60	131
		%	36,6	17,6	45,8	100,0
	Realschule	f	4	18	35	57
		%	7,0	31,6	61,4	100,0
	Gymnasium	f	6	4	11	21
		%	28,6	19,0	52,4	100,0
	Gesamtschule	f	10	7	15	32
		%	31,3	21,9	46,9	100,0
	Berufskolleg	f	12	2	15	29
		%	41,4	6,9	51,7	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	6	7	6	19
		%	31,6	36,8	31,6	100,0
	Üniversite	f	2	1	7	10
		%	20,0	10,0	70,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam	f	88	62	152	302	
	%	29,1	20,5	50,3	100,0	

$X^2=30,687; p<,05$

Tabloda babanın Almanya’da bitirdiği okul değişkenine göre “Türkçe Öğretmenleriyle Çok İyi Anlaşamıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya’da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,687; p<,05$).

Tablo 201: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	27	43	61	131
		%	20,6	32,8	46,6	100,0
	Realschule	f	5	34	18	57
		%	8,8	59,6	31,6	100,0
	Gymnasium	f	6	4	11	21
		%	28,6	19,0	52,4	100,0
	Gesamtschule	f	6	12	14	32
		%	18,8	37,5	43,8	100,0
	Berufskolleg	f	8	6	15	29
		%	27,6	20,7	51,7	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	4	6	9	19
		%	21,1	31,6	47,4	100,0
	Üniversite	f	5	1	4	10
		%	50,0	10,0	40,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam	f	61	106	135	302	
	%	20,2	35,1	44,7	100,0	

$$X^2=31,489; p<,05$$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Ders Kitapları Bana Fazla Bir Şey Öğretmiyor" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=31,489; p<,05$).

Buna göre "Türkçe ders kitapları Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor" ifadesine üniversite bitirmiş olan babaların çocukları %50 ile en yüksek oranda katılıyorken eğitim seviyesi düştükçe bu oranın düştüğü görölmektedir.

Tablo 202: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Ders Dışında Türkçe İçin Zaman Ayırıyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	38	59	34	131
		%	29,0	45,0	26,0	100,0
	Realschule	f	10	30	17	57
		%	17,5	52,6	29,8	100,0
	Gymnasium	f	8	6	7	21
		%	38,1	28,6	33,3	100,0
	Gesamtschule	f	11	5	16	32
		%	34,4	15,6	50,0	100,0
	Berufskolleg	f	7	13	9	29
		%	24,1	44,8	31,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	12	4	3	19
		%	63,2	21,1	15,8	100,0
	Üniversite	f	0	5	5	10
		%	,0	50,0	50,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam	f	86	122	94	302	
	%	28,5	40,4	31,1	100,0	

$X^2=39,141; p<,01$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Ders Dışında Türkçe İçin Zaman Ayırıyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=39,141; p<,01$).

Buna göre, "Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum" ifadesine Almanya'da hiç okula gitmemiş babaların çocukları %63,2 oranında buna katılmaktadır. Buna karşı Almanya'da Üniversite eğitimi almış babaların iki dilli eğitimin öneminin farkında olup çocuklarına bu olanağı sağladığını göstermektedir.

Tablo 203: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçe Çok Önemli" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	32	60	39	131
		%	24,4	45,8	29,8	100,0
	Realschule	f	12	22	23	57
		%	21,1	38,6	40,4	100,0
	Gymnasium	f	3	13	5	21
		%	14,3	61,9	23,8	100,0
	Gesamtschule	f	4	14	14	32
		%	12,5	43,8	43,8	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Berufskolleg	f	2	14	13	29
		%	6,9	48,3	44,8	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	9	8	2	19
		%	47,4	42,1	10,5	100,0
	Üniversite	f	5	3	2	10
		%	50,0	30,0	20,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Toplam	f	67	136	99	302
		%	22,2	45,0	32,8	100,0

$$X^2=28,927; p<,05$$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "İyi Bir İŞ Bulabilmek İçin Türkçe Çok Önemli" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=28,927; p<,05$).

Buna göre, "İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli" ifadesine Almanya'da üniversite eğitimi almış babaların çocukları %50 oranında katılmaktadır.

Tablo 204: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçe Öğrenmek Kültürel Gelişimime Fayda Sağlamayacak" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	28	50	53	131
		%	21,4	38,2	40,5	100,0
	Realschule	f	10	19	28	57
		%	17,5	33,3	49,1	100,0
	Gymnasium	f	7	4	10	21
		%	33,3	19,0	47,6	100,0
	Gesamtschule	f	11	5	16	32
		%	34,4	15,6	50,0	100,0
	Berufskolleg	f	1	8	20	29
		%	3,4	27,6	69,0	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	2	7	10	19
		%	10,5	36,8	52,6	100,0
	Üniversite	f	4	2	4	10
		%	40,0	20,0	40,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Fachschule	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	65	95	142	302
		%	21,5	31,5	47,0	100,0

$X^2=30,477; p<,05$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçe Öğrenmek Kültürel Gelişimime Fayda Sağlamayacak" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,477; p<,05$).

Buna göre, "Türkçe öğrenmek benim kültürel gelişimime fayda sağlamayacak" ifadesine bütün çocuklar yüksek oranda katılmaktadır. Bu eğilim, Almanya'da yaşayan Türk çocukların gitgide asimile olma yolunda ilerlediklerini gösterebilir. Çocukların Türkçenin kendilerini kültürel açıdan geliştirmeyeceği düşüncesi kendilerini Alman kültürüne daha yakın gördüklerini göstermektedir.

Tablo 205: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "Türkçeyi İyi Bilmem İlerideki Yaşamımda Çok Yardımcı Olacak" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilmem ilerideki yaşamımda çok yardımcı olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	21	48	62	131
		%	16,0	36,6	47,3	100,0
	Realschule	f	4	30	23	57
		%	7,0	52,6	40,4	100,0
	Gymnasium	f	6	4	11	21
		%	28,6	19,0	52,4	100,0
	Gesamtschule	f	1	13	18	32
		%	3,1	40,6	56,3	100,0
	Berufskolleg	f	0	10	19	29
		%	,0	34,5	65,5	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	3	6	10	19
		%	15,8	31,6	52,6	100,0
	Üniversite	f	1	6	3	10
		%	10,0	60,0	30,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam		f	36	117	149	302
		%	11,9	38,7	49,3	100,0

$X^2=27,175; p<,05$

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "Türkçeyi İyi Bilmem İlerideki Yaşamımda Çok Yardımcı Olacak" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=27,175$; $p<,05$).

Tablo 206: Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul ve "İleride Çocuklarımlın Mutlaka Türkçe Öğrenmesini İsterim" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İleride çocuklarımlın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	13	32	86	131
		%	9,9	24,4	65,6	100,0
	Realschule	f	13	16	28	57
		%	22,8	28,1	49,1	100,0
	Gymnasium	f	7	2	12	21
		%	33,3	9,5	57,1	100,0
	Gesamtschule	f	0	15	17	32
		%	,0	46,9	53,1	100,0
	Berufskolleg	f	0	4	25	29
		%	,0	13,8	86,2	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	2	3	14	19
		%	10,5	15,8	73,7	100,0
	Üniversite	f	3	1	6	10
		%	30,0	10,0	60,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam	f	38	73	191	302	
	%	12,6	24,2	63,2	100,0	
$X^2=41,597$; $p<,001$						

Tabloda babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine göre "İleride Çocuklarımlın Mutlaka Türkçe Öğrenmesini İsterim" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya'da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=41,597$; $p<,001$).

Buna göre "İleride çocuklarımlın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim" ifadesine ankete katılan bütün çocuklar yüksek oranda katılmaktadırlar. Bu eğilim bütün çocukların kendi çocuklarına da ana dili öğretimini sağlamak istediğini göstermektedir.

Tablo 207: Babanın Almanya’da Bitirdiği Okul ve “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya’da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	41	53	37	131
		%	31,3	40,5	28,2	100,0
	Realschule	f	14	29	14	57
		%	24,6	50,9	24,6	100,0
	Gymnasium	f	5	6	10	21
		%	23,8	28,6	47,6	100,0
	Gesamtschule	f	13	7	12	32
		%	40,6	21,9	37,5	100,0
	Berufskolleg	f	2	12	15	29
		%	6,9	41,4	51,7	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	5	11	3	19
		%	26,3	57,9	15,8	100,0
	Üniversite	f	3	5	2	10
		%	30,0	50,0	20,0	100,0
	Doktora	f	0	0	1	1
		%	,0	,0	100,0	100,0
	Fachschule	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam	f	85	123	94	302	
	%	28,1	40,7	31,1	100,0	

$X^2=30,405$; $p<,05$

Tabloda babanın Almanya’da bitirdiği okul değişkenine göre “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya’da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,405$; $p<,05$).

Buna göre “Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak” ifadesine %28,2 Hauptschule, % 24,6 Realschule, % 47,6 Gymnasium, 37,5 Gesamtschule, %51,7 Berufskolleg, 15,8 hiç okula gitmeyen, % 20,0 Üniversite mezunu babaların çocuklarının katıldığı görülmektedir. Bu eğilime göre, eğitim dilinin Almanca olmasından dolayı Türkçe bilmenin bilim derslerinde gerekli olmadığı düşüncesi öğrencilerde yaygınlaştırmaktadır.

Tablo 208: Babanın Almanya’da Bitirdiği Okul ve “İyi Bir İŞ Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Babanın Almanya’da Bitirdiği Okul	Hauptschule	f	26	72	33	131
		%	19,8	55,0	25,2	100,0
	Realschule	f	13	25	19	57
		%	22,8	43,9	33,3	100,0
	Gymnasium	f	10	6	5	21
		%	47,6	28,6	23,8	100,0
	Gesamtschule	f	5	19	8	32
		%	15,6	59,4	25,0	100,0
	Berufskolleg	f	4	15	10	29
		%	13,8	51,7	34,5	100,0
	Hiç okula gitmedi	f	9	7	3	19
		%	47,4	36,8	15,8	100,0
	Üniversite	f	5	5	0	10
		%	50,0	50,0	,0	100,0
	Doktora	f	0	1	0	1
		%	,0	100,0	,0	100,0
	Fachschule	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam	f	72	150	80	302	
	%	23,8	49,7	26,5	100,0	

$$X^2=31,475; p<,05$$

Tabloda babanın Almanya’da bitirdiği okul değişkenine göre “İyi Bir İŞ Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların babanın Almanya’da bitirdiği okul değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=31,475; p<,05$).

2.3.9. "Bulunulan Eyalet" Değişkeni İçin Analizler

Tablo 209: Bulunduğu Eyalet ve "Türkçemi Geliştirmek İstiyorum" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemi geliştirmek istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	3	7	66	76
		%	3,9	9,2	86,8	100,0
	Baden Württemberg	f	17	51	119	187
		%	9,1	27,3	63,6	100,0
	Aşağı Saksonya	f	13	36	207	256
		%	5,1	14,1	80,9	100,0
	Hamburg	f	0	17	40	57
		%	,0	29,8	70,2	100,0
Toplam		f	33	111	432	576
		%	5,7	19,3	75,0	100,0

$X^2=30,657; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre "Türkçemi Geliştirmek İstiyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=30,657; p<,001$).

Buna göre "Türkçemi Geliştirmek İstiyorum" ifadesine Berlin eyaletinde yaşayan Türk öğrenciler %86 ile en yüksek oranda katılıyorlar. Bu eğilime göre, en yüksek oranda Türkün Berlin'de bulunduğunu göz önüne aldığımızda, çevrelerinde en fazla Türk oranı olan öğrencilerin Türkçelerinin gelişmesini daha çok istediklerini söyleyebiliriz.

Tablo 210: Bulunduğu Eyalet ve "Türkiye'de Yakınarımla Anlaşabilmek İçin" Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye'de yakınarımla anlaşabilmek için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	4	5	67	76
		%	5,3	6,6	88,2	100,0
	Baden Württemberg	f	16	22	149	187
		%	8,6	11,8	79,7	100,0
	Aşağı Saksonya	f	10	38	208	256
		%	3,9	14,8	81,3	100,0
	Hamburg	f	3	15	39	57
		%	5,3	26,3	68,4	100,0
Toplam		f	33	80	463	576
		%	5,7	13,9	80,4	100,0

$X^2=15,803; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre "Türkiye'de Yakınarımla Anlaşabilmek İçin" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,803; p<,05$).

Tablo 211: Bulunduğu Eyalet ve “Türkiye’de Türkçeme Gülünmesini İstemem” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye’de Türkçeme gülünmesini istemem			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	5	9	62	76
		%	6,6	11,8	81,6	100,0
	Baden Würtemberg	f	34	24	129	187
		%	18,2	12,8	69,0	100,0
	AŞağı Saksonya	f	31	45	180	256
		%	12,1	17,6	70,3	100,0
Hamburg	f	7	14	36	57	
	%	12,3	24,6	63,2	100,0	
Toplam		f	77	92	407	576
		%	13,4	16,0	70,7	100,0

$X^2=13,041; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkiye’de Türkçeme Gülünmesini İstemem” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=13,041; p<,05$).

Tablo 212: Bulunduğu Eyalet ve “Türk Kùltürünü Öğrenmek İçin Gerekli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk kùltürünü öğrenmek için gerekli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	3	20	53	76
		%	3,9	26,3	69,7	100,0
	Baden Würtemberg	f	21	53	113	187
		%	11,2	28,3	60,4	100,0
	AŞağı Saksonya	f	21	67	168	256
		%	8,2	26,2	65,6	100,0
Hamburg	f	3	27	27	57	
	%	5,3	47,4	47,4	100,0	
Toplam		f	48	167	361	576
		%	8,3	29,0	62,7	100,0

$X^2=15,085; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türk Kùltürünü Öğrenmek İçin Gerekli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,085; p<,05$).

Tablo 213: Bulunduğu Eyalet ve “Türk Radyo Ve Televizyonlarını Daha İyi Anlamak İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	9	10	57	76
		%	11,8	13,2	75,0	100,0
	Baden Württemberg	f	26	57	104	187
		%	13,9	30,5	55,6	100,0
	Aşağı Saksonya	f	50	71	135	256
		%	19,5	27,7	52,7	100,0
	Hamburg	f	12	27	18	57
		%	21,1	47,4	31,6	100,0
Toplam		f	97	165	314	576
		%	16,8	28,6	54,5	100,0

$X^2=28,961; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türk Radyo ve Televizyonlarını Daha İyi Anlamak İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=28,961; p<,001$).

Tablo 214: Bulunduğu Eyalet ve “Diğer Türk Arkadaşlarımla Beraber Olmak İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	24	26	26	76
		%	31,6	34,2	34,2	100,0
	Baden Württemberg	f	74	55	58	187
		%	39,6	29,4	31,0	100,0
	Aşağı Saksonya	f	83	48	125	256
		%	32,4	18,8	48,8	100,0
	Hamburg	f	30	20	7	57
		%	52,6	35,1	12,3	100,0
Toplam		f	211	149	216	576
		%	36,6	25,9	37,5	100,0

$X^2=36,776; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Diğer Türk Arkadaşlarımla Beraber Olmak İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=36,776; p<,001$).

Tablo 215: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	11	29	36	76
		%	14,5	38,2	47,4	100,0
	Baden Württemberg	f	59	73	55	187
		%	31,6	39,0	29,4	100,0
	Aşağı Saksonya	f	54	64	138	256
		%	21,1	25,0	53,9	100,0
Hamburg	f	12	31	14	57	
	%	21,1	54,4	24,6	100,0	
Toplam		f	136	197	243	576
		%	23,6	34,2	42,2	100,0

$X^2=43,528; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=43,528; p<,001$).

Tablo 216: Bulunduğu Eyalet ve “Ailem Türkçem Dersi Almamı İstiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ailem Türkçe dersi almamı istiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	3	6	67	76
		%	3,9	7,9	88,2	100,0
	Baden Württemberg	f	18	28	141	187
		%	9,6	15,0	75,4	100,0
	Aşağı Saksonya	f	26	48	182	256
		%	10,2	18,8	71,1	100,0
Hamburg	f	12	19	26	57	
	%	21,1	33,3	45,6	100,0	
Toplam		f	59	101	416	576
		%	10,2	17,5	72,2	100,0

$X^2=31,138; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Öğretmenlerime Kendimi Daha Yakın Hissettiğim İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=31,138; p<,001$).

Tablo 217: Bulunduğu Eyalet ve “Almancamın Daha İyi Olması İçin” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almancamın daha iyi olması için			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	27	15	34	76
		%	35,5	19,7	44,7	100,0
	Baden Württemberg	f	71	59	57	187
		%	38,0	31,6	30,5	100,0
	Aşağı Saksonya	f	90	47	119	256
		%	35,2	18,4	46,5	100,0
	Hamburg	f	30	22	5	57
		%	52,6	38,6	8,8	100,0
Toplam		f	218	143	215	576
		%	37,8	24,8	37,3	100,0

$$X^2=34,424; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Almancamın Daha İyi Olması İçin” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=34,424; p<,05$).

Tablo 218: Bulunduğu Eyalet ve “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkiye’de eğitim almak istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	23	26	27	76
		%	30,3	34,2	35,5	100,0
	Baden Württemberg	f	90	50	47	187
		%	48,1	26,7	25,1	100,0
	Aşağı Saksonya	f	126	76	54	256
		%	49,2	29,7	21,1	100,0
	Hamburg	f	31	20	6	57
		%	54,4	35,1	10,5	100,0
Toplam		f	270	172	134	576
		%	46,9	29,9	23,3	100,0

$$X^2=16,826; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkiye’de Eğitim Almak İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,826; p<,05$).

Tablo 219: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Derslerini Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerini seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	3	18	55	76
		%	3,9	23,7	72,4	100,0
	Baden W¼rtemberg	f	16	66	105	187
		%	8,6	35,3	56,1	100,0
	AŞağı Saksonya	f	17	89	150	256
		%	6,6	34,8	58,6	100,0
Hamburg	f	4	30	23	57	
	%	7,0	52,6	40,4	100,0	
Toplam		f	40	203	333	576
		%	6,9	35,2	57,8	100,0

$$X^2=15,413; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Derslerini Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,413; p<,05$).

Tablo 220: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Dersleri Eğlenceli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri eğlenceli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	6	26	44	76
		%	7,9	34,2	57,9	100,0
	Baden W¼rtemberg	f	29	64	94	187
		%	15,5	34,2	50,3	100,0
	AŞağı Saksonya	f	14	76	166	256
		%	5,5	29,7	64,8	100,0
Hamburg	f	6	36	15	57	
	%	10,5	63,2	26,3	100,0	
Toplam		f	55	202	319	576
		%	9,5	35,1	55,4	100,0

$$X^2=40,488; p<,001$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Dersleri Eğlenceli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=40,488; p<,001$).

Tablo 221: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	14	35	27	76
		%	18,4	46,1	35,5	100,0
	Baden Württemberg	f	32	75	80	187
		%	17,1	40,1	42,8	100,0
	Aşağı Saksonya	f	65	116	75	256
		%	25,4	45,3	29,3	100,0
	Hamburg	f	11	34	12	57
		%	19,3	59,6	21,1	100,0
Toplam		f	122	260	194	576
		%	21,2	45,1	33,7	100,0

$X^2=16,530; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Derslerindeki Okuma Parçaları Çok Sıkıcı” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,530; p<,05$).

Tablo 222: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçem Dersleri Dışında Türkçem Konuşmak İstemiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri dışında Türkçem konuşmak istemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	13	22	41	76
		%	17,1	28,9	53,9	100,0
	Baden Württemberg	f	27	39	121	187
		%	14,4	20,9	64,7	100,0
	Aşağı Saksonya	f	55	74	127	256
		%	21,5	28,9	49,6	100,0
	Hamburg	f	9	23	25	57
		%	15,8	40,4	43,9	100,0
Toplam		f	104	158	314	576
		%	18,1	27,4	54,5	100,0

$X^2=15,789; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Dersleri Dışında Türkçem Konuşmak İstemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,789; p<,05$).

Tablo 223: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarımı da artırır			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	16	28	32	76
		%	21,1	36,8	42,1	100,0
	Baden Würtemberg	f	58	51	78	187
		%	31,0	27,3	41,7	100,0
	AŞağı Saksonya	f	55	79	122	256
		%	21,5	30,9	47,7	100,0
Hamburg	f	10	31	16	57	
	%	17,5	54,4	28,1	100,0	
Toplam		f	139	189	248	576
		%	24,1	32,8	43,1	100,0

$X^2=20,573; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçemin İyi Olması Diğer Derslerdeki Başarımı da Artırır” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=20,573; p<,05$).

Tablo 224: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarımı Artırmaz” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerine devam etmek diğer derslerdeki başarımı artırmaz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	22	22	32	76
		%	28,9	28,9	42,1	100,0
	Baden Würtemberg	f	42	55	90	187
		%	22,5	29,4	48,1	100,0
	AŞağı Saksonya	f	94	63	99	256
		%	36,7	24,6	38,7	100,0
Hamburg	f	19	25	13	57	
	%	33,3	43,9	22,8	100,0	
Toplam		f	177	165	234	576
		%	30,7	28,6	40,6	100,0

$X^2=20,784; p<,01$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Derslerine Devam Etmek Diğer Derslerdeki Başarımı Artırmaz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=20,784; p<,01$).

Tablo 225: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	8	18	50	76
		%	10,5	23,7	65,8	100,0
	Baden Württemberg	f	26	47	114	187
		%	13,9	25,1	61,0	100,0
	Aşağı Saksonya	f	30	52	174	256
		%	11,7	20,3	68,0	100,0
	Hamburg	f	4	36	17	57
		%	7,0	63,2	29,8	100,0
Toplam		f	68	153	355	576
		11,8	26,6	61,6	100,0	

$X^2=46,046; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçemi Geliştirerek Duygu ve Düşüncelerimi Daha İyi Anlatabilirim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=46,046; p<,001$).

Tablo 226: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Öğretmenleri Bize Fazla Bir Şey Öğretmiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğretmenleri bize fazla bir şey öğretmiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	9	11	56	76
		%	11,8	14,5	73,7	100,0
	Baden Württemberg	f	22	39	126	187
		%	11,8	20,9	67,4	100,0
	Aşağı Saksonya	f	45	53	158	256
		%	17,6	20,7	61,7	100,0
	Hamburg	f	2	20	35	57
		%	3,5	35,1	61,4	100,0
Toplam		f	78	123	375	576
		%	13,5	21,4	65,1	100,0

$X^2=16,286; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Öğretmenleri Bize Fazla Bir Şey Öğretmiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,286; p<,05$).

Tablo 227: Bulunduğu Eyalet ve “Alman Öğrenciler de Türkçe Dersi Almalı” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Eyalet	Berlin	f	41	18	17	76	
		%	53,9	23,7	22,4	100,0	
	Baden W¼rtemberg	f	76	67	44	187	
		%	40,6	35,8	23,5	100,0	
	AŞağı Saksonya	f	127	71	58	256	
		%	49,6	27,7	22,7	100,0	
	Hamburg	f	17	24	16	57	
		%	29,8	42,1	28,1	100,0	
	Toplam		f	261	180	135	576
			%	45,3	31,3	23,4	100,0

$$X^2=12,646; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Alman Öğrenciler de Türkçe Dersi Almalı” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,646; p<,05$).

Tablo 228: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Eyalet	Berlin	f	12	33	31	76	
		%	15,8	43,4	40,8	100,0	
	Baden W¼rtemberg	f	31	76	80	187	
		%	16,6	40,6	42,8	100,0	
	AŞağı Saksonya	f	47	88	121	256	
		%	18,4	34,4	47,3	100,0	
	Hamburg	f	5	35	17	57	
		%	8,8	61,4	29,8	100,0	
	Toplam		f	95	232	249	576
			%	16,5	40,3	43,2	100,0

$$X^2=14,795; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Derslerinde Metin Okumaktan Zevk Alıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=14,795; p<,05$).

Tablo 229: Bulunduğu Eyalet ve “Ders Dışında Türkçe İçin Zaman Ayırıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	23	28	25	76
		%	30,3	36,8	32,9	100,0
	Baden Württemberg	f	51	76	60	187
		%	27,3	40,6	32,1	100,0
	Aşağı Saksonya	f	55	104	97	256
		%	21,5	40,6	37,9	100,0
	Hamburg	f	25	28	4	57
		%	43,9	49,1	7,0	100,0
Toplam		f	154	236	186	576
		%	26,7	41,0	32,3	100,0

$$X^2=24,291; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Ders Dışında Türkçe İçin Zaman Ayırıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=24,291; p<,05$).

Tablo 230: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Ders Saatlerinin Artmasını İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	21	21	34	76
		%	27,6	27,6	44,7	100,0
	Baden Württemberg	f	81	55	51	187
		%	43,3	29,4	27,3	100,0
	Aşağı Saksonya	f	119	69	68	256
		%	46,5	27,0	26,6	100,0
	Hamburg	f	31	15	11	57
		%	54,4	26,3	19,3	100,0
Toplam		f	252	160	164	576
		%	43,8	27,8	28,5	100,0

$$X^2=15,888; p<,05$$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Ders Saatlerinin Artmasını İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,888; p<,05$).

Tablo 231: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe İçin Ders Dışında Zaman Ayırmaya Gerek Yok” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	10	30	36	76
		%	13,2	39,5	47,4	100,0
	Baden Würtemberg	f	46	60	81	187
		%	24,6	32,1	43,3	100,0
	AŞağı Saksonya	f	69	73	114	256
		%	27,0	28,5	44,5	100,0
	Hamburg	f	14	32	11	57
		%	24,6	56,1	19,3	100,0
Toplam		f	139	195	242	576
		%	24,1	33,9	42,0	100,0

$X^2=24,038; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe İçin Ders Dışında Zaman Ayırmaya Gerek Yok” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=24,038; p<,05$).

Tablo 232: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Dersleri Çok Sıkıcı Geçiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	6	18	52	76
		%	7,9	23,7	68,4	100,0
	Baden Würtemberg	f	34	46	107	187
		%	18,2	24,6	57,2	100,0
	AŞağı Saksonya	f	56	87	113	256
		%	21,9	34,0	44,1	100,0
	Hamburg	f	8	24	25	57
		%	14,0	42,1	43,9	100,0
Toplam		f	104	175	297	576
		%	18,1	30,4	51,6	100,0

$X^2=22,519; p<,01$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Dersleri Çok Sıkıcı Geçiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=22,519; p<,01$).

Tablo 233: Bulunduğu Eyalet ve “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçe Çok Önemli” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	21	31	24	76
		%	27,6	40,8	31,6	100,0
	Baden Württemberg	f	38	98	51	187
		%	20,3	52,4	27,3	100,0
	Aşağı Saksonya	f	54	93	109	256
		%	21,1	36,3	42,6	100,0
Hamburg	f	12	33	12	57	
	%	21,1	57,9	21,1	100,0	
Toplam		f	125	255	196	576
		%	21,7	44,3	34,0	100,0

$X^2=21,454; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçe Çok Önemli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=21,454; p<,05$).

Tablo 234: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Öğrenmek Kültürel Gelişimime Fayda Sağlamayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe öğrenmek kültürel gelişimime fayda sağlamayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	14	15	47	76
		%	18,4	19,7	61,8	100,0
	Baden Württemberg	f	26	58	103	187
		%	13,9	31,0	55,1	100,0
	Aşağı Saksonya	f	48	77	131	256
		%	18,8	30,1	51,2	100,0
Hamburg	f	5	29	23	57	
	%	8,8	50,9	40,4	100,0	
Toplam		f	93	179	304	576
		%	16,1	31,1	52,8	100,0

$X^2=17,403; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Öğrenmek Kültürel Gelişimime Fayda Sağlamayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=17,403; p<,05$).

Tablo 235: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçeyi İyi Bilirsem Türkiye’de İnsanlar Arasında Daha Rahat Hissederim” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilirsem Türkiye’de insanlar arasında daha rahat hissederim			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	9	13	54	76
		%	11,8	17,1	71,1	100,0
	Baden Württemberg	f	19	45	123	187
		%	10,2	24,1	65,8	100,0
	AŞağı Saksonya	f	27	44	185	256
		%	10,5	17,2	72,3	100,0
Hamburg	f	5	23	29	57	
	%	8,8	40,4	50,9	100,0	
Toplam		f	60	125	391	576
		%	10,4	21,7	67,9	100,0

$X^2=16,459; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçeyi İyi Bilirsem Türkiye’de İnsanlar Arasında Daha Rahat Hissederim” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,459; p<,05$).

Genel olarak tabloya bakıldığında tüm eyaletlerde yüksek bir katılım görölmektedir. Öğrencilerin Türkiye’de kendilerini dışlanmış hissetmemek, insanlar ile daha iyi iletişim kurabilmek ve kendilerini yabancı hissetmemek için bu ifadeye katıldıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 236: Bulunduğu Eyalet ve “Türkler Türkçe Konuşmaya Devam Ederse Türk Kimliklerini Koruyacaklar” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	9	17	50	76
		%	11,8	22,4	65,8	100,0
	Baden Württemberg	f	25	60	102	187
		%	13,4	32,1	54,5	100,0
	AŞağı Saksonya	f	28	87	141	256
		%	10,9	34,0	55,1	100,0
Hamburg	f	5	29	23	57	
	%	8,8	50,9	40,4	100,0	
Toplam		f	67	193	316	576
		%	11,6	33,5	54,9	100,0

$X^2=12,920; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkler Türkçe Konuşmaya Devam Ederse Türk Kimliklerini Koruyacaklar” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,920; p<,05$).

Tablo 237: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	22	31	23	76
		%	28,9	40,8	30,3	100,0
	Baden Württemberg	f	49	85	53	187
		%	26,2	45,5	28,3	100,0
	Aşağı Saksonya	f	53	90	113	256
		%	20,7	35,2	44,1	100,0
	Hamburg	f	10	36	11	57
		%	17,5	63,2	19,3	100,0
Toplam		f	134	242	200	576
		%	23,3	42,0	34,7	100,0

$X^2=25,831; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=25,831; p<,001$).

Tablo 238: Bulunduğu Eyalet ve “Türk Arkadaşlarımla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	17	25	34	76
		%	22,4	32,9	44,7	100,0
	Baden Württemberg	f	14	72	101	187
		%	7,5	38,5	54,0	100,0
	Aşağı Saksonya	f	23	91	142	256
		%	9,0	35,5	55,5	100,0
	Hamburg	f	8	25	24	57
		%	14,0	43,9	42,1	100,0
Toplam		f	62	213	301	576
		%	10,8	37,0	52,3	100,0

$X^2=16,588; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türk Arkadaşlarımla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,588; p<,05$).

Tablo 239: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçeyi İyi Bilmem İlerideki Yaşamımda Çok Yardımcı Olacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçeyi iyi bilmem ilerideki yaşamımda çok yardımcı olacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	11	17	48	76
		%	14,5	22,4	63,2	100,0
	Baden Württemberg	f	25	70	92	187
		%	13,4	37,4	49,2	100,0
	AŞağı Saksonya	f	25	96	135	256
		%	9,8	37,5	52,7	100,0
	Hamburg	f	2	35	20	57
		%	3,5	61,4	35,1	100,0
Toplam		f	63	218	295	576
		%	10,9	37,8	51,2	100,0

$X^2=23,537; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçeyi İyi Bilmem İlerideki Yaşamımda Çok Yardımcı Olacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=23,537; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçeyi iyi bilmem bana ilerideki yaşamımda çok yardımcı olacak.” ifadesine Hamburg’da bulunan öğrencilerin %61,4’ü kısmen katılıyorken, diğer eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak katıldığı görölmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Berlin’de bulunanlarda %63,2; Baden Württemberg’te bulunanlarda %49,2 ve AŞağı Saksonya’da bulunanlarda ise %52,7 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin genel olarak Türkçenin ileriki hayatlarında önemli olacağını düşündüklerini göstermektedir.

Tablo 240: Bulunduğu Eyalet ve “Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun İstiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	6	19	51	76
		%	7,9	25,0	67,1	100,0
	Baden Württemberg	f	31	78	78	187
		%	16,6	41,7	41,7	100,0
	AŞağı Saksonya	f	29	85	142	256
		%	11,3	33,2	55,5	100,0
	Hamburg	f	10	24	23	57
		%	17,5	42,1	40,4	100,0
Toplam		f	76	206	294	576
		%	13,2	35,8	51,0	100,0

$X^2=19,446; p<,01$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Çok İyi Türkçe Konuşan Samimi Bir Arkadaşım Olsun

İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=19,446$; $p<,01$).

Buna göre, ankette bulunan “Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.” ifadesine Berlin’de bulunan öğrencilerin %67,1’i ve Aşağı Saksonya’da bulunan öğrencilerin %55,5’i katılıyorken; Hamburg’da bulunan öğrencilerin %42,1’i kısmen katılmaktadır. Bunun yanı sıra Baden Württemberg’te bulunan öğrencilerin %41,7’si katılıyorken diğer %41,7’si ise kısmen katılmaktadır.

Tablo 241: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Konuşan İnsanların Yanında Kendimi Pek Rahat Hissetmiyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Eyalet	Berlin	f	8	24	44	76	
		%	10,5	31,6	57,9	100,0	
	Baden Württemberg	f	25	55	107	187	
		%	13,4	29,4	57,2	100,0	
	Aşağı Saksonya	f	48	52	156	256	
		%	18,8	20,3	60,9	100,0	
	Hamburg	f	7	24	26	57	
		%	12,3	42,1	45,6	100,0	
	Toplam		f	88	155	333	576
			%	15,3	26,9	57,8	100,0

$X^2=15,918$; $p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Konuşan İnsanların Yanında Kendimi Pek Rahat Hissetmiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,918$; $p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum.” ifadesine tüm eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Berlin’de bulunan öğrencilerde %57,9; Baden Württemberg’te bulunan öğrencilerde %57,2; Aşağı Saksonya’da bulunan öğrencilerde %60,9 ve Hamburg’da bulunan öğrencilerde %45,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 242: Bulunduğu Eyalet ve “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	10	31	35	76
		%	13,2	40,8	46,1	100,0
	Baden Württemberg	f	35	79	73	187
		%	18,7	42,2	39,0	100,0
	Aşağı Saksonya	f	78	84	94	256
		%	30,5	32,8	36,7	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Hamburg	f	10	23	24	57
		%	17,5	40,4	42,1	100,0
Toplam		f	133	217	226	576
		%	23,1	37,7	39,2	100,0

$X^2=15,974; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Bilim ve Teknoloji Öğrenmemde Türkçenin Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=15,974; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Bilim ve Teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.” ifadesine Baden Württemberg’te bulunan öğrencilerin %42,2’si kısmen katılıyorken; diğer eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Berlin’de bulunanlarda %46,1; AŞağı Saksonya’da bulunanlarda %36,7 ve Hamburg’ta bulunanlarda ise %42,1 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin genel olarak Türkçenin bilim ve teknolojide de önemli olduğunu düşündüğünü göstermektedir.

Tablo 243: Bulunduğu Eyalet ve “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	iyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Eyalet	Berlin	f	27	29	20	76	
		%	35,5	38,2	26,3	100,0	
	Baden Württemberg	f	34	95	58	187	
		%	18,2	50,8	31,0	100,0	
	AŞağı Saksonya	f	71	118	67	256	
		%	27,7	46,1	26,2	100,0	
	Hamburg	f	5	38	14	57	
		%	8,8	66,7	24,6	100,0	
	Toplam		f	137	280	159	576
			%	23,8	48,6	27,6	100,0

$X^2=21,219; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “İyi Bir İş Bulabilmek İçin Türkçenin Şart Olduğuna İnanıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=21,219; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum.” ifadesine tüm eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak kısmen katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye kısmen katılma oranları Berlin’de bulunanlarda %38,2; Baden Württemberg’te bulunanlarda %50,8; AŞağı Saksonya’da bulunanlarda %46,1 ve Hamburg’ta bulunanlarda %66,7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 244: Bulunduğu Eyalet ve “Almanya’da Türkçe İleride Kaybolacak” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Türkçe ileride kaybolacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	12	24	40	76
		%	15,8	31,6	52,6	100,0
	Baden Württemberg	f	23	47	117	187
		%	12,3	25,1	62,6	100,0
	Aşağı Saksonya	f	58	93	105	256
		%	22,7	36,3	41,0	100,0
Hamburg	f	7	23	27	57	
	%	12,3	40,4	47,4	100,0	
Toplam		f	100	187	289	576
		%	17,4	32,5	50,2	100,0

$X^2=23,417; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Almanya’da Türkçe İleride Kaybolacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=23,417; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Almanya’da Türkçe ileride kaybolacak.” ifadesine tüm eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Berlin’de bulunanlarda %52,6; Baden Württemberg’te bulunanlarda %62,6; Aşağı Saksonya’da bulunanlarda %41 ve Hamburg’ta bulunanlarda %47,4 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 245: Bulunduğu Eyalet ve “Türkler Türkçe Konuşmaya Devam Ederse Türk Kimliklerini Koruyacaklar” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	9	17	50	76
		%	11,8	22,4	65,8	100,0
	Baden Württemberg	f	25	60	102	187
		%	13,4	32,1	54,5	100,0
	Aşağı Saksonya	f	28	87	141	256
		%	10,9	34,0	55,1	100,0
Hamburg	f	5	29	23	57	
	%	8,8	50,9	40,4	100,0	
Toplam		f	67	193	316	576
		%	11,6	33,5	54,9	100,0

$X^2=12,920; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkler Türkçe Konuşmaya Devam Ederse Türk Kimliklerini Koruyacaklar” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=12,920; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar.” ifadesine Hamburg’da bulunan öğrencilerin %50,9’u kısmen katılıyor; diğer eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Berlin’de bulunanlarda %65,8; Baden Württemberg’te bulunanlarda %54,5 ve AŞağı Saksonya’da bulunanlarda %55,1 ve olarak tespit edilmiştir.

Tablo 246: Bulunduğu Eyalet ve “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi gazete okumak hoşuma gidiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyor	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	22	31	23	76
		%	28,9	40,8	30,3	100,0
	Baden Württemberg	f	49	85	53	187
		%	26,2	45,5	28,3	100,0
	AŞağı Saksonya	f	53	90	113	256
		%	20,7	35,2	44,1	100,0
	Hamburg	f	10	36	11	57
		%	17,5	63,2	19,3	100,0
Toplam	f	134	242	200	576	
	%	23,3	42,0	34,7	100,0	

$X^2=25,831; p<,001$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre “Türkçe Ders Kitapları Dışında Türkçe Dergi Gazete Okumak Hoşuma Gidiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=25,831; p<,001$).

Buna göre, ankette bulunan “Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.” ifadesine AŞağı Saksonya’da bulunan öğrencilerin %44,1’i katılıyor; diğer eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak kısmen katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye kısmen katılma oranları Berlin’de bulunanlarda %40,8; Baden Württemberg’te bulunanlarda %45,5 ve Hamburg’da bulunanlarda %63,2 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 247: Bulunduğu Eyalet ve “Türk Arkadaşlarımla Türkçe Konuşmayı Seviyorum” Maddesine Verilen Cevaplar İçin Ki-Kare Analizi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyor	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	17	25	34	76
		%	22,4	32,9	44,7	100,0
	Baden Württemberg	f	14	72	101	187
		%	7,5	38,5	54,0	100,0
	AŞağı Saksonya	f	23	91	142	256
		%	9,0	35,5	55,5	100,0
	Hamburg	f	8	25	24	57
		%	14,0	43,9	42,1	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Toplam		f	62	213	301	576
		%	10,8	37,0	52,3	100,0

$X^2=16,588; p<,05$

Tabloda öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine göre "Türk Arkadaşlarımla Türkçe Konuşmayı Seviyorum" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların öğrencinin bulunduğu eyalet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=16,588; p<,05$).

Buna göre, ankette bulunan "Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum." ifadesine Hamburg'ta bulunan öğrencilerin %43,9'u kısmen katılıyorken; diğer eyaletlerde bulunan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Berlin'de bulunanlarda %44,7; Baden Württemberg'te bulunanlarda %54 ve Aşağı Saksonya'da bulunanlarda %55,5 ve olarak tespit edilmiştir.

2.4. Ki-Kare (chi-square) Analiz Sonuçları (Toplu p değerleri)

Araştırmaya katılan öğrencilerin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşleri öncelikle yüzde-frekans ve çapraz tablolar olarak betimlenmiş, görüşlerin demografik değişkenlere olan bağımlılıkları ki-kare (chi-square) analizi ile denetlenerek elde edilen sonuçlar yukarıda yorumlanmıştır. Bu bölümde ankette bulunan toplam 57 ifadenin X^2 değeri ve ilgili değişkenler arasındaki bağımlılığı gösteren p değerleri toplu olarak verilecektir.

Tablo 248: İfadelerin "Yaş" Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X^2	p
1) Türk kültürünü öğrenmem için Türkçemi ilerletmem gerekiyor.	12,404	p<,05
2) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	11,300	p<,05
3) Türkçe konuşmayı çok seviyorum.	9,689	p<,05
4) Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum.	55,144	p<,001
5) Türkçe öğretmenlerine kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	55,693	p<,001
6) Ailem Türkçe dersi almamı istiyor.	55,284	p<,001
7) Almancamın daha iyi olması için Türkçe derslerine giriyorum.	32,840	p<,001
8) Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum.	25,005	p<,001
9) Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar.	30,202	p<,001
10) Türkçe derslerini seviyorum.	16,756	p<,01
11) Türkçe dersleri eğlenceli.	27,656	p<,001
12) Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli.	31,884	p<,001
13) Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum.	16,774	p<,01
14) Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarımla da arttırır.	17,201	p<,01

15) Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım.	15,587	p<,01
16) Türkçe ders kitapları bana fazla bir Şey öğretmiyor.	12,104	p<,01
17) Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum.	14,846	p<,01
18) Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.	11,721	p<,05
19) Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	11,404	p<,05
20) İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin Şart olduğuna inanıyorum.	10,499	p<,05
21) Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.	20,321	p<,001

Cevapların “yaş” değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 21 değişken ile “yaş” değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 249: İfadelerin “Cinsiyet” Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X ²	p
1) Türkçemi geliştirmek istiyorum.	8,975	p<,05
2) Türk kültürünü öğrenmem için Türkçemi ilerletmem gerekiyor.	6,171	p<,05
3) Türkçe öğretmenlerine kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	13,538	p<,01
4) Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı.	6,112	p<,05
5) Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum.	19,912	p<,001
6) Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum.	8,785	p<,05
7) Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim.	10,453	p<,01
8) Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum.	7,222	p<,05
9) Türkçe öğretmenleri bize fazla bir Şey öğretmiyor.	8,179	p<,05
10) Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı.	7,067	p<,05
11) Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum.	15,333	p<,001
12) Türkçe konuşan insanların arasında kendimi daha rahat hissediyorum.	6,016	p<,05
13) Türkçe öğrenmek benim kültürel gelişimime fayda sağlamayacak.	9,219	p<,05

Cevapların “cinsiyet” değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 13 değişken ile “cinsiyet” değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur

Tablo 250: İfadelerin “Doğum Yeri” Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X ²	p
1) Türkiye’ye gittiğimde yakınlarımla (akraba, arkadaş) kolay anlaşabilmek istiyorum.	8,510	p<,05
2) Türkiye’de kimsenin Türkçeme gülmesini istemiyorum.	6,222	p<,05
3) Ailem Türkçe dersi almamı istiyor.	6,947	p<,05
4) Türkiye’de eğitim almak istiyorum.	8,369	p<,05
5) Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı.	10,978	p<,05
6) Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.	13,469	p<,01

Cevapların “doğum yeri” değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 6 değişken ile “doğum yeri” değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 251: İfadelerin “Evde Konuşulan Dil” Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	χ^2	p
1) Her Türk gencinin ana dilini çok iyi bilmesi gerekir.	11,982	$p < ,05$
2) Türkçe konuşmayı çok seviyorum.	27,224	$p < ,001$
3) Türkçe derslerini seviyorum.	10,937	$p < ,05$
4) Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum.	33,876	$p < ,001$
5) Türkçe öğrenmekten hoşlanmıyorum.	13,568	$p < ,01$
6) Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum.	12,330	$p < ,05$
7) Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak.	18,238	$p < ,01$
8) Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım.	13,887	$p < ,01$
9) Türkçe dersine devam etmem diğer derslerdeki başarıyı arttırmaz.	11,150	$p < ,05$
10) Türkçe ders kitapları çok zor.	16,418	$p < ,01$
11) Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor.	11,096	$p < ,05$
12) Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor.	13,368	$p < ,05$
13) Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum.	11,164	$p < ,05$
14) Eğer Türkçeyi iyi bilirim, Türkiye’de insanlar arasında kendimi daha rahat hissederim.	10,081	$p < ,05$
15) Türkçe konuşan insanların arasında kendimi pek rahat hissetmiyorum.	9,951	$p < ,05$
16) İleride çocuklarımın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim.	13,753	$p < ,01$
17) Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	14,840	$p < ,01$
18) Almanya’da yaşayan bir Türk öğrencinin iyi derecede Türkçe bilmesi gereksiz.	17,626	$p < ,01$
19) Almanya’da Türkçe ileride kaybolacak.	12,477	$p < ,05$
20) Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum.	15,699	$p < ,01$
21) İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum.	15,196	$p < ,01$

Cevapların “evde konuşulan dil” değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 21 değişken ile “evde konuşulan dil” değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur

Tablo 252: İfadelerin “Devam Edilen Okul” Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	χ^2	p
1) Türkiye’de kimsenin Türkçeme gülmesini istemiyorum.	24,373	$p < ,001$
2) Türk kültürünü öğrenmem için Türkçemi ilerletmem gerekiyor.	24,271	$p < ,01$
3) Türkçe Avrupa’da da önemli bir dil.	22,454	$p < ,05$
4) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	27,802	$p < ,05$
5) Türkçe konuşmayı çok seviyorum.	34,520	$p < ,001$
6) Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak istiyorum.	26,454	$p < ,01$
7) Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum.	51,393	$p < ,001$
8) Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	39,127	$p < ,001$
9) Ailem Türkçe dersi almamı istiyor.	54,706	$p < ,001$
10) Almancamın daha iyi olması için Türkçe derslerine giriyorum.	38,410	$p < ,001$
11) Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum.	38,311	$p < ,001$
12) Türkiye’de eğitim almak istiyorum.	20,928	$p < ,05$

İfadeler	X ²	p
13) Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar.	50,859	p<,001
14) Türkçe derslerini seviyorum.	29,436	p<,001
15) Türkçe dersleri eğlenceli.	40,608	p<,01
16) Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı.	23,573	p<,05
17) Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli.	25,041	p<,01
18) Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak.	18,981	p<,05
19) Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıımı da artırır.	36,926	p<,001
20) Türkçe derslerine devam etmem benim diğer derslerdeki başarıımı arttırmaz.	23,735	p<,05
21) Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim.	43,470	p<,001
22) Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor.	20,203	p<,05
23) Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum.	39,619	p<,01
24) Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum.	25,964	p<,01
25) Türkçe ders saatlerinin artırılmasını istiyorum.	18,813	p<,05
26) Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok.	31,215	p<,05
27) İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum.	24,986	p<,01
28) Türkçe konuşan insanların arasında kendimi daha rahat hissediyorum.	20,792	p<,05
29) Eğer Türkçeyi iyi bilirim, Türkiye’de insanlar arasında daha rahat ederim.	21,121	p<,05
30) Türkçeyi iyi bilmem ilerideki yaşamımda çok yardımcı olacak.	45,886	p<,001
31) Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.	46,656	p<,001
32) Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum.	19,169	p<,05
33) Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	22,814	p<,05
34) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	38,476	p<,001
35) Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar.	32,416	p<,001
36) Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.	41,685	p<,001
37) Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum.	19,973	p<,05

Cevapların “devam edilen okul” değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 37 değişken ile “devam edilen okul” değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 253: İfadelerin “Tük Arkadaşlarla Genellikle Konuşulan Dil” Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X ²	p
1) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	9,774	p<,05
2) Türkçe konuşmayı çok seviyorum.	14,035	p<,01
3) Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum.	12,618	p<,05
4) Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum.	23,633	p<,001
5) Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak.	11,639	p<,05
6) Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıımı da artırır.	18,264	p<,05
7) Türkçe derslerine devam etmem benim diğer derslerdeki başarıımı arttırmaz.	11,061	p<,05
8) Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum.	10,900	p<,05
9) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	10,796	p<,05
10) Türkçe konuşanlar arasında kendimi daha rahat hissediyorum.	18,546	p<,05

İfadeler	X ²	p
11) Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.	12,195	p<,05
12) Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	15,974	p<,01
13) Almanya'da yaşayan bir Türk öğrencinin Türkçeyi iyi bilmesi gereksiz.	13,840	p<,05
14) İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum.	10,657	p<,05
15) Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.	23,931	p<,001
16) Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum.	48,706	p<,001
17) İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum.	18,609	p<,05

Cevapların "Türk arkadaşlarla genellikle konuşulan dil" değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 17 değişken ile "Türk arkadaşlarla genellikle konuşulan dil" değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 254: İfadelerin "Annenin Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X ²	p
1) Türkçe öğretmenlerime kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	36,344	p<,01
2) Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim.	30,432	p<,05
3) Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor.	31,740	p<,05
4) İleride çocuklarımın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim.	29,436	p<,05
5) Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.	30,066	p<,05

Cevapların "annenin Almanya'da bitirdiği okul" değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 5 değişken ile "annenin Almanya'da bitirdiği okul" değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 255: İfadelerin " Babanın Almanya'da Bitirdiği Okul" Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X ²	p
1) Türkçe öğretmenlerine kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	30,927	p<,05
2) Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum.	39,120	p<,01
3) Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım.	27,819	p<,05
4) Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşmıyorum.	30,687	p<,05
5) Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor.	31,489	p<,05
6) Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum.	39,141	p<,01
7) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	28,927	p<,05
8) Türkçe öğrenmek benim kültürel gelişimime fayda sağlamayacak.	30,477	p<,05
9) Türkçeyi iyi bilmem bana ilerideki yaşamımda çok yardımcı olacak.	27,175	p<,05
10) İleride çocuklarımın mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim.	41,597	p<,001
11) Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	30,405	p<,05
12) İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum.	31,475	p<,05

Cevapların "babanın Almanya'da bitirdiği okul" değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 12 değişken ile "babanın Almanya'da bitirdiği okul" değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Tablo 256: İfadelerin “ Oturulan Eyalet” Değişkenine Bağımlılığına İlişkin Ki-kare (chi-square) Analiz Sonuçları

İfadeler	X ²	p
1) Türkçemi geliştirmek istiyorum.	30,657	p<,001
2) Türkiye’ye gittiğimde yakınlarımla (akraba, arkadaş) kolay anlaşmak istiyorum.	15,803	p<,05
3) Türkiye’de kimsenin Türkçeme gülmesini istemiyorum.	13,041	p<,05
4) Türk kültürünü öğrenmem için Türkçemi iletmem gerekiyor.	15,085	p<,05
5) Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak istiyorum.	28,961	p<,001
6) Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum.	36,776	p<,001
7) Türkçe öğretmenlerine kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	43,528	p<,001
8) Ailem Türkçe dersi almamı istiyor.	31,138	p<,001
9) Almancamın daha iyi olması için Türkçe derslerine giriyorum	34,424	p<,05
10) Türkiye’de eğitim almak istiyorum.	16,826	p<,05
11) Türkçe derslerini seviyorum.	15,413	p<,05
12) Türkçe dersleri eğlenceli.	40,488	p<,001
13) Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı.	16,530	p<,05
14) Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum.	15,789	p<,05
15) Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarımlı da artırır.	20,573;	p<,05
16) Türkçe dersine devam etmem benim diğer derslerdeki başarımlı arttırmaz.	20,784	p<,01
17) Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim.	46,046	p<,001
18) Türk öğretmenleri bize fazla bir şey öğretmiyor.	16,286	p<,05
19) Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı.	12,646	p<,05
20) Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum.	14,795	p<,05
21) Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum.	24,291	p<,05
22) Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum.	15,888	p<,05
23) Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok.	24,038	p<,05
24) Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor.	22,519	p<,01
25) İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	21,454	p<,05
26) Türkçe öğrenmek benim kültürel gelişmeme fayda sağlamayacak.	17,403	p<,05
27) Eğer Türkçeyi iyi bilsem Türkiye’de insanlar arasında daha rahat ederim.	16,459	p<,05
28) Türkçeyi iyi bilmem bana ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak.	23,537	p<,05
29) Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.	19,446	p<,01
30) Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum.	15,918	p<,05
31) Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	15,974	p<,05
32) İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum.	21,219;	p<,05
33) Almanya’da Türkçe ileride kaybolacak.	23,417	p<,05
34) Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar.	12,920	p<,05
35) Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.	25,831	p<,001
36) Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum.	16,588	p<,05

Cevapların “bulunulan eyalet” değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda 36 değişken ile “bulunulan eyalet” değişkeni arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

2.5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

2.5.1. Sonuç

Federal Almanya'da yaşayan 7-18 yaş Türk öğrencilerin ana dili Türkçe dersleriyle ilgili görüşlerini inceleyen bu araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin büyük bir bölümünün Türkçelerini geliştirmek istedikleri gözlemlenmiştir. Bunu ise Türkçeyi, aileleriyle ve Türk arkadaşlarıyla iyi iletişim kurmak, Türkçeyi etkili bir biçimde kullanmak, derslerde başarılı olmak, Türkiye'deki yakınlarıyla anlaşabilmek, ilerideki iş hayatlarında kendilerine fayda sağlamak, ana dillerini (Türkçe) ilerleterek Almancalarını geliştirmek gibi nedenlerle öğrenmeyi amaçladıklarını ifade ettikleri görülmektedir (bkz. Tablo 248, 249 ve 250). Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türkçeye yönelik yapılan etkinliklerin daha çok aile ve Türk arkadaşlarla yapılan konuşma ile sınırlı kaldığı, bunun dışında az da olsa Türkçe kitap okuyup, internet kullandıkları da görülmektedir (bkz. Tablo 251). Aynı zamanda öğrencilerin yarısından fazlası evde Almanca-Türkçe karma bir dil kullandıkları, aynı şekilde yarısından çoğunun (% 61,0) Türk arkadaşlarıyla da karma dil kullandıklarını ifade etmişlerdir (bkz. Tablo 247). Öğrencilerin ana dilleri Türkçeyi daha çok aileleri ile iyi iletişim kurmak için öğrenmek istemeleri ve Türkçe kullanımının da daha çok aile çevresi ile sınırlı kalması bulguları Verhoven (1996), Baker (2000), Skutnabb-Kangas (2000), Belet'in (2009) araştırma bulgularını ve literatürde ana dili kullanımına ilişkin görüşlerini destekler niteliktedir. Ayrıca Baker (2000) ve Skutnabb-Kangas (2000) ana dilini çocukların daha çok okul çevresi dışında yaygınlıkla akranları ve ebeveynleriyle konuşarak kullandıklarını ifade etmektedir.

Öğrencilerin Türkçe dersleriyle ilgili görüşleri sorulduğunda ise, yarısından fazlasının Türkçe derslerini sevdiği ve dersleri eğlenceli buldukları, Türkçe öğretmenlerinin kendilerine daha iyi davrandıklarını (bkz. Tablo 252), Türkçe derslerine ayrılan ders saatlerinin yeterli olduğunu ve Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk aldıklarını, ancak diğer yandan Türkçe ders kitaplarının çok zor olduğunu (bkz. Tablo 251) ve Türkçe öğretmenlerinin ders anlatma şekillerinin hoşlarına gitmediğini, bu nedenle de Türkçe derslerini çok sıkıcı bulduklarını dile getirmektedirler (bkz. Tablo 251). Araştırma verilerinden elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin yarıdan fazlasının çok iyi Türkçe konuşan samimi arkadaşlarının olmasını istedikleri (bkz. Tablo 252) ve en ilginç olanı da ileride çocuklarının mutlaka Türkçe öğrenmesini istedikleri anlaşılmaktadır (bkz. Tablo 251). Diğer yandan yukarıdaki çapraz tablolardan da görüldüğü gibi ankette Türkçe ve Türkçe derslerine yönelik görüşlerinin değişik oranlarda yaş (Tablo 248), cinsiyet (Tablo 249), doğum yeri (Tablo 250), evde genellikle konuşulan dil (Tablo 251), devam edilen okul türü (Tablo 252), Türk arkadaşlarıyla konuşulan dil (Tablo 253), annenin Almanya'da bitirdiği okul (Tablo 254), babanın bitirdiği okul (Tablo 255) ve bulunulan eyalet (Tablo 256) gibi değişkenlerle bağımlılık gösterdiği belirlenmiştir. Yani sözü edilen değişkenler verilen cevaplar üzerinde farklılaştırıcı bir etki oluşturmaktadır.

2.5.2. Tartışma

Son yıllarda Almanya'da gerek okullarda gerekse başka kurum ve kuruluşlarda göçmenlerin getirmiş oldukları değerlere karşı (dil, din, kültür) giderek artan olumsuz tepkilerin oluşması kaygıyla izlenmektedir. Türk çocukları hâlâ Alman çocuklarıyla eşit şansa sahip değildirler. Açıklanan uluslararası PISA 2009 araştırmasının sonuçlarına göre "göçmen kökenli ailelerden gelen çocuklar çifte haksızlığa uğruyorlar." Rapor, sosyal açıdan dezavantajlı semtlerde yaşayan, az gelirli, eğitim düzeyi yüksek olmayan ailelerin çocukları ile eğitim sistemi tarafından erken yaşta "başarılı", "orta başarılı", "başarısız" diye belirli okul tiplerine ayrılan çocukların olumsuz etkilendiğini belirtmektedir. Rapora göre çocuklara mümkün olduğu kadar ayrıştırmadan uzun süre birlikte eğitim görme olanağı sağlayan ülkelerde, sosyal dezavantajların etkileri eğitim sistemi sayesinde azalıyor. Ayrıca Almanya, araştırmaya katılan tüm ülkeler arasında çocukların geldiği sosyal sınıf ile okullardaki başarıları arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu ülke durumundadır. Verilere göre, Almanya'da 15 yaşındaki öğrencilerin %15 i göçmen kökenlidir. Buna karşın Almanya okullarda verilen takviye dil dersleri bakımından OECD ülkelerinin gerisinde kalıyor. Göçmen çocukların yoğun bulunduğu okulların sadece üçte birinde destek amacıyla takviye dil dersleri veriliyor. OECD ortalaması Almanya'ya göre iki kat daha fazladır.

Alman okullarında yaptığımız incelemelerde Türk çocuklarının ana dili eğitimi almalarının onların okul başarılarını

da artırdığı gözlenmiştir. Zira öğrencilerin Türkçeyi iyi kavramaları, buldukları ülkenin dilini de iyi kavramaları anlamına gelmektedir. Çünkü bu dilde öğrenilenler, diğer dilde de öğrenilenlere yarar sağlamaktadır. Diğer yandan çeşitli nedenlerle ülkelerine dönen gençler, ana dili derslerini almışlarsa hem kimliklerini korumuş hem de uyumlarını kolayca sağlamış olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin, bu dersleri almaları önerilmektedir. Bu derslerden alınan notlar karneye yazılmakta, ancak sınıf geçmelerini etkilememektedir.

Çocuklarının Türkçe ve Türk Kültürü derslerine girmesini isteyen veliler okullara müracaat etmekte ve bu isteklerini bildirmektedirler. Ancak Türkçe derslerine gerek veliler gerekse öğrenciler tarafından pek fazla ilgi gösterilmediği bir gerçektir. Bunun bir çok nedeni sıralanabilir. Derslerin genelde birleştirilmiş sınıflarda yapılması ve öğleden sonraları okulun boş olduğu saatlere konulması öğrenciyi motive etmemekte, bu da derse devamı düşürmektedir. Yukarıda belirtilen yasalar ve alınan kararlara rağmen geçmiş yıllarda yurtdışında yapılan Türkçe dersleri uygulamaları istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Türkçe derslerine ilginin azalmış olmasında önemli bir faktörün, velilerin gerek yoğun iş temposu gerekse dil ve diğer problemlerin de etkisiyle genelde çocuklarının okul ve eğitim sorunlarıyla gerektiği kadar ilgilenememe gibi tutumları olduğu düşünülebilir.

Alman eğitim sistemindeki en büyük sorun diğer kültürleri dışlaması olarak görülmektedir. Almanya Türk Toplumuna göre (2012) "Bu sistem öteki dilleri ve kültürleri küçümsüyor. Sorun saygı eksikliğinden, yok saymadan, kabul etmemeden kaynaklanıyor. Yaygın dili Türkçe olan ailelerin çocuklarına Almanca ikinci dil olarak öğretilmeli. Bu sistemi uygulamadığınız zaman, zorluklar yaşanıyor. Almanya'daki Türk toplumunun yüzde 80'inden fazlası alt sosyal tabakadan. Eğitim düzeyi düşük. Çocuklarının eğitim düzeyinin yükselmesi uzun bir süreç gerektiriyor." Özellikle yurt dışında yaşayan insanlar için Türk dili ve kültürü derslerinin önemi son derece büyüktür. Dil, insanın kendi öz kültürü ile bağına devam ettirmesini sağlayan en önemli araçlardan birisidir. Dil, bir milletin kültürünü oluşturan en önemli temel taşıdır. Dilin kaybı, insan açısından kendi öz kültürüyle olan bağının da kopmasına neden olabilir. Dünya bilimini kavramakta, ana dilin önemi bugüne kadar hep vurgulanmıştır. Ana dilin yardımı ile bilimsel olgular kazanılır, ana dil olmadan matematik kavramak mümkün değildir. (Pfundt, 1982: 9-19) Ana dili diğer bilimler içinde Fen Bilimleri, Sosyal Bilimleri öğrenmeye, bilimsel prensipleri kavramaya yardımcı olur ve böylece, bireyin kendini çevreleyen dünyayı algılamasına ve sağlıklı düşünmesine yardım eder (bkz. a.g.e.) Dile yeterince hakim olamama çocuktaki öğrenme oluşumunu da etkilemektedir. Çocuk ana dili ile öğretime katıldığında okul başarısı etkin bir biçimde etkilenmektedir (Akpinar, 1979: 97). Araştırmacıların elde ettikleri sonuçlara göre; dil seviyesi çocuğun gelişmesine, okul içindeki başarı ve sosyal davranışlarına etki etmektedir. Bu etki, dile yeterince hakim olan öğrencide pozitif, yeterince hakim olamayan öğrencide negatif olmaktadır (Baytekin, 1992: 7). Bu sebeptendir ki, Almanya'da ana dili eğitiminin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

2.5.3. Öneriler

Almanya'da sunulan Türkçe ana dili eğitiminde her eyalet kendi sistemini uygulamaktadır. Dersler haftada 2 saat olarak verilmektedir. Ancak mevcut yapıyla istenilen başarı seviyesine ulaşılamamaktadır. Bu bakımdan aşağıdaki öneriler dile getirilebilir:

1. Türkçenin okullarda isteğe bağlı olarak haftada beş saat öğretilmesi ve sınıf geçmede etkili olması,
2. İki dilli eğitim modellerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, Türkçenin aynı zamanda isteyen Almanlar tarafından da öğrenilmesi.
3. Son yıllarda Türkçeye karşı oluşan olumsuz tutum nedeniyle atılan adımların düzeltilmesi.

Bu önerilerin gerçekleştirilmesi için ise gerek Alman makamları ile yurt dışındaki Türk vatandaşlarının gerekse anayasa ve kanunlarımıza göre onların her alandaki ihtiyaçlarıyla ilgilenme görevi olan devletimizin üzerine düşeni yapma konusunda gerekli özeni göstermesi gerekir.

III. BÖLÜM

VELİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

III. BÖLÜM

VELİLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŐLERİ¹

Araştırmanın bu bölümünde, Almanya'da uygulanan Türkçe dersine yönelik velilerin algıları/görüşlerini saptamak amacıyla gerçekleştirilen uygulama sonuçları açıklanacaktır.

1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada Almanya'daki velilerin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma tarama modeline uygun olarak 2011 yaz döneminde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur bu modelde. Bilinmek istenen şey meydandadır. Amaç o şeyi doğru bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmektir. Asıl amaç değiştirmeye kalkmadan gözlemektir (Karasar, 2000: 77). Eğitim sorunlarının birçoğunun tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar, bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuram ve uygulamada önemli katkılar sağlamaktadır (Balci, 2001: 19-21).

1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Almanya'nın değişik eyaletlerinde (Baden-Württemberg, Aşağı Saksonya, Bremen, Hamburg ve Berlin) öğrenim görmekte olan 11-18 yaş grubunda ve 5.-12. sınıf arasındaki göçmen Türk kökenli öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Örneklem, bu öğrencilerin öğrenim gördükleri okullardan tesadüfi küme örnekleme olarak seçilen okullarda çocuğu ana dili Türkçe dersi alan 239 veliden oluşmaktadır.

1.2. Veri Toplama Teknik ve Araçları

Araştırmada velilerin bazı demografik özelliklerini ve ayrıca Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerini saptamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen iki ayrı anket kullanılmıştır. İki bölümden oluşan anketlerin birinci bölümü, araştırmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin bireysel bilgileri elde etmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Veliyle ilgili bilgilerin sorulduğu bölümün dışında, anketlerde açık uçlu sorulardan oluşan bölüm yer almıştır. Ankette Çocukların Türkçe Öğrenmelerine Yönelik Amaçları, Türkçe Öğrenme ve Kullanma Etkinlikleri, Türkçe Kullanmada Karşılaştıkları Sorunlar ve Önerilerden oluşan 3 ayrı alt bölüm bulunmaktadır. Anketler geliştirilirken ilk olarak Türkçe öğretiminde sıklıkla gündeme gelen konular saptanarak liste hâlinde yazılmıştır. Bu liste Türkçe dersi veren öğretmenlere görüşlerini almak için sunulmuş ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda uzman görüşü de alınarak bölümler ve alt konular olarak düzenlenmiştir.

1.3. Uygulama

Anketler, Almanya'da görev yapan Türkçe öğretmenleri ve velilere 2011 yılı Mayıs-Temmuz aylarında uygulanmıştır. Araştırmacı, öğretmenlerle yüz yüze ve telefonla görüşmeler yaparak uygulamayla ilgili hususları anlatmıştır. Anketleri öğretmenler, velilerine ulaştırmak üzere sınıflarda öğrencilere ve veli toplantılarında bizzat velilere

¹ Bu bölümdeki bazı sonuçlar, Akdeniz Language Studies Conference 2012'de (7-9 Mayıs 2012 Akdeniz Üniversitesi) bildiri olarak sunulmuştur.

elden dağıtmışlar, gerekli açıklamaları yapmışlardır. İsimsiz olarak doldurulan anketler öğretmenler tarafından toplanarak araştırmacıya geri postalamıştır.

1.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmıştır. Ankete katılan velilerin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşleri açık uçlu sorular yardımıyla toplanmıştır. Ankete verilen cevaplar çocukların Türkçe öğrenmelerine yönelik amaçları, Türkçe öğrenme ve kullanma etkinlikleri, Türkçe kullanmada karşılaştıkları sorunlar ve öneriler başlıkları altında kategorileştirilerek sayısal değerlere dönüştürülmüş, daha sonra ise yüzde-frekans tabloları olarak betimlenmiş, sonuçlar araştırmanın hipotezleri bağlamında yorumlanmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

2.1. Veli Anketi Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler)

Tablo 257: Eyalet Adı

Gruplar	f	%
Berlin	37	15,5
Baden-Württemberg	48	20,1
Aşağı Saksonya	138	57,7
Hamburg	16	6,7
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 37'si (%15,5) Berlin'de, 48'i (%20,1) Baden-Württemberg'de, 138'i (%57,7) Aşağı Saksonya'da, 16'si (%6,7) Hamburg'da ikamet etmektedirler.

Tablo 258: Yaş

Gruplar	f	%
30 ve altı	16	6,7
31-40 yaş	140	58,6
41-50 yaş	74	31,0
51 ve üstü	7	2,9
Toplam	237	99,2
Cevapsız	2	,8
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 16'sı (%6,7) 30 ve altı, 140'ı (%58,6) 31-40 yaş; 74'ü (%31,0) 41-50 yaş, 7'si (%2,9) 51 ve üstü yaşlarında olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 259: Cinsiyet

Gruplar	f	%
Kadın	143	59,8
Erkek	95	39,7
Toplam	238	99,6
Cevapsız	1	,4
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 143'ü kadın (%59,8) 95'i (%39,7) erkektir.

Tablo 260: Çocuğunuz aile içinde ilk olarak hangi dili öğrendi?

Gruplar	f	%
Almanca	11	4,6
Türkçe	180	75,3
Karma	41	17,2
Diğer	4	1,7
Toplam	236	98,7
Cevapsız	3	1,3
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 11'i (%4,6) çocuğunun öğrendiği ilk dilin Almanca, 180'i (%75,3) Türkçe, 41'i (%17,2) karma olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 261: Evinizde genellikle hangi dili konuşuyorsunuz?

Gruplar	f	%
Almanca	8	3,3
Türkçe	133	55,6
Karma	92	38,5
Toplam	233	97,5
Cevapsız	6	2,5
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 8'i (%3,3) evde konuşulan dilin Almanca, 133'ü (%55,6) Türkçe, 92'si (%38,5) karma olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 262: Çocuğunuzla hangi dili konuşuyorsunuz?

Gruplar	f	%
Genellikle Almanca	20	8,4
Sadece Almanca	1	,4
Genellikle Türkçe	96	40,2
Sadece Türkçe	42	17,6
Karma	77	32,2
Toplam	236	98,7
Cevapsız	3	1,3
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 20'si (%8,4) çocuğuyla konuştuğu dilin genellikle Almanca, 1'i (%0,4) sadece Almanca, 96'sı (%40,2) genellikle Türkçe, 42'si (%17,6) sadece Türkçe ve 77'si (%32,2) karma olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 263: Çocuklarınız kendi aralarında hangi dili konuşuyor?

Gruplar	f	%
Genellikle Almanca	81	33,9
Sadece Almanca	9	3,8
Genellikle Türkçe	45	18,8
Sadece Türkçe	10	4,2
Karma	88	36,8
Toplam	233	97,5
Cevapsız	6	2,5
Toplam	239	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan velilerin 81'i (%33,9) çocukların kendi aralarında konuştuğu dilin genellikle Almanca, 9'u (%3,8) sadece Almanca, 45'i (%18,8) genellikle Türkçe, 10'u (%4,2) sadece Türkçe ve 88'i (%36,8) karma olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 264: Çocuğunuzun Türkçe dersine devam etmesini istemenizdeki amaçlarınız nelerdir?

İfadeler	f	%
Kendi ana dilini, kültürünü ve tarihini tanıması için	212	88,7
Türkçe ve Almanca'yı karıştırmaması için	5	2,1
İleride zorluk çekmemesi için	19	7,9
Ana dili eğitimi diğer dillerin öğrenilmesi için şart	21	8,8
Mesleki hayatında faydalı olacağı için	7	2,9
Kişisel gelişimi için	18	7,5
İleride Türkiye'ye dönme ihtimali olduğu için	13	5,4

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan velilerin 212'si (%88,7) çocuklarının Türkçe öğrenmesindeki amacının kendi ana dilini, kültürünü ve tarihini tanıması için olduğunu, 5'i (%2,1) Türkçe ve Almanca'yı karıştırmaması için, 19'u (%7,9) ileride zorluk çekmemesi için, 21'i (%8,8) ana dili eğitiminin diğer dillerin öğrenilmesi için şart olduğu için, 7'si (%2,9) mesleki hayatında faydalı olacağı için, 18'i (%7,5) kişisel gelişimi için ve 13'ü (%5,4) ileride Türkiye'ye dönme ihtimali olduğu için ifade etmişlerdir.

Tablo 265: Çocuğunuzun Türkçeyi daha iyi öğrenmesi için (okul dışında) neler yapıyorsunuz?

İfadeler	f	%
Hiçbir şey	12	5,0
Kitap/ Gazete okumasını sağlamak	113	47,3
Evde Türkçe konuşmak	122	51,0
Türk TV izletmek	67	28,0
Türkçe özel ders	4	1,7
Sosyal faaliyetlere katılmasını sağlamak (tiyatro, sinema, müze)	19	7,9
Radyo, müzik dinlemek	8	3,3
İnternet	3	1,3
Camiye/Derneğe göndermek	11	4,6

İfadeler	f	%
Türkiye deki akrabalarla iletişim kurmak (mektup, telefon..)	6	2,5
Türkçe oyunlar oynatmak	6	2,5
Tatilde Türkiye'ye gitmek	13	5,4

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan velilerin 12'si (%5,0) çocuklarının Türkçeyi daha iyi öğrenmesi için okul dışında hiçbir Şey yapmadığına, 113'ü (%47,3) kitap/ gazete okumasını sağladığını, 122'si (%51,0) evde Türkçe konuştuklarını, 67'si (%28,0) Türk TV izlettiklerini, 4'ü (%1,7) Türkçe özel ders aldıklarını, 19'u (%7,9) sosyal faaliyetlere katılmasını sağladığını (tiyatro, sinema, müze), 8'i (%3,3) Türkçe radyo ve müzik dinlediklerini, 3'ü (%1,3) interneti Türkçe kullandıklarını, 11'i, camiye/derneğe gönderdiğini, 6'sı (%2,5) Türkiye'deki akrabalarla iletişim kurduklarını (mektup, telefon..), 6'sı (%2,5) Türkçe oyunlar oynadıklarını ve 13'ü (%5,4) tatilde Türkiye'ye gittiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 266: Çocuklarınızın Türkçeyi öğrenirken karşılaştıkları zorluklar nelerdir?

İfadeler	f	%
Sorun yok	26	10,9
İki dili karıŐık konuşuyor	19	7,9
Türk alfabesine hâkim değil	29	12,1
Kelime hazinesi eksik	54	22,6
Yetersiz eğitim	30	12,6
Telaffuz sorunu	16	6,7
Türkçe yazma, anlama, dilbilgisi	30	12,6
Velilerin ilgisizliği	4	1,7
Özgüven eksikliği	2	,8
Türkçe önemsiz bulunuyor	21	8,8
Pratik yapma olanakları az	30	12,6

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan velilerin 26'sı (%10,9) sorun olmadığını, 19'u (%7,9) iki dili karıŐık konuştuklarını, 29'u (%12,1) Türk alfabesine hâkim olmadıklarını, 54'ü (%22,6) kelime hazinelerinin eksik olduklarını, 30'u (%12,6) yetersiz eğitim aldıklarını, 16'sı (%6,7) telaffuz sorunu olduğunu, 30'u Türkçe yazma, anlama ve dilbilgisinde yetersiz olduklarını, 4'ü (%1,7) velilerin ilgisiz olduğunu, 21'i (%8,8) Türkçenin önemsiz bulunduğunu ve 30'u (%12,6) pratik yapma olanaklarının az olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 267: Çocuklarınızın Türkçeyi kullanma ile ilgili sorunların çözümüne yönelik önerileriniz nelerdir?

İfadeler	f	%
Kitap okumak	47	19,7
İnterneti Türkçe kullanmak	1	,4
Türkçe derslerin zorunlu olması	25	10,5
Sorun yok	6	2,5
Türkçe sosyal faaliyetler çoğalmalı	19	7,9
Türkçe konuşmak	39	16,3
Türkçe derslerin daha sistemli olması	29	12,1
Daha fazla öğretmen gelmeli	6	2,5
Türk tarih ve coğrafyasına derste ağırlık verilmesi	2	,8

İfadeler	f	%
Türk TV izlemeleri	9	3,8
Ders saati artırılmalı	31	13,0
Türkiye'yi daha fazla ziyaret etmek	3	1,3
Türkçe eğitimi anaokulunda başlamalı	6	2,5
Avrupa'daki Türk çocuklarına özel dergi hazırlanmalı	1	,4
Çocuklar bilinçlendirilmeli	17	7,1
Lisede eğitim devam etmeli	4	1,7
Dilbilgisi ağırlık kazanmalı	2	,8
Aileler bilinçlendirilmeli	16	6,7

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan velilerin çocuklarının Türkçeyi kullanma ile ilgili sorunların çözümüne yönelik önerileri için 47'si (%19,7) kitap okumak, 1'i (%0,4) interneti Türkçe kullanmak, 25'i (%10,5) Türkçe dersleri zorunlu olmalı, 6'sı (%2,5) sorun olmadığı, 19'u (%7,9) Türkçe sosyal faaliyetler çoğaltmalı, 39'u (%16,3) Türkçe konuşulmalı, 29'u (%12,1) Türkçe dersleri daha sistemli olmalı, 6'sı daha fazla öğretmen gelmeli, 2'si Türk tarih ve coğrafyasına ağırlık verilmeli, 9'u (%3,8) Türk TV izlenmeli, 31'i (%13,0) ders saati artırılmalı, 3'ü (%1,3) Türkiye'ye daha fazla ziyaret yapılmalı, 6'sı (%2,5) Türkçe eğitimi anaokulunda başlamalı, 1'i (%0,4) Avrupa'daki Türk çocuklarına özel dergi hazırlanmalı, 17'si (%7,1) çocuklar bilinçlendirilmeli, 4'ü (%1,7) lise de eğitime devam edilmeli, 2'si (%0,8) dilbilgisi ağırlık kazanmalı ve 16'sı (%6,7) ailelerin bilinçlendirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 268: Bunların dışında değinmek istediğiniz hususları belirtiniz

İfadeler	f	%
Öğretmen veli ilişkileri daha yoğun olmalı	9	3,8
Çocuklar ana dili dersine özendirilmeli	26	10,9
Türkçe dersinde kültür, tarih, coğrafya ve din dersine de yer verilmeli	8	3,3
Türlere daha fazla sosyal olanaklar sunulmalı	8	3,3
Öğretmenler cami ve derneklerle işbirliği yapmalı	3	1,3
Türk bayram etkinlikleri düzenlenmeli	4	1,7
Daha fazla öğretmen gelmeli	6	2,5
Türkçe dersi sabah olmalı	7	2,9
Türkçe 2. yabancı dil olarak değerlendirilmeli	14	5,9
Almanlar toplumda Türkçe konuşmamızı istemiyor	1	,4
Türkçe dersi anaokulunda başlamalı	4	1,7
Öğretmenler çok sık değişmemeli	1	,4
Konsolosluk tarafından ücretsiz Türkçe kursları verilmeli	3	1,3
Ana dilin önemi anlatılmalı	27	11,3
Öğretmenler Almanca bilmeli	6	2,5
Ders saati artırılmalı	15	6,3

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan velilerin 9'u (%3,8) öğretmen veli ilişkileri daha yoğun olmalı, 26'si (%10,9) çocuklar ana dili dersine özendirilmeli, 8'i (%3,3) Türkçe dersinde kültür, tarih, coğrafya ve din dersine de yer verilmeli, 8'i (%3,3) Türlere daha fazla sosyal olanaklar sunulmalı, 3'ü (%1,3) öğretmenler cami ve derneklerle

işbirliği yapmalı, 4'ü (%1,7) Türk bayram etkinlikleri düzenlenmeli, 6'sı (%2,5) daha fazla öğretmen gelmeli, 7'si (%2,9) Türkçe dersi sabah olmalı, 14'ü (%5,9) Türkçe 2. yabancı dil olarak değerlendirmeli, 1'i (%0,4) Almanlar toplumunda Türkçe konuşmamızı istemiyor, 4'ü (%1,7) Türkçe dersi anaokulunda başlamalı, 1'i (%0,4) öğretmenler çok sık değişmemeli, 3'ü (%1,3) konsolosluk tarafından ücretsiz Türkçe kursları verilmeli, 27'si (%11,3) ana dilin önemi anlatılmalı, 6'sı (%2,5) öğretmenler Almanca bilmeli ve 15'i (%6,3) ders saati artırılmalı görüşünü ifade etmişlerdir.

2.2. Sonuç

Almanya'da Türk çocuklarının hâlâ Alman çocuklarıyla eşit şansa sahip olmadıklarını 2009 yılında yapılan PISA 2009 araştırması ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, göçmen kökenli ailelerden gelen çocuklar çifte haksızlığa uğramaktadır. Çocuklara mümkün olduğu kadar ayrıştırılmadan uzun süre birlikte eğitim görme olanağı sağlayan ülkelerde, sosyal dezavantajların etkileri eğitim sistemi sayesinde azalıyor. Ayrıca Almanya, araştırmaya katılan tüm ülkeler arasında çocukların geldiği sosyal sınıf ile okullardaki başarıları arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu ülke durumundadır. Verilere göre, Almanya'da 15 yaşındaki öğrencilerin %15 i göçmen kökenlidir. Buna karşın Almanya okullarda verilen takviye dil dersleri bakımından OECD ülkelerinin gerisinde kalıyor. Göçmen çocukların yoğun bulunduğu okulların sadece üçte birinde destek amacıyla takviye dil dersleri veriliyor. OECD ortalaması Almanya'ya göre iki kat daha fazladır.

Yabancı çocukların ana dili eğitimi almalarının okul başarılarını da artırdığı bilinmektedir (Cummins, 1984:187-198). Zira öğrencilerin ana dilini iyi kavramaları, buldukları ülkenin dilini de iyi kavramaları anlamına gelmektedir. Çünkü bu dilde öğrenilenler, diğer dilde de öğrenilenlere yarar sağlamaktadır. Diğer yandan çeşitli nedenlerle ülkelere dönen gençler, ana dili derslerini almışlarsa hem kimliklerini korumuş hem de uyumlarını kolayca sağlamış olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin, bu dersleri almaları önerilmektedir. Bu derslerden alınan notlar karneye yazılmakta, ancak sınıf geçmelerini etkilememektedir.

Araştırma sonuçlarına göre Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının ana dili Türkçeyi kullanmalarıyla ilgili olarak velilerin görüşlerine göre mevcut sorunlar ve çözüm önerileri ise Şu şekilde özetlenebilir: Kitap okuma teşvik edilmeli, Türkçe internet sayfaları kullanmalı, Türkçe dersleri zorunlu olmalı, Türkçe sosyal faaliyetler çoğaltılmalı, Türkçe dersleri daha sistemli olmalı, yurtdiŐına daha fazla öğretmen gönderilmeli, Türk tarihi ve coğrafyasına ağırlık verilmeli, Türk TV izlenmeli, ders saati artırılmalı, Türkiye'ye daha fazla ziyaret yapılmalı, Türkçe eğitimi anaokulunda başlamalı, Avrupa'daki Türk çocuklarına özel dergi hazırlanmalı, çocuklar bilinçlendirilmeli, lisede de eğitime devam edilmeli, Türklere daha fazla sosyal olanaklar sunulmalı, öğretmenler cami ve derneklerle işbirliği yapmalı, Türk bayram etkinlikleri düzenlenmeli, Türkçe dersi sabahları olmalı, Türkçe 2. yabancı dil olarak değerlendirmeli, öğretmenler çok sık değişmemeli, konsolosluk tarafından ücretsiz Türkçe kursları verilmeli, ana dilin önemi anlatılmalı, öğretmenler Almanca bilmeli ve ders saati artırılmalı.

Araştırmanın genel bir sonucu olarak Şunu belirtebiliriz: Öğretmen ve veliler tarafından dile getirilen sorunların ele alınması ve bunların çözümüne yönelik getirilen önerilerin gerçekleştirilmesi için gerek Alman makamları ile yurt diŐındaki Türk vatandaşlarının gerekse anayasa ve kanunlarımıza göre onların her alandaki ihtiyaçlarıyla ilgilenme görevi olan devletimizin üzerine düşeni yapma konusunda gerekli özeni göstermesi gerekir.

IV. BÖLÜM

ÖĞRETMENLERİN ANA DİLİ
OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE
İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

IV. BÖLÜM

ÖĞRETMENLERİN ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİYLE İLGİLİ GÖRÜŐLERİ¹

Araştırmanın bu bölümünde, Almanya'da uygulanan Türkçe dersine yönelik öğretmenlerin algıları/görüşlerini saptamak amacıyla gerçekleştirilen uygulama sonuçları açıklanacaktır.

1. Araştırma Yöntemi

Araştırmanın bu bölümünde Almanya'daki Türkçe öğretmenlerinin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma tarama modeline uygun olarak 2011 yaz döneminde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur bu modelde. Bilinmek istenen şey meydandadır. Amaç o şeyi doğru bir şekilde gözlemleyip belirleyebilmektir. Asıl amaç değiştirmeye kalkmadan gözlemektir (Karasar, 2000:77). Eğitim sorunlarının birçoğunun tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar, bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuram ve uygulamada önemli katkılar sağlamaktadır (Balcı, 2001: 19-21).

1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Almanya'nın değişik eyaletlerinde (Baden-Württemberg, Aşağı Saksonya, Bremen, Hamburg ve Berlin) öğrenim görmekte olan 11-18 yaş grubunda ve 5.-12. sınıf arasındaki göçmen Türk kökenli öğrencilerin öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem, bu öğrencilerin öğrenim gördükleri okullardan tesadüfi küme örnekleme olarak seçilen okullarda ders veren 92 öğretmenden olmaktadır.

1.2. Veri Toplama Teknik ve Araçları

Araştırmada öğretmenlerin bazı demografik özelliklerini ve ayrıca Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerini saptamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen iki ayrı anket kullanılmıştır. İki bölümden oluşan anketlerin birinci bölümü, araştırmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin bireysel bilgileri elde etmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Öğretmen ve veliyle ilgili bilgilerin sorulduğu bölümün dışında, anketlerde açık uçlu sorulardan oluşan bölüm yer almıştır. Öğretmen anketinde, Öğrencilere Türkçe Öğretme Amaçları, Türkçe Öğretme ve Kullanma Etkinlikleri ve Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Önerilere yönelik açık uçlu sorulardan oluşan 3 alt bölüm bulunmaktadır. Anketler geliştirilirken ilk olarak Türkçe öğretiminde sıklıkla gündeme gelen konular saptanarak liste hâlinde yazılmıştır. Bu liste Türkçe dersi veren öğretmenlere görüşlerini almak için sunulmuş ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda uzman görüşü de alınarak bölümler ve alt konular olarak düzenlenmiştir.

1.3. Uygulama

Anketler, Almanya'da görev yapan Türkçe öğretmenleri ve velilere 2011 yılı Mayıs-Temmuz aylarında uygulanmıştır. Araştırmacı, öğretmenlerle yüz yüze ve telefonla görüşmeler yaparak uygulamayla ilgili hususları anlatmıştır. Öğretmenler anketleri isimsiz olarak doldurulan anketler öğretmenler tarafından araştırmacıya geri postalamıştır.

¹ Bu bölümdeki bazı sonuçlar, Akdeniz Language Studies Conference 2012'de (7-9 Mayıs 2012 Akdeniz Üniversitesi) bildiri olarak sunulmuştur.

1.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmıştır. Ankete katılan öğretmen ve velilerin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşleri açık uçlu sorular yardımıyla toplanmıştır. Öğretmen anketine verilen cevaplar, öğrencilere Türkçe öğretim amaçları, Türkçe öğretim ve kullanma etkinlikleri ve Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler başlıkları altında kategorileştirilerek sayısal değerlere dönüştürülmüş, daha sonra ise yüzde-frekans tabloları olarak betimlenmiş, sonuçlar araştırmanın hipotezleri bağlamında yorumlanmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

2.1. Öğretmen Anketi Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler)

Tablo 269: Eyalet Adı

Gruplar	f	%
Berlin	26	28,3
Baden-Württemberg	39	42,4
Aşağı Saksonya	15	16,3
Hamburg	12	13,0
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 26'sı (%28,3) Berlin'de, 39'u (%42,4) Baden Württemberg'de; 15'i (%16,3) Aşağı Saksonya'da, 12'si (%13,0) Hamburg'da ikamet etmektedir.

Tablo 270: Yaş

Gruplar	f	%
30 ve altı	2	2,2
31-40 yaş	47	51,1
41-50 yaş	34	37,0
51 ve üstü	8	8,7
Total	91	98,9
Cevapsız	1	1,1
Total	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 2'si (%2,2) 30 ve altı, 47'si (%51,1) 31-40 yaş; 34'ü (%37,0) 41-50 yaş, 8'i (%8,7) 51 ve üstü yaşlarındadır.

Tablo 271: Cinsiyet

Gruplar	f	%
Kadın	35	38,0
Erkek	57	62,0
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 35'i kadın (%38,0) 57'si (%62,0) erkektir.

Tablo 272: Görevlendirme Őekliniz nedir?

Gruplar	f	%
Türkiye'den (Milli Eğitim Bakanlığı)	83	90,2
Alman yerel makamları	9	9,8
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 83'ü (%90,2) Türkiye'den (Milli Eğitim Bakanlığı), 9'u (%9,8) Alman yerel makamları tarafından mahallen görevlendirilmiŐtir.

Tablo 273: Okulunuzda Türkçe derslerinin haftalık süreleri ne kadardır?

Gruplar	f	%
1	25	27,2
2	44	47,8
3	10	10,9
4	5	5,4
5	1	1,1
6	1	1,1
Toplam	86	93,5
Cevapsız	6	6,5
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 25'i (%27,2) Türkçe ders saatinin 1 saat olduğunu, 44'ü (%47,8) 2 saat, 10'u (%10,9) 3 saat, 5'i (%5,4) 4 saat, 1'i (%1,1) 5 saat, 1'i (%1,1) 6 saat olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 274: Sizce bu süre yeterli mi?

Gruplar	f	%
Yeterli	14	15,2
Yetersiz	72	78,3
Toplam	86	93,5
Cevapsız	6	6,5
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklemini oluşturan öğretmenlerin 14'ü (%15,2) Türkçe ders saatinin yeterli olduğunu, 72'si (%78,3) bu sürenin yetersiz olduğunu söyledikleri görülmektedir.

Tablo 275: Okulunuzda Türkçe dersleri ne Şekilde verilmektedir?

Gruplar	f	%
Her sınıf düzeyine ayrı	33	35,9
Birleştirilmiş sınıflarda	59	64,1
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklemini oluşturan öğretmenlerin 33'ü (%35,9) Türkçe derslerinin her sınıf düzeyinde ayrı yapıldığını, 59'u (%64,1) ise birleştirilmiş sınıflarda yapıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 276: Okulunuzda Türkçe dersleri hangi saatlerde verilmektedir?

Gruplar	f	%
Sabahları	31	33,7
Öğleden Sonra	60	65,2
Hafta Sonları	1	1,1
Toplam	92	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 31'i (%33,7) Türkçe derslerini sabahları, 60'ı (%65,2) öğleden sonra, 1'i (%1,1) hafta sonu yapıldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 277: Okulunuzda Türkçe dersleri dışında Türkçe öğretimine yönelik başka etkinlikler yürütülmektedir? Türleri ve konuları hakkında bilgi veriniz

İfadeler	f	%
Hayır	65	70,7
Türkçe-Almanca karma ders	5	5,4
Bayramlar okulda kutlanıyor	5	5,4
Yılsonu gösterisi (Halk oyunları, Tiyatro, Koro, Proje...)	13	14,1
Kitap, Şiir okuma	4	4,3
Dil Yarışmaları	2	2,2
Türkiye'de kardeş okul projesi	1	1,1

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 65'i (%70,1) Türkçe dersi dışında başka etkinlik yapmazken, 5'i (%5,4) Türkçe-Almanca karma ders, 5'i (%5,4) bayramları okulda kutluyor, 13'ü (%14,1) yılsonu gösterisi (halk oyunları, tiyatro, koro, proje...) yapıyor, 4'ü (%4,3) kitap, şiir okuyor, 2'si (%2,2) dil yarışmaları yapıyor, 1'i (%1,1) Türkiye'de kardeş okul projesi yürütüldüğünü ifade etmiştir.

Tablo 278: Kullandığınız temel ders kitabı varsa size göre olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

İfadeler	f	%
M.E.B kitabı seviyeye uygun değil	28	30,4
Anlatım çok yüzeysel	7	7,6
Çocuklara kitap dağıtılmıyor	2	2,2
Türk kültürü yeterince anlatılmıyor	4	4,3
Materyal eksikliği (CD, film, harita vb.)	5	5,4
Dilbilgisi yetersiz	2	2,2
Konular, resimler güncel değil	4	4,3
Ders kitapları müfredata uygun değil	11	12,0
Yazım ve basım hataları var	3	3,3
Metinler uzun ve sıkıcı	13	14,1
Dilbilgisi iyi anlatılıyor	2	2,2
Renkli basım ve kalitesi iyi	8	8,7
Okuma parçaları çocukların ilgisini çekiyor	12	13,0
Din konularını yer verilmesi olumlu	3	3,3
Kitaplar ücretsiz dağıtılıyor	1	1,1

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 28'i (%30,4) MEB kitabının seviyeye uygun olmadığını, 7'si (%7,6) anlatımın çok yüzeysel olduğunu, 2'si (%2,2) çocuklara kitap dağıtılmadığını, 4'ü (%4,3) Türk kültürünün yeterince anlatılmadığını, 5'i (%5,4) materyalin eksikli olduğunu (CD, film, harita vb.), 2'si (%2,2) dilbilgisinin yetersiz olduğunu, 4'ü (%4,3) konuların ve resimlerin güncel olmadığını, 11'i (%12,0) ders kitaplarının müfredata uygun olmadığını, 3'ü (%3,3) yazım ve basım hatalarının olduğunu, 13'ü (% 14,1) metinlerin uzun ve sıkıcı olduğunu, 2'si (%2,2) dilbilgisinin iyi anlatıldığını, 8'i (%8,7) renkli basım ve kaliteli olduğunu, 12'si (% 13,0) okuma parçalarının çocukların ilgisini çektiğini, 3'ü (% 3,3) din konularına yer verilmesini olumlu bulduğunu, 1'i (%1,1) kitapların ücretsiz dağıtıldığını ifade etmiştir.

Tablo 279: Kullandığınız diğer ders materyalleri var mı? Nelerdir?

İfadeler	f	%
İnternet	26	28,3
Kitap (test, hikâye, boyama, masal, öykü)	40	43,5
Tepegöz, Projektör	11	12,0
Fotokopi	21	22,8
Kelime oyunları, yap bozlar	11	12,0
CD , film	31	33,7
Harita	19	20,7
Sözlük	6	6,5
Uzaktaki Yakınlarımız M.E.B	2	2,2
Morpa Yayınları / Oyun teknikleri	1	1,1

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 26'sı (%28,3) ek materyal olarak interneti, 40'ı (%43,5) kitabı (test, hikâye, boyama, masal, öykü), 11'i (%12,0) tepegözünü, projektörünü, 21'i (%22,8) fotokopiyi , 11'i (%12,0) kelime oyunlarını/yap bozlarını, 31'i (%33,7) CD/film, 19'u (%20,7) haritayı, 6'sı (%6,5) sözlüğü, 2'si Uzaktaki Yakınlarımızı, 1'i (%1,1) Morpa yayınları / oyun tekniklerini kullandığını ifade etmiştir.

Tablo 280: Öğrencileriniz günlük yaşamlarında Türkçeyi kullanmıyorsa nedenleri nelerdir?

İfadeler	f	%
Alışkanlık	7	7,6
Çevre	40	43,5
Okul	14	15,2
Arkadaş	10	10,9
Kelime hazinesi yetersiz	12	13,0
Almanca daha kolay geliyor	21	22,8
Almanca daha önemli bulunuyor	15	16,3
Yanlış konuşma endişesi	3	3,3
Almancayı unutmak endişesi	1	1,1
Ebeveynlerin Almanca konuşması	19	20,7
Okuma alışkanlığının olmaması	1	1,1
Okulda Türkçe konuşmalarının engellenmesi	1	1,1
Aileler önemsemiyor	17	18,5
Türkiye'ye gidilmiyor	1	1,1

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin Türkçenin örgenciler tarafından kullanılmama nedenleri olarak 7'si (%7,6) alışkanlık, 40'ı (%43,5) çevre, 14'ü (%15,2) okul, 10'u (%10,9), 12'si (%13,0) kelime hazinesi

yetersiz, 21'i (%22,8) Almanca daha kolay geliyor, 15'i (%16,3) Almanca daha önemli bulunuyor, 3'ü (% 3,3) yanlış konuşma endişesi, 1'i (%1,1) Almancayı unutmak endişesi, 19'u (%20,7) ebeveynlerin Almanca konuşması, 1'i (%1,1) okuma alışkanlığının olmaması, 1'i (%1,1) okulda Türkçe konuşmalarının engellenmesi, 17'si (%18,5) aileler önemsemiyor, 1'i (% 1,1) Türkiye'ye gidilmeyen cevabını vermiştir.

Tablo 281: Türkçe öğretimindeki genel sorunlar nelerdir?

İfadeler	f	%
Dilbilgisi eksik	5	5,4
Ders saati çok az	10	10,9
Ders saatini öğleden sonra oluşu	18	19,6
Ailelerin Türkçe dersine önem vermemesi	30	32,6
Okul yönetiminin ilgisizliği	7	7,6
Materyal eksikliği	11	12,0
İki dilliliğin faydaları bilinmiyor	2	2,2
Devamsızlık sorunu	9	9,8
Telaffuz sorunu	5	5,4
Birleştirilmiş sınıflar	10	10,9
İletişimsizlik	3	3,3
Ders notu karneye geçmiyor	23	25,0
Türkçe ders saatinde farklı aktiviteler sunuluyor	4	4,3
Aileler Türkçeyi yanlış kullanıyor	1	1,1
Öğrenciler derse önem vermiyor	42	45,7
Özel bir sınıf yok	8	8,7
Türkçe dersi zorunlu olmalı	12	13,0
Türkçelerini yeterli buluyorlar	7	7,6
Meslektaşlar arası bilgi paylaşımı yok	2	2,2

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 5'i (%5,4) dilbilgisinin eksik olduğunu, 10'u (%10,9) ders saatinin az olduğunu, 18'i (%19,6) ders saatinin öğleden sonra olduğunu, 30'u (%32,6) ailelerin Türkçe dersine önem vermediğini, 7'si (%7,6) okul yönetiminin ilgisiz olduğunu, 11'i (%12,0) materyal eksikliğinin olduğunu, 2'si (%2,2) iki dilliliğin faydasının bilinmediğini 9'u (%9,8) devamsızlık sorununun olduğunu 10'u (%10,9) birleştirilmiş sınıfların olduğunu, 3'ü (%3,3) iletişimsizliğin olduğunu, 23' ü (%25,0) ders notunun karneye geçmediğini, 4'ü (%4,3) Türkçe ders saatinde farklı aktivitelerin sunulduğunu. 1'i (%1,1) ailelerin Türkçeyi yanlış kullandığını, 42'si öğrencilerin derse önem vermediğini, 8'i (%8,7) özel bir sınıfın olmadığını, 7'si (%7,6) öğrencilerin kendi Türkçelerini yeterli bulduklarını ve 2'si (%2,2) meslektaşlar arası bilgi paylaşımının olmadığını söylediği görülmektedir.

Tablo 282: Öğrencilerin Türkçe dil becerilerini edinmedeki sorunlar nelerdir?

İfadeler	f	%
Farklı alfabe, cümle yapısı	11	12,0
Telaffuz sorunu	5	5,4
Kelime hazinesi yetersiz	23	25,0
İlgisizlik	20	21,7
Yanlış konuşma endişesi	3	3,3
Türkçe eğitimine geç yaşta başlamaları	2	2,2
Türkçenin aile içinde yanlış kullanılması	3	3,3

İfadeler	f	%
Yetersiz eğitim	17	18,5
Pratik yapma olanakları kısıtlı	29	31,5
Almancayı olumsuz etkileyeceği düşüncesi	5	5,4
Almanca düşünüp Türkçe ifade etmeye çalışma	3	3,3
Dilbilgisinde eksiklik	4	4,3
Ders kitabı eksikliği	3	3,3
Kitap okumamak	12	13,0
Ailelerin beklentileri yüksek	1	1,1

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin öğrencilerinin dil edinimindeki sorunları için 11'i (%12,0) farklı alfabe, cümle yapısından kaynaklandığını, 5'i (%5,4) telaffuz sorunu olduğunu, 23'ü (%25,0) kelime hazinelerinin yetersiz olduğunu, 20'si (%21,7) ilgisiz olduklarını, 3'ü (%3,3) yanlış konuşma endişelerinin olduğunu, 2'si (%2,2) Türkçe eğitimine geç yaşta başladıklarını, 17'si (%18,5) yetersiz eğitim aldıklarını, 29'u (%31,5) pratik yapma olanaklarının olmadığını, 5'i (%5,4) Almancayı olumsuz etkileyeceğini düşündüklerini, 3'ü (%3,3) Almanca düşünüp Türkçe ifade etmeye çalıştıklarını, 4'ü (%4,3) dilbilgilerinin eksik olduğunu, 3'ü (%3,3) ders kitabı eksikliği olduğunu, 12'si (%13,0) kitap okumadıklarını ve 1'i (%1,1) ailelerin beklentilerinin yüksek olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 283: Bu sorunların çözümüne yönelik öneriler nelerdir?

İfadeler	f	%
Ders kitapları geliştirilmeli	3	3,3
İki dilli okulların yaygınlaşması	6	6,5
Ailelerin ana dile önem vermeleri	22	23,9
Türkçe konuşulmalı	15	16,3
Türkçe eğitimi erken yaşta başlamalı	4	4,3
Öğretmenler iki dile hâkim olmalı	3	3,3
Alman öğretmenler destek olmalı	3	3,3
Sosyal faaliyetler çoğalmalı	8	8,7
Bilgilendirme amaçlı seminerler düzenlenmeli	9	9,8
Ders notu sınıf geçmeyi etkilemeli	16	17,4
Ders kitapları seviyeye uygun olmalı, geliştirilmeli	11	12,0
Ders saati artırılmalı	9	9,8
Türkiye'ye gezi düzenlenmeli	4	4,3
Türkçe kitap, gazete, dergi okunulmalı	12	13,0
Türkçe dersi müfredata dâhil olmalı	6	6,5
Türk TV'de eğitici filmler olmalı	6	6,5
Meslektaşlar arası iletişim sağlanmalı	1	1,1
Öğretmenler motive edilmeli	9	9,8

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 3'ü (%3,3) sorunların çözümüne yönelik öneriler için ders kitapları geliştirilmeli, 6'sı (%6,5) iki dilli okulların yaygınlaşmasını, 22'si (%23,9) ailelerin anadile önem verilmesini, 15'i (%16,3) Türkçe konuşulmasını, 4'ü (%4,3) Türkçe eğitimin erken yaşta başlatılmasının gerektiğini, 3'ü (%3,3) öğretmenlerin iki dile hakim olmalarını, 3'ü (%3,3) Alman öğretmenlerin destek olmalarını, 8'i (%8,7) sosyal faaliyetler çoğalmalı, 9'u (%9,8) seminerler düzenlenmeli, 16'sı (%17,4) ders notu sınıf geçmeyi etkilemeli, 11'i (%12,0) ders kitapları seviyeye uygun olmalı, 9'u (%9,8) ders saati artırılmalı, 4'ü (%4,3) Türkiye'ye gezi düzenlenmeli, 12'si (%13,0) Türkçe kitap/gazete dergi okutulmalı, 6'sı (%6,5) Türkçe dersi müfredata dahil olmalı, 6'sı (6,5)

Türk TV'de eğitici filmler olmalı, 1'i (%1,1) meslektaşlar arası iletişim sağlanmalı ve 9'u (%9,8) öğretmenler motive edilmeli görüşünü bildirmişlerdir.

Tablo 284: Bunların dışında değinmek istediğiniz hususları belirtiniz.

İfadeler	f	%
Türkçe öğretmenleri Almanca bilmeli	3	3,3
Materyale ihtiyaç var	9	9,8
Görev süreleri uzatılmalı	1	1,1
Dersler sabah olmalı	3	3,3
Devam zorunluluğu getirilmeli	7	7,6
Notlar sınıf geçmeyi etkilemeli	9	9,8
Eğitim ataşeliği bulunmuyor, denetim yok	4	4,3
Türkiye'deki seminerler yetersiz	3	3,3
Türk okulları kurulmalı	3	3,3
Yönetim ve veli arasında köprü olunmalı	6	6,5
Alman ve Türk bakanlıkları ortak çalışmalı	6	6,5
Öğretmenler daha fazla ilgi gösterilmeli	6	6,5
Sosyal faaliyetler artırılmalı	4	4,3
Hizmet içi eğitim şart	2	2,2

Tabloda görüldüğü üzere, örnekleme oluşturan öğretmenlerin 3'ü (%3,3) Türkçe öğretmenlerin Almanca bilmemesi gerektiğini, 9'u (%9,8) materyale ihtiyaç duyulduğunu, 1'i (%1,1) görev sürelerinin uzatılması gerektiğini, 3'ü (%3,3) derslerin sabah olması gerektiğini, 7'si (%7,6) devam zorunluluğunun olması gerektiğini, 9'u (%9,8) notların sınıf geçmeyi etkilemesi gerektiğini, 4'ü (%4,3) denetimin olmadığını, 3'ü (%3,3) Türkiye'deki seminerlerin yetersiz olduğunu, 3'ü (%3,3) Türk okullarının kurulması gerektiğini, 6'sı (%6,5) yönetim ve veli arasında köprü olunması gerektiğini, 6'sı (%6,5) Alman ve Türk bakanlıklarının ortak çalışmalarının gerektiğini, 6'sı (%6,5) öğretmenlere daha fazla ilgi gösterilmesi gerektiğini, 4'ü (%4,3) sosyal faaliyetlerin artırılması gerektiğini ve 2'si (%2,2) hizmet içi eğitimin olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

2.2. Sonuç

Araştırma sonuçlarına göre Almanya'da görev yapan Türkçe ve Türk Kültürü öğretmenlerinin ana dili derslerine ilişkin görüşlerine göre mevcut sorunlar ve çözüm önerileri şu şekilde özetlenebilir:

a) Türkçe öğretimindeki genel sorunlar:

Dilbilgisi eksikliği, ders saatinin azlığı, derslerin öğleden sonra olması, ailelerin Türkçe dersine önem vermemesi, okul yönetiminin ilgisizliği, materyal eksikliği, iki dilliliğin faydasının bilinmediği, devamsızlık sorunu, birleştirilmiş sınıflarda ders yapılması, ders notunun karneye geçmemesi, Türkçe ders saatinde farklı aktivitelerin sunulması, ailelerin Türkçeyi yanlış kullanması, öğrencilerin derse önem vermemesi, Türkçe dersine tahsis edilmiş özel bir sınıfın olmaması, ders kitabı eksikliği, meslektaşlar arası bilgi paylaşımının olmaması.

b) Öğrencilerin Türkçe dil becerilerini edinmedeki sorunlar:

Türkçe ve Almanca alfabede farklı harflerin olması, cümle yapısının farklılığı, öğrencilerin telaffuzda sorunlarının olması, kelime hazinelerinin yetersiz olması, Türkçe dersine karşı ilgisizlik, yanlış konuşma endişelerinin olması, Türkçe eğitimine geç yaşta başlamaları, pratik yapma olanaklarının olmaması, Almanca'yı olumsuz etkileyeceğini düşünceleri, Almanca düşünüp Türkçe ifade etmeye çalışmaları, dilbilgilerinin eksik olması, kitap okuma alışkanlıklarının olmaması ve ailelerin beklentilerinin yüksek olması.

c) Bu sorunların çözümüne yönelik öneriler:

Ders kitaplarının seviyeye uygun olacak şekilde geliştirilmesi, iki dilli okulların yaygınlaşması, ailelerin ana dile önem vermeleri, çocuklarla Türkçe konuşulması, Türkçe eğitimin erken yaşta başlatılması, öğretmenlerin iki dile hakim olmaları, Alman öğretmenlerin destek olmaları, sosyal faaliyetlerin çoğaltılması, seminerler düzenlenmesi, ders notunun sınıf geçmeyi etkilemesi, ders saatinin artırılması, Türkiye'ye gezi düzenlenmesi, Türkçe kitap/gazete dergi okutulması, Türkçe dersinin müfredata dahil olması, Türkçe TV kanallarında eğitici filmlerin yayınlanması, meslektaşlar arası iletişimin sağlanması ve öğretmenlerin motive edilmesi.

Ayrıca, Türkçe öğretmenlerin Almanca bilmesi, materyale ihtiyaç duyulması, öğretmenlerin görev sürelerinin uzatılması, derslerin sabah saatlerinde yapılması, devam zorunluluğun getirilmesi, notların sınıf geçmeyi etkilemesi, sık sık denetimlerin yapılması, Türk okullarının kurulması, Alman ve Türk eğitim bakanlıklarının ortak çalışması, öğretmenlere daha fazla ilgi gösterilmesi, sosyal faaliyetlerinin artırılması ve hizmet içi eğitimin yapılması gibi öneriler de farklı oranlarda dile getirilmiştir.

Araştırmanın genel bir sonucu olarak Şunu belirtebiliriz: Öğretmen ve veliler tarafından dile getirilen sorunların ele alınması ve bunların çözümüne yönelik getirilen önerilerin gerçekleştirilmesi için gerek Alman makamları ile yurt dışındaki Türk vatandaşlarının gerekse anayasa ve kanunlarımıza göre onların her alandaki ihtiyaçlarıyla ilgilenme görevi olan devletimizin üzerine düşeni yapma konusunda gerekli özeni göstermesi gerekir.

V. BÖLÜM

TÜRKÇE DERSİNE DEVAM ETMEYEN
ÖĞRENCİLERE YÖNELİK UYGULANAN
ANKETLERDEN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

V. BÖLÜM

TÜRKÇE DERSİNE DEVAM ETMEYEN ÖĞRENCİLERE YÖNELİK UYGULANAN ANKETLERDEN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

Araştırmanın bu bölümünde, Almanya'da uygulanan Türkçe dersine yönelik öğrencilerin algıları/görüşlerini saptamak amacıyla ana dili Türkçe dersine devam etmeyen öğrencilere uygulanan anketlerin sonuçları açıklanacaktır.

1. Araştırma Yöntemi

Araştırma, Almanya'daki göçmen Türk öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi için gerçekleştirilen ilişkiisel tarama modelinde bir araştırmadır. İlişkiisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Gay, 1987: 251, Karasar, 1991: 81, Gall v.d., 1999: 178). Eğitim sorunlarının birçoğunun tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar, bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuram ve uygulamada önemli katkılar sağlamaktadır (Balci, 2001: 19-21).

1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Almanya'nın değişik eyaletlerinde (Baden-Württemberg, Aşağı Saksonya, Bremen, Hamburg ve Berlin) öğrenim görmekte olan 11-18 yaş grubunda ve 5.-12. sınıf arasındaki Türk kökenli göçmen öğrencilerdir. Örneklem, bu öğrencilerin öğrenim gördükleri okullardan tesadüfi küme örnekleme olarak seçilen okullarda aynı yaş ve sınıf düzeyindeki 88 öğrenciden oluşmaktadır.

1.2. Veri Toplama Teknik ve Araçları

Araştırmada öğrencilerinin bazı demografik özelliklerini ayrıca Türkçe dersine devam etmeme nedenlerini saptamak amacı ile araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. İki bölümden oluşan anketin birinci bölümü, araştırmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin bireysel bilgileri elde etmeye yönelik sorudan oluşturulmuştur. Ölçme aracı geliştirilirken önce literatür taranmış, daha sonra Almanya'da yaşayan ve hâlen Türkiye'de üniversitede okuyan öğrencilerden Türkçe deneyimleriyle ilgili açık uçlu sorular yöntemiyle bilgiler toplanarak bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ayrıca daha önce yapılan benzer araştırmalarda (Kutlay, 2007, Pilancı, 2009, Belet, 2009, vd.) kullanılan anketlerden de faydalanılmıştır. Bu maddelerden hareketle değişik kategoriler (öz benlik ve kimlik, dil öğrenmenin özel ve genel nedenleri, sosyo-kültürel unsurlar vb.) dikkate alınarak uzman görüşleri ve çalışmanın amaçları doğrultusunda ölçme aracı geliştirilmiştir.

Öğrenciyle ilgili bilgilerin sorulduğu bölümün dışında, ankette bir bölüm daha yer almıştır. Bu bölümde Türkçe dersine devam etmeme nedenlerini açıklayan 17 farklı yargı yer almıştır. Soruların yanıtlanmasında 3'lü Likert ölçeği kullanılmıştır (1 = katılmıyorum, 2 = kısmen katılıyorum, 3 = katılıyorum).

1.3. Uygulama

Anketin uygulanması, Almanya'da görev yapan Türkçe dersi öğretmenleri tarafından 2011 yılı Mayıs-Temmuz aylarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, ders öğretmenleriyle yüz yüze ve telefonla görüşmeler yaparak uygulamayla ilgili hususları anlatmıştır. Öğretmenler sınıflara girerek ana dili Türkçe dersine devam etmeyen

öğrencilere anketleri elden dağıtmışlar, gerekli açıklamaları yapmışlar ve öğrenciler tarafından yöneltilen soruları anında cevaplamışlardır. Öğrenciler anketi doldururken, öğretmenler sınıf içerisinde dolaşarak kontrol etmişler, eksiklik durumunda öğrencileri uyarılmışlar ve bitiren öğrencilerden anketleri toplamışlardır. İsimli olarak doldurulan anketler öğretmenler tarafından toplanarak araştırmacıya geri postalanmıştır.

1.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS for Windows 15.0 paket programı kullanılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin Türkçe dersine yönelik algıları/görüşleri öncelikle yüzde-frekans ve çapraz tablolar olarak betimlenmiş, görüşlerin demografik değişkenlere olan bağımlılıkları ki-kare (chi-square) analizi ile denetlenmiş ve sonuçlar araştırmanın hipotezleri bağlamında yorumlanmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

2.1 Demografik Bilgiler (Betimsel Analizler)

Tablo 285: Eyalet Adı

Eyalet adı	f	%
Berlin	21	23,9
Baden-Württemberg	34	38,6
Aşağı Saksonya	27	30,7
Avusturya	6	6,8
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 21'i (%23,9) Berlin'de, 34'ü (%38,6) Baden-Württemberg'de; 27'si (%30,7) Aşağı Saksonya'da, 6'sı (%6,8) Avusturya'da ikamet etmektedirler.

Tablo 286: Yaş

Yaş	f	%
10 ve altı	14	15,9
11-15 yaş	70	79,5
16 ve üstü	3	3,4
Total	87	98,9
Cevapsız	1	1,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 14'ü (%15,9) 10 ve altı, 70'i (%79,5) 11-15 yaş, 3'ü (%3,4) 16 ve üstü yaşta'dır. Öğrencinin 1'i (%1,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 287: Cinsiyet

Cinsiyet	f	%
Kız	47	53,4
Erkek	41	46,6
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 47'si (%53,4) kız, 41'i (%46,6) erkektir.

Tablo 288: Doğum Yeri (Gruplandırılmış)

Doğum Yeri	f	%
Almanya	76	86,4
Diğer	11	12,5
Total	87	98,9
Cevapsız	1	1,1
Total	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 76'sı (%86,4) Almanya'da, 11'i (%12,5) diğer ülkelerde doğmuştur. Öğrencinin 1'i (%1,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 289: Siz dahil kaç kardeşiniz?

Kaç kardeşiniz?	f	%
1	7	8,0
2	26	29,5
3	38	43,2
4	13	14,8
5	2	2,3
Toplam	86	97,7
Cevapsız	2	2,3
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 7'si (%8,0) bir, 26'sı (%29,5) iki, 38'i (%43,2) üç, 13'ü (%14,8) dört, 2'si (%2,3) beş kardeşe sahiptir. Öğrencilerin 2'si (%2,3) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 290: Evde Genelde Kullanılan Dil

Evde kullanılan dil	f	%
Almanca	8	9,1
Türkçe	37	42,0
Karma	42	47,7
Toplam	87	98,9
Cevapsız	1	1,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 8'i (%9,1) evde Almanca, 37'si (%42,0) Türkçe, 42'si (%47,7) karma dil konuşmaktadır. Öğrencinin 1'i (%1,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 291: Türk Arkadaşlarınızla Hangi Dili Konuşuyorsunuz?

Türk arkadaşlarınızla hangi dili konuşuyorsunuz?	f	%
Almanca	18	20,5
Türkçe	12	13,6
Karma	56	63,6
Toplam	86	97,7
Cevapsız	2	2,3
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 18'i (%20,5) Türk arkadaşlarıyla Almanca, 12'si (%13,6) Türkçe, 56'si (%63,6) karma dil konuşmaktadır. Öğrencilerin 2'si (%2,3) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 292: Annenin Doğum Yeri

Annenin doğum yeri	f	%
Almanya	18	20,5
Türkçe	67	76,1
Fransa	3	3,4
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 18 (%20,5) öğrencinin annesi Almanya'da, 67'sinin (%76,1) Türkiye'de, 3'ünün (%3,4) Fransa'da doğmuştur.

Tablo 293: Babanın Doğum Yeri

Babanın doğum yeri	f	%
Almanya	21	23,9
Türkiye	65	73,9
Yunanistan	1	1,1
Toplam	87	98,9
Cevapsız	1	1,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 21 (%23,9) öğrencinin babası Almanya'da, 65'inin (%73,9) Türkiye'de, 1'inin Yunanistan'da doğmuştur. Öğrencinin 1'i (%1,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 294: Babanın Almanya'da en Son Bitirdiği Okul

Babanın Almanya'da en son bitirdiği okul	f	%
Hauptschule	24	27,3
Realschule	11	12,5
Gymnasium	7	8,0
Gesamtschule	2	2,3
Berufskolleg	4	4,5
Hiç okula gitmedi	3	3,4
Toplam	51	58,0
Cevapsız	37	42,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 24 (%27,3) öğrencinin babası Almanya'da en son Hauptschule, 11'i (%12,5) Realschule, 7'si (%8,0) Gymnasium, 2'si (%2,3) Gesamtschule, 4'ü (%4,4) Berufskolleg, 3'ü (%3,4) hiç okula gitmemiştir. Öğrencilerin 37'si (%42,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 295: Babanın Türkiye'de En Son Bitirdiği Okul

Babanın Türkiye'de en son bitirdiği okul	f	%
İlkokul	23	26,1
Ortaokul	8	9,1
Lise	6	6,8
Üniversite	5	5,7
Hiç okula gitmedi	1	1,1
Toplam	43	48,9
Cevapsız	45	51,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 23 (%26,1) öğrencinin babası Türkiye'de en son ilkokul'a, 8'inin (%9,1) Ortaokul'a, 6'sının (%6,8) Lise'ye, 5'inin (%5,7) Üniversite'ye gitmiŐtir. 1'inin (%1,1) hiç okula gitmemiştir. Öğrencilerin 45'i (%51,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 296: Annenin Almanya'da En Son Bitirdiği Okul

Annenin Almanya'da en son bitirdiği okul	f	%
Hauptschule	13	14,8
Realschule	4	4,5
Gymnasium	6	6,8
Gesamtschule	4	4,5
Berufskolleg	4	4,5
Hiç okula gitmedi	6	6,8
Toplam	37	42,0
Cevapsız	51	58,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 13 (%14,8) öğrencinin annesi Almanya'da en son Hauptschule'yi, 4'ünün (%4,5) Realschule'yi, 6'sının (%6,8) Gymnasium'u, 4'ünün (%4,5) Gesamtschule'yi, 4'ünün (%4,5) Berufskolleg'i bitirmiŐlerdir, 6'sının annesi (%6,8) hiç okula gitmemiştir. Öğrencilerin 51'i (%58,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 297: Annenin Türkiye'de En Son Bitirdiği Okul

Annenin Türkiye'de en son bitirdiği okul	f	%
İlkokul	19	21,6
Ortaokul	19	21,6
Lise	10	11,4
Üniversite	1	1,1
Hiç okula gitmedi	6	6,8
Toplam	55	62,5
Cevapsız	33	37,5
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan 19 (%21,6) öğrencinin annesi Türkiye'de en son ilkokul'a, 19'unun (%21,6) ortaokul'a, 10'unun (%11,4) lise'ye, 1'inin (%1,1) üniversite'ye gitmiŐtir. 6'sının (%6,8) ise hiç okula gitmemiştir. Öğrencilerin 33'ü (%37,5) soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 298: Hangi Okula Devam Ediyorsunuz?

Hangi okula devam ediyorsunuz?	f	%
Hauptschule	23	26,1
Realschule	20	22,7
Gymnasium	16	18,2
Gesamtschule	3	3,4
Grundschule	20	22,7
Toplam	82	93,2
Cevapsız	6	6,8
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 23'ü (%26,1) Hauptschule'ye, 20'i (%22,7) Realschule'ye, 16'sı (%18,2) Gymnasium'a, 3'ü (%3,4) Gesamtschule'ye, 20'si (%22,7) Grundschule'ye devam etmektedir. Öğrencilerin 6'sı (%6,8) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 299: Kaçınıcı Sınıftasınız?

Kaçınıcı sınıftasınız?	f	%
2	3	3,4
3	6	6,8
4	10	11,4
5	12	13,6
6	18	20,5
7	22	25,0
8	8	9,1
9	5	5,7
11	2	2,3
Toplam	86	97,7
Cevapsız	2	2,3
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 3'ü (%3,4) ikinci sınıfta, 6'sı (%6,8) üçüncü sınıfta, 10'u (%11,4) dördüncü sınıfta, 12'si (%13,6) beşinci sınıfta, 18'i (%20,5) altıncı sınıfta, 22'si (%25,0) yedinci sınıfta, 8'i (%9,1) sekizinci sınıfta, 5'i (%5,7) dokuzuncu sınıfta, 2'si (%2,3) on birinci sınıfta öğrenim görmektedirler. Öğrencilerin 2'si (%2,3) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 300: Kaç yıldan beri Almanya'dasınız?

Kaç yıldan beri Almanya'dasınız?	f	%
7	1	1,1
9	7	8,0
10	10	11,4
11	14	15,9
12	16	18,2
13	16	18,2
14	13	14,8
15	6	6,8
16	2	2,3
19	1	1,1
20	1	1,1
Toplam	87	98,9
Cevapsız	1	1,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 1'i (%1,1) yedi yıldır, 7'si (%8,0) dokuz yıldır, 10'u (%11,4) on yıldır, 14'ü (%15,9) on bir yıldır, 16'sı (%18,2) on iki yıldır, yine 16'sı (%18,2) on üç yıldır, 13'ü (%14,8) on dört yıldır, 6'sı (%6,8) on beş yıldır, 2'si (%2,3) on altı yıldır, 1'i (%1,1) on dokuz yıldır, yine 1'i (%1,1) yirmi yıldır Almanya'da yaşamaktadır.

Tablo 301: Türkiye’de Okula Gittiniz mi?

Türkiye’de okula gittiniz mi?	f	%
Hayır	87	98,9
Cevapsız	1	1,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 87’si (%98,9) Türkiye’de okula gitmemiştir. Öğrencinin 1’i (%1,1) ise soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Tablo 302: Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok

Türkçe derslerine girmek için vaktim yok	f	%
Katılmıyorum	26	29,5
Kısmen katılıyorum	24	27,3
Katılıyorum	33	37,5
Toplam	83	94,3
Cevapsız	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe derslerine girmek için vaktim yok” ifadesine 26’sı (%29,5) katılmazken, 24’ü (%27,3) kısmen katılmakta, 33’ü (%37,5) ise katılmaktadır. Öğrencinin 5’i (%5,7) soruyu cevapsız bırakmıştır.

2.2. Anket Maddeleri İçin Yüzde ve Frekans Tabloları

Tablo 303: Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum

Zaten Türkçe biliyorum onun için Türkçe dersine katılmıyorum	f	%
Katılmıyorum	23	26,1
Kısmen katılıyorum	19	21,6
Katılıyorum	41	46,6
Toplam	83	94,3
Cevapsız	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Zaten Türkçe biliyorum onun için Türkçe dersine katılmıyorum” ifadesine 23’ü (%26,1) katılmazken, 19’u (%21,6) kısmen katılmakta, 41’i (%46,6) ise katılmamaktadır. Öğrencinin 5’i (%5,7) soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 304: Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum

Türkçe derslerini gerekli görmüyorum	f	%
Katılmıyorum	35	39,8
Kısmen katılıyorum	16	18,2
Katılıyorum	32	36,4
Toplam	83	94,3
Cevapsız	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe derslerini gerekli görmüyorum” ifadesine 35’i (%39,8) katılmazken, 16’sı (%18,2) kısmen katılmakta, 32’si (%36,4) ise katılmamaktadır. Öğrencinin 5’i (%5,7) soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 305: Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli

Almanya’da yaşadığımız için Almanca daha önemli	f	%
Katılmıyorum	25	28,4
Kısmen katılıyorum	24	27,3
Katılıyorum	34	38,6
Toplam	83	94,3
Cevapsız	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Almanya’da yaşadığımız için Almanca daha önemli” ifadesine 25’i (%28,4) katılmazken, 24’ü (%27,3) kısmen katılmakta, 34’ü (%38,6) ise katılmamaktadır. Öğrencilerin 5’i (%5,7) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 306: Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum

Türkçe öğrenirsem Almancamın gerileyeceğini düşünüyorum	f	%
Katılmıyorum	41	46,6
Kısmen katılıyorum	16	18,2
Katılıyorum	25	28,4
Toplam	82	93,2
Cevapsız	6	6,8
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe öğrenirsem Almancamın gerileyeceğini düşünüyorum” ifadesine 41’i (%46,6) katılmazken, 16’sı (%18,2) kısmen katılmakta, 25’i (%28,4) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 6’sı (%6,8) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 307: Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz

Türkçe derslerinde zaten fazla bir şey öğrenmiyoruz	f	%
Katılmıyorum	42	47,7
Kısmen katılıyorum	21	23,9
Katılıyorum	17	19,3
Toplam	80	90,9
Cevapsız	8	9,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe dersinde fazla bir şey öğrenmiyoruz” ifadesine 42’si (%47,7) katılmazken, 21’i (%23,9) kısmen katılmakta, 17’si (% 19,3) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 8’i (%9,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 308: Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü

Türkçe ders kitapları çok kötü	f	%
Katılmıyorum	45	51,1
Kısmen katılıyorum	19	21,6
Katılıyorum	16	18,2
Toplam	80	90,9
Cevapsız	8	9,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe ders kitapları çok kötü” ifadesine 45’i (%51,1) katılmazken, 19’u (%21,6) kısmen katılmakta, 16’sı (%18,2) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 8’i (%9,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 309: Türk Öğretmenler Çok Disiplinli

Türk öğretmenler çok disiplinli	f	%
Katılmıyorum	36	40,9
Kısmen katılıyorum	24	27,3
Katılıyorum	22	25,0
Toplam	82	93,2
Cevapsız	6	6,8
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türk öğretmenler çok disiplinli” ifadesine 36’sı (% 40,9) katılmazken, 24’ü (%27,3) kısmen katılmakta, 22’si (%25,0) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 6’sı (%6,8) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 310: Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum

Türkçe derslerinde sıkılıyorum	f	%
Katılmıyorum	35	39,8
Kısmen katılıyorum	22	25,0
Katılıyorum	24	27,3
Toplam	81	92,0
Cevapsız	7	8,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe derslerinde sıkılıyorum” ifadesine 35’i (%39,8) katılmazken, 22’si (%25,0) kısmen katılmakta, 24’ü (%27,3) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 7’si (%8,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 311: Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor

Okulda Türkçe dersi olmasına Almanlar hoş bakmıyor	f	%
Katılmıyorum	36	40,9
Kısmen katılıyorum	19	21,6
Katılıyorum	25	28,4
Toplam	80	90,9
Cevapsız	8	9,1
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulda Türkçe dersi olmasına Almanlar hoş bakmıyor” ifadesine 36’sı (%40,9) katılmazken, 19’u (%21,6) kısmen katılmakta, 25’i (%28,4) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 8’i (%9,1) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 312: Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor

Ebeveynlerim Türkçe dersi almamı istemiyor	f	%
Katılmıyorum	57	64,8
Kısmen katılıyorum	9	10,2
Katılıyorum	16	18,2
Toplam	82	93,2
Cevapsız	6	6,8
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Ebeveynlerim Türkçe dersi almamı istemiyor” ifadesine 57’si (%64,8) katılmazken, 9’u (%10,2) kısmen katılmakta, 16’sı (%18,2) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 6’sı (%6,8) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 313: Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum

Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istiyorum	f	%
Katılmıyorum	32	36,4
Kısmen katılıyorum	17	19,3
Katılıyorum	34	38,6
Toplam	83	94,3
Cevapsız	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe yerine başka yabancı dil öğrenmek istiyorum” ifadesine 32’si (%36,4) katılmazken, 17’si (19,3) kısmen katılmakta, 34’ü (%38,6) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 5’i (%5,7) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 314: Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak

Türkçe öğrenmemin iş hayatında bana faydası olmayacak	f	%
Katılmıyorum	40	45,5
Kısmen katılıyorum	14	15,9
Katılıyorum	29	33,0
Toplam	83	94,3
Cevapsız	5	5,7
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe öğrenmemin iş hayatında bana faydası olmayacak” ifadesine 40’i (%45,5) katılmazken, 14’ü (%15,9) kısmen katılmakta, 29’u (%33,0) ise katılmamaktadır. Öğrencilerin 5’i (%5,7) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 315: Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor

Türk öğretmenler öğrencilere kötü davranıyor	f	%
Katılmıyorum	60	68,2
Kısmen katılıyorum	14	15,9
Katılıyorum	7	8,0
Toplam	81	92,0
Cevapsız	7	8,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türk öğretmenler öğrencilere kötü davranıyor” ifadesine 60’i (%68,2) katılmazken, 14’ü (%15,9) kısmen katılmakta, 81’i (%92,0) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 7’si (%8,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 316: Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum

Türkçe derslerini öğleden sonraya ya da hafta sonlarına koydukları için devam edemiyorum	f	%
Katılmıyorum	34	38,6
Kısmen katılıyorum	14	15,9
Katılıyorum	33	37,5
Toplam	81	92,0
Cevapsız	7	8,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe dersleri öğleden sonraya ya da hafta sonlarına koydukları için devam edemiyorum” ifadesine 34’ü (%38,6) katılmazken, 14’ü (%15,9) kısmen katılmakta, 33’ü (%37,5) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 7’si (%8,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 317: Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok

Türkçe derslerinde Almanca dersindeki gibi materyaller film, resim, değişik kitaplar, çalışma kâğıtları yok	f	%
Katılmıyorum	42	47,7
Kısmen katılıyorum	19	21,6
Katılıyorum	20	22,7
Toplam	81	92,0
Cevapsız	7	8,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe derslerine Almanca dersindeki gibi materyaller film, resim, değişik kitaplar, çalışma kâğıtları yok” ifadesine 42’si (%47,7) katılmazken, 19’u (%21,6) kısmen katılmakta, 20’si (%22,7) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 7’si (%8,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 318: Türkçe Öğretmenleri Yetersiz

Türkçe öğretmenleri yetersiz	f	%
Katılmıyorum	47	53,4
Kısmen katılıyorum	20	22,7
Katılıyorum	14	15,9
Toplam	81	92,0
Cevapsız	7	8,0
Toplam	88	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Türkçe öğretmenleri yetersiz” ifadesine 47’si (%53,4) katılmazken, 20’si (%22,7) kısmen katılmakta, 14’ü (%15,9) ise katılmaktadır. Öğrencilerin 7’si (%8,0) ise soruyu cevapsız bırakmıştır.

2.3. Ki-Kare Analizi Sonuçları ve Yorumlar

Öğrencilerin Türkçe derslerine katılmama nedenlerini araştırmak amacıyla yaptığımız anket uygulamasından elde edilen verilerin analizinde, verilerin Ki-Kare (Chi-square) analizleri için yeterli dağılımı göstermedikleri ve “n” sayısının düşük olduğu tespit edilmiştir. Bundan dolayı analizlere ait değerlere tablolarda yer verilmemiştir. Ancak yine de dağılımı ve değişkenler arasındaki bağıntıyı görebilmek için tablolar dizayn edilmiş ve istatistiksel açıdan anlamlı olmasalar da verilen cevaplar frekanslarına göre yorumlanmaya çalışılmıştır. Ancak bu yorumların istatistiksel bir anlam taşımadığını, sadece ankete katılan 88 öğrencinin verdikleri cevapların araştırmacı tarafından yapılan öznel bir yorumu olduğunu özellikle belirtmek isterim.

Veriler üzerinde yaptığımız analizlerde, ki-kare analizi için sadece “cinsiyet” değişkeni ile farklı iki değişken arasında istatistiksel bakımdan anlamlılık bulunduğu için aşağıda önce “cinsiyet” değişkeniyle ilgili tablolar verilecektir.

2.3.1. “Cinsiyet” Değişkeni ile İlgili Ki-Kare Analizleri

Tablo 319: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	13	13	19	45
		%	28,9	28,9	42,2	100,0
	Erkek	f	13	11	14	38
		%	34,2	28,9	36,8	100,0
Toplam		f	26	24	33	83
		%	31,3	28,9	39,8	100,0

$X^2=,336; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ().

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” ifadesine kız öğrencilerin oranı % 42,2 çıkmaktadır.

Tablo incelendiğinde kız öğrencilerin bu ifadeye katılma oranlarının, erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Buna göre, erkek öğrencilerin Türkçe dersi alması ile ilgili daha olumlu bir tutuma sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bu sonuç ile ilgili olarak da kız öğrencilerin aileleri ile geçirdikleri sürenin

daha yoğun olmasından ötürü, hafta sonu ve öğleden sonra gerçekteşen Türkçe derslerine ayıracakları zamanın olmadığını savundukları gözlemlenmektedir.

Tablo 320: Cinsiyet Değişkeni ile “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	13	9	23	45
		%	28,9	20,0	51,1	100,0
	Erkek	f	10	10	18	38
		%	26,3	26,3	47,4	100,0
Toplam		f	23	19	41	83
		%	27,7	22,9	49,4	100,0

$X^2=,462; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=,462; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” ifadesine kız öğrencilerin oranı % 51,1 çıkmaktadır. Kız öğrencilerin, aile ile geçirdikleri sürenin daha yoğun olmasından ve Türkçeye daha fazla maruz kalmalarından ötürü Türkçeyi yeterince öğrendikleri ve bu sebepten de ekstra bir Türkçe dersine ihtiyaç duymadıkları söylenebilir.

Tablo 321: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	17	9	19	45
		%	37,8	20,0	42,2	100,0
	Erkek	f	18	7	13	38
		%	47,4	18,4	34,2	100,0
Toplam		f	35	16	32	83
		%	42,2	19,3	38,6	100,0

$X^2=,819; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($X^2=,819; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” ifadesine kız öğrencilerin oranı % 42,2 çıkmaktadır. Kız öğrencilerin, aile ile geçirdikleri sürenin daha yoğun olmasından ve Türkçeye daha fazla maruz kalmalarından ötürü, ekstra bir Türkçe dersine ihtiyaç duymadıkları söylenebilir.

Tablo 322: Cinsiyet Değişkeni ile “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya Da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	11	16	18	45
		%	24,4	35,6	40,0	100,0
	Erkek	f	14	8	16	38
		%	36,8	21,1	42,1	100,0
Toplam		f	25	24	34	83
		%	30,1	28,9	41,0	100,0

$X^2=2,572; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=2,572; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 42,1 çıkmaktadır. Bu eğilim, erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla buldukları çevreden ötürü Almanca bilmenin, hem özel hem de iş hayatındaki önemini çok daha net bir şekilde fark ettiklerini gösterebilir.

Tablo 323: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	21	12	12	45
		%	46,7	26,7	26,7	100,0
	Erkek	f	20	4	13	37
		%	54,1	10,8	35,1	100,0
Toplam		f	41	16	25	82
		%	50,0	19,5	30,5	100,0

$X^2=3,315; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=3,315; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 54,1 çıkmaktadır. Bu eğilim, erkek öğrencilerin, kız öğrencilere kıyasla Türkçeyi bilmelerinin, yabancı dil öğrenmeye pozitif etkilerinden haberdar oldukları ve dolayısıyla bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

Tablo 324: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	20	15	8	43
		%	46,5	34,9	18,6	100,0
	Erkek	f	22	6	9	37
		%	59,5	16,2	24,3	100,0
Toplam		f	42	21	17	80
		%	52,5	26,3	21,3	100,0

$X^2=3,581; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=3,581; p>.05$)

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 59,5 çıkmaktadır. Bu eğilimden, erkek öğrencilerin Türkçe derslerini sadece dil öğrenmek için değil, bunun yanı sıra Türkiye hakkında genel bilgi edinip, keŐfedebildikleri bir ortamın sağlanıldığı bir ders olarak gördükleri söylenebilir.

Tablo 325: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	18	12	12	42
		%	42,9	28,6	28,6	100,0
	Erkek	f	27	7	4	38
		%	71,1	18,4	10,5	100,0
Toplam		f	45	19	16	80
		%	56,3	23,8	20,0	100,0

$X^2=6,933; p<.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. ($X^2=6,933; p<.05$)

Tablo 24 incelendiğinde, “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine erkek öğrencilerin oranı %71,1 iken kız öğrencilerin % 42,9 olduğu görölmektedir. Bu eğilimden erkek öğrencilerin bu ifadeye katılma oranlarının, kız öğrencilerden belirgin bir oranda daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Erkek öğrencilerin Türkçe ders kitaplarının içeriğini iyi buldukları, kendilerine hitap ettiğini ve derste kullanılan materyalleri de oldukça pozitif değerlendirdiği söylenebilir.

Tablo 326: Cinsiyet Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	18	19	7	44
		%	40,9	43,2	15,9	100,0
	Erkek	f	18	5	15	38
		%	47,4	13,2	39,5	100,0
Toplam		f	36	24	22	82
		%	43,9	29,3	26,8	100,0

$X^2=10,694; p<.01$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. ($X^2=10,694; p<.01$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 47,4 çıkmaktadır. Bu eğilim, özellikle erkek öğrencilerinin bu ifadeye katılmama nedenleri arasında, Türk öğretmenlerinin not baskısı olmaksızın öğrencileri bunaltmadan, Almanca derslerine kıyasla daha rahat bir ortamda verdikleri Türkçe dersinden kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 327: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	16	15	13	44
		%	36,4	34,1	29,5	100,0
	Erkek	f	19	7	11	37
		%	51,4	18,9	29,7	100,0
Toplam		f	35	22	24	81
		%	43,2	27,2	29,6	100,0

$X^2=2,748; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=2,748; p>.05$)

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 51,4 çıkmaktadır.

Bu eğilimden erkek öğrencilerin bu ifadeye katılma oranlarının, kız öğrencilerden daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Erkek öğrencilerin bu ders sayesinde sadece Türk diline ait özellikleri değil, bunun yanı sıra Türkiye hakkında da öğrendikleri çeşitli bilgilerle, bu dersten sıkılmadıkları ve bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

Tablo 328: Cinsiyet Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	20	8	15	43
		%	46,5	18,6	34,9	100,0
	Erkek	f	16	11	10	37
		%	43,2	29,7	27,0	100,0
Toplam		f	36	19	25	80
		%	45,0	23,8	31,3	100,0

$X^2=1,476; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=1,476; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine kız öğrencilerin oranı % 46,5 çıkmaktadır. Bu eğilimden, kız öğrencilerin bu ifadeye katılma oranlarının, erkek öğrencilerden yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Bu veri sonucunda, kız öğrencilerin çevreleriyle olan iletişimlerinde daha duyarlı olup, Almanların Türkçe dersine karşı davranıŐ ve ifadelerinden, olumlu bir tavırda bulduklarını daha net bir şekilde fark ettikleri söylenebilir.

Tablo 329: Cinsiyet Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	31	3	10	44
		%	70,5	6,8	22,7	100,0
	Erkek	f	26	6	6	38
		%	68,4	15,8	15,8	100,0
Toplam		f	57	9	16	82
		%	69,5	11,0	19,5	100,0

$X^2=2,010; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=2,010; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine kız öğrencilerin oranı % 70,5 çıkmaktadır. Bu eğilimden, kız öğrencilerin aileleri ile geçirdikleri daha fazla sürede zarfında, ebeveynleri tarafından yoğun olarak kullanılan Türkçeyi ders olarak da almalarını desteklediklerini ve dolayısıyla bu ifadeye katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 330: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	15	10	20	45
		%	33,3	22,2	44,4	100,0
	Erkek	f	17	7	14	38
		%	44,7	18,4	36,8	100,0
Toplam		f	32	17	34	83
		%	38,6	20,5	41,0	100,0

$X^2=1,131; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=1,131; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 44,7 çıkmaktadır. Bu eğilimden, erkek öğrencilerin bu ifadeye katılma oranlarının, kız öğrencilerden daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca, kökenleri Türk olmasından ötürü Türkçeyi aile ortamında mutlaka öğrendikleri, bunun yanı sıra Almancayı da yaşadıkları çevreden öğrenmek durumunda oldukları ve bunun dışında bir yabancı dili öğrenmek ise kendilerine ya zor geldiği, ya da o ülkenin diline ilgi duymadıkları için bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

Tablo 331: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	19	7	19	45
		%	42,2	15,6	42,2	100,0
	Erkek	f	21	7	10	38
		%	55,3	18,4	26,3	100,0
Toplam		f	40	14	29	83
		%	48,2	16,9	34,9	100,0

$X^2=2,319; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=2,319; p>.05$)

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” ifadesine erkek öğrencilerin oranı %55,3 çıkmaktadır. Bu eğilimden, erkek öğrencilerin Türkiye ile ortak çalışan firmalar aracılığıyla kendilerine bir iş sahası oluşabileceği ve dolayısıyla da Türkçe öğrenmenin faydası olacağını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 332: Cinsiyet Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	31	7	5	43
		%	72,1	16,3	11,6	100,0
	Erkek	f	29	7	2	38
		%	76,3	18,4	5,3	100,0
Toplam		f	60	14	7	81
		%	74,1	17,3	8,6	100,0

$X^2=1,048; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=1,048; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine erkek öğrencilerin oranı %76,3 ve kız öğrencilerin % 72,1 çıkmaktadır. Bu eğilimden her iki cinsteki öğrencilere göre, Türkçe öğretmenlerinin kendi ülkesinden olan öğrencilere daha ilgili ve anlayıŐlı davranarak ders iŐlediklerini, kendilerini bu derste daha iyi ifade edebilme imkânını buldukları için bu ifadeye katılmadıkları düşünülebilir.

Tablo 333: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya Ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	18	7	18	43
		%	41,9	16,3	41,9	100,0
	Erkek	f	16	7	15	38
		%	42,1	18,4	39,5	100,0
Toplam		f	34	14	33	81
		%	42,0	17,3	40,7	100,0

$X^2=,082; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=,082; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum” ifadesine kız öğrencilerin % 41,9 ve erkek öğrencilerin % 42,1 çıkmaktadır. Bu eğilim, her iki cinsteki öğrencilerin Türkçeyi öğrenmek için hiçbir Őeyin engel oluŐturmadığını, dersten zevk aldıklarını ve her fırsatta Türkçeyi öğrenmek istediklerini gösterebilir.

Tablo 334: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	19	14	10	43
		%	44,2	32,6	23,3	100,0
	Erkek	f	23	5	10	38
		%	60,5	13,2	26,3	100,0
Toplam		f	42	19	20	81
		%	51,9	23,5	24,7	100,0

$X^2=4,352; p>.05$

Tablodaki cinsiyet değişkenine göre, “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=4,352; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” ifadesine erkek öğrencilerde % 60,5 çıkmaktadır. Bu eğilimden, erkek öğrencilerin ders materyalleri açısından fazla çeşitliliğe sahip olmayan bir dersin de kendilerine yeterli geldiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 335: Cinsiyet Değişkeni ile “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Cinsiyet	Kız	f	22	14	7	43
		%	51,2	32,6	16,3	100,0
	Erkek	f	25	6	7	38
		%	65,8	15,8	18,4	100,0
Toplam		f	47	20	14	81
		%	58,0	24,7	17,3	100,0

$X^2=3,095; p>.05$

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların cinsiyet değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($X^2=3,095; p>.05$).

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” ifadesine erkek öğrencilerin oranı % 65,8 çıkmaktadır. Bu eğilimden erkek öğrencilerin, Türkçe öğretmenlerini iyi yetişmiş ve donanımlı gördükleri ve dolayısıyla bilgi aktarımını da yeterli bulduklarını savundukları söylenebilir.

2.3.2. “Yaş” Değişkeni İçin Analizler

Tablo 336: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	5	4	4	13
		%	38,5	30,8	30,8	100,0
	11-15 yaş	f	21	19	27	67
		%	31,3	28,4	40,3	100,0
	16 ve üstü	f	0	0	2	2
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam		f	26	23	33	82
		%	31,7	28,0	40,2	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek İçin yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” ifadesine 11-15 yaş grubundaki öğrencilerin oranı % 40,3 görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle, özellikle 11-15 yaş grubu öğrencilerinin buldukları evre itibarı ile Türkçe öğrenmeye ve Türk kùltürüne verdikleri önemin azaldığı ve buna paralel olarak da Türkçe derslerine zaman ayıramadıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 337: Yaş Değişkeni ile “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	2	0	11	13
		%	15,4	,0	84,6	100,0
	11-15 yaş	f	18	19	30	67
		%	26,9	28,4	44,8	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	22	19	41	82
		%	26,8	23,2	50,0	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek İçin yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 84,6 görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle 10 yaş ve altı grubu öğrencilerinin aile ortamında hem konuşulan, hem medya takibi açısından yoğun olarak karşılaştıkları dil Türkçe olduğu İçin, ayrıca ders olarak Türkçe dersine katılmayı istemedikleri söylenebilir.

Tablo 338: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	2	2	9	13
		%	15,4	15,4	69,2	100,0
	11-15 yaş	f	31	13	23	67
		%	46,3	19,4	34,3	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	35	15	32	82
		%	42,7	18,3	39,0	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 69,2 görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle, 10 yaş ve altı grubu öğrencilerinin, Türkçe dersinin önemini fark edip, bilincine varamamaları ve Türkçeyi nerede kullanacakları sorusuna tam olarak cevap verememeleri ile ev ortamında yoğun olarak karşılaştıkları ve kullandıkları dil de Türkçe olduğu için, Türkçe derslerini gerekli görmedikleri söylenebilir.

Tablo 339: Yaş Değişkeni ile “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	3	0	10	13
		%	23,1	,0	76,9	100,0
	11-15 yaş	f	21	22	24	67
		%	31,3	32,8	35,8	100,0
	16 ve üstü	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
Toplam		f	24	24	34	82
		%	29,3	29,3	41,5	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 76,9 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin hem aile, hem de iş ortamında kullanılan dil olan Almancanın, yaşadıkları ülkede daha önemli olduğu ve Almancayı öğrenmelerinin gerekliliğinin bilincinde oldukları söylenebilir.

Tablo 340: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	10	2	1	13
		%	76,9	15,4	7,7	100,0
	11-15 yaş	f	29	14	23	66
		%	43,9	21,2	34,8	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	41	16	24	81
		%	50,6	19,8	29,6	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 76,9 bulunmuştur. Bu eğilim, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin ailelerinden de gelen olumlu bir destekle Türkçeyi ilerletmeleri yönünde desteklendikleri ve Türkçeyi iyi bir Şekilde öğrenmelerinin Almancayı ilerletmeleri açısından olumsuz etkileri olacağını düşünmedikleri söylenebilir.

Tablo 341: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	7	4	2	13
		%	53,8	30,8	15,4	100,0
	11-15 yaş	f	32	17	15	64
		%	50,0	26,6	23,4	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	41	21	17	79
		%	51,9	26,6	21,5	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine 10 ve altı yaş grubu öğrencilerinin oranı % 53,8 ve 11-15 yaş grubu öğrencilerin ise % 50 olarak görülmektedir. Bulgulara göre, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin bu ifadeye katılmadıkları, Türkçe derslerini kendilerine faydalı buldukları söylenebilir.

Tablo 342: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	8	2	3	13
		%	61,5	15,4	23,1	100,0
	11-15 yaş	f	37	14	13	64
		%	57,8	21,9	20,3	100,0
	16 ve üstü	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
Toplam		f	45	18	16	79
		%	57,0	22,8	20,3	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 61,5 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin Türk diline karşı aile ortamında geliştirdikleri pozitif yaklaşımla, bu dile ait ders kitaplarını da iyi buldukları ve bunun aksi bir ifadeye de katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 343: Yaş Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	8	2	3	13
		%	61,5	15,4	23,1	100,0
	11-15 yaş	f	27	20	19	66
		%	40,9	30,3	28,8	100,0
	16 ve üstü	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
Toplam		f	35	24	22	81
		%	43,2	29,6	27,2	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 61,5 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle 10 yaş ve altı grubu öğrencilerinin, Türkçe derslerinin, diğer derslere oranla not baskısı olmadan, öğrenci motivasyonunu artırıcı bir şekilde işleniyor olmasından bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

Tablo 344: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	7	3	3	13
		%	53,8	23,1	23,1	100,0
	11-15 yaş	f	28	17	20	65
		%	43,1	26,2	30,8	100,0
	16 ve üstü	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
Toplam		f	35	22	23	80
		%	43,8	27,5	28,8	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin ma oranı % 53,8 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin, aile ortamında kullandıkları dil ağırlıklı olarak Türkçe olduğu için, bu dilin kendilerine ders olarak da sunulmasından rahatsız olmadıkları, aksine sevdiikleri görülmektedir.

Tablo 345: Yaş Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	8	2	3	13
		%	61,5	15,4	23,1	100,0
	11-15 yaş	f	26	16	22	64
		%	40,6	25,0	34,4	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	36	18	25	79
		%	45,6	22,8	31,6	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin ma oranı % 61,5 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencileri, Almanların Türkçe dersine karşı sahip oldukları düşünceleri henüz tam olarak ayırt edebilme bilincinde olmadıklarından, bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

Tablo 346: Yaş Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	10	2	1	13
		%	76,9	15,4	7,7	100,0
	11-15 yaş	f	45	7	14	66
		%	68,2	10,6	21,2	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	57	9	15	81
		%	70,4	11,1	18,5	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin ma oranı % 76,9 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin aile ortamında Türkçeyi kendilerine yoğun olarak sunan kişiler zaten ebeveynleri olduğu için, bununla çelişen bir ifadeye katılmadıkları, aksine Türkçe dersini almalarını destekledikleri görülmektedir.

Tablo 347: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	6	2	5	13
		%	46,2	15,4	38,5	100,0
	11-15 yaş	f	24	15	28	67
		%	35,8	22,4	41,8	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	32	17	33	82
		%	39,0	20,7	40,2	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre, “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin ma oranı % 46,2 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin, ev ve aile ortamında kullandıkları dil ağırlıklı olarak Türkçe olduğu için, doğal olarak bu dile karşı daha fazla ilgi ve sempati geliştirdikleri ve başka bir dil öğrenme ihtiyacı duymadıkları söylenebilir.

Tablo 348: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	7	2	4	13
		%	53,8	15,4	30,8	100,0
	11-15 yaş	f	31	12	24	67
		%	46,3	17,9	35,8	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	40	14	28	82
		%	48,8	17,1	34,1	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin ma oranı % 53,8 görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin, ev ve aile ortamında kullandıkları dil ağırlıklı olarak Türkçe olduğu için, Türkçeyi sevdikleri ve öğrenmeyi de doğru buldukları, bu Őekildeki karŐıt bir ifadeye de katılmadıkları söylenebilir.

Tablo 349: Yaş Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	9	3	1	13
		%	69,2	23,1	7,7	100,0
	11-15 yaş	f	49	10	6	65
		%	75,4	15,4	9,2	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	60	13	7	80
		%	75,0	16,3	8,8	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 69,2 ve 11-15 yaş grubu öğrencilerin ise % 75,4 olarak görülmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin, Türkçe dersine karşı olan pozitif bakış açıları, dersin öğretmenine karşı da olumlu yaklaŐımı beraberinde getirdiği ve bu ifadeye katılmadıklarını açıkça göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin, Türk öğretmenlerinin Türk öğrencileri daha iyi anlayıp, onlarla kurdukları iletiŐimi çok daha olumlu olarak gördükleri söylenebilir.

Tablo 350: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	6	2	5	13
		%	46,2	15,4	38,5	100,0
	11-15 yaş	f	26	11	28	65
		%	40,0	16,9	43,1	100,0
	16 ve üstü	f	2	0	0	2
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	34	13	33	80
		%	42,5	16,3	41,3	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 46,2 iken, 11-15 yaş öğrencilerinin oranı da % 43,1 olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan, özellikle 10 yaş ve altı öğrencilerinin henüz kendilerine sunulan programlar üzerinde pek söz sahibi olmadıkları için bu durumun onları fazla rahatsız etmediği, bunun yanı sıra bilinçlenmenin gitgide arttığı yaş aralığındaki (11-15) öğrencilerde ise, bu durumun kendilerini rahatsız ettiği ve zorladığı için Türkçe derslerine katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 351: Yaş Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	8	3	2	13
		%	61,5	23,1	15,4	100,0
	11-15 yaş	f	34	14	17	65
		%	52,3	21,5	26,2	100,0
	16 ve üstü	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
Toplam		f	42	19	19	80
		%	52,5	23,8	23,8	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim,

Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok" ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 61,5 ve 11-15 yaş grubu öğrencilerin ise % 52,3 görölmektedir. Bu bulgularla, özellikle küçük yaş grubu öğrencilerinin, Türkçe ders kaynaklarının donanımının hem çeşitliliğe hem de görşelliği yeterince hitap edip, ilgi çekici olduğunu ve kendilerine yeterli geldiğini gördükleri söylenebilir.

Tablo 352: Yaş Değişkeni ile "Türkçe Öğretmenleri Yetersiz" İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Yaş	10 ve altı	f	11	2	0	13
		%	84,6	15,4	,0	100,0
	11-15 yaş	f	36	15	14	65
		%	55,4	23,1	21,5	100,0
	16 ve üstü	f	0	2	0	2
		%	,0	100,0	,0	100,0
Toplam		f	47	19	14	80
		%	58,8	23,8	17,5	100,0

Tablodaki yaş değişkenine göre "Türkçe Öğretmenleri Yetersiz" ifadesine verilen cevaplar çapraz tablo olarak verilmiştir. Cevapların yaş değişkenine bağımlı olup olmadıklarını belirlemek için yapılan ki-kare (chi-square) analizi sonucunda değişkenler arasındaki bağımlılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Elde edilen bulgular çerçevesinde "Türkçe Öğretmenleri Yetersiz" ifadesine 10 yaş ve altı grubu öğrencilerin oranı % 84,6 görölmektedir. Bu bulgularla, özellikle 10 yaş ve altı grubu öğrencilerinin, aile ortamından gelen olumlu bir destekle de Türkçeye pozitif yaklaştıkları ve bu dili veren öğretmenleri de eleştirel bir gözle değil, çok daha olumlu bir bakış açısıyla bakarak, eğitim açısından da yeterli donanıma sahip buldukları görölmektedir.

2.3.3. "Doğum Yeri" Değişkeni için Analizler

Tablo 353: Doğum Yeri Değişkeni ile "Türkçe Derslerine Girmek için Vaktim Yok" İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek için Vaktim Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	24	19	28	71
		%	33,8	26,8	39,4	100,0
	Diğer	f	2	5	4	11
		%	18,2	45,5	36,4	100,0
Toplam		f	26	24	32	82
		%	31,7	29,3	39,0	100,0

Bu tabloya göre, "Türkçe derslerine girmeye vaktim yok" ifadesine Almanya'da doğan öğrencilerin %39,4'ü katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %39,0 oranında katılmıştır. Diğer yandan ifadeyi katılmayan öğrenci oranı ise Almanya doğumlularda %33,8 iken, diğer ülkelerde doğmuş olan öğrencilerin oranı %18,2'ye düşmektedir. Bu eğilim ile, Almanya doğumlu öğrencilerin Türkçe öğretimine yeterince önem vermedikleri ve doğdukları ülkenin dilini daha önemli buldukları varsayılabilir. Kendilerini sosyal çevrelerinde Almanca ifade edebildikleri için Türkçeye gereksinim duymadıkları söylenebilir.

Tablo 354: Doğum Yeri Değişkeni ile “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	17	18	36	71
		%	23,9	25,4	50,7	100,0
	Diğer	f	5	1	5	11
		%	45,5	9,1	45,5	100,0
Toplam		f	22	19	41	82
		%	26,8	23,2	50,0	100,0

Bu tabloya göre, “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %50,7’si katılıyorum cevabını verirken diğer ülkelerde doğan öğrenciler %45,5 oranında katılmıştır. Diğer yandan ifadeyi katılmayan öğrenci oranı ise Almanya doğumlularda %23,9 iken, diğer ülkelerde doğmuş olan öğrencilerin oranı %45,5’e çıkmaktadır. Bu eğilim, Almanya doğumlu öğrencilerin evde ve aile ortamında kullandıkları Türkçelerinin yeterli olduğunu ve Türkçe derslerinin kendi kültürlerine ve tarih bilgilerine katkı sağlayabileceğinin farkında olmadıklarını göstermektedir. Bu durum diğer ülkelerde doğan öğrenciler için de aynı şekilde yorumlanabilir.

Tablo 355: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	28	14	29	71
		%	39,4	19,7	40,8	100,0
	Diğer	f	7	2	2	11
		%	63,6	18,2	18,2	100,0
Toplam		f	35	16	31	82
		%	42,7	19,5	37,8	100,0

Bu tabloya göre “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %40,8’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %18,2 oranında katılmıştır. Bu eğilim, Almanya doğumlu olan öğrencilerin Türkçe dersini önemsemediğini ve Almanya’da Türkçenin kendilerine herhangi bir katkı sağlayamayacağını düşündüklerini gösterebilir. Diğer ülkelerde doğan öğrencilerde ise bu oran düşmektedir.

Tablo 356: Doğum Yeri Değişkeni ile “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	24	18	29	71
		%	33,8	25,4	40,8	100,0
	Diğer	f	1	6	4	11
		%	9,1	54,5	36,4	100,0
Toplam		f	25	24	33	82
		%	30,5	29,3	40,2	100,0

Bu tabloya göre, “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %40,8’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ölkelerde doğan öğrenciler %36,4 oranında katılmıştır. Bu eğilim, her iki grup öğrencinin de bu ifadeye yüksek oranda katıldığını göstermektedir. Böylece öğrencilerin yaşadığı toplumunun dilini benimsedikleri ve ana dilinin öneminin farkında olmadıkları görölmektedir. Ayrıca öğrencilerin iyi bir ana dili hakimiyetinin diğer dillerin öğreniminde de fayda sağlayacağını bilincinde olmadıkları söylenebilir.

Tablo 357: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	35	13	23	71
		%	49,3	18,3	32,4	100,0
	Diğer	f	6	3	1	10
		%	60,0	30,0	10,0	100,0
Toplam		f	41	16	24	81
		%	50,6	19,8	29,6	100,0

Bu tabloya göre “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %32,4’ü katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ölkelerde doğan öğrenciler %10,0 oranında katılmıştır. Bu eğilim, her iki grup öğrencinin de genel olarak bu ifadeye katılmadığını göstermektedir. Böylece öğrencilerin Türkçe öğrenmeme sebepleri olarak Almancalarının gerileyeceğini düşündükleri söylenemez.

Tablo 358: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	36	21	13	70
		%	51,4	30,0	18,6	100,0
	Diğer	f	6	0	3	9
		%	66,7	,0	33,3	100,0
Toplam		f	42	21	16	79
		%	53,2	26,6	20,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %51,4’ü katılmıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %66,7 oranında katılmamıştır. Bu eğilim, her iki grup öğrencinin de yüksek oranda bu ifadeye katılmadıklarını göstermektedir. Böylece öğrencilerin derse katılmama sebebi olarak Türkçe derslerinin yeterince eğitici olmadığı söylenemez.

Tablo 359: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	38	16	15	69
		%	55,1	23,2	21,7	100,0
	Diğer	f	7	3	0	10
		%	70,0	30,0	,0	100,0
Toplam		f	45	19	15	79
		%	57,0	24,1	19,0	100,0

Bu tabloya göre “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %55,1’i katılmıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %70,0 oranında katılmamıştır. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçe derslerine katılmama sebebi olarak ya da diğer bir ifadeyle Türkçe derslerini önemsememelerinin ders kitaplarıyla doğrudan bir ilişkisinin olmadığını göstermektedir.

Tablo 360: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	32	21	18	71
		%	45,1	29,6	25,4	100,0
	Diğer	f	4	3	3	10
		%	40,0	30,0	30,0	100,0
Toplam		f	36	24	21	81
		%	44,4	29,6	25,9	100,0

Bu tabloya göre, “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %45,1 katılmıyorum

cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %40,0 oranında katılmamıştır. Bu eğilim, her iki grup öğrencinin de bu ifadeye kısmen katılma oranının %30 civarında iken katılmama oranının %40 ve üzerinde olduğunu göstermektedir. Böylece disiplinli Alman öğretmenlerine alışkın olan öğrenciler için Türk öğretmenlerinin disiplinli olması Türkçe dersine devam etmeme sebebi olarak gösterilemez.

Tablo 361: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	32	20	19	71
		%	45,1	28,2	26,8	100,0
	Diğer	f	3	2	4	9
		%	33,3	22,2	44,4	100,0
Toplam		f	35	22	23	80
		%	43,8	27,5	28,8	100,0

Bu tabloya göre “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %26,8’i katılıyorum cevabını verirken diğer ülkelerde de doğan öğrencilerde %44,4 oranında katılmıştır. Bu eğilim, Almanya doğumlu öğrencilerin derste diğer ülkelerde doğan öğrencilere göre daha az sıkıldığı göstermektedir. Diğer ülkelerde doğan öğrencilerin ise bu durumdan sıkılmalarının birçok sebebi olabilir. Bu sebepler, derslerin seviyeye uygun olmaması ve değişik sınıflarda olan öğrencilerin aynı sınıfta bulunmaları gibi bir çok unsurdan kaynaklanabilir.

Tablo 362: Doğum Yeri Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	33	14	22	69
		%	47,8	20,3	31,9	100,0
	Diğer	f	3	5	2	10
		%	30,0	50,0	20,0	100,0
Toplam		f	36	19	24	79
		%	45,6	24,1	30,4	100,0

Bu tabloya göre, “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %31,9’u katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %47,8 oranında katılmıştır.

Tablo 363: Doğum Yeri Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	47	9	15	71
		%	66,2	12,7	21,1	100,0
	Diğer	f	10	0	0	10
		%	100,0	,0	,0	100,0
Toplam		f	57	9	15	81
		%	70,4	11,1	18,5	100,0

Bu tabloya göre “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %21,1’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %0 oranında katılmıştır. Bu eğilim, genel olarak her iki grup öğrencinin de Türkçe derslerine katılmama sebebi olarak ebeveynlerin tutumunu göstermez. Ebeveynler çocuklarının Türkçe dersi almasını istemekle birlikte çocukların ana dili eğitiminin öneminin farkında olmadıkları söylenebilir.

Tablo 364: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	29	16	26	71
		%	40,8	22,5	36,6	100,0
	Diğer	f	3	1	7	11
		%	27,3	9,1	63,6	100,0
Toplam		f	32	17	33	82
		%	39,0	20,7	40,2	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %36,6’ı katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %63,6 oranında katılmıştır. Bu eğilim, diğer ülkelerde doğan öğrencilerin Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istediklerini göstermektedir. Bu durumda öğrencilerin Türkçelerinin yeterli olduğunu düşündüklerinden, Türkçe derslerine katılmaktansa başka bir yabancı dil öğrenmek istedikleri varsayılabilir.

Tablo 365: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	33	14	24	71
		%	46,5	19,7	33,8	100,0
	Diğer	f	7	0	4	11
		%	63,6	,0	36,4	100,0
Toplam		f	40	14	28	82
		%	48,8	17,1	34,1	100,0

Bu tabloya göre “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %46,5’i katılmıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %63,6 oranında katılmamıştır. Bu eğilim, diğer ülkelerde doğan öğrencilerde daha fazla olmakla beraber her iki grup öğrencinin de Türkçe öğreniminin iş hayatında kendisine fayda sağlayacağı düşüncesinde olduğunu göstermektedir. Bu durumda aslında bu öğrencilerin Türkçe öğrenimi almak istemeleri beklenirdi.

Tablo 366: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	52	12	6	70
		%	74,3	17,1	8,6	100,0
	Diğer	f	8	2	0	10
		%	80,0	20,0	,0	100,0
Toplam		f	60	14	6	80
		%	75,0	17,5	7,5	100,0

Bu tabloya göre, “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %8,6’sı katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler %0 oranında katılmıştır. Bu eğilime göre, öğrencilerin Türkçe derslerine katılmama sebebi olarak öğretmenlerinin kötü davranmaları gösterilemez.

Tablo 367: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	30	12	28	70
		%	42,9	17,1	40,0	100,0
	Diğer	f	4	2	4	10
		%	40,0	20,0	40,0	100,0
Toplam		f	34	14	32	80
		%	42,5	17,5	40,0	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %40,0’i katılıyorum cevabını verirken u ifadeye diğer ülkelerde doğan öğrenciler de %40,0 oranında katılmıştır. Bu eğilime göre, her iki grup öğrencinin Türkçe derslerine katılmama sebebi olarak büyük bir oranda Türkçe derslerini öğleden sonraya ya da hafta sonlarına konulması gösterilebilir.

Tablo 368: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	35	19	16	70
		%	50,0	27,1	22,9	100,0
	Diğer	f	7	0	3	10
		%	70,0	,0	30,0	100,0
Toplam		f	42	19	19	80
		%	52,5	23,8	23,8	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %22,9’ı katılıyorum cevabını verirken diğer ülkelerde doğan öğrenciler bu ifadeye %30,0 oranında katılmıştır. Bu eğilim, her iki grupta da bu durumdan rahatsız olup derslere katılmayanların olduğunu göstermektedir.

Tablo 369: Doğum Yeri Değişkeni ile “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Doğum Yeri	Almanya	f	41	19	10	70
		%	58,6	27,1	14,3	100,0
	Diğer	f	6	1	3	10
		%	60,0	10,0	30,0	100,0
Toplam		f	47	20	13	80
		%	58,8	25,0	16,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” ifadesine Almanya’da doğan öğrencilerin %14,3’ü katılıyorum cevabını verirken diğer ülkelerde doğan öğrencilerde bu ifadeye %30,0 oranında katılım olmuştur. Bu eğilime göre, her iki grupta da Türkçe derslerine katılmama sebebi olarak öğretmenlerin yetersiz oldukları söylenemez.

2.3.4 .“Evde Konuşulan Dil” Değişkeni İçin Analizler

Tablo 370: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	1	2	5	8
		%	12,5	25,0	62,5	100,0
	Türkçe	f	11	10	14	35
		%	31,4	28,6	40,0	100,0
	Karma	f	13	12	14	39
		%	33,3	30,8	35,9	100,0
Toplam		f	25	24	33	82
		%	30,5	29,3	40,2	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe derslerine girmeye vaktim yok” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %62,5’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrencilerde %40,0 karma bir dil konuşanlar ise % 35,9 oranında katılmıştır. Bu eğilim, evde Almanca konuşan öğrencilerin zaten ana dillerinden yeterince uzaklaşmış olduğunu ve Türkçe öğrenimine yeterince vakit harcamak istemediklerini göstermektedir. Evde Türkçe ve karma konuşanlarda ise bu oran biraz düşmektedir, ancak onların da Türkçe öğrenimine yeterince vakit ayırmadıkları söylenebilir.

Tablo 371: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	2	1	5	8
		%	25,0	12,5	62,5	100,0
	Türkçe	f	11	8	16	35
		%	31,4	22,9	45,7	100,0
	Karma	f	10	9	20	39
		%	25,6	23,1	51,3	100,0
Toplam		f	23	18	41	82
		%	28,0	22,0	50,0	100,0

Bu tabloya göre “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %62,5’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %45,7, karma dil konuşanlar ise % 51,3 oranında katılmıştır. Bu eğilim evde Almanca konuşan öğrencilerin Türkçelerinin yüksek oranda yeterli olduğunu düşündüklerini göstermektedir. Ancak bu durumdaki öğrencilerin aslında evde daha çok Türkçe konuşmaları beklenirken tam tersine bu oranın düştüğü görülmektedir.

Tablo 372: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	0	3	5	8
		%	,0	37,5	62,5	100,0
	Türkçe	f	19	6	10	35
		%	54,3	17,1	28,6	100,0
	Karma	f	15	7	17	39
		%	38,5	17,9	43,6	100,0
Toplam		f	34	16	32	82
		%	41,5	19,5	39,0	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %62,5’i katılıyorum cevabını verirken bu oran evde Türkçe konuşan öğrencilerde %28,6 karma bir dil konuşanlar ise % 43,6’dır. Bu eğilim, evde Almanca konuşan öğrencilerin Türkçe derslerini gereksiz gördüklerini göstermektedir. Evde Türkçe konuşan öğrencilerin ise ana dilin öneminin farkında oldukları, bu yüzden evde Türkçe konuştukları ve Türkçe derslerini de gerekli buldukları söylenebilir.

Tablo 373: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	3	1	4	8
		%	37,5	12,5	50,0	100,0
	Türkçe	f	11	11	13	35
		%	31,4	31,4	37,1	100,0
	Karma	f	11	11	17	39
		%	28,2	28,2	43,6	100,0
Toplam		f	25	23	34	82
		%	30,5	28,0	41,5	100,0

Bu tabloya göre, “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %50,0’si katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %37,1, karma bir dil konuşanlar ise % 43,6 oranında katılmıştır. Bu eğilim, evde Türkçe konuşma oranının düştükçe, Almancanın öğrenciler için daha önem kazandığını göstermektedir. Evde Almanca konuşan öğrenciler, çevrelerinin ve yaşadıkları toplumun dilini benimseyip, evde dahi Almanca konuşup asimile olmanın yolunda ilerledikleri söylenebilir.

Tablo 374: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	3	1	4	8
		%	37,5	12,5	50,0	100,0
	Türkçe	f	21	7	7	35
		%	60,0	20,0	20,0	100,0
	Karma	f	16	8	14	38
		%	42,1	21,1	36,8	100,0
Toplam		f	40	16	25	81
		%	49,4	19,8	30,9	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %50,0’si katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %20,0, karma bir dil konuşanlar ise % 21,1 oranında katılmıştır. Bu eğilim, evde Almanca konuşan öğrencilerin ana dillerinin önemini farkında olmadıklarını ve aslında ana dili eğitiminin ikinci bir dil öğrenmeyi kolaylaştıracağını bilmediklerini göstermektedir.

Tablo 375: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	4	1	3	8
		%	50,0	12,5	37,5	100,0
	Türkçe	f	23	3	8	34
		%	67,6	8,8	23,5	100,0
	Karma	f	15	16	6	37
		%	40,5	43,2	16,2	100,0
Toplam		f	42	20	17	79
		%	53,2	25,3	21,5	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %50,0’si katılmıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %67,6 karma bir dil konuşanlar ise % 40,5 oranında katılmamıştır. Bu eğilim, evde Türkçe konuşan öğrencilerin dersleri yeterince faydalı bulduklarını gösterirken evde Almanca ya da karma konuşan öğrencilerde ise bu oranın düştüğü görülmektedir. Böylece bu öğrenciler Türkçeye yeterince hakim olmadıklarından dolayı birleştirilmiş sınıflarda daha yüksek seviyede olan öğrencilerle birlikte derse girmek zorunda olduklarından derslerde fazla bir Şey öğrenmediklerini savundukları söylenebilir.

Tablo 376: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	2	3	3	8
		%	25,0	37,5	37,5	100,0
	Türkçe	f	21	8	4	33
		%	63,6	24,2	12,1	100,0
	Karma	f	21	8	9	38
		%	55,3	21,1	23,7	100,0
Toplam		f	44	19	16	79
		%	55,7	24,1	20,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %37,5’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %12,1, karma bir dil konuşanlar ise % 23,7 oranında katılmıştır. Bu eğilim, evde Almanca konuşan ve dolayısıyla Türkçeye yeterince hakim olmayan öğrencilerin en yüksek oranda katıldığını göstermektedir. Bu öğrencilerin kendi seviyelerine uygun ders kitapları olmadığından, bu kitapları çok kötü buldukları söylenebilir.

Tablo 377: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	4	2	2	8
		%	50,0	25,0	25,0	100,0
	Türkçe	f	18	6	10	34
		%	52,9	17,6	29,4	100,0
	Karma	f	13	16	10	39
		%	33,3	41,0	25,6	100,0
Toplam		f	35	24	22	81
		%	43,2	29,6	27,2	100,0

Bu tabloya göre, “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %50,0’si katılmıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %52,9, karma bir dil konuşanlar ise %33,3 oranında katılmamıştır. Bu eğilim, genel olarak her grup öğrencinin bu ifadeye katılmadığını göstermektedir. Türkçe dersleri müfredata dâhil olmadığından ders geçmeyi engellemediği gibi karneye geçen bir notu da bulunmamaktadır. Bu durumun dersin genelde daha rahat geçmesini sağladığı söylenebilir.

Tablo 378: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	2	2	4	8
		%	25,0	25,0	50,0	100,0
	Türkçe	f	15	11	8	34
		%	44,1	32,4	23,5	100,0
	Karma	f	17	9	12	38
		%	44,7	23,7	31,6	100,0
Toplam		f	34	22	24	80
		%	42,5	27,5	30,0	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %50,0’si katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %23,5, karma bir dil konuşanlar ise %31,6 oranında katılmıştır. Bu eğilim, evde Almanca konuşan ve dolayısıyla Türkçeye yeterince hakim olmayan öğrencilerin en yüksek oranda katıldığını göstermektedir. Bu öğrencilerin birleştirilmiş sınıflarda eğitim gördüklerinden, seviyelerinin üstünde olan dersten sıkılıp uzaklaştıkları söylenebilir.

Tablo 379: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	4	2	2	8
		%	50,0	25,0	25,0	100,0
	Türkçe	f	18	5	11	34
		%	52,9	14,7	32,4	100,0
	Karma	f	13	12	12	37
		%	35,1	32,4	32,4	100,0
Toplam		f	35	19	25	79
		%	44,3	24,1	31,6	100,0

Bu tabloya göre, “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %25,0’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %32,4 karma bir dil konuşanlar ise % 32,4 oranında katılmıştır.

Tablo 380: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	4	0	4	8
		%	50,0	,0	50,0	100,0
	Türkçe	f	30	1	3	34
		%	88,2	2,9	8,8	100,0
	Karma	f	22	8	9	39
		%	56,4	20,5	23,1	100,0
Toplam		f	56	9	16	81
		%	69,1	11,1	19,8	100,0

Bu tabloya göre, “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %25,0’i katılıyorum cevabını verirken bu ifadeye evde Türkçe konuşan öğrenciler %32,4 karma bir dil konuşanlar ise % 32,4 oranında katılmıştır. Bu eğilime, ana dili hassasiyeti olmayan ailelerin evde çocuklarıyla sadece Almanca konuşup Türkçe derslerinde göndermek istemediğini gösterebilir. Bilinçli ailelerin ise evde hem Türkçe konuşmayı tercih ettikleri hem de çocuklarını Türkçe dersine göndermek istedikleri söylenebilir.

Tablo 381: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	2	2	4	8
		%	25,0	25,0	50,0	100,0
	Türkçe	f	16	3	16	35
		%	45,7	8,6	45,7	100,0
	Karma	f	13	12	14	39
		%	33,3	30,8	35,9	100,0
Toplam		f	31	17	34	82
		%	37,8	20,7	41,5	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %25,0’i katılıyorum cevabını verirken evde Türkçe konuşan öğrenciler %32,4 karma bir dil konuşanlar ise % 32,4 oranında katılmıştır. Bu eğilim, evde Almanca ve Türkçe konuşan öğrencilerin bu ifadeye yüksek oranda katıldığını göstermektedir. Böylece öğrencilerin Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istediklerini ve Türkçenin kendilerine başka bir yabancı dilin faydalarını sağlayamayacağını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 382: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	3	0	5	8
		%	37,5	,0	62,5	100,0
	Türkçe	f	22	2	11	35
		%	62,9	5,7	31,4	100,0
	Karma	f	15	11	13	39
		%	38,5	28,2	33,3	100,0
Toplam		f	40	13	29	82
		%	48,8	15,9	35,4	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %62,5’i katılıyorum cevabını verirken evde Türkçe konuşan öğrenciler %31,4 karma bir dil konuşanlar ise % 33,3 oranında katılmıştır. Bu eğilim göre, evde Almanca konuşan öğrencilerin, çevrelerinde konuşulan dili önemseyip benimsediklerini ve iş hayatında da Türkçe öğrenimlerini kendilerine fayda sağlamayacağını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 383: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	5	1	2	8
		%	62,5	12,5	25,0	100,0
	Türkçe	f	25	7	2	34
		%	73,5	20,6	5,9	100,0
	Karma	f	29	6	3	38
		%	76,3	15,8	7,9	100,0
Toplam		f	59	14	7	80
		%	73,8	17,5	8,8	100,0

Bu tabloya göre, “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %25,0’i katılıyorum cevabını verirken evde Türkçe konuşan öğrenciler %5,9 karma bir dil konuşanlar ise % 7,9 oranında katılmıştır. Bu eğilim, her grup öğrencinin bu ifadeye genel olarak katılmadığını göstermektedir. Evde Almanca konuşan öğrencilerdeki oranın diğer gruplara göre daha yüksek olması, öğretmenlerin Türkçeye çok hakim olmayan ve evde Almanca konuşan öğrencilere karşı tutumunun biraz farklı olabileceği yönünde yorumlanabilir.

Tablo 384: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	1	2	5	8
		%	12,5	25,0	62,5	100,0
	Türkçe	f	17	3	13	33
		%	51,5	9,1	39,4	100,0
	Karma	f	15	9	15	39
		%	38,5	23,1	38,5	100,0
Toplam		f	33	14	33	80
		%	41,3	17,5	41,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları için Devam Edemiyorum” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %62,5’i katılıyorum cevabını verirken evde Türkçe konuşan öğrenciler %39,4 karma bir dil konuşanlar ise % 38,5 oranında katılmıştır. Bu eğilim, her grup öğrencinin bu ifadeye yüksek oranda katıldığını göstermektedir. Böylece Türkçe derslerinin sabah olması hâlinde daha yüksek oranda bir katılımın olacağı varsayılabilir.

Tablo 385: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	2	4	2	8
		%	25,0	50,0	25,0	100,0
	Türkçe	f	20	5	8	33
		%	60,6	15,2	24,2	100,0
	Karma	f	20	9	10	39
		%	51,3	23,1	25,6	100,0
Toplam	f	42	18	20	80	
	%	52,5	22,5	25,0	100,0	

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %25,0’i katılıyorum cevabını verirken evde Türkçe konuşan öğrenciler %24,2 karma bir dil konuşanlar ise % 25,6 oranında katılmıştır. Bu eğilim, her grup öğrencinin bu ifadeye aynı oranlarda katıldığını göstermektedir. Böylece öğrencilerin hepsi %25 civarında bir oranla dersteki materyalleri yetersiz bulmaktadır.

Tablo 386: Evde Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Evdeki Dil	Almanca	f	6	1	1	8
		%	75,0	12,5	12,5	100,0
	Türkçe	f	21	6	7	34
		%	61,8	17,6	20,6	100,0
	Karma	f	20	12	6	38
		%	52,6	31,6	15,8	100,0
Toplam	f	47	19	14	80	
	%	58,8	23,8	17,5	100,0	

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” ifadesine evde Almanca konuşan öğrencilerin %12,5’i katılıyorum cevabını verirken evde Türkçe konuşan öğrenciler %20,6 karma bir dil konuşanlar ise % 15,8 oranında katılmıştır. Bu eğilim, tüm gruplardaki öğrencilerin Türkçe derslerine katılmama sebebi olarak öğretmenlerin yetersizliği hususunu göstermez. Evde Türkçe konuşanlardaki oranın yüksekliği ise öğrencilerin Türkçeye daha hakim olduklarından derslerde daha kaliteli eğitim istediklerini gösterebilir.

2.3.5. "Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni" İçin Analizler

Tablo 387: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile "Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok" İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	6	9	8	23	
		%	26,1	39,1	34,8	100,0	
	Realschule	f	8	7	4	19	
		%	42,1	36,8	21,1	100,0	
	Gymnasium	f	3	1	10	14	
		%	21,4	7,1	71,4	100,0	
	Gesamtschule	f	0	2	1	3	
		%	,0	66,7	33,3	100,0	
	Grundschule	f	8	1	10	19	
		%	42,1	5,3	52,6	100,0	
	Toplam		f	25	20	33	78
			%	32,1	25,6	42,3	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki "Türkçe derslerine girmek İçin vaktim yok" ifadesine Hauptschule'ye devam eden öğrencilerin %39,1'i ve Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %66,7'si kısmen katılıyorken; Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %71,4'ü ve Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %52,6'sı katılmaktadır. Buna karşılık sadece Realschule'ye devam eden öğrencilerin %42,1'i bu ifadeye katılmadığı görölmektedir. Bu eğilim, öğrencilerin genel olarak Türkçeyi zaman ayırmaya değecek kadar önemli bulmadıklarını gösterebilir.

Tablo 388: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile "Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum" İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	6	4	13	23	
		%	26,1	17,4	56,5	100,0	
	Realschule	f	6	6	7	19	
		%	31,6	31,6	36,8	100,0	
	Gymnasium	f	4	6	4	14	
		%	28,6	42,9	28,6	100,0	
	Gesamtschule	f	2	1	0	3	
		%	66,7	33,3	,0	100,0	
	Grundschule	f	3	2	14	19	
		%	15,8	10,5	73,7	100,0	
	Toplam		f	21	19	38	78
			%	26,9	24,4	48,7	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki "Zaten Türkçe biliyorum, onun İçin Türkçe dersine katılmıyorum." ifadesine Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %66,7'si katılmıyor ve Gymnasium'a devam eden öğrencilerin %42,9'u kısmen katılıyorken diğer okul tür ve kademelerine devam eden

öğrencilerin katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranı Hauptschule'ye devam eden öğrencilerde %56,5 iken Realschule'ye devam eden öğrencilerde %36,8 ve Grundschule'ye devam eden öğrencilerde %73,7'dir. Bu eğilim, öğrencilerin genel olarak Türkçeyi zaman ayırmaya geçecek kadar önemli bulmadıklarını göstermektedir. Bu eğilim, henüz ailelerinden çok fazla kopup, sosyal hayata tam anlamıyla katılmamış olan Grundschule öğrencilerinin evlerinde aileleriyle daha sık Türkçe konuştuklarını ve bu nedenle Türkçe derslerine pek ihtiyaç duymadıklarını gösterebilir.

Tablo 389: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile "Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum" İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	9	5	9	23	
		%	39,1	21,7	39,1	100,0	
	Realschule	f	15	1	3	19	
		%	78,9	5,3	15,8	100,0	
	Gymnasium	f	6	4	4	14	
		%	42,9	28,6	28,6	100,0	
	Gesamtschule	f	1	2	0	3	
		%	33,3	66,7	,0	100,0	
	Grundschule	f	4	1	14	19	
		%	21,1	5,3	73,7	100,0	
	Toplam		f	35	13	30	78
			%	44,9	16,7	38,5	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki "Türkçe derslerini gerekli görmüyorum." ifadesine Realschule'ye devam eden öğrencilerin %78,9'u ve Gymnasium'a devam eden öğrencilerin %42,9'u katılmıyorken Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerin %66,7'si kısmen katılıyor, Grundschule'ye devam eden öğrencilerin ise %73,7'si katılmaktadır. Bu eğilim, öğrencilerin yaşları ilerledikçe Türkçeye daha önemli gördükleri şekilde yorumlanabilir.

Tablo 390: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile "Almanya'da Yaşadığımız için Almanca Daha Önemli" İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya Da Yaşadığımız için Almanca Daha Önemli			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	6	6	11	23	
		%	26,1	26,1	47,8	100,0	
	Realschule	f	7	6	6	19	
		%	36,8	31,6	31,6	100,0	
	Gymnasium	f	6	6	2	14	
		%	42,9	42,9	14,3	100,0	
	Gesamtschule	f	0	2	1	3	
		%	,0	66,7	33,3	100,0	
	Grundschule	f	5	3	11	19	
		%	26,3	15,8	57,9	100,0	
	Toplam		f	24	23	31	78
			%	30,8	29,5	39,7	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki “Almanya’da yaşadığımız için Almanca daha önemli.” ifadesine Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %57,9’u ile Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %47,8’i katılıyorken; Realschule’ye devam eden öğrencilerin %36,8’i ile Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %42,9’u katılmamaktadır.

Tablo 391: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	7	6	9	22
		%	31,8	27,3	40,9	100,0
	Realschule	f	7	3	9	19
		%	36,8	15,8	47,4	100,0
	Gymnasium	f	11	2	1	14
		%	78,6	14,3	7,1	100,0
	Gesamtschule	f	2	1	0	3
		%	66,7	33,3	,0	100,0
	Grundschule	f	13	2	4	19
		%	68,4	10,5	21,1	100,0
	Toplam	f	40	14	23	77
		%	51,9	18,2	29,9	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki “Türkçe öğrenirsem Almancamın gerileyeceğini düşünüyorum.” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %40,9’u ile Realschule’ye devam eden öğrencilerin %47,4’ü katılıyorken, Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %78,6’sı ile Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %66,7’si ile Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %68,4’ü katılmamaktadır. Bu eğilim, Hauptschule’ye ve Realschule’ye devam eden öğrencilerin genel olarak ana dili gelişiminin diğer dillere olan olumlu etkisiyle ilgili bilgilendirilmede eksik kaldıklarını gösterebilir.

Tablo 392: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	10	2	8	20
		%	50,0	10,0	40,0	100,0
	Realschule	f	11	5	3	19
		%	57,9	26,3	15,8	100,0
	Gymnasium	f	8	5	1	14
		%	57,1	35,7	7,1	100,0
	Gesamtschule	f	1	2	0	3
		%	33,3	66,7	,0	100,0
	Grundschule	f	11	4	4	19
		%	57,9	21,1	21,1	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Toplam		f	41	18	16	75
		%	54,7	24,0	21,3	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki “Türkçe derslerinde zaten fazla bir şey öğrenmiyoruz” ifadesine genel olarak tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %50, Realschule’ye devam eden öğrencilerde %57,9, Gymnasium’a devam eden öğrencilerde %57,1 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde ise %57,9 olarak görülmektedir. Bu eğilim, öğrencilerin bir yandan Türkçe derslerinde bir şeyler öğrendiklerini, diğer yandan da Türkçe dersine katılmadıkları için çeliştiklerini göstermektedir.

Tablo 393: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	7	8	5	20	
		%	35,0	40,0	25,0	100,0	
	Realschule	f	14	2	3	19	
		%	73,7	10,5	15,8	100,0	
	Gymnasium	f	9	4	1	14	
		%	64,3	28,6	7,1	100,0	
	Gesamtschule	f	2	0	1	3	
		%	66,7	,0	33,3	100,0	
	Grundschule	f	13	2	4	19	
		%	68,4	10,5	21,1	100,0	
	Toplam		f	45	16	14	75
			%	60,0	21,3	18,7	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki “Türkçe ders kitapları çok kötü” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %40’ı kısmen katılıyorken diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları, Realschule’ye devam eden öğrencilerde %73,7; Gymnasium’a devam eden öğrencilerde %64,3; Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerde %66,7 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde %68,4’tür. Bu eğilim, Türkçe ders kitaplarının genel olarak öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olduklarını ve dolayısıyla bu ifadede yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında yer almadığını gösterebilir.

Tablo 394: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	7	9	6	22
		%	31,8	40,9	27,3	100,0
	Realschule	f	9	2	8	19
		%	47,4	10,5	42,1	100,0
	Gymnasium	f	6	6	2	14
		%	42,9	42,9	14,3	100,0
Okul	Gesamtschule	f	1	1	1	3
		%	33,3	33,3	33,3	100,0
	Grundschule	f	12	4	3	19
		%	63,2	21,1	15,8	100,0
Toplam		f	35	22	20	77
		%	45,5	28,6	26,0	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan “Türk öğretmenler çok disiplinli.” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %40,9’u kısmen katılıyorken Realschule’ye devam eden öğrencilerin %47,4’ü ile Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %63,2’si katılmıyorlar. Bunun yanı sıra Gymnasium ve Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerde “katılmıyorum” ve “kısmen katılıyorum” oranları eşittir. Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %42,9’u katılmıyor, diğer %42,9’u da kısmen katılmaktadır. Aynı Şekilde Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %33,3’ü bu ifadeye katılmazken, diğer %33,3’ü kısmen katılmakta ve diğer %33,3’ü ise katılmaktadır. Bu eğilim, genel olarak bakıldığında öğrencilerin Türk öğretmenleri aŐırı disiplinli bulmadıklarını gösterebilir.

Tablo 395: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	6	6	9	21	
		%	28,6	28,6	42,9	100,0	
	Realschule	f	9	7	3	19	
		%	47,4	36,8	15,8	100,0	
	Gymnasium	f	7	5	2	14	
		%	50,0	35,7	14,3	100,0	
	Gesamtschule	f	1	1	1	3	
		%	33,3	33,3	33,3	100,0	
	Grundschule	f	11	2	6	19	
		%	57,9	10,5	31,6	100,0	
	Toplam		f	34	21	21	76
			%	44,7	27,6	27,6	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki “Türkçe derslerinde sıkılıyorum.” ifadesine Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %42,9’u katılıyorken diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katılmadığı görölmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları, Realschule’ye devam eden öğrencilerde %47,4; Gymnasium’a devam eden öğrencilerde %50 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde %57,9’dur.

Bu eğilim, ankete katılan öğrencilerin genel olarak Türkçe derslerini sıkıcı bulmadıklarını, derslerin onlar için eğlenceli geçtiğini ve dolayısıyla bu ifadeye yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında yer almadığını gösterebilir.

Tablo 396: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	7	7	7	21
		%	33,3	33,3	33,3	100,0
	Realschule	f	8	3	8	19
		%	42,1	15,8	42,1	100,0
	Gymnasium	f	9	3	1	13
		%	69,2	23,1	7,7	100,0
	Gesamtschule	f	1	2	0	3
		%	33,3	66,7	,0	100,0
	Grundschule	f	11	1	7	19
		%	57,9	5,3	36,8	100,0
	Toplam	f	36	16	23	75
		%	48,0	21,3	30,7	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan “Okulda Türkçe dersi olmasına Almanlar hoş bakmıyor.” ifadesine Realschule’ye devam eden öğrencilerin %42,1’i; Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %69,2’si ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %57,9’u katılmaktadır. Bunun yanı sıra Hauptschule ve Realschule’ye devam eden öğrencilerde “katılmıyorum”; “kısmen katılıyorum” ve “katılıyorum” oranlarında eşitlikler görülmektedir. Realschule’ye devam eden öğrencilerin ilk %42,1’i katılmıyorken, diğer %42,1’i ise katılmaktadır. Aynı şekilde Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin ilk %33,3’ü bu ifadeye katılmazken, diğer %33,3’ü kısmen katılmakta ve son %33,3’ü ise katılmaktadır. Bu eğilim, Türk öğrencilerin Almanya’da bu konuda üzerlerinde bir baskı hissettiklerini ve Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bu baskının da yer aldığını gösterebilir.

Tablo 397: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	13	3	6	22
		%	59,1	13,6	27,3	100,0
	Realschule	f	14	0	5	19
		%	73,7	,0	26,3	100,0
	Gymnasium	f	12	2	0	14
		%	85,7	14,3	,0	100,0
Gesamtschule	f	3	0	0	3	
	%	100,0	,0	,0	100,0	
Okul	Grundschule	f	14	2	3	19
		%	73,7	10,5	15,8	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Toplam		f	56	7	14	77
		%	72,7	9,1	18,2	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasındaki “Ebeveynlerim Türkçe ders almamı istemiyor.” ifadesine genel olarak tüm okul tür ve kademelerine giden öğrencilerin katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları, Hauptschule’ye devam eden öğrencilerde %59,1; Realschule’ye devam eden öğrencilerde %73,7; Gymnasium’a devam eden öğrencilerde %85,7; Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerde %100 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde %73,7’dir. Bu eğilim, genel olarak tüm Türk ailelerin çocuklarının kendi kültürlerinin bir parçası olan dillerinin eğitiminden eksik kalmamalarını istediklerini, Türkçe derslerine katılmalarını arzuladıklarını ve dolayısıyla bu ifadede yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında yer almadığını gösterebilir.

Tablo 398: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam	
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		
Okul	Hauptschule	f	5	5	13	23	
		%	21,7	21,7	56,5	100,0	
	Realschule	f	7	5	7	19	
		%	36,8	26,3	36,8	100,0	
	Gymnasium	f	8	3	3	14	
		%	57,1	21,4	21,4	100,0	
	Gesamtschule	f	1	2	0	3	
		%	33,3	66,7	,0	100,0	
	Grundschule	f	11	1	7	19	
		%	57,9	5,3	36,8	100,0	
	Toplam		f	32	16	30	78
			%	41,0	20,5	38,5	100,0

Buna göre; ankette bulunan “Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istiyorum.” ifadesine yalnızca Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %56,5’i katılıyorken diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katılmadıkları görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Gymnasium’a devam eden öğrencilerde %57,1 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde %57,9’a ulaşmaktadır. Bunun yanı sıra Realschule’ye devam eden öğrencilerde “katılmıyorum” ve “katılıyorum” oranlarında eşitlik göze çarpmaktadır. Bu eşitlik ise %36,8 oranında tespit edilmiştir. Aynı zamanda Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin ise %66,7’si bu ifadeye kısmen katılmaktadır. Genel olarak bakıldığında ise, tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye %41 oranında katılmadığı görülmektedir.

Tablo 399: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İş Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	9	1	13	23
		%	39,1	4,3	56,5	100,0
	Realschule	f	8	6	5	19
		%	42,1	31,6	26,3	100,0
	Gymnasium	f	11	3	0	14
		%	78,6	21,4	,0	100,0
	Gesamtschul	f	1	1	1	3
		%	33,3	33,3	33,3	100,0
	Grundschule	f	11	1	7	19
		%	57,9	5,3	36,8	100,0
	Toplam	f	40	12	26	78
		%	51,3	15,4	33,3	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan “Türkçe öğrenmemin iş hayatımda bana bir faydası olmayacak.” ifadesine yalnızca Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %56,5’i katılıyorken diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin genel olarak katılmadıkları görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Realschule’ye devam eden öğrencilerde %42,1; Gymnasium’a devam eden öğrencilerde %78,6 ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerde %57,9’a ulaşmaktadır. Bunun yanı sıra Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerde “katılmıyorum”; “kısmen katılıyorum” ve “katılıyorum” oranlarında eşitlik göze çarpmaktadır. Bu eşitlik ise %33,3 oranında tespit edilmiştir. Genel olarak bakıldığında ise, tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye %51,3 oranında katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, öğrencilerin iş hayatında Türkçenin onlara fayda sağlayacağı noktasında birleştiklerini gösterebilir.

Tablo 400: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	17	3	2	22
		%	77,3	13,6	9,1	100,0
	Realschule	f	15	2	2	19
		%	78,9	10,5	10,5	100,0
	Gymnasium	f	9	4	0	13
		%	69,2	30,8	,0	100,0
	Gesamtschule	f	2	0	1	3
		%	66,7	,0	33,3	100,0
	Grundschule	f	17	0	2	19
		%	89,5	,0	10,5	100,0
	Toplam	f	60	9	7	76
		%	78,9	11,8	9,2	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan “Türk öğretmenler öğrencilere kötü davranıyor.” ifadesine tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye büyük oranda katılmadıkları görülmektedir. Bu ifadeye Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %77,3’ü; Realschule’ye devam eden öğrencilerin %78,9’u; Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %69,2’si; Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %66,7’si ve Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %89,5’i katılmamaktadır. Genel olarak bakıldığında ise, tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye %78,9 oranında katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, öğrencilerin Türk öğretmenlerinin davranışlarını kötü bulmadıklarını ve bu ifadede yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 401: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	7	2	12	21
		%	33,3	9,5	57,1	100,0
	Realschule	f	10	2	7	19
		%	52,6	10,5	36,8	100,0
	Gymnasium	f	8	3	3	14
		%	57,1	21,4	21,4	100,0
	Gesamtschule	f	1	2	0	3
		%	33,3	66,7	,0	100,0
	Grundschule	f	6	3	10	19
		%	31,6	15,8	52,6	100,0
	Toplam	f	32	12	32	76
		%	42,1	15,8	42,1	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan “Türkçe derslerini öğleden sonraya ya da hafta sonlarına koydukları için devam edemiyorum.” ifadesine Realschule’ye devam eden öğrencilerin %52,6’sı ve Gymnasium’a devam eden öğrencilerin %57,1’i katılmıyorken; Gesamtschule’ye devam eden öğrencilerin %66,7’si kısmen kısmen katılıyor ve Hauptschule’ye devam eden öğrencilerin %57,1’i ile Grundschule’ye devam eden öğrencilerin %52,6’sı katılmaktadır. Genel olarak bakıldığında ise, %42,1 oranında bir kesim bu ifadeye katılmıyorken, diğer %42,1 oranında öğrenci bu ifadeye katılmaktadır. Bu eğilim, büyük oranda öğrenci için bu ifadede yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunduğunu gösterebilir.

Tablo 402: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	8	4	9	21
		%	38,1	19,0	42,9	100,0

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Realschule	f	11	5	3	19
		%	57,9	26,3	15,8	100,0
	Gymnasium	f	6	7	1	14
		%	42,9	50,0	7,1	100,0
	Gesamtschule	f	2	1	0	3
		%	66,7	33,3	,0	100,0
	Grundschule	f	14	1	4	19
		%	73,7	5,3	21,1	100,0
Toplam	f	41	18	17	76	
	%	53,9	23,7	22,4	100,0	

Tabloya göre; ankette bulunan "Türkçe derslerinde Almanca dersindeki gibi materyaller, film, resim, değişik kitaplar, çalışma kâğıtları yok." ifadesine yalnızca Hauptschule'ye devam eden öğrencilerin %42,9'u katılıyor; diğer okul tür ve kademelerine devam eden öğrenciler bu ifadeye katılmamaktadır. Bu ifadeye katılmama oranları Realschule'ye devam eden öğrencilerde %57,9; Gesamtschule'ye devam eden öğrencilerde %66,7 ve Grundschule'ye devam eden öğrencilerde %73,7'dir. Aynı zamanda Gymnasium'a devam eden öğrencilerin %50'si bu ifadeye kısmen katılmaktadır. Genel olarak bakıldığında ise, tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye %53,9 oranında katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, genel olarak Türkçe dersi materyallerini Almanca dersi materyalleriyle karşılaştırdıklarında kötü veya eksik bulmadıklarını; dolayısıyla bu ifadeye yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 403: Öğrenim Gördüğü Okul Değişkeni ile "Türkçe Öğretmenleri Yetersiz" İfadesine Verilen Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Okul	Hauptschule	f	14	4	4	22
		%	63,6	18,2	18,2	100,0
	Realschule	f	11	4	4	19
		%	57,9	21,1	21,1	100,0
	Gymnasium	f	6	5	2	13
		%	46,2	38,5	15,4	100,0
	Gesamtschule	f	1	0	2	3
		%	33,3	,0	66,7	100,0
	Grundschule	f	14	3	2	19
		%	73,7	15,8	10,5	100,0
	Toplam	f	46	16	14	76
		%	60,5	21,1	18,4	100,0

Tabloya göre; ankette bulunan "Türkçe öğretmenleri yetersiz." ifadesine genel olarak tüm okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları görülmektedir. Bu ifadeye Hauptschule'ye devam eden öğrencilerin %63,6'sı; Realschule'ye devam eden öğrencilerin %57,9'u; Gymnasium'a devam eden öğrencilerin %46,2'si Grundschule'ye devam eden öğrencilerin %73,7'si katılmamaktadır. Genel olarak bakıldığında ise, tüm

okul tür ve kademelerine devam eden öğrencilerin bu ifadeye %60,5 oranında katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, genel olarak öğrencilerin Türkçe öğretmenlerini yetersiz bulmadıklarını ve bu ifadede yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

2.3.6. "Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Konuşulan Dil" Değişkeni İçin Analizler

Tablo 404: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile "Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok" İfadesine verilen Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek İçin Vaktim Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	5	5	8	18
		%	27,8	27,8	44,4	100,0
	Türkçe	f	1	2	8	11
		%	9,1	18,2	72,7	100,0
	Karma	f	18	17	17	52
		%	34,6	32,7	32,7	100,0
Toplam		f	24	24	33	81
		%	29,6	29,6	40,7	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan "Türkçe derslerine girmek için vaktim yok." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %44,4'ü ile ve Türkçe konuşan öğrencilerin %72,7'si katılıyorken karma konuşan öğrencilerin %34,6'sı katılmamaktadır. Bu eğilim, genel olarak örneklemin Türkçeye zaman ayırmaya değecek kadar önemli bulmadığını gösterebilir.

Tablo 405: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile "Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum" İfadesine verilen Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	4	6	8	18
		%	22,2	33,3	44,4	100,0
	Türkçe	f	2	1	8	11
		%	18,2	9,1	72,7	100,0
	Karma	f	16	12	24	52
		%	30,8	23,1	46,2	100,0
Toplam		f	22	19	40	81
		%	27,2	23,5	49,4	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan "Zaten Türkçe biliyorum, onun için Türkçe derslerine katılmıyorum." ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %44,4; Türkçe konuşanlarda %72,7 ve karma konuşanlarda %46,2 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, genel olarak örneklemin bildikleri kadar Türkçe bilgisinin yeterli olduğunu, onu geliştirmeye gerek durmadığını ve dolayısıyla bu ifadede geçen yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında yer aldığını gösterebilir.

Tablo 406: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	6	6	6	18
		%	33,3	33,3	33,3	100,0
	Türkçe	f	3	1	7	11
		%	27,3	9,1	63,6	100,0
	Karma	f	24	9	19	52
		%	46,2	17,3	36,5	100,0
Toplam		f	33	16	32	81
		%	40,7	19,8	39,5	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe derslerini gerekli görmüyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin katılmama, kısmen katılma ve katılma oranlarında bir eşitlik görülmektedir. Bu eşitlik %33,3 oranındadır. Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşan öğrencilerin %63,6’sı bu ifadeye katılıyorken, konuşan öğrencilerin is %46,2’si katılmamaktadır. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşarak bu dili aktif olarak kullanan öğrencilerin bu dersi daha az gerekli bulduklarını gösterebilir.

Tablo 407: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	2	5	11	18
		%	11,1	27,8	61,1	100,0
	Türkçe	f	5	1	5	11
		%	45,5	9,1	45,5	100,0
	Karma	f	16	18	18	52
		%	30,8	34,6	34,6	100,0
Toplam		f	23	24	34	81
		%	28,4	29,6	42,0	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Almanya’da yaşadığımız için Almanca daha önemli.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katıldığı görülmektedir. Bu ifadeye katılma oranları Almanca konuşanlarda %61,1, Türkçe konuşanlarda %45,5 ve karma konuşanlarda %34,6 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türk arkadaşlarıyla konuşurken kullandıkları dil ile ilişkili olmaksızın Almanya’da ana dilin Almanca olması ve herkesle Almanca anlaşabilmeleri nedeniyle Türkçeyi daha önemsiz gördükleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 408: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	4	7	6	17
		%	23,5	41,2	35,3	100,0
	Türkçe	f	8	0	3	11
		%	72,7	,0	27,3	100,0
	Karma	f	27	9	16	52
		%	51,9	17,3	30,8	100,0
Toplam		f	39	16	25	80
		%	48,8	20,0	31,3	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe öğrenirsem Almancamın gerileyeceğini düşünüyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %41,2’si kısmen katılıyorken, Türkçe konuşan öğrencilerin %72,7’si ile karma konuşan öğrencilerin %51,9’u katılmamaktadır. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin ana dili bilgisinin diğer dillere olan olumlu etkisinin pek bilincinde olmadıklarını gösterebilir.

Tablo 409: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	7	6	2	15
		%	46,7	40,0	13,3	100,0
	Türkçe	f	8	2	1	11
		%	72,7	18,2	9,1	100,0
	Karma	f	26	12	14	52
		%	50,0	23,1	26,9	100,0
Toplam		f	41	20	17	78
		%	52,6	25,6	21,8	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe derslerinde zaten fazla bir Şey öğrenmiyoruz.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda %46,7; Türkçe konuşanlarda %72,7 ve karma konuşanlarda %50 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuşulan dille ilişkili olmaksızın genel olarak tüm öğrencilerin bu ifadeye katılmadığını ve bu ifadede yer alan yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 410: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	6	4	6	16
		%	37,5	25,0	37,5	100,0
	Türkçe	f	8	1	2	11
		%	72,7	9,1	18,2	100,0
	Karma	f	29	14	8	51
		%	56,9	27,5	15,7	100,0
Toplam		f	43	19	16	78
		%	55,1	24,4	20,5	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe ders kitapları çok kötü.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda 37,5; Türkçe konuşanlarda %72,7 ve karma konuşanlarda %56,9 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuşulan dille ilişkili olmaksızın genel olarak öğrencilerin Türkçe ders kitaplarını ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bulduklarını gösterebilir.

Tablo 411: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	7	5	5	17
		%	41,2	29,4	29,4	100,0
	Türkçe	f	9	2	0	11
		%	81,8	18,2	,0	100,0
	Karma	f	19	17	16	52
		%	36,5	32,7	30,8	100,0
Toplam		f	35	24	21	80
		%	43,8	30,0	26,3	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türk öğretmenler çok disiplinli.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda %41,2; Türkçe konuşanlarda %81,8 ve karma konuşanlarda %36,5 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla Türkçe konuşarak bu dili aktif kullanan öğrencilerin Türkçe öğretmenleriyle daha yakın ilişki kuruyor oldukları şeklinde açıklanabilir.

Tablo 412: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorrum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorrum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorrum	Katılıyorrum	
Ark.Dil	Almanca	f	2	7	7	16
		%	12,5	43,8	43,8	100,0
	Türkçe	f	7	1	3	11
		%	63,6	9,1	27,3	100,0
	Karma	f	25	13	14	52
		%	48,1	25,0	26,9	100,0
Toplam		f	34	21	24	79
		%	43,0	26,6	30,4	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe derslerinde sıkılıyorrum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %43,8’i katılıyorken, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Türkçe konuşanlarda %63,6 ve karma konuşanlarda %48,1 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin Türkçeyi az kullandıkları için bu dilde zorluk çektikleri ve Türkçe derslerinde de zorlandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 413: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorrum	Katılıyorrum	
Ark.Dil	Almanca	f	8	4	5	17
		%	47,1	23,5	29,4	100,0
	Türkçe	f	7	2	2	11
		%	63,6	18,2	18,2	100,0
	Karma	f	21	12	17	50
		%	42,0	24,0	34,0	100,0
Toplam		f	36	18	24	78
		%	46,2	23,1	30,8	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Okulda Türkçe dersi olmasına Almanlar hoş bakmıyor.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda %47,1; Türkçe konuşanlarda %63,6 ve karma konuşanlarda %42 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuştukları dille ilişkili olmaksızın genel olarak tüm öğrencilerin bu ifadeye katılmadığını ve dolayısıyla bu ifadede geçen yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 414: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	12	0	5	17
		%	70,6	,0	29,4	100,0
	Türkçe	f	9	0	2	11
		%	81,8	,0	18,2	100,0
	Karma	f	34	9	9	52
		%	65,4	17,3	17,3	100,0
Toplam		f	55	9	16	80
		%	68,8	11,3	20,0	100,0

Buna göre, ankette bulunan “Ebeveynlerim Türkçe dersi almamı istemiyor.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda %70,6; Türkçe konuşanlarda %81,8 ve karma konuşanlarda %65,4 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuştukları dille ilişkili olmaksızın genel olarak tüm öğrencilerin bu ifadeye katılmadığını, ebeveynlerin ana dillerinin eğitimine önem verdiklerini ve dolayısıyla bu ifadede geçen yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 415: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	3	7	8	18
		%	16,7	38,9	44,4	100,0
	Türkçe	f	4	1	6	11
		%	36,4	9,1	54,5	100,0
	Karma	f	23	9	20	52
		%	44,2	17,3	38,5	100,0
Toplam		f	30	17	34	81
		%	37,0	21,0	42,0	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istiyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşanların %44,4’ü ile Türkçe konuşanların %54,5’i katılıyorken; karma konuşan öğrencilerin %44,2’si katılmamaktadır.

Tablo 416: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	5	6	7	18
		%	27,8	33,3	38,9	100,0
	Türkçe	f	7	1	3	11
		%	63,6	9,1	27,3	100,0
	Karma	f	27	7	18	52
		%	51,9	13,5	34,6	100,0
Toplam		f	39	14	28	81
		%	48,1	17,3	34,6	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe öğrenmemin iş hayatımda bana faydası olmayacak.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %38,9’u katılıyordu; Türkçe konuşan öğrencilerin %63,6’sı ile karma konuşan öğrencilerin %51,9’u katılmamaktadır. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla iletişim kurduklarında Türkçeyi kullanma oranıyla, Türkçeye verilen değerin doğru orantılı olduğu şekilde yorumlanabilir.

Tablo 417: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	13	2	2	17
		%	76,5	11,8	11,8	100,0
	Türkçe	f	9	1	0	10
		%	90,0	10,0	,0	100,0
	Karma	f	36	11	5	52
		%	69,2	21,2	9,6	100,0
Toplam		f	58	14	7	79
		%	73,4	17,7	8,9	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türk öğretmenler öğrencilere kötü davranıyor.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görölmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşan öğrencilerde %76,5; Türkçe konuşanlarda %90 ve karma konuşanlarda %69,2 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuştukları dille ilişkili olmaksızın genel olarak tüm öğrencilerin bu ifadeye katılmadığını ve dolayısıyla bu ifadede geçen yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 418: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	7	5	5	17
		%	41,2	29,4	29,4	100,0
	Türkçe	f	2	1	8	11
		%	18,2	9,1	72,7	100,0
	Karma	f	24	8	19	51
		%	47,1	15,7	37,3	100,0
Toplam		f	33	14	32	79
		%	41,8	17,7	40,5	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe derslerini öğleden sonraya ya da hafta sonlarına koydukları için devam edemiyorum.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca konuşan öğrencilerin %41,2’si ile karma konuşan öğrencilerin %47,1’i katılmıyorken; Türkçe konuşan öğrencilerin %72,7’si katılmaktadır.

Tablo 419: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	7	7	3	17
		%	41,2	41,2	17,6	100,0
	Türkçe	f	8	1	2	11
		%	72,7	9,1	18,2	100,0
	Karma	f	25	11	15	51
		%	49,0	21,6	29,4	100,0
Toplam		f	40	19	20	79
		%	50,6	24,1	25,3	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe derslerinde Almanca dersindeki gibi materyaller film, resim, değişik kitaplar, çalışma kâğıtları yok.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görülmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda %41,2; Türkçe konuşanlarda %72,7 ve karma konuşanlarda %49 olarak tespit edilmiştir.

Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuştukları dille ilişkili olmaksızın genel olarak tüm öğrencilerin bu ifadeye katılmadığını, Türkçe derslerinde kullanılan materyallerin de Almanca derslerinde olduğu gibi çeşitli olduğunu ve dolayısıyla bu ifadede geçen yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 420: Türk Arkadaşları ile Konuşulan Dil Değişkeni ile “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Ark.Dil	Almanca	f	11	4	2	17
		%	64,7	23,5	11,8	100,0
	Türkçe	f	10	1	0	11
		%	90,9	9,1	,0	100,0
	Karma	f	24	15	12	51
		%	47,1	29,4	23,5	100,0
Toplam		f	45	20	14	79
		%	57,0	25,3	17,7	100,0

Tabloya göre, ankette bulunan “Türkçe öğretmenleri yetersiz.” ifadesine Türk arkadaşlarıyla Almanca, Türkçe ve karma konuşan öğrencilerin genel olarak katılmadığı görölmektedir. Bu ifadeye katılmama oranları Almanca konuşanlarda %64,7; Türkçe konuşanlarda %90,9 ve karma konuşanlarda %47,1 olarak tespit edilmiştir.

Bu eğilim, Türk arkadaşlarıyla konuştukları dille ilişkili olmaksızın genel olarak tüm öğrencilerin bu ifadeye katılmadığını, Türkçe öğretmenleri yetersiz bulmadıklarını ve dolayısıyla bu ifadede geçen yorumun Türkçe derslerine katılmama nedenleri arasında bulunmadığını gösterebilir.

2.3.7. “Bulunulan Eyalet” Değişkeni için Analizler

Tablo 421: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Derslerine Girmek için Vaktim Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerine Girmek için Vaktim Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	7	4	6	17
		%	41,2	23,5	35,3	100,0
	Baden-Württemberg	f	14	5	14	33
		%	42,4	15,2	42,4	100,0
	AŞağı Saksonya	f	5	11	11	27
		%	18,5	40,7	40,7	100,0
Toplam		f	26	20	31	77
		%	33,8	26,0	40,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerine girmek için vaktim yok” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %35,3’ü katılıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerin %42,2’si bu ifadeye katılmaktadır. AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerde %40,7 oranında bu ifadeye katılmıştır. Diğer yandan ifadeye katılmayan öğrenci oranı ise Berlin’de yaşayan öğrencilerde %41,2 ve Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde %42,4 iken AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin oranı %18,5’e düşmektedir. Bu eğilimden, Almanya’da yaşayan Türk kökenli öğrencilerin Türkçe dersine yeterince önem vermediği, yaşadığı ülkenin ve sosyal çevrelerinin dilini daha önemli bulduğu varsayılabilir.

Tablo 422: Eyalet Değişkeni ile “Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Zaten Türkçe Biliyorum Onun İçin Türkçe Dersine Katılmıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	6	4	7	17
		%	35,3	23,5	41,2	100,0
	Baden-Württemberg	f	9	7	17	33
		%	27,3	21,2	51,5	100,0
	Aşağı Saksonya	f	6	7	14	27
		%	22,2	25,9	51,9	100,0
Toplam		f	21	18	38	77
		%	27,3	23,4	49,4	100,0

Bu tabloya göre, “Zaten Türkçe biliyorum onun için Türkçe dersine katılmıyorum” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %41,2’si katılıyorum cevabını verirken, Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerin %51,5’i bu ifadeye katılmaktadır. Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerde %51,9 oranında bu ifadeye katılmıştır. Diğer yandan ifadeye katılmayan öğrenci oranı ise Aşağı Saksonya’da yaşayanlarda %22,2 ve Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde %27,3 iken, Berlin’de yaşayan öğrencilerin oranı %35,3 oranına çıkmaktadır. Bu eğilime göre, Eyalet ayrımı fark etmeksizin öğrencilerin sosyal çevrelerinde konuşulan ve kullandıkları Türkçenin yeterli olduğu kanısında olduğu düşünülebilir. Diğer bir ifadeyle, öğrenciler Türkçe derslerinin kendi kimliklerini oluşturmada katkı sağlayabileceğinin farkında olmadıklarını gösterebilir.

Tablo 423: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Gerekli Görmüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	7	4	6	17
		%	41,2	23,5	35,3	100,0
	Baden-Württemberg	f	15	6	12	33
		%	45,5	18,2	36,4	100,0
	Aşağı Saksonya	f	9	6	12	27
		%	33,3	22,2	44,4	100,0
Toplam		f	31	16	30	77
		%	40,3	20,8	39,0	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe derslerini gerekli görmüyorum” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %35,3’ü katılıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerin %36,4’ü bu ifadeye katılmaktadır. Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerde %44 oranında bu ifadeye katılmıştır. Diğer yandan ifadeye katılmayan öğrenci oranı ise Berlin’de yaşayan öğrencilerde %41,2 ve Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde %45,5 iken Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin oranı %33,3’e düşmektedir. Bu eğilimden, Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin Türkçe dersinin kendilerine herhangi bir katkı sağlayamayacağını düşündükleri söylenebilir. Berlin ve Baden Württemberg eyaletlerinde yaşayan öğrencilerin ise Türkçe dersinin öneminin farkında olduğu söylenebilir.

Tablo 424: Eyalet Değişkeni ile “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	5	8	4	17
		%	29,4	47,1	23,5	100,0
	Baden-Württemberg	f	11	9	13	33
		%	33,3	27,3	39,4	100,0
	AŞağı Saksonya	f	8	5	14	27
		%	29,6	18,5	51,9	100,0
Toplam		f	24	22	31	77
		%	31,2	28,6	40,3	100,0

Bu tabloya göre, “Almanya’da Yaşadığımız İçin Almanca Daha Önemli” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %29,4’ü katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %33,3’e çıkmaktadır. Yine bu ifadeye AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %29,6’sı bu ifadeye katılmamaktadır. Diğer yandan ifadeye katılan öğrenci oranı ise Berlin’de yaşayan öğrencilerde %23,5 ve Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde %39,4 iken AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %51,9’u ifadeye katılmaktadır. Bu eğilim, AŞağı Saksonya ve Baden Württemberg eyaletlerinde ikamet eden öğrencilerin yüksek oranda bu ifadeye katıldığını gösterebilir. Böylece öğrencilerin yaşadığı toplumun dilini benimseyip özümstedikleri ve ana dilin öneminin farkında olmadıkları düşünülebilir. Ayrıca öğrencilerin iyi bir ana dile hakimiyetinin diğer dillerin öğreniminin de esas olduğunun farkında olmadıkları söylenebilir. Berlin eyaletinde ise öğrenciler bu ifadeye en düşük oranda katılmaktadır. Bu bağlamda Berlin’deki Türk oranının fazla oluşu ve sosyal çevrelerindeki dilin yalnızca Almanca olmamasının, Türkçeye önem gösterilmesine sebep olduğu söylenebilir.

Tablo 425: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” İfadesine verilen Cevaplar İçin apraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	8	4	5	17
		%	47,1	23,5	29,4	100,0
	Baden-Württemberg	f	15	5	13	33
		%	45,5	15,2	39,4	100,0
	AŞağı Saksonya	f	16	4	7	27
		%	59,3	14,8	25,9	100,0
Toplam		f	39	13	25	77
		%	50,6	16,9	32,5	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğrenirsem Almancamın Gerileyeceğini Düşünüyorum” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %29,4’ü katılıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %39,4’e çıkmaktadır. Yine AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %32,5 oranında bu ifadeye katılmaktadır. Bu eğilim, her üç eyaletin öğrencilerinin de genel olarak bu ifadeye katılmadığını göstermektedir.

Tablo 426: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	8	8	1	17
		%	47,1	47,1	5,9	100,0
	Baden-Württemberg	f	16	6	10	32
		%	50,0	18,8	31,3	100,0
	Aşağı Saksonya	f	17	7	3	27
		%	63,0	25,9	11,1	100,0
Toplam		f	41	21	14	76
		%	53,9	27,6	18,4	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Zaten Fazla Bir Şey Öğrenmiyoruz” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %47,1’i katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %50’ye çıkmaktadır. Yine Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %63 oranında bu ifadeye katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, her üç eyaletin öğrencilerinin yüksek oranda bu ifadeye katılmadığını göstermektedir. Böylece öğrencilerin derse katılmama nedeni olarak, Türkçe derslerinin eğitici olmadığı hususu söylenemez.

Tablo 427: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	9	5	3	17
		%	52,9	29,4	17,6	100,0
	Baden-Württemberg	f	14	6	11	31
		%	45,2	19,4	35,5	100,0
	Aşağı Saksonya	f	19	6	2	27
		%	70,4	22,2	7,4	100,0
Toplam		f	42	17	16	75
		%	56,0	22,7	21,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Ders Kitapları Çok Kötü” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %52,9’u katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %45,2 olarak gözlenmektedir. Yine Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %63 oranında bu ifadeye katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, her üç eyaletin öğrencilerinin Türkçe derslerini önemsememelerinin ders kitaplarıyla bir ilişkisinin olmadığını gösterebilir.

Tablo 428: Eyalet Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Çok Disiplinli			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	6	8	3	17
		%	35,3	47,1	17,6	100,0
	Baden-Württemberg	f	9	11	13	33
		%	27,3	33,3	39,4	100,0
	AŞağı Saksonya	f	17	4	6	27
		%	63,0	14,8	22,2	100,0
Toplam		f	32	23	22	77
		%	41,6	29,9	28,6	100,0

Bu tabloya göre, “Türk Öğretmenler Çok Disiplinli” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %35,3’ü katılmıyorum cevabını verirken, Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %27,3 olarak gözlenmektedir. Yine AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %63 oranında bu ifadeye katılmadığı görülmektedir. Diğer yandan ifadeye katılan öğrenci oranı ise Berlin’de yaşayan öğrencilerde %17,6 ve AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerde %22,2 iken, Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %39,4’e yükselmektedir.

Tablo 429: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	8	4	5	17
		%	47,1	23,5	29,4	100,0
Eyalet	Baden-Württemberg	f	11	10	12	33
		%	33,3	30,3	36,4	100,0
	AŞağı Saksonya	f	15	8	4	27
		%	55,6	29,6	14,8	100,0
Toplam		f	34	22	21	77
		%	44,2	28,6	27,3	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Sıkılıyorum” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %29,4’ü katılıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %36,4’e çıkmaktadır. Yine AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrenciler %14,8 oranında bu ifadeye katılmaktadır. Diğer yandan ifadeye katılmayan öğrenci oranı ise Berlin’de yaşayan öğrencilerde %33,3 iken AŞağı Saksonya’da bu oran %55,6 oranına çıkmaktadır. Bu eğilim, Baden Württemberg eyaletinde ikamet eden öğrencilerin diğer eyaletlerde yaşayan öğrencilere göre daha fazla sıkıldığını göstermektedir. Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerin bu durumdan sıkılmalarının nedeni olarak, birleştirilmiş sınıflar ve dersin sınıf düzeyine uygun olmadiğı savunulabilir.

Tablo 430: Eyalet Değişkeni ile “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	8	4	5	17
		%	47,1	23,5	29,4	100,0
	Baden-Württemberg	f	13	6	12	31
		%	41,9	19,4	38,7	100,0
	Aşağı Saksonya	f	15	6	6	27
		%	55,6	22,2	22,2	100,0
Toplam		f	36	16	23	75
		%	48,0	21,3	30,7	100,0

Bu tabloya göre, “Okulda Türkçe Dersi Olmasına Almanlar Hoş Bakmıyor” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %47,1’i katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %41,9 olarak gözlenmektedir. Yine Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %55,6 oranında bu ifadeye katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, Almanya’da yaşayan Türk kökenli öğrencilerin kendilerini dışlanmış hissetmedikleri ve önyargılarının bulunmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 431: Eyalet Değişkeni ile “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	10	5	2	17
		%	58,8	29,4	11,8	100,0
	Baden-Württemberg	f	19	2	12	33
		%	57,6	6,1	36,4	100,0
	Aşağı Saksonya	f	23	2	2	27
		%	85,2	7,4	7,4	100,0
Toplam		f	52	9	16	77
		%	67,5	11,7	20,8	100,0

Bu tabloya göre, “Ebeveynlerim Türkçe Dersi Almamı İstemiyor” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %58,8’i katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %57,6 olarak gözlenmektedir. Yine Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrencilerin %85,2 gibi büyük oranda bu ifadeye katılmadığı görülmektedir. Bu eğilim, her üç eyaletteki ebeveynlerin de çocuklarının Türkçe dersine katılmaları konusunda hemfikir olduklarını gösterebilir.

Tablo 432: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	8	5	4	17
		%	47,1	29,4	23,5	100,0
	Baden-Württemberg	f	11	6	16	33
		%	33,3	18,2	48,5	100,0
	AŞağı Saksonya	f	12	6	9	27
		%	44,4	22,2	33,3	100,0
Toplam		f	31	17	29	77
		%	40,3	22,1	37,7	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Yerine Başka Bir Yabancı Dil Öğrenmek İstiyorum” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %47,1’i katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %33,3 olarak gözlenmiştir. Yine AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrenciler %44,4 oranında bu ifadeye katılmamaktadır. Diğer yandan ifadeye katılan öğrenci oranı ise Berlin’de yaşayan öğrencilerde %23,5, AŞağı Saksonya’da bu oran %33,3 iken Baden Württemberg da yaşayan öğrencilerin oranı %48,5 e yükselmektedir. Bu eğilime göre, Baden Württemberg eyaletinde ikamet eden öğrencilerin Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istediklerini gösterebilir. Ayrıca Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerin Türkçelerinin yeterli olduğunu düşündüklerinden dolayı başka bir yabancı dil öğrenmek istedikleri varsayılabilir.

Tablo 433: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	7	2	8	17
		%	41,2	11,8	47,1	100,0
	Baden-Württemberg	f	13	5	15	33
		%	39,4	15,2	45,5	100,0
	AŞağı Saksonya	f	17	7	3	27
		%	63,0	25,9	11,1	100,0
Toplam		f	37	14	26	77
		%	48,1	18,2	33,8	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğrenmemin İŞ Hayatında Bana Faydası Olmayacak” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %47,1’i katılıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %45,5 olarak gözlenmiştir. Yine AŞağı Saksonya’da yaşayan öğrenciler %11,1 oranında bu ifadeye katılmaktadır. Bu eğilim, AŞağı Saksonya eyaletinde ikamet eden öğrencilerin Türkçenin iş hayatında faydalı olacağı kanaatinde olduklarını gösterebilir.

Tablo 434: Eyalet Değişkeni ile “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	13	4	0	17
		%	76,5	23,5	0	100,0
	Baden-Württemberg	f	23	3	6	32
		%	71,9	9,4	18,8	100,0
	Aşağı Saksonya	f	21	5	1	27
		%	77,8	18,5	3,7	100,0
Toplam		f	57	12	7	76
		%	75,0	15,8	9,2	100,0

Bu tabloya göre, “Türk Öğretmenler Öğrencilere Kötü Davranıyor” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin hiçbirisi katılmazken, Baden Württemberg ve Aşağı Saksonya’da bu oran %3,7 olarak gözlenmiştir. Bu eğilim, öğrencilerin Türkçe derslerine katılmama sebepleri arasında, öğretmenlerinin onlara karşı kötü davranmalarının etkisinin bulunmadığını gösterebilir.

Tablo 435: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	11	4	2	17
		%	64,7	23,5	11,8	100,0
	Baden-Württemberg	f	13	5	14	32
		%	40,6	15,6	43,8	100,0
	Aşağı Saksonya	f	9	4	14	27
		%	33,3	14,8	51,9	100,0
Toplam		f	33	13	30	76
		%	43,4	17,1	39,5	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerini Öğleden Sonraya ya da Hafta Sonlarına Koydukları İçin Devam Edemiyorum” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %11,8’i katılıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %43,8 olarak gözlenmiştir. Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrenciler ise %51,9 oranında bu ifadeye katılmaktadır. Bu eğilimin sebebi olarak, Baden Württemberg ve Aşağı Saksonya eyaletlerinde ikamet eden öğrencilerin Türkçe derslerinin öğleden sonra ya da hafta sonları olması gösterilebilir.

Tablo 436: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	10	4	3	17
		%	58,8	23,5	17,6	100,0
	Baden-Württemberg	f	13	10	9	32
		%	40,6	31,3	28,1	100,0
	Aşağı Saksonya	f	17	5	5	27
		%	63,0	18,5	18,5	100,0
Toplam		f	40	19	17	76
		%	52,6	25,0	22,4	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Derslerinde Almanca Dersindeki Gibi Materyaller Film, Resim, Değişik Kitaplar, Çalışma Kâğıtları Yok” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin %58,8’i katılmıyorum cevabını verirken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %40,6 olarak gözlenmiştir. Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrenciler ise %63 oranında bu ifadeye katılmamaktadır.

Tablo 437: Eyalet Değişkeni ile “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” İfadesine verilen Cevaplar için Çapraz Tablo

Değişken	Gruplar	Değerler	Türkçe Öğretmenleri Yetersiz			Toplam
			Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	
Eyalet	Berlin	f	11	6	0	17
		%	64,7	35,3	,0	100,0
	Baden-Württemberg	f	17	8	7	32
		%	53,1	25,0	21,9	100,0
	Aşağı Saksonya	f	16	6	5	27
		%	59,3	22,2	18,5	100,0
Toplam		f	44	20	12	76
		%	57,9	26,3	15,8	100,0

Bu tabloya göre, “Türkçe Öğretmenleri Yetersiz” ifadesine Berlin’de yaşayan öğrencilerin hiçbiri katılmazken Baden Württemberg’de yaşayan öğrencilerde bu oran %21,9 olarak gözlenmiştir. Aşağı Saksonya’da yaşayan öğrenciler ise %15,8 oranında bu ifadeye katılmaktadır. Bu eğilime göre, her üç eyalette ikamet eden öğrencilerin Türkçe dersine katılmama sebepleri arasında öğretmenlerin yetersizlikleri gösterilemez.

VI. BÖLÜM

GENEL SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

VI. BÖLÜM

GENEL SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Almanya'da Türkçenin mevcut konumuna baktığımızda, her eyaletin kendi sistemini uyguladığını görmekteyiz. Farklı sistemlerde olsa da ana dili Türkçe olan çocuklara, hatta bazı eyaletler ve okullarda isteyen Alman çocuklarına da Türkçe dersleri sunulabilmektedir. Dersler haftada 2-5 saat arasında verilmektedir. Ancak mevcut yapıyla istenilen başarı seviyesine ulaşılamamaktadır. Hâlbuki yurt dışındaki vatandaşlarımızın, Türkçenin yanı sıra buldukları ülkenin dilini de ana dilleri kadar iyi öğrenmeleri, özellikle başarılı bir eğitim ve iş hayatı açısından önem arz etmektedir. Bilimsel araştırmalar, ana dili öğrenmenin diğer dillerdeki gelişimi de desteklediğini ortaya koymaktadır. Bu bakımdan yurt dışındaki vatandaşlarımızın bir yandan topluma başarılı bir katılım gerçekleştirirken, diğer yandan asimile olmadan varlıklarını sürdürmelerinin yolu ana dili eğitiminden geçmektedir.

Yurt dışındaki okullarda benim de bizzat yaptığım incelemelerde Türk çocuklarının ana dili eğitimi almalarının okul başarılarını artırdığı gözlenmiştir. Zira öğrencilerin Türkçeyi iyi kavramaları, buldukları ülkenin dilini de iyi kavramaları anlamına gelmektedir. Çünkü bu dilde öğrenilenler, diğer dilde de öğrenilenlere yarar sağlamaktadır. Diğer yandan çeşitli nedenlerle ülkelerine dönen gençler, ana dili derslerini almışlarsa hem kimliklerini korumuş hem de uyumlarını kolayca sağlamış olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin, bu dersleri almaları önerilmektedir.

Çocuklarının Türkçe ve Türk Kültürü derslerine girmesini isteyen veliler okullara müracaat etmekte ve bu isteklerini bildirmektedirler. Ancak Türkçe derslerine gerek veliler gerekse öğrenciler tarafından pek fazla ilgi gösterilmediği bir gerçektir. Bunun bir çok nedeni sıralanabilir. Derslerin bir yandan genelde birleştirilmiş sınıflarda yapılması ve öğleden sonraları okulun boş olduğu saatlere konulması, diğer yandan da bu derslerden alınan notların karneye yazılması, ancak sınıf geçmelerini etkilememesi derse devamı ve motivasyonu düşürmektedir. Türkçe derslerine ilginin azalmış olmasında önemli diğer bir faktörün ise, velilerin gerek yoğun iş temposu gerekse dil ve diğer problemlerinin de etkisiyle genelde çocuklarının okul ve eğitim sorunlarıyla gerektiği kadar ilgilenmemeleri düşünülebilir.

Ancak özellikle yurt dışında yaşayan insanlar için Türk dili ve kültürü derslerinin önemi son derece büyüktür. Dil, insanın kendi öz kültürü ile bağını devam ettirmesini sağlayan en önemli araçlardan birisidir. Dil, bir milletin kültürünü oluşturan en önemli temel taşıdır. Dilin kaybı, insan açısından kendi öz kültürüyle olan bağının da kopmasına neden olabilir. Dünya bilimini kavramakta, ana dilin önemi bugüne kadar hep vurgulanmıştır. Ana dilin yardımı ile bilimsel olgular kazanılır, ana dil olmadan matematik kavramak mümkün değildir (Pfund, 1982). Ana dili diğer bilimlerde Fen Bilimleri, Sosyal Bilimleri öğrenmeye, bilimsel prensipleri kavramaya yardımcı olur ve böylece, bireyin kendini çevreleyen dünyayı algılamasına ve sağlıklı düşünmesine yardım eder (a.g.e). Dile yeterince hakim olamama çocuktaki öğrenme oluşumunu da etkilemektedir. Çocuk ana dili ile öğretime katıldığında okul başarısı etkin bir biçimde etkilenmektedir (Akınar, 1979: 97). Araştırmacıların elde ettikleri sonuçlara göre; dil seviyesi çocuğun gelişmesine, okul içindeki başarı ve sosyal davranışlarına etki etmektedir. Bu etki, dile yeterince hakim olan öğrencide pozitif, yeterince hakim olamayan öğrencide negatif olmaktadır (Baytekin, 1992:7). Anılan bu bilimsel veriler ve gerekçelerle Almanya Türk Toplumuna, Türkçe öğretimi ile ilgili olarak aşağıdaki talepleri dile getirmektedir:

1. Türkçenin okullarda isteğe bağlı olarak haftada beş saat öğretilmesi ve sınıf geçmede etkili olması,
2. Türkçenin ikinci yabancı dil olarak yaygınlaşması. (Berlin'de 10 okulda bu uygulama mevcuttur.),

3. Türkçenin lise olgunluk sınavlarında geçerli bir ders olarak kabul edilmesi ve lise bitirmeye etki yapacak bir ders olması. (Bu durum Kuzey Vestfalya'da ve Berlin'de uygulanmaktadır). Böylece çocuklar lise bitirme notlarını yükseltebilmektedirler,
4. Almanya'da Essen Üniversitesi'nde başlayan Türkçe öğretmenliği bölümünün yaygınlaştırılması,
5. İki dilli eğitim modellerinin geliştirilmesi, Türkçenin aynı zamanda isteyen Almanlar tarafından da öğrenilmesi.
6. Son yıllarda Türkçeye karşı oluşan olumsuz tutum nedeniyle atılan adımların düzeltilmesi.

Özetle, Almanya Türk Toplumunu ana dili eğitiminin yaygınlaştırılmasını istemektedir. Almanya'daki sivil kitle örgütleri ve basında konuyu tartışanlar tarafından, Almanya bağlamındaki en büyük sorun, diğer kültürleri dışlayan eğitim sistemidir. Nitekim Almanya Türk Toplumunu Başkanı Kenan Kolat'a göre (2012) «Bu sistem öteki dilleri ve kültürleri küçümsüyor. Sorun saygı eksikliğinden, yok saymadan, kabul etmemeden kaynaklanıyor. Yaygın dili Türkçe olan ailelerin çocuklarına Almanca ikinci dil olarak öğretilmeli. Bu sistemi uygulamadığınız zaman, zorluklar yaşanıyor. Almanya'daki Türk toplumunun % 80'inden fazlası alt sosyal tabakadan. Eğitim düzeyi düşük. Çocuklarının eğitim düzeyinin yükselmesi uzun bir süreç gerektiriyor.»

Yine basında çıkan yazı ve tartışmalara göre, son yıllarda Almanya'da gerek okullarda gerekse başka kurum ve kuruluşlarda göçmenlerin getirmiş oldukları değerlere karşı (dil, din, kültür) giderek artan olumsuz tepkilerin oluşması kaygıyla izlenmektedir. Çocuklarımızın hâlâ Alman çocuklarıyla eşit şansa sahip olmadığı, yeni açıklanan uluslararası PISA 2009 araştırmasının sonuçlarına göre "göçmen kökenli ailelerden gelen çocukların çifte haksızlığa uğradığı" dile getirilmektedir. Rapor, sosyal açıdan dezavantajlı semtlerde yaşayan, az gelirli, eğitim düzeyi yüksek olmayan ailelerin çocuklarının; bir de eğitim sistemi tarafından erken yaşta "başarılı", "orta başarılı", "başarısız" diye belirli okul tiplerine ayrılan çocukların olumsuz etkilendiğini belirtiyor. Rapora göre, çocuklara mümkün olduğu kadar ayrıştırılmadan uzun süre birlikte eğitim görme olanağı sağlayan ülkelerde, sosyal dezavantajların etkileri eğitim sistemi sayesinde azalıyor. Ayrıca Almanya araştırmaya katılan tüm ülkeler arasında çocukların geldiği sosyal sınıf ile okullardaki başarıları arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu ülke durumundadır. Verilere göre Almanya'da 15 yaşındaki öğrencilerin % 15'i göçmen kökenlidir. Buna karşın okullarda verilen takviye dil dersleri bakımından OECD ülkelerinin gerisinde kalıyor. Göçmen çocuklarının yoğun bulunduğu okulların sadece üçte birinde destek amacıyla takviye dil dersleri veriliyor. OECD ortalaması Almanya'ya göre iki kat daha fazladır. Almanya'da göç ve uyumdan sorumlu devlet bakanı Maria Böhmer, konu ile ilgili yaptığı açıklamada haklı olarak okullarda göçmen çocukların bireysel olarak desteklenmesi için daha fazla yatırıma ve zamana gereksinim olduğunu, öğretmen ve öğretmenlerin çok kültürlü bir toplumun gereklerine göre eğitilmeleri ve sayılarının artması gerektiğini vurgulamaktadır. Almanya Türk Veli Dernekleri Federasyonu başkanı Berrin Alpberk, 10.12.2010 tarihinde yaptığı açıklamada, göç ve uyumdan sorumlu devlet bakanı Böhmer'i bu istemlerinde desteklediklerini, ancak "bu istemlerin, çocuklarımızın kültürlerinin eşitliğinin göz ardı edildiği, ana dilini konuşma özgürlüğünün ellerinden alınmaya çalışıldığı, eğitimde fırsat eşitliğinin tanınmadığı eleyici eğitim sistemlerinde ısrar edilerek gerçekleşmesi olası değil" şeklinde görüşlerini dile getirmektedir. Alptekin, bu konuda aşağıdaki gerçekleri dile getirmektedir: "Hukukçulara göre, teneffüslerde Almancanın dışında başka bir dil kullanılmasının yasaklanması, büyük çoğunlukla Alman kökenli olmayan öğrencileri kapsadığı için, 'Avrupa ayrımcılığı engelleme yönetmeliği 200/43/EG'ye' göre (İrkçılığı önleme yönetmeliği) kuşkusuz bir dışlanma anlamına gelmektedir. İnsan hakları gününde tekrar bu konunun önemine dikkati çekmek istiyoruz. PISA 2009 raporunda okuma konusunda son on yıl içinde en az gelişme gösteren göçmen çocukları olarak, Türkiye kökenliler gelmektedir. Bunda eğitim sisteminden de kaynaklanan çok çeşitli nedenler olmakla birlikte, velilerin de üzerine düşen sorumlulukları vardır. Öğrenci başarısında veli-okul işbirliğinin özellikle göçmen çocuklar açısından önemli olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Veliler, çocuğuyla ilgili tüm davranışlarda etkili oldukları gibi çocukların ders çalışma ve okuma alışkanlığı kazanmasında da birinci derecede etki gücüne sahiptir." (http://www.tuerkische-elternfoederation.de/?id_menu=16).

Çalıőmamızda elde edilen sonuçlar ve yukarıda dile getirilen görüőler doğrultusunda Almanya'da ana dili Türkçe öğretimi ile ilgili çözümler bekleyen başlıca konular kanaatimizce şöyle sıralanabilir:

- Anaokullarında görev yapan göçmen kökenli eğitmenlerin sayısının artırılması
- Çok dilli anaokulu sayılarının artırılması veya mevcut anaokullarında mümkün olduğunca iki dilli eğitim verilmesinin sağlanmaya çalıőılması ve Türkçeye de yer verilmesi
- Müfredat programlarının çok dillilik ve çok kültürlüölük esasına göre düzenlenmesi
- Okul öncesi eğitim kurumlarının ücretlerinin daha da aőađlara çekilmesi, belirli gelir düzeyinin altındaki aileler için eğitimin tamamen ücretsiz hâle getirilmesi ve eğitim materyalleri konusunda gerekli desteğin sağlanması
- Almanya'da dil seviyesi tespit sınavlarında sadece Almancanın değil, ana dili yeterliliğinin de hesaba katılması
- Ana dili Türkçe derslerinin sabah saatlerine normal müfredat dahilinde verilmesi ve alınan notların sınıf geçmeye etki etmesi
- Dersler için son yıllarda yaşanan sınıf tahsisi, kira, elektrik, sigorta gibi engellerin kaldırılması
- Mahallen atanana ana dili Türkçe öğretmenlerin pedagojik formasyonu olanlar arasından seçilmesi
- Derslerin veriliő şeklinin denetlenmesi
- Velilerin ana dilinin önemi konusunda bilgilendirilmesi
- Ana dili Türkçe öğretimi ders materyallerinin yeniden gözden geçirilerek öğrencilerin seviye ve ihtiyaçlarına yönelik düzenlenmesi
- Ana Dili Türkçe öğretmenlerinin çalıőtıkları ülkenin dilini iyi derecede bilmeleri
- Türkiye'den gönderilen ve mahallen atanana öğretmenlere yönelik olarak iki ülke uzmanlarından oluşan ortak ekiplerce sürekli hizmeti içi eğitimlerin düzenlenmesi

Yukarıda açıklanan araştırma sonuçları iőıđında dile getirilen sorunlar ve bunların çözümlüne yönelik sıralanan önerilerin hayata geçebilmesi için, gerek yurt dışındaki Türk vatandaşlarının gerekse anayasa ve kanunlarımıza göre onların her alandaki ihtiyaçlarıyla ilgilenme görevi olan devletimizin konuya yakından ilgi göstermesi ve Almanya'da öğrenimine devam eden yaklaşık 550.000 Türk öğrencinin ana dili Türkçe derlerine son derece özen göstermesi gerekir.

Sonuç olarak, bu araştırma kitabında, Almanya'da sunulan ana dili Türkçe dersleri öğrenci, öğretmen ve veli bakış açılarıyla ele alınmaya çalışılmıştır. Esasen Almanya'da ana dili derslerin mevcut durumunu nicel ve nitel araştırma teknikleriyle tespit etmek ve öğretim sürecinde ne gibi iyileştirmelerin yapılabileceğine yönelik öneriler getirmek amacıyla hazırlanan bu çalışmada ulaőılan sonuçların, bundan sonra yapılacak diğer çalıőmalara yol göstermesi ve elde edilen kapsamlı nicel veriler ve istatistiksel analiz sonuçlarıyla başkaca yorum ve değerlendirmelere tartışma zemini hazırlaması temenni edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, Ünal (1979): "Zur Schulsituation der Kinder ausländischer Arbeitnehmer." Zur Integration der Ausländer im Bildungsbereich-Probleme und Lösungsversuche 40. Hrsg. von Langenohl-Meyer; Wöneskes; Bendit; Blasko; Akpınar; Ving. München: Juventa Verlag, 1979, 107.
- Almanya Türk Toplumunu (2012): <http://www.solplatform.net/dis-haberler/2517-almanyada-ana-dili-egitimi-erdoganin-bildigi-gibi-degil.html> (Son erişim: 10.06 2012)
- BAGIV (Bundesarbeitsgemeinschaft der Immigrantenverbände) (Hrsg.): Muttersprachlicher Unterricht in der Bundesrepublik Deutschland. Sprach- und bildungspolitische Argumente für eine zweisprachige Erziehung von Kindern sprachlicher Minderheiten (mit der Neubearbeitung des Memorandums zum muttersprachlichen Unterricht), Hamburg: ebv rissen 1985
- Baker, C. (2000): A parents' and teachers' guide to bilingualism. (3rd Ed.) Clevedon, England: Multilingual Matters.
- Balci, Ali (2001): Sosyal Bilimlerde Araştırma. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baytekin, Çetin (1992): Yurt Dışında Öğrenim Gören Öğrencilere Uygulanan Türk Dili Öğretimi. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Belet, Şerife Dilek (2009): "İki Dilli Türk Öğrencilerin Ana Dili Türkçeyi Öğrenme Durumlarına İlişkin Öğrenci, Veli ve Öğretmen Görüşleri." Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi sayı, 21 / 2009 s. 71-85
- Bollhalder, Silvia (2007): "Die Förderung der Herkunftssprachen und ein Model integrierter Herkunftssprachenförderung: Die Sprach- und Kulturbrücke in Basel-Stadt", in: Ahrenholz, Bernt (Hrsg.): Deutsch als Zweitsprache. Voraussetzungen und Konzepte für die Förderung von Kindern und Jugendlichen mit Migrationshintergrund, Freiburg i.Br.: Fillibach 2007, 279-290
- Brumlik, Micha (2000): „Den muttersprachlichen Unterricht ersatzlos streichen“, in: Erziehung und Wissenschaft, Heft 2/2000, 21-23.
- Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur/Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung Österreich (Hrsg.): Länderbericht Sprach- und Sprachunterrichtspolitik in Österreich: Ist-Stand und Schwerpunkte, Internet 2007
- Cummins, James (1984): "Zweisprachigkeit und Schulerfolg." In: DDS. S.187-198.
- Çınar, Dilek (Hrsg.): Gleichwertige Sprachen? Muttersprachlicher Unterricht für die Kinder von Einwanderern, Innsbruck und Wien: Studien Verlag 1998
- Ercilasun, Ahmet B. (2010): "Yirmi Birinci Yüzyıla Girerken Millî Kimlik Oluşturmada Dilin Önemi." <http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/23.php>. (Son erişim: 06.12.2010)
- Esser, Hartmut (2006): "Sprache und Integration." Die sozialen Bedingungen und Folgen des Spracherwerbs von Migranten, Frankfurt/New York: Campus 2006
- Europäische Kommission: Weißbuch zur allgemeinen und beruflichen Bildung. Lehren und Lernen. Auf dem Weg zur kognitiven Gesellschaft, Luxemburg: Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften 1996
- Europäisches Sprachenportfolio, hg. v. Europarat. Verschiedene Ausgaben, z.B. von der Schweizerischen Konferenz der kantonalen Erziehungsdirektoren. Fribourg/CH 2001
- Gall, J; Gall, MD; Borg, WR (1999): Appling educational research. New York: Longman.

- Gay LR, (1987): Educational research competencies for analysis and application. New York: Macmillan Publishing Company.
- Gönç, Naciye (2010): "Gençlik Çağı ve İslami Aile Modeli." http://haksozhaber.net/author_article_detail.php?id=10163. (Son erişim: 05.12.2010)
- Hopf, Diether: "Zweisprachigkeit und Schulleistung bei Migrantenkindern," in: Zeitschrift für Pädagogik, Heft 2/2005, 236-251
- İleri, Esin (2002): "AB'nin Dil Politikaları ve 3. Ülkelerden Gelen Öğrencilere Uygulanan Yöntemler. Örnek: Almanya'da Türkçe." Dil ve Edebiyat AraŐtırmaları Sempozyumu 2003 - Mustafa Canpolat Armağanı. Ankara 2003.
- Kanavakis, Michalis (1989): Griechische Schulinitiativen in der Bundesrepublik Deutschland -Eine Untersuchung über ihre Entstehungsgründe und- bedingungen sowie über die pädagogischen Motive griechischer Auswanderer, Frankfurt/M. u.a.: Lang
- Karasar, Niyazi (1991): Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Sanem Matbaacılık.
- Karasar, Niyazi (2000): Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keskin, Anne: "Alphabetisierung in der Muttersprache." In: Deutsch lernen, Heft 2/1988, 18-45
- Kultusministerkonferenz-KMK, 1976, s.1-4, aktaran: Ünal Akpınar, "Zur Schulsituation der Kinder ausländischer Arbeitnehmer." Zur Integration der Ausländer im Bildungsbereich-Probleme und Lösungsversuche 40. Hrsg. von Langenohl-Meyer; Wöneskes; Bendit; Blasko; Akpınar; Ving. München: Juventa Verlag ,1979, 107.
- Kutlay, Yağmur (2007): "Batı Avrupa'da Türkçe Öğretiminin Sorunları ve Çözüm Önerileri." Dil Dergisi, Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi TÖMER. Sayı: 134 DOI: 10.1501/Dilder_0000000061 (http://dergiler.ankara.edu.tr/detail.php?id=27&sayi_id=759) (Son erişim: 05.06.2012)
- Kühn-Memorandum [http://www.migration-online.de/data/khnmemorandum_l.pdf] (Son erişim: 30.5.2011)
- Künzel, Gertrud (2000): "Rekonstruktion der Entscheidungen und Begründungen bei der Entwicklung schulsprachenpolitischer Positionen." In: Menk, Antje-Katrin (Hrsg.): Die Sprache der Schule und die Sprachen der Schüler. Beiheft 11 der Osnabrücker Beiträge zur Sprachtheorie. Oldenburg: OBST 2000, 43-120
- Nehr, Monika u.a. (1988): In zwei Sprachen lesen lernen - geht denn das? Erfahrungsbericht über die zweisprachige koordinierte Alphabetisierung. Weinheim und Basel: Beltz, 1988
- Oester, Kathrin/Fiechter, Usula/Kappus, Elke-Nicole (2005): Schulen in der transnationalen Gesellschaft. Segregations- und Integrationsprozesse am Beispiel Bern-West, Bern: Pädagogische Hochschule 2005; darin insbes. 41-46
- Öztürk, M. Orhan (2010): "Bilim Adamının Kimlik Sorunu ve Dil Bilinci." <http://www.genbilim.com/content/view/7622/39/>. (Son erişim: 06.12.2010)
- Pilancı, Hülya (2009): "Avrupa Ülkelerindeki Türklerin Türkçeyi Kullanma Ortamları, Sürdürebilme İmkânları ve Koruma Bilinçleri." Bilig Bahar / 2009 sayı 49: 127-160
- Pfundt, Helga (1982): "Muttersprachliches Weltbild und die Entwicklung wissenschaftlicher Vorstellung." Der Deutschunterricht Hrsg. von Wilhelm Dehn, Hartmut Eggert, u.a. Jahrgang 34. 1/82. Klett Verlag, 1982, 9-19.
- Reich, Hans H. (2010): "Herkunftssprachenunterricht. In: Deutsch als Zweitsprache, Hrsg. Von Berndt Ahrenholz und Ingolere Oomen-Welke. Schneider Verlag 2010, 445-456.
- Reich, Hans H. (2000a): "Machtverhältnisse und pädagogische Kultur." In: Gogolin, Ingrid/Nauck, Bernhard (Hrsg.): Migration, gesellschaftliche Differenzierung und Bildung. Opladen: Leske + Bildlich 2000, 343-364
- Reich, Hans H. (2000b): "Die Gegner des Herkunftssprachenunterrichts und ihre Argumente." In: Deutsch lernen, Heft 2/2000, 112-126
- Reich, Hans H./Hienz-de Albentiis, Milena (1998): "Der Herkunftssprachenunterricht. ErlaĐlage und statistische Entwicklung in den alten Bundesländern." in: Deutsch lernen 1/1998, 3-45
- Rixius, Norbert/Thürmann, Eike (1987): Muttersprachlicher Unterricht für ausländische Schüler. Soest:

Landesinstitut für Schule und Weiterbildung

- Skutnabb-Kangas, T. (2000): Linguistic genocide in education-or worldwide diversity and human rights? Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Soysaldı, Mehmet (2010): "İslam ve Gençlik." <http://www.zehirliok.net/mehmet-soysaldi/index.asp>. (Son erişim: 06.12.2010)
- Taşdelen, Musa; Sözen Edibe; Duran, Hacı; Eskicumalı, Ahmet (2000): Avrupa'da Yeni Kuşak Türk Gençliği. Sakarya Üniversitesi Yayınları
- Thürmann, Eike (2003): "Herkunftssprachenunterricht," in: Bausch, Karl-Richard u. A. (Hrsg.): Handbuch Fremdsprachenunterricht, 4. Aufl., Tübingen und Basel: Francke 2003, 163-168
- Verhoeven, L. (1996): "Turkish literacy and its acquisition in the Netherlands." International Journal of the Sociology of Language, 119, 87-108.
- Vorläufiger Rahmenplan für Unterricht und Erziehung in der Berliner Schule. Türkisch als 1. Fremdsprache. Klassenstufe 5-10. Berlin: Der Senator für Schulwesen., 1982, 1.
- Vorläufiger Rahmenplan für Unterricht und Erziehung in der Berliner Schule, Türkisch als 2. Fremdsprache. Klassenstufe 7-10. Berlin: Der Senator für Schulwesen, 1979, 1.
- Vorläufiger Rahmenplan für Unterricht und Erziehung in der Berliner Schule, Gymnasiale Oberstufe. Fach Türkisch. Berlin: Senatsverwaltung für Schule, Berufsbildung und Sport, 1991, 1.
- Yıldız, Cemal (2003): "Muttersprachlicher Türkischunterricht in Deutschland.": In: Didaktik Deutsch 15/2003. Hrsg. Von Peter Klotz/Jakob Ossner u.a. Baltmannsweiler: 2003, 82-91.
- Yıldız, Cemal (2009): "Almanya'da Ana Dili Olarak Türkçe Öğretimi ve Alman Okullarındaki Türk Çocuklarına Yönelik Eğitim Uygulamaları." Semahat Yüksel Armağan Kitabı. Ankara: Pegem A Yayınları. 146-168.
- Yıldız, Cemal (2012): "Learners' Views on Teaching Turkish as a Mother Tongue in Germany." 2nd International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics (FLTAL). International Burch University. 4-6 May 2012 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina.
- Yıldız, Cemal (2012): "Views of Teachers and Parents on the Courses of Turkish as a First Language in Germany." Akdeniz Language Studies Conference 7-9 May 2012. Antalya Turkey.
- Yurt Dışındaki İşçi Çocukları İçin Türkçe-Türk Kültürü ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı Ankara: Millî Eğitim Basımevi, 2009.
- Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı, Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 1999.

EKLER

EKLER

EK 1: Prof. Dr. Cemal YILDIZ ile Ana Dilin Önemine Dair¹

Çocuklar ya da insanlar belli bir dili nasıl öğrenir? Doğuştan gelen faktörler (fizyolojik faktörler) nelerdir? Çevresel faktörler nelerdir? Ve bilingual (iki dilli) olan ailelerde ve çocuklarda durum nasıldır?

Her Şeyden önce, iki dillilikle ana dili öğrenimini ayrı ayrı ele almak lazım. Bilindiği gibi, insanların doğuştan getirdiği bir dil yetisi vardır; ancak bu yetinin çocuğun içinde bulunduğu ortam tarafından (bir dil ile) aktive edilmesi gerekir; çocukla konuşulmalı ki, çocuk dili edinebilsin. Dil ediniminin bazı aşamaları vardır. Çocuk ilk sözcüklerini 9-10 aydan itibaren söylemeye başlar, daha sonra sırasıyla çift sözcük dönemi ve çok sözcük döneminden geçerek, aşağı yukarı 6 yaŐına kadar ana dilinin temellerini atmıŐ olur; ancak dil edinimi 6 yaŐında sona eren bir süreç değil, insanın bütün hayatı boyunca devam eden bir süreçtir. Bugün biliyoruz ki, ergenlik dönemine kadar insanın yoğun bir dil algılama kapasitesi vardır, ergenlik çağından sonra bu kapasite yavaş yavaş azalmaya başlasa da, öğrenme hayatı boyunca devam eder. İlk 6 yıl dendiğinde ise akla, sorunuzun ikinci kısmı geliyor: İki dillilik. İki dilliğin en açık tanımı; çocuğun doğuştan itibaren iki dilli bir ortamda büyümesi olarak ifade edilebilir. Ailede konuşulan dil ile çevrede konuşulan dil farklı olduğunda biz buna iki dillilik diyoruz. Bazen anne baba farklı diller konuşabilir; bazen anne baba aynı dili konuşurken, çocuk dıŐarıda sosyal çevresinde, okulda ikinci bir dille karŐılaŐabilir. Bu gibi durumlarda biz iki dillilikten bahsediyoruz. Özellikle Avrupa'daki Türk çocukları böyle bir ortamda büyüyorlar. İki dillilik konusu çok hassas ve önemli bir konu, zira biz biliyoruz ki, bugün dil bilimciler iki dilliliği iki başlı bir buz dağına benzetirler; buz dağı görünen bir kısımdan ve bunun altındaki çok daha büyük ve ortak bir kökten oluşmaktadır. İki dillilikte de durum budur, yani aynı kökten beslenen iki ayrı dil vardır. Dolayısıyla ilk 6 yıl birincil dilin oluştuğu süreçtir ki, bu süreçte çocuk henüz ana dilini edinmeden, ikinci bir dille karŐılaŐtıđı zaman ikinci dili de, birinci dil gibi, yani aynı yöntem ve stratejilerle öğrenir. Bu nedenle mümkün olduğu kadar çocukları, özellikle de Avrupa'daki çocukları iki dilli yetiştirmek gerekir. Fakat iki dillilik statik bir durum da değildir. Ailelerin de, okulların da, çevrenin de bunu desteklemesi gerekir, eğer desteklemezse çift yarım dillilik dediğimiz bir zemin oluşur ki, bu çocuğun her iki dilde de kendini geliŐtiremediđi anlamına gelir. Bunun sonucunda ise çocuk ileride çok ciddi sorunlarla karŐılaŐabilir. Dolayısıyla her iki dilin de desteklenmesi, programlı bir Şekilde geliştirilmesi gerekir.

¹ Bu röportaj metni "Perspektif" dergisinin Mayıs 2012 sayısında yayımlanmıŐtır.
<http://www.igmg.de/fileadmin/magazine/perspektif/TR/2012-05/index.html>

Her iyi bilen, iyi öğretemeyeceğini söylüyorsunuz. Ebeveynler öğretmeyi öğrenmeye nereden/nasıl başlamalı ve çocuklarına düzgün bir Türkçeyi nasıl öğretmeliler?

Bizde bilen öğretir anlayışı vardır; ancak her bilen öğretmez. Bir şeyi çok iyi bilen, aynı zamanda çok iyi bir öğretmen değildir. Örneğin yurt dışındaki bir Türkün Türkçesinin çok iyi olduğunu düşünelim, bir Alman gelip ondan kendisine Türkçe öğretmesini istese, bunu iyi bir şekilde yapabilir mi? Hayır! Dolayısıyla bu işin bir eğitim yönü vardır. Eğitimcinin farklı bir formasyondan geçmesi gerekir, burada da öğretmen ve eğitim metotları işin içerisine giriyor. Özellikle okullarda yapılan eğitimlerde, gerek anaokullarında gerekse diğer okul tür ve kademelerinde iyi yetişmiş, dil eğitiminde uzman öğretmenlerden dil eğitimi almak gerekiyor. Ailenin ise böyle bir eğitim/öğretmenlik formasyonu yok, bu durumda ailelere şunu tavsiye edebiliriz; iyi ve ilgili birer anne baba olmak, daha iyi bildikleri dili çocuklarına öğretmek ve o dille çocuklarıyla konuşmak. “Çocuğuma Almanca öğreteceğim” düşüncesiyle, yarım yamalak bildikleri Almancayla bu işe hiç kalkışmamaları gerekir, zira çocuk onu zaman içinde öğrenecektir. Çocuğu bu konuda kendi hâline bırakmak lazım. Ebeveynlere, çocuklarıyla birlikte konuşmaya yönelik oyunlar oynamaları, onlara sürekli hikâye kitapları okumaları vs. önerilebilir. Zira dilin kültür aktarımı işlevi de olduğu için, kendi kültürümüzün kahramanlarını, tarihsel figürlerini anlatmak, onların hayatlarını okumak, masallar/hikâyeler okumak son derece önemlidir; fakat bununla birlikte çocuklarla bunlar üzerine çalışmak da gerekir. Sadece okuyup bırakmamak, sorular sorarak ya da onun duygusal dünyasına girerek çocuğun anladığını, çocukla paylaşmak gerekiyor. Dolayısıyla öğretmenlik eğitimi almamış olan ailelere hitap ettiğimizde yapmamız gereken tavsiye; iyi bir anne baba modeli olsunlar çocuklarına, onlarla düzgün bir Türkçe konuşmaya gayret etsinler. Bu noktada anne baba kendi üzerine düşen görevi yaptığında iş okula kalıyor. Okullarda uygun tekniklerle pedagoji biliminin bize göstermiş olduğu yöntemlerle, iyi materyallerle ve sabırla, çocukların dünyasına hitap ederek, onların algılayabilecekleri şekilde bir yöntem kullanarak öğretmek ile başarılı bir sonuç elde edilebilir.

Bir dil öğrenmek, diğer bir dilin altyapısını destekler diyorsunuz. Ancak, bugün ebeveyn olan ya da olacak olan nesil çoğunlukla Almanya’da doğmuş büyümüş, şu anda 20’li yaşlarda olan bir nesil ve Türkçeleri çok iyi sayılmaz. Genelde kendi aralarında olduğu gibi, yeni doğan çocukları ile de Almanca konuşuyorlar. Hâl böyleyken ne yapılabilir? Nereden başlanabilir? Çocukluk çağını çoktan geride bırakmış olan yeni anne babalar için ana dilin geliştirilmesi için yapılacak bir şey var mı? Ya da sadece durumun daha kötüye gitmesini mi engelleyebiliriz ve bunun için alınması gerekli önlemler nelerdir?

Almanya’da tabii sıkıntılı bir durum söz konusu. Söylemiş olduğunuz konu da çok önemli ve meselenin özünü yansıtan da bir durum. Az önce söylediğimiz gibi, çocuklara iyi bir dil eğitimi verebilmek için iyi rol-model olmak gerekiyor. Yani çocuğa şunu şöyle yap demek yetmez, çocuğa davranışlarla da örnek olmak gerekir. Anne ve baba düzgün konuşursa çocuk da düzgün konuşmayı öğrenir. Peki bahsettiğiniz, Avrupa’daki 20’li yaşlardaki kuşak, çocuklarına nasıl iyi örnek olabilecekler? Bu çok sıkıntılı bir durum. Yapılabilecek olan husus şu; mümkün olduğu kadar, daha en baştan insanları eğitimsiz bırakmamak. İnsan ticaret yapar, zarar eder. Onun zararını bir süre görür, sonra bu zararı telafi edebilir ama bir insanı eğitimsiz bırakırsanız, onun zararını hayatı boyunca görür ve bunun telafisi olmaz. Sizin bahsetmiş olduğunuz kuşak, 20’li yaşlardaki ebeveynler henüz hayatın başında sayılır. Dolayısıyla onların kendilerinin de çaba göstermesi gerekir. Özellikle, insan kendisi anne baba olduktan sonra çocuğunu iyi yetiştirmek için yolları kendisi de bulabilir. Kendisini teşvik etmesi, kendisine emek vermesi gerekiyor. Kendisinin okumasını, öğrenmesini, araştırmasını ve kendi Türkçesini geliştirerek çocuğuna iyi örnek olmasını önerebiliriz ama bunu yapamıyorsa, o zaman çocuğunun iyi ortamlarda bulunmasını sağlamalı. Zira bunu yapan kurumlar var; kültür merkezleri, okullar, anaokulları, hem Türkçenin, hem Almancanın geliştirildiği iki dilli anaokulları vs. gibi akranlarının da onlara iyi örnek teşkil edebileceği eğitim kurumlarına çocuklarını göndererek bu sorunu giderebilirler. Hiçbir şey yapamıyorsa, en azından bu söylediklerimizi yapabilirler.

Entegrasyon ya da asimilasyon politikalarıyla belli başlı Avrupa ölkelerinin ana dili öğrenimini dolaylı da olsa engellemeye/zorlaŐtırmaya çalıŐtıđını biliyoruz. Bu politikalara karşı ne yapılabilir, göçmenler bu kısıkaçtan nasıl kurtulabilir?

Ben bir bilim adamı olarak konuŐuyorum tabii ki, Avrupa'daki entegrasyon ya da asimilasyon politikalarının bilimsel altyapısını bilmiyorum. Basından bildiğim kadarıyla söyleyebilirim ki, entegrasyon diyerek aslında bazı ölkelerin asimilasyonu hedefledikleri açıkça görölüyor. Zira, eğer çocuklara ana dili eğitimi imkânı sağlanmıyorsa, hatta çocuklara okulda, okul bahçesinde dahi ana dillerini konuşmaları yasaklanıyorsa bu çok açık bir Őeyin göstergesidir; bu, o çocukları asimile etmek istiyorsunuz demektir. Bu yaklaŐımı zaman zaman görüyoruz biz... Ancak bir tarafta asimile etmek isteyen bir toplum varsa, diğer tarafta asimile olmak istemeyen, asimilasyona direnen bir toplum olmak zorundadır. Sonuçta siz isterseniz asimile olursunuz, istemezseniz kimse sizi asimile edemez. Bunun için en önemli unsurlardan biri, kendi kültürel değerlerini de öğrenmektir. Bakın, burada içinde yaŐanılan toplumun normlarına ayak uydurmamaktan, dilini öğrenmemekten, okullarında başarılı olmamaktan vs. bahsetmiyorum. Bunlar çok önemli, bir toplumda yaŐıyorsanız, o topluma bir Şekilde ayak uyduracaksınız. Uyum farklı, asimilasyon daha farklıdır. Uyum, Őayet ben toplumun kurallarını çiğnemiyorsam, iyi bir vatandaŐsam, vergimi veriyorsam, konuşulan dili öđrenmiŐsem, çevreyle de problemim yoksa, ben uyum sağladım demektir. Asimilasyon ise farklı bir olgudur. Asimilasyon insan haklarına aykırı bir durumdur, kişinin öz kültürüne sahip çıkma hakkını elinden alır. Dolayısıyla bir devlet bunu resmî bir politika olarak ileri süremez ama örtük olarak bunu hedefleyebilir. O zaman asimile olmak istemeyen toplumun da kendi argümanlarını, kendi davranıŐ biçimlerini geliŐtirmesi gerekir. Dolayısıyla siz bilinçli olduktan sonra sizi kimse asimile edemez, ancak Şunu da maalesef görüyoruz ki, özellikle Avrupa ölkelerinde yaşayan vatandaşlarımız bu konuda kendilerinde eksik olan bilinçten dolayı birçok olumsuz durumla karşı karŐıya kalmaktadır.

Türkçenin birkaç nesil sonra Şöyle ya da böyle yok olacağını düşünenler/savunanlar var. Siz bu konuda ne düşünöyorsunuz? Bu durum kaçınılmaz değer ise, yapılması gerekenler nelerdir?

Şimdi, tarih boyunca bu durumun pek çok örneği var. Kendi ölkelerinden gelmiŐ ya da getirilmiŐ topluluklar, bir süre sonra kendi kültüründen uzaklaşmış, nereli oldukları ancak soy isimlerinden anlaşılır hâle gelmiştir. Ancak ben bu kanaatte değilim Benim bizzat yaptığım araştırma sonuçlarına göre, özellikle çocukların kendi ana dillerini kullanma oranında bir azalma görölüyor. Dil çok önemlidir; dili kaybederseniz, birçok Şeyi kaybedersiniz; dil kültürün taşıyıcı unsurudur. Bunun yanında yan unsurlar da var tabii. Kendi kanaatimi söylüyorum; dili meydana getiren önemli bir unsur da dindir. Dolayısıyla din eğitimi üzerinden de dil ile, kültür ile bir bağlantı sağlanıyor. Benim kanaatime göre, mümkünse, yapılabiliriyorsa ve yasalara uygunsa din eğitiminin de Türkçe yapılması gerekiyor. Bizim millet olarak İslam dinine katmıŐ olduğumuz çok önemli unsurlar var, biz dini dil üzerinden yaŐıyoruz. Şimdi, dilinizi deđiŐtirdiđiniz zaman, dini konuşma biçiminiz de değer Őir ve din de değer Őime uğrayabilir. Dolayısıyla iş dönüp dolaŐıp dilde düğümlenir. Yani dili kaybedince kültürün hangi unsuru kalıyor? Din kalıyor. Din de zamanla değerince ne kalıyor? Kısaca, ben bu sürecin bizde biraz daha farklı geliŐeceđini düşünüyorum. Özellikle Avrupa'daki sivil toplum örgütlerinin, göçmen hukukundan kaynaklanan birtakım hakları var, bireysel özgürlükleri var. Avrupa çok dilliliği bir yandan öneriyor ve teşvik ediyor. Avrupa birliğinin temelinde bu var zaten. Avrupa, bir yandan Avrupa Birliği'nin de temelini oluşturan çok dilliliği ve çok kültürlölüğü destekliyor ve teşvik ediyor, diğer yandan ise Almanya'daki 3 milyon Türk dil kaybı üzerinden asimile edilmeye çalıŐılıyor. Bu aslında Avrupa Birliği politikalarına da ters bir durum. Dolayısıyla, burada yaşayan insanların, sivil kitle örgütleri olarak, hukuki zeminde var olan hakları için biraz çaba sarf etmeleri gerekiyor. Siz çaba gösterirseniz, sonuç elde edebilirsiniz. Ama siz pasif kalırsanız, siyaset üzerinizde her türlü oyunu oynayabilir. Dolayısıyla, bir Őeyin kaçınılmaz olması için, o konuda hiçbir Şey yapmamamız gerekir. Siz bir Şeyler yaparsanız kaçınılmaz diye bir Şey olamaz. En azından Şunu

söyleyebiliriz, bu çabalar olursa, belki bir nesil sonra kaybolacak dil, üç nesil sonra kaybolacaktır. Daha sonra ne olacağını kestiremiyoruz tabii ki. Ancak Türkçe öyle kolay kolay kaybolacak, silinecek bir dil değildir. Ayrıca durum eskisi gibi de değildir, 40 sene önce neredeyse hiçbir iletişim aracı yoktu. Gazeteler dahi yoktu, ya da Almancaydı. Bugün ise, her gün internetten, televizyon kanallarından, yayınevlerinden birçok materyalle, basılı malzemeyle insanların kendi kendilerini geliştirebilmeleri mümkün. Bütün bu kanalları bu doğrultuda kullanmak gerekiyor. Çaba sarf etme, bunu kendine misyon edinmek gerekiyor. Türkçe kaybolacak diye yakınmanın bir anlamı yoktur, bir şeyler yapmak lazım. O çaba gösterilirse, ben başarılı olunacağına inanıyorum. 3 milyon nüfus az değildir ve artık burada iki dilli entelektüeller oluşuyor. İki dillilik çok büyük bir zenginliktir esasen, ben yakinen biliyorum ki, Türkiye’de çocukları iki dilli büyüsün diye ebeveynler bir sürü para harcıyorlar. Zira çok dilliliğin, çok kültürlülüğün insana yeni bir ufuk kazandırdığını, insanın hayat boyu başarısını artırdığını biliyorlar.

Avrupa’daki göçmenlerin kendi okullarını açmaları (lise gibi), özellikle okul öncesi döneme yönelik (Kindergarten tarzı) eğitim kurumları açmaları, içinde yaşadıkları topluma olan uyumlarını olumsuz etkiler mi? Bu tür okulların çoğalmasının avantajları ve olası dezavantajları nelerdir?

Bence uyumu kesinlikle olumsuz etkilemez. Bilakis, göçmenlerin kendi okullarını açmaları uyumu destekler. Zira ana dili kaynak dildir, referans dildir, ana dili üzerinden dünya bilimi kavranır, ana dilini iyi bilen insanlar matematiği dahi daha iyi kavrar. Ana dili olmazsa olmaz, çok önemli bir kaynaktır. Şimdi, siz iki dilli okullar açarsanız, orada çocuklar hem kendi dillerini hem içinde buldukları toplumun dilini öğrenecekler. Bu tarz okullara velilerin çocuklarını ısrarla göndermesi gerekir ki, bu okulların prestiji yükselsin. Ancak bunu iyi öğretmenlerle yapmak gerekir. Başarılı sonuçlar alırsanız teşvik edilirsiniz. Dolayısıyla her şeyden önemli olan, kaliteli eğitim verebilmektir. Bu okullar iyi eğitim verirlerse tercih edilen okullar olurlar. Ben bu zamana kadar neden bu tarz modeller denenmedi diye soruyorum bazen, zira bu model dünyada uygulanmış iyi bir modeldir, buna “immersion modeli” deniliyor. Bu tarz iki dilli eğitimden geçen öğrencilerin, tek dilli eğitimlerden geçenlerden daha başarılı olduklarını biz biliyoruz. Amerika ve özellikle Kanada’da bu tarz okullardan çok vardır (Fransızca-İngilizce olarak). Ancak Türkçe sosyal açıdan prestijli olmayan bir dil, onu prestijli hâle getirmek bizim elimizde...

Ana dilinin korunması için, yazılı ve görsel medyaya ne gibi görevler düşmektedir. Medyanın olumsuz tesirlerini bertaraf edip, dil gelişiminde olumlu bir etkisi olması için ebeveynler neler yapmalı, nelere dikkat etmelidir?

Yazılı ve görsel medya her konuda olduğu gibi, bu konuda da aracı olma görevi üstlenebilir. Aslında medyadaki dil kirliliği başlı başına başka bir sorun olmasına rağmen, medya Türkçenin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Orijinal kaynaklara ulaşım açısından önemli bir katkı sağlıyor. Medya, hem dil gelişimi açısından, hem de Türkiye’deki eğilimleri takip etme açısından faydalı olabilir. Bu şekilde siyasetten edebiyata, moda kadar ülkelerindeki eğilimleri takip edebilirler. Böylece ortak gündem oluşuyor. Medyanın bunun gibi katkıları olabilir; ancak şunu da belirtmek gerekiyor. Yurt dışındaki çocukların Türkçesini geliştirmek için özel programların yapılmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü çocukların Türkçelerini geliştirelim derken onların psikolojik dengesini bozacak programlara da maruz bırakmamak gerekir. Bununla birlikte ben şahsen, en iyi televizyon programı olsa da, çocukların televizyondan mümkün olduğunca uzak tutulması gerektiğini savunuyorum. Zira çocuklar ekran karşısında pasif algılayıcı konumunda oluyorlar, orada onlara her şeyi yükleyebilirsiniz ve bu başlı başına bir problemdir zaten; ancak hem Türkçe, hem Almanca eğitim programlarından faydalanılabilir. Bütün olarak baktığımızda ise, en iyi eğitim programı bile, iki çocuğun bir arada bulunup konuşmasından daha faydalı değildir.

Türkçenin unutulmaması ve muhafaza edilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Devletine ve Avrupa'daki sivil toplum kuruluşlarına hangi görevler düşüyor?

Türkiye Cumhuriyetinin yapabileceği çok Şey var bence, birincisi yurt dışındaki Türklerin eğitim ve kültür problemleriyle biraz daha yakından ilgilenmesi gerekir. Eğitim alanında müfredat, ders kitabı ve öğretmen sorunlarına yoğunlaŐabilir. Yurt dışına kaliteli öğretmenlerin gönderilmesi gerekiyor. İyi ders kitaplarıyla uygun bir müfredat hazırlanmalı; ancak bu sadece Türkiye'den gönderilecek öğretmenlerle halledilebilecek bir Şey değil, Alman makamları ile de işbirliği yapmak gerekiyor. Çünkü siz en iyi eğitimi yapsanız bile, ders saatini okul son saate koyduğunda bunun hiçbir değer kalmaz, başarılı olamazsınız. Çocuğun ders programında ekstra bir ŐiŐme olmamalıdır. Ayrıca kültür merkezleri aracılığıyla, bölgelerde çekim merkezleri oluşturulabilir. Sivil toplum kuruluşları da velileri bilinçlendirerek, makul ve haklı taleplerini yönlendirmeleri gerekir. Velileri okullara yönlendirerek, çocuklarına ana dilleri için ders konulması sağlanabilir. Bununla da kalmamalı, bunları takip etmeliler, dersler nasıl veriliyor, çocukların başarısı ve katılımı nasıl vs. gibi. Ayrıca hukuki altyapının oluşturulması için, sivil toplum kuruluşları sadece bu konuda uzmanlar çalıştırarak çocukların genel başarı durumunu izleyebilmelidir. Veliler bu iŐten anlamayabilir, sonuçta onlar uzman değiller, ama velilerin ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri, yardım alabilecekleri merkezler olmalı. Bunu ataŐelikler de yapabilir, sivil toplum kuruluşları da... Ben o zaman başarının artacağına inanıyorum...

Ek 2: Türkçe Dersine Devam Eden Öğrenci Anketi ve Almanca Çevirisi

Almanya'da Türkçe Öğretimi (Göçmen Türk Çocuklarının Türkçe Dersi ve Türk Diliyle İlgili Düşünceleri)

Sevgili Öğrenciler,

Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe dersi ve Türk diliyle ilgili düşüncelerini bilimsel olarak araştırmak istiyorum. Bu amaçla hazırlanan bu ankette size ana diliniz Türkçe ve Türkçe dersleriyle ilgili bazı sorular sorulmuştur. Bu sorulara vereceğiniz cevaplar Türkçe dersleriyle ilgili sorunların tanınmasına ve derslerin kalitesini artırmaya ve geliştirmeye yardımcı olacaktır. Bu nedenle soruları mümkün olduğunca doğru cevaplandırmanızı rica ediyorum. Verdiğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacak olup bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Desteğiniz için teşekkür ederim.

Die Teilnahme an dem Projekt ist freiwillig und eine Nichtteilnahme bleibt folgenlos. Die Zustimmung zur Teilnahme kann jederzeit mit Wirkung für die Zukunft widerrufen werden.

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/İstanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.tr

Genel Bilgiler:**1. Yaşınız:** :.....**2. Cinsiyetiniz:** Kız () Erkek ()**3. Doğum Yeriniz:** Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....**4. Siz dahil kaç kardeşiniz?****5. Evinizde genellikle hangi dili konuşuyorsunuz?**

Almanca () Türkçe () Karma () Diğer () Belirtiniz

6. Türk arkadaşlarınızla hangi dili konuşuyorsunuz?

Almanca () Türkçe () Karma () Diğer () Belirtiniz

7. Anneniz nerede doğdu? Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....**8. Babanız nerede doğdu?** Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....**9. Babanız en son hangi okulu bitirdi?**Almanya Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Diğer () Belirtiniz:.....
Hiç okula gitmedi ()Türkiye İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
Diğer () Belirtiniz:..... Hiç okula gitmedi ()**10. Anneniz hangi en son okulu bitirdi?**Almanya Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Diğer () Belirtiniz:.....
Hiç okula gitmedi ()Türkiye İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
Diğer () Belirtiniz:..... Hiç okula gitmedi ()**11. Devam ettiğiniz okulun türü nedir?**Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Diğer () Belirtiniz**12. Kaçıncı sınıftasınız:****13. Kaç yıldan beri Almanya'da yaşıyorsunuz?****14. Türkiye'de okula gittiniz mi?**

Evet () Hayır () Evet ise, Okul türü:..... Süre:.....

Anket 1: Öğrencilerin Türkçe derslerine devam etme nedenleri

Açıklama: *Bu anketi sadece Türkçe dersine devam edenler dolduracaktır.
Türkçe dersine devam etmiyorsanız bu anketi doldurmayınız.*

Türkçe dersine devam etme nedenleri	Katılma Derecesi		
	Katılmıyorum (1)	Kısmen Katılıyorum (2)	Katılıyorum (3)
1. Türkçemi geliştirmek istiyorum.	①	②	③
2. Her Türk gencinin ana dilini çok iyi bilmesi gerekir.	①	②	③
3. Türkiye'ye gittiğimde yakınlarımla (akraba, arkadaş) kolay anlaşmak istiyorum.	①	②	③
4. Türkiye'de kimsenin Türkçeme gülmesini istemiyorum.	①	②	③
5. Türk kültürünü öğrenmem için Türkçemi ilerletmem gerekiyor.	①	②	③
6. Türkçe Avrupa'da da önemli bir dildir.	①	②	③
7. Türkçe öğrenmemin iş hayatında bana faydası olacak.	①	②	③
8. Türkçe konuşmayı çok seviyorum.	①	②	③
9. Türk radyo ve televizyonlarını daha iyi anlamak istiyorum.	①	②	③
10. Diğer Türk arkadaşlarımla beraber olmak için Türkçe derslerine giriyorum.	①	②	③
11. Türkçe öğretmenlerine kendimi daha yakın hissettiğim için Türkçe derslerine katılıyorum.	①	②	③
12. Ailem Türkçe dersi almamı istiyor.	①	②	③
13. Almancamın daha iyi olması için Türkçe derslerine giriyorum	①	②	③
14. Türkçe ders kitaplarını faydalı buluyorum.	①	②	③
15. Türkiye'de eğitim almak istiyorum.	①	②	③
16. Türkçe öğretmenleri bizimle daha çok ilgileniyorlar.	①	②	③

Anket 2: Öğrencilerin Türkçe ve Türkçe dersi ile ilgili düşünceleri**Açıklama:** Bu anketi sadece Türkçe dersine **devam edenler** dolduracaktır.

Türkçe dersine devam etmiyorsanız bu anketi doldurmayınız.

Türkçe ve Türkçe dersi ile ilgili düşünceler

	Katılma Derecesi		
	Katılmıyorum (1)	Kısmen Katılmıyorum (2)	Katılıyorum (3)
1. Türkçe derslerini seviyorum.	①	②	③
2. Türkçe dersleri eğlenceli.	①	②	③
3. Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok sıkıcı.	①	②	③
4. Türkçe derslerine ayrılan ders saati yeterli.	①	②	③
5. Türkçe dersleri dışında Türkçe konuşmak istemiyorum.	①	②	③
6. Türkçe öğrenmekten hoşlanmıyorum.	①	②	③
7. Türkçe ödevlerini tam yapamıyorum.	①	②	③
8. Türkçe öğrenmek benim bilgimi arttırmayacak.	①	②	③
9. Türkçemin iyi olması diğer derslerdeki başarıımı da artırır.	①	②	③
10. Türkçe ödevlerimi düzenli olarak yaparım.	①	②	③
11. Türkçe dersine devam etmem benim diğer derslerdeki başarıımı arttırmaz.	①	②	③
12. Türkçemi geliştirerek duygu ve düşüncelerimi daha iyi anlatabilirim.	①	②	③
13. Türkçe öğretmenleriyle çok iyi anlaşamıyorum.	①	②	③
14. Türkçe ders kitaplarını okumak bana zevk vermiyor.	①	②	③
15. Türkçe ders kitapları çok zor.	①	②	③
16. Türkçe ders kitapları bana fazla bir şey öğretmiyor.	①	②	③
17. Türk öğretmenlerin ders anlatma şekli hoşuma gitmiyor.	①	②	③
18. Türk öğretmenleri bize fazla bir şey öğretmiyor.	①	②	③
19. Alman öğrenciler de Türkçe dersi almalı.	①	②	③
20. Türkçe derslerinde metin okumaktan zevk alıyorum.	①	②	③
21. Ders dışında Türkçe için zaman ayırıyorum.	①	②	③
22. Türkçe ders saatlerinin artmasını istiyorum.	①	②	③
23. Türkçe için ders dışında zaman ayırmaya gerek yok.	①	②	③
24. Türkçe dersleri çok sıkıcı geçiyor.	①	②	③
25. Türkçe televizyon programlarını izlemeyi seviyorum.	①	②	③
26. İyi bir iş bulabilmek için Türkçe çok önemli.	①	②	③

27. Türkçe konuşan insanların arasında kendimi daha rahat hissediyorum.	①	②	③
28. Türkçe öğrenmek benim kültürel gelişmeme fayda sağlamayacak.	①	②	③
29. Eğer Türkçeyi iyi bilsem Türkiye’de insanlar arasında daha rahat ederim.	①	②	③
30. Türkçeyi iyi bilmem bana ilerdeki yaşamımda çok yardımcı olacak.	①	②	③
31. Çok iyi Türkçe konuşan samimi bir arkadaşım olsun istiyorum.	①	②	③
32. Türkçe konuşan insanların yanında kendimi pek rahat hissetmiyorum.	①	②	③
33. İlerde çocuklarımla mutlaka Türkçe öğrenmesini isterim.	①	②	③
34. Bilim ve teknoloji öğrenmemde Türkçenin bana faydası olmayacak.	①	②	③
35. Almanya’da yaşayan bir Türk öğrencinin iyi derecede Türkçe bilmesi gereksiz.	①	②	③
36. İyi bir iş bulabilmek için Türkçenin şart olduğuna inanıyorum.	①	②	③
37. Almanya’da Türkçe ilerde kaybolacak.	①	②	③
38. Türkler Türkçe konuşmaya devam ederse Türk kimliklerini koruyacaklar.	①	②	③
39. Türkçe ders kitapları dışında Türkçe dergi-gazete okumak hoşuma gidiyor.	①	②	③
40. Türk arkadaşlarımla Türkçe konuşmayı seviyorum.	①	②	③
41. İnternette Türkçe web sitelerini kullanıyorum.	①	②	③

Türkischer Sprachunterricht in Deutschland (Gedanken türkischer Immigrantenkinder über die türkische Sprache und Türkischunterricht)

Liebe SchülerInnen,

Ich möchte wissenschaftliche Untersuchungen über die Gedanken der in Deutschland lebenden türkischen Kinder durchführen, wie sie über die türkische Sprache und den Türkischunterricht denken. In der zu diesem Zweck angefertigten Umfrage werden Ihnen einige Fragen über den Türkischunterricht und ihre Muttersprache Türkisch gestellt. Mit Hilfe ihrer Antworten können Probleme im Türkischunterricht erkannt und die Qualität des Unterrichts gesteigert und verbessert werden. Aus diesem Grund möchte ich Sie bitten die Fragen möglichst wahrheitsgemäß zu beantworten. Ihre Antworten werden nur zu wissenschaftlichen Zwecken verwendet und vertraulich behandelt.

Die Teilnahme an dem Projekt ist freiwillig und eine Nichtteilnahme bleibt folgenlos. Die Zustimmung zur Teilnahme kann jederzeit mit Wirkung für die Zukunft widerrufen werden.

Ich danke für Ihre Unterstützung.

Prof. Dr. Cemal YILDIZ
Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/İstanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.t

Allgemeine Informationen:

1. Alter:.....

2. Geschlecht: weiblich () männlich ()

3. Geburtsort: Deutschland () Türkei () Andere () bitte angeben.....

4. Wieviele Geschwister haben Sie, sie selbst eingeschlossen?

5. Welche Sprache sprechen Sie in der Regel zu Hause?

Deutsch () Türkisch () Beides () Andere () bitte angeben

6. Auf welcher Sprache sprechen sie mit Ihren Freunden?

Deutsch () Türkisch () Beides () Andere () bitte angeben

7. Geburtsort der Mutter? Deutschland () Türkei () Andere () bitte angeben.....

8. Geburtsort des Vaters? Deutschland () Türkei () Andere () bitte angeben.....

9. Welchen Schulabschluss hat Ihr Vater?

Deutschland: Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Andere () bitte angeben.....
nie zur Schule gegangen ()

Türkei: Grundschule () Oberschule () Gymnasium () Universität ()
Andere () bitte angeben..... nie zur Schule gegangen ()

10. Welchen Schulabschluss hat Ihre Mutter?

Deutschland : Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Andere () bitte angeben.....
nie zur Schule gegangen ()

Türkei : Grundschule () Oberschule () Gymnasium () Universität ()
Andere () bitte angeben..... nie zur Schule gegangen ()

11. Welche Schule besuchen Sie?

Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Andere () bitte angeben.....

12. In wecher Klasse sind Sie:.....

13. Seit wann leben Sie in Deutschland?

14. Haben Sie in der Türkei eine Schule besucht?

Ja () Nein () . Wenn ja,Schulart:..... Dauer:.....

Umfrage 1: Gründe für die Teilnahme am Türkischunterricht**Erklärung: Diese Umfrage füllen nur Schüler aus, die den Türkischunterricht weiterhin besuchen.****Füllen Sie diese Umfrage nicht aus, wenn Sie nicht mehr am Türkischunterricht teilnehmen.**

Gründe, um weiterhin den Türkisch Unterricht zu besuchen	Grad der Teilnahme		
	Ich stimme nicht zu (1)	Ich stimme teilweise zu (2)	Ich stimme zu (3)
17. Ich möchte mein Türkisch verbessern.	①	②	③
18. Jeder türkische Jugendliche muss seine Muttersprache sehr gut beherrschen.	①	②	③
19. Ich möchte mich mit meinen Bekannten (Verwandte, Freunde) leichter verständigen können, wenn ich in die Türkei gehe.	①	②	③
20. Ich möchte nicht, dass man in der Türkei über mein Türkisch lacht.	①	②	③
21. Um die türkische Kultur zu lernen, muss ich mein Türkisch verbessern.	①	②	③
22. Türkisch ist auch in Europa eine wichtige Sprache.	①	②	③
23. Türkisch zu lernen wird für mich in der Arbeitswelt von Vorteil sein.	①	②	③
24. Ich liebe es, Türkisch zu sprechen.	①	②	③
25. Ich möchte türkisches Radio und Fernsehen besser verstehen.	①	②	③
26. Ich nehme am Türkischunterricht teil, um mit meinen türkischen Freunden zusammen zu sein.	①	②	③
27. Ich nehme am Türkisch Unterricht teil, weil ich mich den Türkisch Lehrern näher fühle.	①	②	③
28. Meine Familie möchte, dass ich Türkischunterricht nehme.	①	②	③
29. Ich nehme am Türkischunterricht teil, damit mein Deutsch besser wird.	①	②	③
30. Ich finde türkische Lerhbücher lehrreich.	①	②	③
31. Ich möchte in der Türkei studieren.	①	②	③
32. Die Türkischlehrer kümmern sich mehr um uns.	①	②	③

=

Umfrage 2: Gedanken der Schüler über Türkisch und den Türkischunterricht**Erklärung: Diese Umfrage füllen nur Schüler aus, die den Türkisch Unterricht weiterhin besuchen.****Füllen Sie diese Umfrage nicht aus, wenn Sie nicht mehr am Türkisch Unterricht teilnehmen.**

Gedanken über Türkisch und Türkischunterricht	Grad der Teilnahme		
	Ich stimme nicht zu (1)	Ich stimme teilweise zu (2)	Ich stimme zu (3)
42. Ich mag Türkischunterricht.	①	②	③
43. Türkischunterricht macht Spaß.	①	②	③
44. Lesetexte im Türkischunterricht sind sehr langweilig.	①	②	③
45. Die zugewiesenen Unterrichtsstunden für den Türkisch Unterricht sind ausreichend.	①	②	③
46. Außer im Türkischunterricht möchte ich nicht türkisch sprechen.	①	②	③
47. Ich mag es nicht, türkisch zu lernen.	①	②	③
48. Türkischhausaufgaben kann ich nicht vollständig machen.	①	②	③
49. Türkisch zu lernen wird mein Wissen nicht erweitern.	①	②	③
50. Wenn mein Türksich gut ist, steigert das auch meine Leistung in anderen Fächern.	①	②	③
51. Ich mache regelmäßig meine Türkischhausaufgaben.	①	②	③
52. Dass ich weiterhin am Türkischunterricht teilnehme, wird meine Leistungen in anderen Fächern nicht steigern.	①	②	③
53. Indem ich mein Türkisch verbessere, kann ich meine Gefühle und Gedanken besser ausdrücken.	①	②	③
54. Ich verstehe mich nicht sehr gut mit den Türkischlehrern.	①	②	③
55. Es macht mir keinen Spaß in Türkischlehrbüchern zu lesen.	①	②	③
56. Türkischlehrbücher sind sehr schwierig.	①	②	③
57. Türkischlehrbücher bringen mir nicht viel bei.	①	②	③
58. Ich mag die Art und Weise nicht, wie Türkischlehrer unterrichten.	①	②	③
59. Die Türkisch Lehrer bringen uns nicht viel bei.	①	②	③
60. Auch deutsche SchülerInnen sollten Türkischunterricht nehmen.	①	②	③
61. Texte im Türkischunterricht zu lesen macht mir Spaß.	①	②	③
62. Außerhalb des Unterrichts nehme ich mir Zeit für Türkisch.	①	②	③
63. Ich möchte, dass die Unterrichtsstunden für Türkisch zunehmen.	①	②	③

64. Außerhalb des Unterrichts ist es nicht notwendig, sich Zeit für Türkisch zu nehmen.	①	②	③
65. Der Türkischunterricht verläuft sehr langweilig.	①	②	③
66. Ich mag es, türkische Fernsehprogramme zu schauen.	①	②	③
67. Um eine gute Arbeit finden zu können, ist Türkisch sehr wichtig.	①	②	③
68. Ich fühle mich wohler unter Türkisch sprechenden Menschen.	①	②	③
69. Türkisch zu lernen wird mich in kultureller Hinsicht nicht weiterentwickeln.	①	②	③
70. Wenn ich gut Türkisch kann, dann fühle ich mich in der Türkei unter den Menschen wohler.	①	②	③
71. Dass ich Türkisch gut kann, wird mir in meinem weiteren Leben sehr hilfreich sein.	①	②	③
72. Ich möchte eine/n sehr gute/n Freund/in haben, der/die sehr gut Türkisch sprechen kann.	①	②	③
73. Ich fühle mich nicht sehr wohl unter Türkisch sprechenden Menschen.	①	②	③
74. Ich möchte, dass in der Zukunft meine Kinder auf jeden Fall Türkisch lernen.	①	②	③
75. Türkisch wird mir in der Wissenschaft und Technologie keine Hilfe sein.	①	②	③
76. Es ist unnötig, dass ein in Deutschland lebender türkischer Schüler sehr gut Türkisch kann.	①	②	③
77. Um eine gute Arbeit finden zu können, halte ich Türkisch für erforderlich.	①	②	③
78. Türkisch wird in der Zukunft in Deutschland vergessen werden.	①	②	③
79. Indem die Türken weiterhin Türkisch sprechen, werden sie ihre türkische Identität bewahren.	①	②	③
80. Neben den Türkischlehrbüchern lese ich gerne türkische Zeitung – Zeitschriften.	①	②	③
81. Ich mag es, Türkisch mit meinen türkischen Freunden zu sprechen.	①	②	③
82. Ich benutze im Internet türkische web seiten.	①	②	③

Ek 3: Öğretmen Anketi ve Almanca Çevirisi

Almanya'daki İki Dilli Türk Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Durumlarına İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri

Sayın MeslektaŐlarım,

Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe dersi ile ilgili öğretmen görüşlerini bilimsel olarak araştırmak istiyorum. Bu amaçla hazırlanan bu ankette size gerek öğretmenlik mesleğinizle ilgili gerekse örencilerinizin Türkçe dersleriyle ilgili bazı sorular sorulmuştur. Bu sorulara vereceğiniz cevaplar Türkçe dersleriyle ilgili sorunların tanınmasına ve derslerin kalitesini artırmaya ve geliştirmeye yardımcı olacaktır. Bu nedenle soruları mümkün olduğunca doğru cevaplandırmanızı rica ediyorum. Verdiğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacak olup bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Desteğiniz için teşekkür ederim.

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/İstanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.t

A. Öğretmenlerle İlgili Genel Bilgiler

- Yaşınız?
- Cinsiyetiniz? Kadın () Erkek ()
- Mezun olduğunuz Üniversite ve bölüm: Üniversite:..... Bölüm:
- Kaç yıllık öğretmensiniz?
- Almanya'da kaç yıldan beri Türkçe öğretmenliği yapıyorsunuz?.....
- Kendinizi okulda ve dıŐarıda ifade edebilecek kadar Almanca biliyor musunuz?
Hayır () Az () Orta () iyi ()
- Görevlendirme Őekliniz nedir?
Türkiye'den (Milli Eğitim Bakanlığı) ()
Alman yerel makamları ()
- Kendinizi Almanya'daki Türk çocuklarına Türkçe öğretme konusunda yeterli buluyor musunuz?
Evet () Hayır ()
- Yeterli bulmuyorsanız nedenleri sizce nelerdir?
.....
- Tanıdığınız diğer Türkçe öğretmenlerini Almanya'daki Türk çocuklarına Türkçe öğretme konusunda yeterli buluyor musunuz?
Evet () Hayır ()
- Yeterli bulmuyorsanız nedenleri sizce nelerdir?

12. Türkçe öğretimi ile ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaç duyuyor musunuz? Evet () Hayır ()

13. Türkçe öğretimi ile ilgili hizmet içi eğitim veriliyor mu? Evet () Hayır ()

14. Almanya'da bulunduğunuz süre içerisinde hizmet içi eğitimlere kaç kez katıldınız?

A. Öğrencilere Türkçe Öğretme Amaçları

1. Öğrencilerinize Türkçe öğretmedeki amaçlarınız nelerdir?

B. Türkçe Öğretme ve Kullanma Etkinlikleri

1. Okulunuzda Türkçe derslerinin haftalık süreleri ne kadardır? Sizce bu süre yeterli midir?

2. Okulunuzda Türkçe dersleri ne şekilde verilmektedir?

Her sınıf düzeyine ayrı () Birleştirilmiş sınıflarda ()

Okulunuzda Türkçe dersleri hangi saatlerde verilmektedir?

Sabahları () Öğleden sonra () Hafta sonları ()

3. Okulunuzda Türkçe dersleri dışında Türkçe öğretimine yönelik başka etkinlikler yürütülmekte midir? Türleri ve konuları hakkında bilgi veriniz

4. Yurtdışındaki Türkçe dersleriyle ilgili Millî Eğitim Bakanlığı'nın yayımladığı müfredat hakkında:

a) Millî Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı müfredattan haberim yok ()

b) Millî Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı müfredatı okudum ()

c) Okuduğunuz müfredatı yeterli buluyor musunuz? Evet () Hayır ()

d) Eğer yeterli buluyorsanız okuduğunuz müfredatı uyguluyor musunuz? Evet () Hayır ()

5. Alman makamlarının Türkçe dersleriyle ilgili yayımladığı müfredat (Lehrplan) hakkında:

a) Alman makamlarının Türkçe dersleriyle ilgili yayımladığı müfredattan (Lehrplan) haberim yok ()

b) Alman makamlarının Türkçe dersleriyle ilgili yayımladığı müfredatı (Lehrplan) okudum ()

c) Okuduğunuz müfredatı yeterli buluyor musunuz? Evet () Hayır ()

d) Eğer yeterli buluyorsanız okuduğunuz müfredatı uyguluyor musunuz? Evet () Hayır ()

6. Kullandığınız bir temel ders kitabı var mı? Kitabın adı, yazarı ve yayınevi nedir?

7. Kullandığınız temel ders kitabı varsa size göre olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

8. Kullandığınız diğer ders materyalleri var mı? Nelerdir?

9. Öğrencilerinizin günlük yaşamında Türkçeyi kullanma durumu nedir?

10. Öğrencilerinizin günlük yaşamlarında Türkçeyi kullanmıyorsa nedenleri nelerdir?

C. Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler

1. Öğrencilerinize Türkçe öğretirken ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?

a) Türkçe öğretimindeki genel sorunlar nelerdir?

.....

b) Öğrencilerin Türkçe dil becerilerini edinmedeki sorunlar nelerdir?

.....

2. Bu sorunların çözümüne yönelik önerileriniz nelerdir?

.....

3. Almanların Türkçe öğretimine bakışı nedir?

.....

4. Alman okul yönetimi ve öğretmenleriyle Türkçe öğretmenlerinin ilişkileri nasıldır? Değerlendiriniz.

.....

5. Bunların dışında değinmek istediğiniz hususları belirtiniz:

.....

Gedanken der Lehrer über den Türkischunterricht Zweisprachiger Schüler in Deutschland Sehr geehrte Kolleginnen und Kollegen,

Ich möchte eine wissenschaftliche Untersuchung über die Gedanken der Lehrer bezüglich des Türkischunterrichts in Deutschland durchführen. In der zu diesem Zweck angefertigten Umfrage werden Ihnen Fragen zu Ihrem Lehrerberuf und über den Türkischunterricht gestellt. Mit Hilfe Ihrer Antworten können Probleme beim Türkischunterricht erkannt und die Qualität des Unterrichts gesteigert und verbessert werden. Aus diesem Grund möchte ich Sie bitten die Fragen möglichst wahrheitsgemäß zu beantworten. Ihre Antworten werden nur zu wissenschaftlichen Zwecken verwendet und vertraulich behandelt

Ich danke für Ihre Unterstützung

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/Istanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.t

A. GöztAllgemeine Informationen zu den Lehrern

1. **Alter?**
2. **Geschlecht?** weiblich () männlich ()
3. **Name und Fachrichtung der Fakultät, an der Sie Ihren Abschluss gemacht haben:**
Universität:..... Fachrichtung:
4. **Wie lange sind Sie schon Lehrer?**
5. **Wie lange sind Sie schon Türkischlehrer/in in Deutschland?.....**
6. **Verfügen Sie über ausreichende Deutschkenntnisse, um sich in der Schule und auch außerhalb zu äußern.**
nein () weig () ausreichend () gut ()
7. **Wie sind Sie als Türkischlehrer/In beauftragt worden?**
Durch das türkische Erziehungsministerium ()
Duch deutsche Behörden ()
8. **Halten Sie sich für ausreichend kompetent, um türkischen Kindern in Deutschland Türkisch beizubringen?**
Ja () nein ()
9. **Falls Sie sich nicht für ausreichend halten, was sind Ihrer Meinung nach die Gründe dafür?**
.....
10. **Halten Sie andere Türkischlehrer/Innen, die Sie kennen, für ausreichend kompetent, um türkischen Kindern in Deutschland Türkisch beizubringen?**
Ja () nein ()
11. **Falls Sie sie nicht für ausreichend halten, was sind Ihrer Meinung nach die Gründe dafür?**

.....

12. Benötigen Sie Fortbildungen über Türkischunterricht? Ja () Nein ()

13. Werden Fortbildungen über Türkischunterricht gegeben? Ja () Nein ()

14. Wie oft nehmen Sie an Fortbildungen teil?

.....

B. Lehrziele des Türkischunterrichts

1. Was sind Ihre Lehrziele beim Türkischlehren Ihrer Schüler?

.....

2. Gebrauch und Aktivitäten beim Türkischlehren

3. Wie viele Stunden Türkischunterricht pro Woche wird in Ihrer Schule angeboten? Reicht Ihrer Meinung nach diese Dauer aus?

.....

4. Wie wird in Ihrer Schule der Türkischunterricht angeboten?

Für jede Schulstufe getrennt ()

In zusammengeführten Klassen für diverse Schulstufen gemeinsam ()

5. Wann wird der Türkischunterricht in Ihrer Schule angeboten?

morgens ()

mittags ()

am Wochenende ()

6. Gibt es an Ihrer Schule außerhalb des Türkischunterrichts noch andere Aktivitäten in Bezug auf Türkischlehre? Was sind die Kurstypen und die Themen?

.....

7. Wissen Sie Bescheid über den Lehrplan, den das Erziehungsministerium für Türkischunterricht im Ausland veröffentlicht hat?

Über den vom Ministerium erstellten Lehrplan weiß ich nicht Bescheid ()

Den vom Ministerium erstellten Lehrplan habe ich gelesen ()

Halten Sie den Lehrplan ausreichend? Ja () nein ()

Wenden Sie den Lehrplan, den Sie gelesen haben, an? Ja () nein ()

8. Wissen Sie Bescheid über den Lehrplan, den die deutschen Behörden für Türkischunterricht veröffentlicht haben?

Über den von deutschen Behörden erstellten Lehrplan weiß ich nicht Bescheid ()

Den von deutschen Behörden erstellten Lehrplan habe ich gelesen ()

Halten Sie den Lehrplan ausreichend? Ja () nein ()

Wenden Sie den Lehrplan, den Sie gelesen haben, an? Ja () nein ()

9. Gibt es ein Lehrbuch, das sie verwenden? Was ist der Titel des Buches, wer ist der Autor und der Verleger?

.....

10. Falls es ein Lehrbuch gibt, das sie verwenden, was sind Ihrer Meinung nach die Vor- und Nachteile?

.....

11. Gibt es auch andere Unterrichtsmaterialien, die sie benutzen? Welche?

.....

12. Benutzen ihre Schüler im Alltag die Türkische Sprache?
.....
13. Falls Ihre Schüler im Alltag kein Türkisch verwenden, was sind die Gründe dafür?
.....
14. Probleme und Vorschläge in Bezug auf den Türkischen Sprachunterricht
15. Mit was für Problemen werden Sie konfrontiert, wenn sie Ihren Schülern Türkisch lehren?
16. Allgemeine Probleme im Türkischunterricht:
.....
17. Probleme der Schüler beim Erwerb türkischer Sprachkenntnisse:
.....
18. Was würden Sie vorschlagen, um diese Probleme zu lösen?
.....
19. Wie sehen die Deutschen die Türkischlehre?
.....
20. Wie ist die Beziehung der Türkischlehrer zur deutschen Schulleitung und ihren Lehrern?
21. Falls es noch andere Angelegenheiten gibt, auf die Sie Bezug nehmen möchten, geben Sie sie bitte an:
.....

Ek 4: Veli Anketi

Almanya'da Türkçe Öğretimi
(Almanya'daki İki Dilli Türk Öğrencilerin Ana Dili Türkçeyi
Öğrenme
Durumlarına İlişkin Velilerin Görüşleri)

Sayın Veliler,

Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe dersi ve Türk diliyle ilgili düşüncelerini bilimsel olarak araştırmak istiyorum. Bu amaçla hazırlanan bu ankette size çocuğunuzun ana dili Türkçe ve Türkçe dersleriyle ilgili bazı sorular sorulmuştur. Bu sorulara vereceğiniz cevaplar Türkçe dersleriyle ilgili sorunların tanınmasına ve derslerin kalitesini artırmaya ve geliştirmeye yardımcı olacaktır. Bu nedenle soruları mümkün olduğunca doğru cevaplandırmanızı rica ediyorum. Verdiğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacak olup bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Die Teilnahme an dem Projekt ist freiwillig und eine Nichtteilnahme bleibt folgenlos. Die Zustimmung zur Teilnahme kann jederzeit mit Wirkung für die Zukunft widerrufen werden.

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/İstanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.t

Genel Bilgiler:

1. Yaşınız:
2. Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()
3. Kaç çocuğunuz var?
4. Doğum Yeriniz: Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....
5. Çocuğunuz aile içinde ilk olarak hangi dili öğrendi?
Almanca () Türkçe ()
Karma () Diğer () Belirtiniz
6. Evinizde genellikle hangi dili konuşuyorsunuz?
Almanca () Türkçe ()
Karma () Diğer () Belirtiniz
7. Çocuğunuzla hangi dili konuşuyorsunuz?
Genellikle Almanca () Sadece Almanca ()
Genellikle Türkçe () Sadece Türkçe ()
Karma () Diğer () Belirtiniz

8. Eğer birden fazla çocuğunuz varsa:

Çocuklar kendi aralarında hangi dili konuşuyor?

Genellikle Almanca ()	Sadece Almanca ()
Genellikle Türkçe ()	Sadece Türkçe ()
Karma ()	Diğer () Belirtiniz

9. Çocuğunuz nerede doğdu?

Almanya ()	Türkiye ()	Diğer () Belirtiniz.....

10. Eşiniz nerede doğdu?

Almanya ()	Türkiye ()	Diğer () Belirtiniz.....

11. En son hangi okulu bitirdiniz?

Almanya:	Hauptschule ()	Realschule ()	Gymnasium ()
	Gesamtsschule ()	Berufskolleg ()	Diğer () Belirtiniz.....
	Hiç okula gitmedim ()		
Türkiye:	İlkokul ()	Ortaokul ()	Lise ()
	Üniversite ()	Diğer () Belirtiniz.....	Hiç okula gitmedim ()

11. Eşiniz en son hangi okulu bitirdi?

Almanya:	Hauptschule ()	Realschule ()	Gymnasium ()
	Gesamtsschule ()	Berufskolleg ()	Diğer () Belirtiniz.....
Türkiye:	İlkokul ()	Ortaokul ()	Lise ()
	Üniversite ()	Diğer () Belirtiniz.....	
	Hiç okula gitmedi ()		

12. Kaç yıldan beri Almanya'da yaşıyorsunuz?**13. Çalışma durumunuz nedir?**

İşçi ()	Memur ()	İşyeri sahibi ()
İşsizim ()	Diğer () Belirtiniz.....	

14. Ailenin senelik toplam geliri nedir?

5.000 Eurodan az.....	☐
5.000den 9.999 Euroya kadar.....	☐
10.000den 20.000 Euroya kadar.....	☐
20.000den 29.999 Euroya kadar.....	☐
30.000den 39.999 Euroya kadar.....	☐
40.000den 49.999 Euroya kadar.....	☐
50.000den 59.999 Euroya kadar.....	☐
60.000 Euro veya daha fazla.....	☐

15. Evinizde toplam kaç kişi yaşıyor?

2	3	4	5	6	7	8	9	10	10'dan daha fazla
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Almanya'daki İki Dilli Türk Öğrencilerin Ana Dili Türkçeyi Öğrenme Durumlarına İlişkin Veli Görüşleri Anketi

A. Çocuklarınızın Türkçe Öğrenmelerine Yönelik Amaçları

1. Çocuğunuzun Türkçe dersine devam etmesini istemenizdeki amaçlarınız nelerdir?

.....

B. Türkçe Öğrenme ve Kullanma Etkinlikleri

1. Çocuğunuzun Türkçeyi daha iyi öğrenmesi için (okul dışında) neler yapıyorsunuz?

.....

2. Çocuğunuz günlük yaşamında Türkçeyi nerelerde kullanıyor?

.....

3. Çocuğunuz günlük yaşamında Türkçeyi kullanmıyorsa size göre nedenleri neler olabilir?

.....

C. Türkçe Kullanmada Karşılaştıkları Sorunlar ve Öneriler

1. Çocuklarınızın Türkçeyi öğrenirken karşılaŐtığı zorluklar nelerdir?

.....

2. Alman öğretmenlerin Türkçe öğretimine bakışı nasıldır?

.....

3. Alman arkadaşlarınızın/komşularınızın/ velilerin Türkçe öğretimine bakışı nasıldır?

.....

4. Çocuklarınızın Türkçeyi kullanma ile ilgili sorunlarının çözümüne yönelik önerileriniz nelerdir?

.....

5. Bunların dışında değinmek istediğiniz hususları belirtiniz:

.....

EK 5: Türkçe Dersine Devam Etmeyen Öğrenci Anketi ve Almanca Çevirisi

Almanya'da Türkçe Öğretimi (Göçmen Türk Çocuklarının Türkçe Dersine Devam Etmeme Nedenleri)

Sevgili Öğrenciler,

Almanya'da yaşayan Türk çocuklarının Türkçe dersi ve Türk diliyle ilgili düşüncelerini bilimsel olarak araştırmak istiyorum. Bu amaçla hazırlanan bu ankette size ana diliniz Türkçe ve Türkçe dersleriyle ilgili bazı sorular sorulmuştur. Bu sorulara vereceğiniz cevaplar Türkçe dersleriyle ilgili sorunların tanınmasına ve derslerin kalitesini artırmaya ve geliştirmeye yardımcı olacaktır. Bu nedenle soruları mümkün olduğunca doğru cevaplandırmanızı rica ediyorum. Verdiğiniz cevaplar sadece bilimsel amaçla kullanılacak olup bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Die Teilnahme an dem Projekt ist freiwillig und eine Nichtteilnahme bleibt folgenlos. Die Zustimmung zur Teilnahme kann jederzeit mit Wirkung für die Zukunft widerrufen werden.

Desteğiniz için teşekkür ederim.

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/İstanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.tr

Genel Bilgiler:

1. Yaşınız: :.....
2. Cinsiyetiniz: Kız () Erkek ()
3. Doğum Yeriniz: Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....
4. Siz dahil kaç kardeşiniz? :.....
5. Evinizde genellikle hangi dili konuşuyorsunuz?
Almanca () Türkçe () Karma () Diğer () Belirtiniz :.....
6. Türk arkadaşlarınızla hangi dili konuşuyorsunuz?
Almanca () Türkçe () Karma () Diğer () Belirtiniz :.....
7. Anneniz nerede doğdu? Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....
8. Babanız nerede doğdu? Almanya () Türkiye () Diğer () Belirtiniz:.....
9. Babanız en son hangi okulu bitirdi?
Almanya : Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Diğer () Belirtiniz:.....
Hiç okula gitmedi ()

Türkiye : İlkokul () Ortaokul () Lise ()
 Üniversite () Diğer () Belirtiniz.....
 Hiç okula gitmedi ()

10. Anneniz hangi en son okulu bitirdi?

Almanya : Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
 Gesamtsschule () Berufskolleg () Diğer () Belirtiniz.....
 Hiç okula gitmedi ()

Türkiye : İlkokul () Ortaokul () Lise ()
 Üniversite () Diğer () Belirtiniz.....
 Hiç okula gitmedi ()

11. Devam ettiğiniz okulun türü nedir?

Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
 Gesamtsschule () Berufskolleg () Diğer () Belirtiniz

12. Kaçınıcı sınıftasınız:

13. Kaç yıldan beri Almanya'da yaşıyorsunuz?

14. Türkiye'de okula gittiniz mi?

Evet () Hayır () Evet ise, Okul türü:..... Süre:.....

Anket: Türkçe dersine devam etmeme nedenleri

Açıklama: Bu anketi sadece Türkçe dersine devam etmeyenler dolduracaktır.

Türkçe dersine <u>devam etmeme</u> nedenleri	Katılma Derecesi		
	Katılmıyorum (1)	Kısmen Katılmıyorum (2)	Katılıyorum (3)
1. Türkçe derslerine girmek için zamanım yok.	①	②	③
2. Ben zaten Türkçe biliyorum, onun için Türkçe dersine girmiyorum.	①	②	③
3. Türkçe derslerini gerekli görmüyorum.	①	②	③
4. Almanya'da yaşadığımız için Almanca daha önemli.	①	②	③
5. Türkçe öğrenirsem Almancamın gerileyeceğini düşünüyorum.	①	②	③
6. Türkçe derslerinde zaten fazla bir şey öğrenmiyoruz .	①	②	③

7. Türkçe ders kitapları çok kötü.	①	②	③
8. Türk öğretmenler çok disiplinli.	①	②	③
9. Türkçe derslerinde sıkılıyorum.	①	②	③
10. Okulda Türkçe dersi olmasına Almanlar hoş bakmıyorlar.	①	②	③
11. Anne-babam Türkçe dersi almamı istemiyor .	①	②	③
12. Türkçe yerine başka bir yabancı dil öğrenmek istiyorum.	①	②	③
13. Türkçe öğrenmemin iş hayatında bana faydası olmayacak	①	②	③
14. Türk öğretmenler öğrencilere kötü davranıyor	①	②	③
15. Türkçe derslerini öğleden sonraya ya da hafta sonlarına koydukları için devam edemiyorum	①	②	③
16. Türkçe derslerinde Almanca derslerindeki gibi materyaller (film, resimler, değişik kitaplar, çalışma kağıtları) yok.	①	②	③
17. Türkçe öğretmenleri yetersiz.	①	②	③

Türkischer Sprachunterricht in Deutschland (Gedanken türkischer Immigrantenkinder über die türkische Sprache und Türkischunterricht)

Liebe SchülerInnen,

Ich möchte wissenschaftliche Untersuchungen über die Gedanken der in Deutschland lebenden türkischen Kinder durchführen, wie sie über die türkische Sprache und den Türkischunterricht denken. In der zu diesem Zweck angefertigten Umfrage werden Ihnen einige Fragen über den Türkischunterricht und ihre Muttersprache Türkisch gestellt. Mit Hilfe Ihrer Antworten können Probleme im Türkischunterricht erkannt und die Qualität des Unterrichts gesteigert und verbessert werden. Aus diesem Grund möchte ich Sie bitten die Fragen möglichst wahrheitsgemäß zu beantworten. Ihre Antworten werden nur zu wissenschaftlichen Zwecken verwendet und vertraulich behandelt. Ich danke für Ihre Unterstützung.

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
Göztepe/İstanbul-Türkiye
cemalyildiz@marmara.edu.tr

Allgemeine Informationen:**1. Alter:**.....**2. Geschlecht:** weiblich () männlich ()**3. Geburtsort:** Deutschland () Türkei () Andere () bitte angeben.....**4. Wieviele Geschwister haben Sie, sind sie alle eingeschlossen?****5. Welche Sprachen sprechen Sie in der Regel zu Hause?**

Deutsch () Türkisch () Beides () Andere () bitte angeben.....

6. Auf welcher Sprache sprechen Sie mit Ihren Freunden?

Deutsch () Türkisch () Beides () Andere () bitte angeben.....

7. Geburtsort der Mutter? Deutschland () Türkei () Andere () bitte angeben.....**8. Geburtsort des Vaters?** Deutschland () Türkei () Andere () bitte angeben.....**9. Welchen Schulabschluss hat Ihr Vater?****Deutschland:** Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Andere () bitte angeben.....
Nie zur Schule gegangen ()**Türkei :** Grundschule () Oberschule () Gymnasium ()
Universität () Andere () bitte angeben.....
Nie zur Schule gegangen ()**10. Welchen Schulabschluss hat Ihre Mutter?****Deutschland:** Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg () Andere () bitte angeben.....
Nie zur Schule gegangen ()**Türkei :** Grundschule () Oberschule () Gymnasium ()
Universität () Andere () bitte angeben.....
Nie zur Schule gegangen ()**11. Welche Schule besuchen Sie?**Hauptschule () Realschule () Gymnasium ()
Gesamtsschule () Berufskolleg ()
Andere () bitte angeben.....**12. In welcher Klasse sind Sie:.....****13. Seit wann leben Sie in Deutschland?****14. Haben Sie in der Türkei eine Schule besucht?**

Ja () Nein (). Wenn ja, Schulart:..... Dauer:.....

Umfrage 1: Gründe für den Abbruchdes Türkischunterrichts

Erklärung: Diese Umfrage füllen nur Schüleraus, die den Türkischunterricht abgebrochen haben.

Gründe für den Abbruchdes Türkischunterrichts	Grad der Teilnahme		
	Ich stimme nicht zu (1)	Ich stimme teilweise zu(2)	Ich stimme zu (3)
1. Ich habe keine Zeit, um am Türkischunterricht teilzunehmen.	①	②	③
2. Ich kann schon Türkisch, deshalb nehme ich nicht am Türkischunterricht teil.	①	②	③
3. Ich halte Türkischunterricht für unnötig.	①	②	③
4. Da wir in Deutschland leben, ist Deutsch wichtiger.	①	②	③
5. Ich denke, dass mein Deutsch schlechter wird, wenn ich Türkisch lerne.	①	②	③
6. Wir lernen ohnehin nicht viel im Türkischunterricht.	①	②	③
7. Die türkischen Lehrbücher sind sehr schlecht.	①	②	③
8. Die türkischen Lehrer sind sehr diszipliniert.	①	②	③
9. Ich langweile mich im Türkischunterricht.	①	②	③
10. Dass es Türkischunterricht an der Schule gibt, heißen die Deutschen nicht gut.	①	②	③
11. Meine Eltern möchten nicht, dass ich Türkischunterricht nehme.	①	②	③
12. Ich möchte anstelle von Türkisch eine andere fremde Sprache lernen.	①	②	③
13. Türkisch zu lernen wird für mich in der Arbeitswelt nicht von Vorteil sein.	①	②	③
14. Türkische Lehrer behandeln die Schüler schlecht.	①	②	③
15. Ich kann nicht mehr am Türkischunterricht teilnehmen, da sie am Nachmittag oder am Wochenende sind.	①	②	③
16. Im Türkischunterricht gibt es keine Materialien wie im Deutschunterricht (Filme, Bilder, verschiedene Bücher, Arbeitsbögen) .	①	②	③
17. Die Türkischlehrer sind inkompetent.	①	②	③

EK 6:

Araştırma İzni Yazısı

20-APR-2011 18:01 FROM:HEB DIGI HOME FOREIGN 0903124188299 TO:02163386060 P:1

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Dış İlişkiler Genel MÜdÜrlüğü

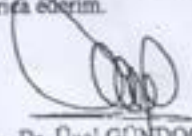
Sayı : B.08.0.DİG.0.17.07.03.724.05.01.DE/2860
Konu : Anket Çalışması

20.04/2011

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'ndan alınan bir yazıda; fakülteleri Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi ve aynı zamanda Atatürk Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Cemal YILDIZ'ın yurtdışındaki Türk çocuklarının Türkçe öğretilmesi ile ilgili bir araştırma amacıyla 15-Mayıs 01 Ağustos tarihleri arasında Almanya, Fransa, Belçika ve Avusturya'da değişik eyaletlerde öğrenciler, öğretmenler ve velilerle anket uygulamayı yapmak istediği belirtilmektedir.

Bakanlığımızca yurtdışındaki çocuklarımız için yazılan ders kitapları (Uzaktaki Yakınlarımız) projesinde de görev alan Prof. Dr. Cemal YILDIZ'ın Eğitim Müşavirliğiniz / Ataşeliğiniz görev bölgesinde yapacağı söz konusu çalışmalarında gerekli yardım ve desteğini yapılması ve sonucundan Bakanlığımıza bilgi verilmesi için gereğini rica ederim.

Dr. Ünal GÜNDOĞAN
Bakan &
Genel Müdür

EKLER:
1- Anketler

DAĞUTIM:

<p>Gereği</p> <ul style="list-style-type: none"> - T.C. Berlin, Paris, Brüksel ve Viyana - Eğitim Müşavirlikleri - T.C. Berlin, Stuttgart, Karlsruhe, Frankfurt, - Strazburg, ve Lyon Başkonsolosluğu Eğitim Ataşelikleri 	<p>Bilgi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Marmara Üniversitesi - Atatürk Eğitim Fakültesi - Dekanlığına (EK karard.)
--	---

Anıtek Bulvarı, 06648 Bakanlıklar / ANKARA
Tel: 0 312 413 14 95- 17 00 Faks: 0 312 418 82 89
Ayrıntılı bilgi için ırişat : M. N. ÇELİK Şb. 144
e-posta : digim@meb.gov.tr
İnternet Adresi: http://digim.meb.gov.tr/

Prof. Dr. Cemal YILDIZ

Özgeçmiş

1964 yılında Düzce’de doğdu. İlköğrenimini bu ilde, orta öğrenimini Bolu ve Almanya’da tamamladı. 1988 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü bitirdi. 1989 yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı’na Araştırma Görevlisi olarak girdi. Aynı üniversiteden 1992’de yüksek lisans, 1994 yılında doktora derecesini aldı. 1996 yılında yardımcı doçent, 1998 yılında doçent unvanını alan Yıldız, 2004 yılında profesör oldu. Hâlen aynı üniversitede öğretim üyesidir. Aynı zamanda Atatürk Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı, Yabancı Diller Eğitimi Bölüm Başkanı ve Marmara Üniversitesi Senato Üyesi olarak idari görevleri de ifa etmektedir.

1992-1993 yıllarında Alman DAAD bursu ile Almanya’ya gitmiş ve Duisburg ve Bochum-Ruhr Üniversitelerinde doktora konusuyla ilgili araştırmalar yapmıştır. 1998, 2001, 2003, 2005, 2007, 2011 yıllarında kısa sürelerle tekrar Almanya’nın Ruhr, Duisburg, Koblenz, Frankfurt Johann Wolfgang von Goethe, Berlin Hür ve son olarak da Weingarten Pedagoji Üniversitelerinde dilbilim, yabancı dil ve ana dili öğretimi konularında araştırmalar yapan yazarın, “Türkiye Üniversitelerinin Almanca Bölümlerinde Yapılan Bilimsel Çalışmaların Bibliyografyası” (1999, Prof. Dr. Fatma Erkman-Akerson’la birlikte), “Yazılı Basında Metin ve Manşet (1999)”, “Ana Dili Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar ve Türkçe Öğretimi” (2003), “Türkçe Öğretiminde Alternatif Yöntemler” (2003), “Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi” (2007 birinci baskı, 2010 ikinci baskı) adlı eserleri ile editörlüğünü yaptığı (Latif Beyreli ile birlikte) “Dilbilim, Dil Öğretimi ve Çeviribilim Yazıları” (2006) ve “Edebiyat, Edebiyat Öğretimi ve Deyişbilim Yazıları” (2006), “Semahat Yüksel Armağanı” (2009) adlı çalışmaları bulunmaktadır. Yazarın dilbilim, metindilbilim, dil edinimi, yabancı dil ve ana dili öğretimi konularında uluslararası ve ulusal dergilerde yayımlanmış çeşitli makale ve bildirileri bulunmaktadır. Hâlen Marmara Üniversitesi’nde ve Yeditepe Üniversitesi’nde lisans ve lisansüstü seviyelerinde Dil Edinimi, Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri, Dilbilim ve Metindilbilim dersleri vermektedir.

Almanca ve İngilizce bilen Yıldız, evli ve iki çocuk babasıdır.

Geçtiğimiz elli yıl içerisinde yurt dışında yaşayan Türklerin birçok sorunu ortaya çıkmıştır ve bunlardan önemli bir kısmı da hâlen devam etmektedir. Eğitim problemleri arasında önemli yer tutanlardan bir tanesi Türk çocuklarının genel okul başarısı yanında uygulanan ana dili ve Türk kültürü öğretimi noktasında odaklanmaktadır. Kimliğin gelişmesi, yerleşmesi, güçlenmesi aynı zamanda ana dili aracılığı ile gerçekleşir. Bunun yanı sıra ana dili, çocuğun bilişsel yetilerinin gelişmesi, olgunlaşması açısından büyük önem taşır. Dil, düşünceyi yalnızca taşıyan, ileten bir araç olmayıp, düşünceyi yeniden yapılandıran, onu tamamlayan temel bir işlevsel yetidir. Kişinin bilişsel yetileri, yani dikkat, algılama, bellek, düşünme, öğrenme, yargılama, gerçeği arama ve değerlendirme gibi yetileri, bir toplumda ana dilinin zenginliği ve kullanılması oranında gelişmektedir.

Bu nedenle bir dilin, özellikle de ana dilinin gelişimine olanak tanımak, o dille eğitim görmek, yaşamla diyalogu o dil üzerinden sürdürmek önemlidir. Özellikle çocukluk çağında dilde yaşanabilecek bir sakatlanma, düşünce dünyasını bir bütün hâlinde sakatlayabilir. Hele ki, hiçbir dili tam olarak kullanma ve yaşama imkânı bulamayan, "iki arada" kalan çocuklar için sorunlar çok daha boyutludur. Bu nedenle dile müdahale, yaşamın bütününe müdahale sayılır.

Elinizdeki bu çalışma, Almanya'da sunulan ana dili Türkçe derslerini ilk defa öğrenci, öğretmen ve veli bakış açılarıyla geniş ve farklı yönlerden ele almak amacıyla hazırlanmıştır. 2011 yılında gerçekleştirilen bu kapsamlı ampirik araştırmanın amacı, esasen Almanya'da ana dili derslerinin mevcut durumunu nicel ve nitel araştırma teknikleriyle tespit etmek ve öğretim sürecinde ne gibi iyileştirmelerin yapılabileceğine yönelik öneriler getirmektir.

Kitabının esas hedef kitle, başta Millî Eğitim Bakanlığımızın ilgili birimleri olmak üzere yurt dışına gönderilen yönetici ve öğretmenlerimizin yanı sıra, veliler ve ilgili Alman kurumlarıdır. Ayrıca bu alanda araştırma yapan tüm meslektaşlarımız ve konuya ilgi duyan diğer okuyucular hedeflenmiştir.

T.C. BAŞBAKANLIK
YURTDIŞI TÜRKLER
VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

Oğuzlar Mahallesi Mevlana Bulvarı
No: 145 06520 Balgat-Çankaya/Ankara
T : 00 90 312 218 40 00
F : 00 90 312 218 40 49
W : www.ytb.gov.tr

ISBN: 978-975-19-5352-0

9 789751 953520